BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
10 C
21

Digitized by Google

13.10.e.21

CAROLI TAPIAE IVRECONSVLTI,

ORIGINE HISPANI,
ORTV NEAPOLITANI,

COMMENTARIVS

IN RVBRICAM, ET LEGEM finalem. ff. de conſtitutionibus Principum.

IN QVA TOTA FERE PRIVILEGIORVM materia explicatur.

Locupletiſsimo omnium notabilium Indice adhibito.

Ex Legato Ill.mi Coccini

NEAPOLI, Apud Horatium Saluianum. M D LXXXVI.

CVM PRIVILEGIO.

13 10 C.21

CAROLVS TAPIA
ANNORVM·XX·
IO·A·M
1586.

12.40.e.21 1v

AD SVMMVM PRINCIPEM PHILIPPVM

INVICTISSIMI PHILIPPI REGVM Maximi filium, Hiſpaniarum, vtriuſq; Siciliæ, ac Noui Orbis Regis.

CAROLVS TAPIA.

CVM ad benè beateq́; viuendum (PHILIPPE Principũ maximè) apprimè iuſtitia ſit neceſſaria, in cuius (recta tamẽ) adminiſtratione, fœliciſsimè totius Reipublicæ ſtatus conquieſcit, nõ immeritò mihi & alijs quàplurimis potuit videri venia dignos eſſe, qui paruuli cũ ſint, magnis Principibus, quæ ad cultũ Iuſtitiæ ſcripſere pertinẽtia dicarunt, prout ego inter minores minimus maximorũ maximo, iſtos, quos de Princ. pis beneficio ſcripſi, Cõmentarios dicare (abſit arrogãtia) non ſum veritus, cui enim niſi inuictiſsimi Philippi Re-

pi Regis, & in toto Orbe Monarcæ filio, quæ ad Principum attinẽt beneficia erant dicanda? cuius immenſa virtute, & potentia Deo propitio tot, tãtaq; beneficia Catholicam fidem profitentes ſint conſequuti, vt non ſolùm eius ope in tranquilla pace Chriſtianam Rempub. quieſcere vnanimes confiteantur, verum etiam innumeri, & hi nobiliſsimi ac ſublimes de collatis à tãta Maieſtate beneficijs ſplendidè viuant, & maximos in partibus ſui Imperij ſibi creditis, honores cõtingant, & conſequãtur: quod de te altero PHILIPPO*, à cœleſti numine, poſt tot in æternam elatos beatitudinẽ electo, laudabili continuatione cum augmento (ſi augmentum patitur tanti patris magnitudo) eſt ſperandum: & licèt de te ſolo tanto, tamq; generoſo Imperiali, & Regio ſanguine deſcendente, id vniuerſi certo certius eſſent conſequuturi; fideliſsima, generoſa, & prudẽtia plena, quæ tibi à patre eſt adhibita cuſtodia Principis nempe Don Ioannis Stunica hoc promittit & reddit infallibile, tum propter innumeras, quæ in eo coruſcant virtutes, tum verò quod à parente eiuſdem nominis glorioſi patris tui in tenellis annis præfecto deſcendat, cuius etiã tu nomen hæreditaſti, vt vnũ, ac idẽ, & domini in domino, & ſerui in ſeruo nomen reſulgeat, verũ, & fidele præſagiũ tam præclaræ parentis tui naturæ imitationis, vt non ſolũ nomina, verũ etiam opera religione, & Iuſtitia plena, ac Militari gloria innumeris Trophæis illuſtrata cõueniant. Cũ igitur*

bona

bona cultus iuſtitiæ pars in beneficijs diſtribuẽdis, & natura, & qualitatis eorũ cognitione verſetur: quæ ſubſiſtant, an quibus, & quãdo, & quibus ex cauſis poßint etiã cũ priuilegijs reuocari, meritò tam Principũ propria materia tanto Principi fuit conſecranda, qui cũ poſt fœliciſsimos, & Neſtoreos tui potentiſsimi patris annos, in tot tantiſq; Regnis, & Imperijs es ſucceſſurus, quæ ita aucta pro ſua inuictiſsima potentia Deo annuente relinquet; vt tam latiſsimi Imperij dici poſſit centrum eſſe vbiq;, & nullibi circumferentiã, ideò innumera à te & beneficia, & dignitates ſperãt omnes ferè mortales. De his ergo tractant, iſti qui tibi ſummo Principi, ſumma cum reuerentia, & humilitate dicantur Commentarij. Suſcipe eos igitur alacri benignitate per manus ſerui, et Educatoris tui Principis Don Joãnis à Stunica, qui Altitudini tuæ offerre non recuſabit, cum me filium Aegidij Tapiæ Regalis Cameræ Neap. iam Præſidis agnoſcat, & in domibus educatum Frãciſci Aluarez à Ribera ei notißimi, qui in eadẽ Regia Cam. ſumma cũ laude pro inuictißimo Philippo magnũ agit Camerarium, cui idem charus pater ad meliorem vitam tranſiturus non ſinè numine Diuum in tenella ætate commiſit, cum ſub eius clientela tantum profeci, vt Dei bonitate ante decimum octauum meæ ætatis annũ Vtriuſq; Juris Doctoratus inſignia de vtroque reſpondendo promeruerim: Quod ſi me, & munuſculum iſtud quantuluncumq; eſt meæ adole-

dole-

doleſcentiæ primitias præclara tua, & innata clementia, ac benignitate ſuſceperis, & aſtra petam, & omnia mea ſcripta, quæ annuente Deo in lucem euadent ſub tantæ Maieſtatis clypeo erunt ſecura Neap. XIII. Kalen. Januarij. M. D. LXXXVI.

13.10.e.21

DON IOAN. FIGVEROA

STVDIOSO LECTORI S.D.

TANTA dignitas eſt (candide Lector) tanta Iuris ciuilis excellentia, vt quemadmodum tota vniuerſitas ab vno illo, & Principe ſupremi globi motu pendens, perennem quo ſtat, certumq. ſeruat ordinem: ſic terrarum orbis vniuerſus, vnius Iuris nutum intuens, perpetuò conſeruatur; atque vt ſi extimus ille orbis, vel ad punctum temporis curſum intermittens paullulum conſiſtat, illicò cuncta ruitura affirmant, qui artem illam profitentur. Ita etiam ſi vel latum vnguem à iure diſcedatur; quæ hominum eſt, nõ artis culpa, ſtatim perturbata ſunt omnia, atque euerſa. Sed cum pro humanæ vitæ varietate, negotiorumq. infinita multitudine, Iuris huius partes multæ ſint; tum illa mihi maximè omnium videtur vtilis, ac fortaſsè neceſſaria, quæ de Principum agit conſtitutionibus, cuius tituli rubricam, & legem finalem quippeque materiam per difficilem continet, Iuriſperitis, vel inexcogitatam adhuc, vel neglectam vir excellentiſsimus, & nõ modo hac, ſed cæteris etiam artibus politiſsimus CAROLVS TAPIA, *primus omnium ſumma cum diligentia, perſpicuitateq. tractauit. Tanto ordine digeſta in eo libro omnia ſunt, vt nihil ſit elegantius, tanta Iuriſperitia tractata, nil vt doctius poſsit excogitari. Quid multa? opus habes ſtudioſiſsimè Lector, numeris vt aiunt omnibus abſolutum. In quo, & probitatem ſingularem, & ingenium ſummum viri, Iuris omnium conſultiſsimi licet admirari. Cum enim locum hunc prætermiſſum videret, difficillimumq; ſimul intueretur, iuuandi ſtudio maximo ſuſcepit, admirabili doctrina perfecit. Hic verò liber digniſsimus eſt, quem omnes vel ad literam ediſcant: Is quæ ad Principem pertinent oſtendit; Quod ſit illius ius demonſtrat, quæ certis in rebus poteſtas declarat: & ne multus in hoc ſim, nihil quòd huius ſit argumenti prætermittit. Quæ omnia eò ſunt admirabiliora, quò is quem diximus,* CAROLVS TAPIA *hac il-*

† *la æta-*

la ætate conſcripſit, quæ ſi cæteri, quæ ſcripta ſunt intelligant, haud mediocriter omnino laborarint. Quid.n. præclarius, quam adoleſcentem duo de viginti annos natum, rem ita tractatu difficilem abſoluiſſe; biennio deinde intericcto, licèt alijs ſtudijs occupatum expoliuiſſe? Quo quid dici poteſt excellentius? Hi ſcilicet illi viri ſunt, quos nemo vnquam fuerit ſatis admiratus, qui ab ineunte ætate ad ea ſe ſtudia conferunt, è quibus magna ſibi gloria, ſumma cæteris hominibus vtilitas exiſtat. Quorum tantum eſt ingenium, tantum ſtudium, ac labor cum pietate coniunctus, vt publicum bonum non diù remorentur. Quibus quidquid datur otij, id non in ijs rebus, quibus breui voluptatum titillatione corpus delinitur, ſed in ijs, vnde vera, ſolidaq. gloria animus exornatur, diligentiſsimè, ſtudioſiſsimèq. conſumunt. Quare accipe, Lector humaniſsime, CAROLI TAPIAE, vtrius Iuris omnium peritiſsimi, de Conſtitutionibus Principum librum perfectiſſimum, & abſolutiſsimum, atque ita accipe, vt cum hunc accuratiſsimè legeris, ſcriptoriſque ingenium, peritiamque cognoueris, alium ex eodem ingenio quaſi officina depromptum, ijsdem manibus ſcriptum, & ea politum propediem expectes. V A L E.

13. 10. C. 21 VII

CAROLO TAPIO POLITISSIMO IVRE CONSVLTO

HIERONYMVS OLZIGNANVS S. P. D.

NON legi modò, ſed ſumma certè cum animi voluptate perlegi, quæ tu non minus acutè, & argutè, quam diſertè, & doctè commentatus es, in vna longè omnium priuatorum commodis aptiſsima lege beneficium, nec quicquam me ſanè in tanta rerum acerbitate, in quanta hoc tempore verſari me oportuit, aut efficacius conſolari, aut incredibilius recreare potuit, quàm tuæ iſtius commentationis perlectio. Nam etſi non eum me eſſe profitear, qui de iſto tuo excellenti opere diiudicare valeam, placuit tamen (dicam enim ingenuè quod ſentio) maiorem in modum doctrina, delectauit mirificè ordo, oblectauit ſummopere omnium, quæ Cęſarea, Pontificia, Feudaliq; cenſura, aut ſcribi, aut excogitari poſſunt, in hac materia diſceptatio iſta tua, explicatioq; Admiratus ſum prætereà tantam in te adoloſcente rerum iuris, diſciplinarum, ac quod vix credi poteſt, praxis tum alienigenæ, tum Neapolitanæ agnitionē: quis autē non commēdaret candorē iſtum tuū, qui te impulit honorificā multorum celeberrimorum virorū, quorum ſcripta non apparent cōmemo-

rationem facere,& quis nō admirabitur tuam iſtam, qua omnia enucleas facundiam? Tibi gratulor mi Tapi ornatiſsime, &Franciſco Riberę Iurecōſulto grauiſsimo,Regiæq; Camerę Præfecto ſummo,qui te hac eruditione, hac religione,his moribus,his diſciplinis,& facto hoc eſt ſui exemplo, & cohortationibus ornatum eſſe curauit, gaudeo quam fieri poteſt maximè, alumni enim non minus quàm filij ſapientia, nutricio quàm patri gloriæ afferre ſolet. Tu commentarios iſtos ſi in lumen prodire ſines,magna mihi crede Reipublicæ noſtræ literariæ emolumenta,magnam tibi laudem, maximum verò familiæ,& patriæ decus, & ornamentum es allaturus. Deus interea pater & princeps omnia tua conſilia, & actiones fortunet, occaſionemq; mihi tribuat, vt cum ago habeoque tibi gratias immortales,eaſdem cumulatè quandoq; referam.

13.10.e.71.

ALBII SPATAFORAE NEAPOLITANI IVRECONSVLTI.

I Liber, i fœlix, in quem longæua vetuſtas
Inuidiæ liuor, Parcaq; nulla poteſt.
CAROLVS hunc TAPIA exegit florentibus annis
Spondet maturo tempore maius opus.
Si clarus rutilat cum primum ſurgit ab ortu,
Clarior in medio tramite Phœbus erit.

OCTAVII DE NOTARIS NOLANI IVRISCONSVLTI.

ERgo ne maturis tantum mittentur in annis
Ingenij partus, & monumenta Typi?
Ergo ne pubeſcens in caſſum nititur ætas
Inſudet quamuis, inuigiletq; diu?
TAPIA quin contra cupidæ teſtare Iuuentæ
Teſteturq; tuus, vel magis iſte liber.

MVTII SANCTORI NOLANI.

TOllet in ingentem quam ſe tua fabrica molem
Cum ſurgat tantis Carole Principijs
Principibus capit, à ſummis exordia prima;
Deuehet ad ſummum, culmina celſa Deum.

SCI-

SCIPIONIS MAZZELLAE NEAPOLITANI.

Multa licèt chartis mandent, qui ciuica iura,
Quiq; docent leges, & quos Toga nobilis ornat.
Digna Modeſtini monumentis, dignaq; Cedro:
Non tamen hæc poterunt Caroli ſuperare diſerti
Scripta; modo expendas quàm doctè, & pandat acutè.
Magnanimi, & largi, quæ ſint in ſingula partes
Principis officia: egregium modo quærere nomen
Si velit, & famam æternis extendere ſeclis.
Hanc Tapia ingenio præſtans, & gloria legum
Materiam, non ante alius quàm ſcripſerit vnquam
Sic nitidis verbis, & rerum pondere tractat
Vbertim, & miro complectens ordine cuncta,
Ut facilè huic omnes iuris, legumq; periti
Quos vetus aut vidit præſens, aut conſulit ætas
Concedant palmam, cumulentq; ingentibus illum
Laudibus, & tollant ſuper aſtra micantia cœli

Ob

Ob graue iudicium, rarumq́; ob mentis acumen.
Qui quoque ab hinc paucis edet monumenta diebus
Docta magis, doctiſq; viris relegenda per orbem,
In quibus ille docet. quæ munera, clauſtra priuſquam
Religioſa, viri ſubeant, ſeruare neceſſe eſt.
Vtraq; ſcripta quidem expectantia laudis honores
Eximios, donec leges, ac iura manebunt,
Donec, & excurret placidus Sebethus in vndas
Formoſaſq; Deas, Nimphaſq; videbit amicas
Parthenopes, populo, & rerum ditione potentis.

EIVSDEM IN ZOILVM.

TEtra venena, licet grauiolenti è gutture fundas,
Quoslibet, & rabido Zoile dente premas
Non tamen huic poterit tua lingua infeſta nocere
Sint quamuis linguæ Zoile mille tibi.
Perge aliò. Caroli ne tangas ſcripta diſerti:
Omnia ſunt etenim candidiora niue;
Inuideas igitur potius, ſileaſq; maligne
Zoile; nigrantis triſtior vmbra ſtygis.

CLAVDII LIBESSARDI ATTREBATIS

AD AVTHOREM

TE, Heſperia generoſe domo, Iuriſque perite
Auſonijs Ducibus Parthenope peperit.
Aemula virtutis Pallasq; ſuum dat alumnum
Hiſpani, & Latij ſpemq; decuſq; fori.
Qui merus interpres nodosq; ænigmata ſoluens
Iuris Cæſarei Tapia Carole ouas.
Te meritò obſeruaret ouans, ſi viuus adeſſet
Cæſar, & Imperij iura tuenda daret.
Ergo ne mireris Lector, quod rara iuuentus
Edat, nam faciunt hæc monumenta ſenem.
Quæ laudem? tacuiſſe ſat eſt, monumenta vigebunt
Nec ſcio ſi maius, fama loquatur opus.

13.10.C.21

CAROLI TAPIAE

IVRECONSVLTI,

ORIGINE HISPANI

ORTV NEAPOLITANI.

COMMENTARIVS

In Rubricam, & legem finalem. ff. De Conſtitutionibus Principum.

CVM lege Regia de Principis Imperio, & poteſtate lata, omne Imperium ei, & in eum tranſlatum ſit; inter cæteras, illa eſt potiſsima Principi prærogatiua attributa, vt eius placita legis haberent vigorem, ac ab omnibus ſeruari oporteret, idq; vt fieret omnis ratio expoſtulabat. Cum enim Princeps (vt ex Plutarcho, Budæus magnæ eruditionis vir in l. Princeps. ff. de legibus deducit) Dei miniſter ſit in procuratione, & ſalute hominum, vt quæ bona humano generi diuinitus dantur; ipſe partim diſtribuat, partim aſſeruet: nullus profectò tantorum bonorum fructus eſſet, vſuſq; commodus, ac rectus, ſine lege, ſine Iuſtitia, ſine Principe; ad cuius officium lex pertinet. Legis itaq;

condendæ,ac tollendæ poteſtas, tūc in Principem tranſlata eſt,cum Imperij iura in eum collata ſunt, vt rectè Reipublicæ adminiſtratio gereretur,alioquin inutile apud Principē eſſet imperium,ſi legibus moderari,& conſeruare non liceret, quo enim hominum iniquitas non prorumperet,ſi legum aculeis non arceretur? quid non excogitaret improbitas ſi legis virtus preſtò non eſſet? qua ratione cętus hominum ſtare diutius poſſet, ac fortunæ, & vita noſtra conſeruarentur,ſi principis poteſtas,quæ tota in legibus poſita eſt, ſuo nos clypeo non protegeret, impetum perditorum hominum non comprimeret, & diſsidentes mores hominum ſua ſumma iuriſdictione compeſceret ſuis legibus, quę alio nomine conſtitutiones appellantur? de quarum interpretatione omnis noſtra oratio in hoc titulo,quem præ manibus habemus futura eſt.Qui titulus talis eſt,vt nulla egeat commendatione,cum ſe ipſum commendet, cum tam longè,lateq́; pateat, vt tota legum moles huic tantum innixa, ac ab eo pendere videatur, ſiue publica,ſiue priuata negotia,ſiue delicta,eorumq́; pœnæ,contractus, vltimæq́; voluntates,ac deniq; omnia ea, quæ in hominum cōmercijs accidere,aut excogitari poſſunt,inſpiciantur.Continet præterea ſummam Principis poteſtatem,ſupremam iuſtitiam, ęquitatem,ac clementiam maximam, ac immenſam principis liberalitatem. In quo,quid potuerit,quid voluerit,quid denique ſciuerit Princeps tractatur.Et poteſtas quidem Principis ea eſt,quæ omnia complectatur,ita vt eam in iudiciū vocare ſacrilegij notæ aſcribatur, cum nullis ſit ſollennitatum vinculis deuincta,nullis iuris aſtricta limitibus,ſed vage huc,atque illuc decurrens,præter ius,contra ius,ac ſupra ius, omnia diſponat,eiuſq́; nutui rerum, fortunarumq́; no-

ſtrarum,vitæ,neciſq; facultas commiſſa,ac credita ſit.Huic autem poteſtati ſingularis eſt coniuncta iuſtitia, quæ omnibus prodeſſe ſtudeat, nemini iniuriam inferat,vel fraudē faciat,ſed pacis amica,malos pœnis,bonos pręmijs afficiat, & ius ſuum vnicuique tribuat; Cuius iuſtitiæ rigorem, ac ſummum ius,ne in hominum iniuriam conuertatur,æquitas,ac clementia temperant, dum pro temporum opportunitate Reipublicæ commodis ſtudens,delictis indulget,pęnas aut lenit,aut differt,aut tollit; ita vt ſibi potius officere, quā alteri ſtudeat,ſua potius incommoda patiatur, quàm in alterum quidquam iniquum fieri, vel iubeat, vel permictat, vel non prohibeat. quibus denique accedit, nunquam ſatis laudata,ſed longè ab hominum commercio nunc reiecta liberalitas,quæ omnes quicunque ſunt in terrarum orbe theſauros exuperat; in conceſsionibus publicè factis freno non ſubiacet,in priuatorum beneficiis,quo magis poteſt in eius cui confertur commodum fimbrias ſuas extendit, gratias āmpliat, ac cumulatiſsimas reddit; hęc igitur omnia ſunt propria Principi attributa ornamenta, poteſtas,ne voluntas reddatur inanis:iuſtitia ne voluntas labatur, æquitas,& clementia ne iuſtitia nimirum exaſperet,ac liberalitas,vt poteſtas,voluntas,iuſtitia,& æquitas exerceantur,opus itaq; eſt, vt hæc altius repetamus, idq; eo libentius faciemus Vlpiani exemplo in l.1.huius tituli,qui hæc omnia Principi attributa contulit,dum in legibus condendis poteſtatem,in ſententijs,& reſcriptis iuſtitiam,& voluntatem:æquitatem,& liberalitatem in ſubueniendo,& indulgendo poſuit.

DE POTESTATE PRINCIPIS.

Caput primum.

1 PRINCIPIS poteſtas, à mundi exordio originem ſumpſit.
2 Nembrot primus Rex totius orbis.
3 Hiſpaniarum Rex Dæmones à corporibus fugat.
4 Francorum Rex morbum, qui Regalis dicitur ſanat.
5 Imperium, à Deo proceſſiſſe dicitur.
6 Principi poteſtas, à populo Romano eſt tributa.
7 Principis poteſtas, neceſſaria fuit.
8 Principis poteſtas, duplex.
9 Principis nomen omnibus competit, non recognoſcentibus ſuperiorē.
10 Principis poteſtas quanta ſit.
11 Princeps, eſt ſolutus legibus.
12 Princeps ſolo verbo transfert dominium, quando conſtat de eius voluntate; in dubio tamen non ſine traditione.
13 Signata ſupplicatione per verbum fiat, ſtatim gratia eſt conceſſa, & tranſlatum dominium.
14 Summus Pontif. ſi aliquem Epiſcopum declaret, & præmoriatur ante Bullarum expeditionem, nihilominus epiſcopus remanet, nominatus.
15 Princeps rei alienæ transfert dominium, reſeruata actione Domino contra eum.
16 Leg. benè à Zenone declaratur materia, quæ ſcilicet requirantur, vt locum habeat.
17 Princeps non recognoſcens Superiorem, poteſt rei alienæ dominium transferre.
18 Princeps poteſt concedere rem alienam, quam bona fide poſſidet.
19 Princeps rem alienam concedens, debet concedere tanquàm ſuam ſimpliciter, non adiecta cauſa.
20 Principe concedente rem alienam, debet apparere velle vti plenitudine poteſtatis.
21 In Principe concedente, requiritur poteſtas vtendi plenitudine poteſtatis.
22 Bona fides requiritur in perſona eius, cui conceditur res aliena à Principe.

23 Ec-

23 Eccleſia non præſcribit quadriennio rem alienam, à Principe conceſſam.
24 Res Eccleſiarum non poſſunt à Principe concedi, niſi eſſent in feudum conceſſæ.
25 Conceſſio prius facta valet, niſi ſecundo eſſet res tradita.
26 Minori competit reſtitutio contra l. benè à Zenone.
27 Idem ſeruandum eſt in re dotali.
28 Competit reſtitutio hæc, etiam in rebus Reipublicæ.
29 Res deuolutæ propter rebellionem, à Principe conceſſæ, præſcribuntur biennio, contra intereſſe prætendentem, inter abſentes.
30 Diſpoſitio cap. editi Pentime, & pragmaticæ editæ Tori.
31 Princeps poteſt iudicare ex ſola conſcientia.
32 Princeps iudiciorum ordinem non ſeruat.
33 Princeps poteſt eſſe Iudex, in cauſa propria.
34 Princeps de honeſtate, tenetur cauſam alteri delegare.
35 Principis verba, magnam fidem habent.
36 Principis verba enuntiatiua præſumptionem inducunt in facto alieno, præſertim quando fit motu proprio, vel alijs modis.
37 Princeps non tenetur legibus, tenetur tamen ſecundũ leges viuere.
38 Leges licet non teneatur quis ſeruare vt leges, tenetur tamen vt rationes.
39 Princeps tenetur ſeruare ius poſitiuum, quod innititur rationi naturali, Arius tamen Pinel. & rectè, nullam rationis naturalis conſiderationem eſſe adhibendam voluit.
40 Principis lex contra ius ciuile valet, licet peccet.
41 Princeps poteſt diſponere circa ius naturale, & gentium.
42 Banniti poſſunt occidi, ex Principis conſtitutione.
43 Ioannes Andr. Excellentiſſimus decretorum Doctor.
44 Princeps poteſt diſponere contra ius naturale, & gentium, rationabili cauſſa ſubſiſtente, dum tamen omninò non deroget.
45 Princeps non poteſt, neque in parte diſponere contra ius naturale.
46 Derogatio iuris naturalis, interpretatio appellatur per D. Couar.
47 Dominicus Sotus eximiæ doctrinæ vir.
48 Iuris naturalis principia immutabilia, eius autem declarationes mutantur.
49 Princeps non poteſt tollere dominium quæſitum, etiam iure ciuili.
50 Dominium quæſitum iure ciuili, iuris gentium eſt.

51 *Potentia vera ea eſt, quæ omnia poteſt præter illicita.*
52 *Læſus à Principe debet reſtitui, & poteſt ad Summum Pontificem recurrere.*
53 *Princeps non poteſt tollere dominium non ſubditorum.*
54 *Nec infidelium.*
55 *Infideles poſſunt cogi ad ſolutionem decimarum.*
56 *Princeps per legem particularẽ non poteſt alterius dominiũ auferre.*
57 *Princeps non poteſt vaſſallum priuare feudo, niſi culpa.*
58 *Cap. 1. de feud. da. mini. val. ua: eſt hodie correctum.*
59 *Princeps ex cauſa publicæ vtilitatis, poteſt alterius dominiũ auferre.*
60 *Remiſſio damnorum priuatis illatorum in bello, valet etiam in foro conſcientiæ ſi aliter non poteſt haberi pax.*
61 *Quod in Principe habet locum.*
62 *Item in Ciuitate, quæ poteſt priuatorum bona vendere, pro pace facienda.*
63 *Princeps poteſt alterius dominium auferre, condendo legẽ generalẽ.*
64 *Item poteſt hoc facere differendo, vel ſuperſedẽdo, & quãto tẽpore.*
65 *Item modicè lædendo.*
66 *Tollendo impedimentum in multis caſibus.*
67 *Item declarando poteſt auferre alterius dominium, & hoc quando verbum erat dubium.*
68 *Iudex poteſt ex ſua authoritate alteri præiudicare.*
69 *Princeps poteſt auferre dominium alterius, quando ipſe fuit cauſa acquiſitionis, ſed Feli. diſtinguit ibid.*
70 *Princeps propter delictum poteſt auferre dominium.*
71 *Item fauore Religionis.*
72 *Item ſi habet rem communem cum alio, poteſt vendere eo inuito, etiam ſi minima portio ei contingat, quod eſt ſpetiale in Principe.*
73 *Donatio remuneratoria cõtinet in ſe vtilitatem, ex parte donantis.*
74 *Princeps ſolus poteſt auferre alterius dominium.*
75 *In aliquibus tamen caſibus tenetur recompenſare.*
76 *Princeps tenetur ad reſtitutionem eius, quod abſtulit, ſi cauſa ceſſet.*
77 *Poteſtatis abſolutæ, & ordinariæ in humanis Principibus, nulla poteſt conſtitui differentia.*
78 *Poteſtas abſoluta appellatur vis, & terror poteſtatis, plena peccandi poteſtas, tyrannidis, & violentia.*
79 *Princeps, vt verè quis dici poſſit, quæ debeat facere.*

80 Prin

1 Princeps eſt dominus omnium rerum, quoad protectionem tantum,
2 Spetialia Principis poteſtatis vide remiſſiue.

PRINCIPIS poteſtas ſumma eſt, & ea
1 antiquiſsima † cum ab ipſo mundi exordio originem ſumpſerit, ex quodam ſuperbiæ faſtu, vt de Caim dicit Augu. lib. 5. de Ciuit. Dei. c. 14. qui Ciuitatem ædificauit, vt in ea dominaretur, quæ fuit prima mundi Ciuitas, vt habetur Gen. 4. tamen nulla iſtius, nec etiam Henoch, filiorumq; dominij habita ratione; poſt diluuiũ Principis poteſtatem, verè fuiſſe inſtitutam dicemus, &
2 hanc in Nembrot † qui primus totius orbis Rex fuit cuius, & aliorum poteſtatem, tyrannicam potius, quàm regiam non iniuria appellabimus; quæ tanquàm corrupta Deo diſplicuit, vt ex ſupplicijs illis Regibus inflictis apertiſsimè percipi poteſt: vt abundè, ac eleganter tradit Caſſaneus in Catalogo gloriæ mundi. 5. par. 1. conſidera. Licèt autem poteſtas fuerit ab initio odioſa, malitia tamẽ hominum eam fecit neceſſariam, & ab ipſo Deo cõfirmatam, qui Saulem primũ Hyeruſalẽ Regẽ à Samuele vngi iuſsit 1. Reg 9. Dauid Regnũ cõfirmauit. 2. Reg. 2. & Salamonẽ ſapiẽtia ditauit. 3. Reg 3. multaſq; gratias in Re
3 ges cõtulit, vt de Rege Hiſpaniarũ, † qui Dæmones à cor
4 poribus fugat, & de Rege Frãcorum † qui morbũ qui Regalis dicitur ſanat. ſi Caſſ. d. loco credendũ eſt. Ex multis
5 etiã iurium noſtrorũ authoritatib⁹ † Imperiũ à Deo proceſsiſſe, oſtẽdi poteſt, & p̃cipuè ex c. 1. de pac. ten. ibi, q̃m Diuina prȩordinãte clemẽtia ſoliũ Regiæ Maieſtatis cõſcẽdimus, & ex §. 1. in auth. de inſt. cau. & fid. ibi q̃a igitur Imperiũ propterea De⁹ de Cȩlo cõſtituit, & aliis multis, quas

quas adducit Reſtaur. Caſtal. tract. de Impe. q. 4. in prin.
6 Sed hanc † qua nunc vtitur Princeps poteſtatem, à Populo Romano, qui iuſtiſsimè habuit, vt multis comprobat Greg. Lop. in l. 1. tit 1. part. 2. verbo *las gentes* proceſsiſſe, ex eo conſtat, quod Vlpianus in l. 1. huius tituli dixit ibi. vt pote cum lege Regia, quæ de Imperio eius lata eſt, Populus ei, & in eum omne ſuum Imperium, & poteſtatem
7 contulerit. Principis tamen poteſtatem † neceſſariam fuiſſe pluribus demonſtrari poſſet, nam ad bonorum cuſtodiam, malorumq; vindictam, portat Princeps gladiū, & exercet imperij poteſtatem, vt malorum refrenetur audatia, & bonorum greſsibus tutæ ſint ſemitæ, c. ſolitæ de maiori, & obed. & l. 1. tit. 1. part. 2. probatur hoc. Primo ex eo, quod dicit Philoſoph. 12. Metaphiſ. entia (inquit) nolunt malè diſponi, malum autem pluralitas Principum vnus ergo Princeps; Item ex c. in Apibus 7. q. 1. ex quo, Apum exemplo Principis poteſtatem neceſſariam eſſe deſignatur, multis alijs poſſemus oſtendere authoritatibus, quas conſulto ommittimus; latè tamen de hoc tractarūt Card. à Turre Crem. in d. c. in Apibus 7. q. 1. Caſſan. in Catalo. glor. mund. d. 5. par. 1. cōſid. & Reſtaur. Caſtal. d. tract. de Impera. quæſt. 4. nu. 3.
8 10. Hæc autem Principis poteſtas † duplex eſt, ſpiritualis, & temporalis, & prior in ſummo Pontifice reſidet qui tēporalē etiam habet poteſtatem, iuxta extrauag. 1. de maior. & obed. poſterior vero, in Imperatore c. duo ſunt 96. diſt. qui Princeps appellatur l. 1. huius tit. l. 1. C. de nouo Cod. fac. in princ. prohem. inſt. & in §. ſedet quod principi
9 placuit. inſtit. de iur. nat. † quod principis nomen non ſolum Imperatori, verùm etiam omnibus Regibus, Ciui

tatibus liberis, aliiſq; Superiores non recognoſcentibus competit. And. & Afflict. in princ. prohem. conſtit. Regni, & in Ciuitatibus liberis expreſsè dixerunt. Bart. in l. hoſtes. in fine, infra de cap. & poſtli. reuer. in l. 2. num. 2. infra de iure fiſci. & Rodericus Suares alleg. 6. num. 14.
10 Principis quidem poteſtas † quàm latà pateat, nemo eſt, qui non intelligat, ea enim ſumma eſt, & tanta, vt
11 cum legis poteſtas apud eum reſideat, † ipſe tamen legibus ſolutus ſit. l. Princeps, infra de leg. c. propoſuit, extra de conceſſ. præb. c. cuncta per mundum. 9. q. 3. cum alijs adductis per Doctiſsimum Marcum Mantuam (Aegidij parẽtis mei, in ſupremo Regiæ Cameræ Summariæ Tribunali, Cattholicæ Maieſtatis à conſilijs præceptorem, ac eruditiſsimi, diſertiſsimiq; viri D. Hieronymi Olzignani eiuſdem Maieſtatis in Sacro Conſilio cõſiliarij, huius operis Viceregia delegatione reuiſoris) lib. 1. Dialogorum, dialogo 10. Sunt enim Principi leges ſubiectæ, nec vlla ipſius Maieſtati lex imponi poteſt; vt ſcriptum reliquit, alter Iuris prudentiæ oculus
12 Bald. in c. 1. de alien. feu. Ideoq; † ſolo verbo transfert dominium, teſte feudiſtarum Principe. Andr. Iſer. in c. 1. nu. 3. verſ. item differentia eſt, quid ſit inueſtitu. quem ſequitur Mari. Frec. ac ampliat etiam in tranſlatione poſſeſsionis. 2. lib. ſubfeu. nu. 64. fol. 96. idem voluit Angelus in l. officium, infra de rei vend. num. 2. Alex. conſi. 3. nu. 10. lib. 5. Dec. conſi 689. num. 20. Iaſon in l. quoties. nu. 10. C. de rei vend. Gram. deciſ. 59. num. 44. & Zaſius in œpitome feudorum. 5. part. quod verum intelligunt Luc. à Pen. in l. prædia, C. de loca. prædi. ciuil. lib. 11. & Iacob. à S. Georgio in ſua inueſti. in verbo Princeps.

cum conſtat expreſſè de voluntate Principis volentis transferre dominium,pro qua ſententia, vti recepta reſpondit Alciat.reſp.5.nu. 12. lib. 3. & in l. traditionibus C de pact. & Ioan.Vinc.Anna alleg.53.nu.33.in qua diſtinguit D.Couar lib.2.var.reſol.c.19.nu.3.vt ex contractu Principis in dubio non transferatur dominium abſque traditione,niſi conſtet de voluntate Principis,ex priuilegio verò,vel donatione,in qua vtitur iure priuilegij,
13 etiam abſque traditione. Hinc etiam eſt † quod ſignata ſupplicatione per verbum fiat,ſtatim videtur gratia abſoluta,& conſequenter translatum dominiū,ita reſpondit Summus Pontifex in c.ſi Apoſtolicæ de præb.lib.6. & in c tibi quidem.de reſcriptis eod.lib.6.& Imp.in l. donationes la 2. C. de dona int. vir.& vxo.& in §. perficiuntur. inſti. de dona. atque id expreſſè docuerunt Archid.in prœhem,6.decreta. Feli. in c.Rodulphus nu.26. de reſcript.Feli.nu.6 & Dec 40.in Rub.de conſtit.1.lect. Bal.in l.contrahitur nu 2.de pigno. in l.humanum in fine.C de legi.in l.fin.nu.1.C.de com.ſeruo.manu.qui fortius voluit in d.l. humanum † quod ſi Papa viuæ vocis
14 oraculo aliquem Epiſcopum alicuius loci declaret, & poſtea moriatur antè Bullarum expeditionem, nihilominus Epiſcopus remaneat, quorū opinionibus ſe ſubſcripſerunt Pau.Caſtr.in l.1.C. vt lit.pend. Afflict. deciſ. 253.nu.6.& ſeq.Dominus meus Vinc.de Franch.rarí ingenij ac doctrinæ vir, & inſignis Regius Cōſiliarius deciſ.62 nu.2.Mari Frecc.lib.2.ſub feu.fol.mihi 97.num. 66.& Hiero.Gigas tract.de penſionibus q.34.Sed longe
15 notabilior poteſtas Principis eſt,vt non ſolū rei ſuæ † verùm etiam alienæ dominium transferat,ſit.q; tutiſsimus

is,qui

is, qui à Principe conceſsionem obtinuit, domino rei cõtra Principem, actione intra quatriennium reſeruata, ex nota deciſ. Imperatoris Zenonis in l. omnes, & Imperatoris Iuſtiniani in l. bene à Zenone. C. de quadri. præſcri.
16 & l. 53. tit. 5. par. 5. † quarũ legũ diſpoſitio, vt locũ habeat nõ pauca requirũtur, tum in perſona cõcedentis tũ in pſona eius cui fit cõceſsio, & deniq; in re ipſa cõceſſa.
17 In cõcedente requiritur. Primo vt ſit † ſupremus Princeps non recognoſcens Superiorem, ſaltem quoad merum Imperium. And. Iſer. in c. 1. nu. 77. verb. & bona committentium, quæ ſint regalia Cap. in inueſtitu. verbo feudorum exceptiones prima limita, & Aug. Bero. aduerſus Iaſonem in c. quæ in Eccleſiarum num. 158. de conſtit.
18 Requiritur ſecundo, vt Princeps † conceſsionis tempore, rem conceſſam bona fide poſsideat, & tanquàm ſuam concedat, vt docuerunt Andr. Iſer. in d. c. 1 §. & bona commictentium nu. 78. Iacob. ab Aren. in l. 2. C. de com. rerum alien. Feli. in c. quæ in Eccleſiarum nu. 35. & Aug. Bero. nu. 153. Capi. d. loco 2. & 4. limita. Greg. Lop. qui latè diſputat in l. 83. tit. 5. par. 5. verbo *el Rey*. & Menoch. in reſp. cauſæ finarienſis. reſp. 2. nu. 99. Tertio de-
19 bet concurrere, vt Princeps † ſimpliciter concedat tanquàm ſuam nõ adiecta cauſa cur ſit ſua, Franc. Balb tracta. præſcri. 5 par. principali 2. part. quęſt. 8. 5. limita. Grã ma. deciſ. 65. nu. 39. & Socc. Iun. cõſ. 46. nu. 19. lib. 4. Quar-
20 to neceſſe eſt apparere † concedentẽ vti velle plenitudine poteſtatis, vt docuit Bal. in prohem. decret. à quo tã men iure diſcedunt Feli. & Bero. in d. c. quæ in eccleſiarum ille nu. 39. 5. limita. iſte nu. 161. Quinto, & vltimo re-
B 2 quiri-

21 quiritur, † vt concedens poſsit vti plenitudine poteſtatis aduerſus dominum rei,vt docuere Gram.Greg.Lop. & Menoc.d.loc.

22 In perſona verò eius cui conceditur requiritur. † Primo bona fides,vt reſpon. Socci.Iun.conſ.69.in fine lib.1.

23 Item etiam ſecundo,vt † is,cui cōceditur non ſit Eccleſia.Rō.ſing.618.Capi.d.loco.7.limita.Feli.nu.36.& Bero.nu.157. qui tamen contrarium ſcripſit in c.qui res de

24 reb.Eccle.non alien. In re ipſa cōceſſa requiritur,† vt nō ſit Eccleſiaſtica.c.qui res de reb.eccleſ.non alien.c.quicunq; 12.q.2.notant Feli.3.limita.& Bero.nu.159.& 160. in d.c.quæ in Eccleſiarum, niſi tamen eſſet res in feudū Eccleſiæ conceſſa, vt tradit Capi. d. loco 6.limita.Ne-

25 ceſſe eſt ſecundo, vt † non ſit prius alteri conceſſa,nā eo caſu prior cōceſsio præualet, niſi ſecūdo ſit tradita.Marti.Laud.trac.de Principe.not.11.& Bero.nu.153.Tertio

26 vt † non ſit res minorum, quibus etiam poſt quadriennium competit reſtitutio, vt docuit Ang. in l.1.de fide inſtru.& iure haſtæ fiſcalis lib.10. Greg. Lop. d.loco ver-

27 bo *coſa agena*. Quarto vt † non ſit res dotalis,vt probat Iaſon.in l 13.not.ſolut.matr. licet contrarium poſt mul-

28 ta afferat Greg.Lop.d.loco. Quinto † nec res Reip. cui, vt minori reſtitutio competit Menoc.d.loco num. 100.

29 Sexto vt non † ſint bona deuoluta ad concedentem rebellione,pro quibus poteſt agi cōtra poſſeſſorem intra annum inter præſentes,& biennium inter abſentes,ex c. Regni.Et ſi frequenter, vt tradit Capi. d.loco limita. 12. Ex quarum legum,omnes,& bene à Zenone,& 53. par.1. tit.5.rationibus,idem ſtatuere Sereniſsimi Reges, Alfonſus primus, & Ferdinandus Catholicus, ille in c. edito

Penti-

Penitimè incipiente Intelleximus nuperrimè, iſte in pragma.edita Tori incip.Nihil eſt quod ſapientè,ſub titulo
30 de poſſeſſoribus non turbandis; † quibus cauetur tutos eſſe aduerſus, petentes poſſeſſores rerum, quas aut Regia conceſsione, aut confirmatione poſsidebant, facta à Regibus Alfonſo primo; & ſecundo, Ferdinando primo, & ſecundo, & Federico aliquali diſtinctione.

31 Poteſt † quoq; Princeps actis,probationibuſq; reiectis ex ſola conſcientia iudicare, vt tradiderunt Bart. in l.1.nu. 4.C.vt quæ.des.Aduoc.Dec.in conſ.699.num.16. Henri.Boich.in c.ſi ſacerdos nu.12. de offi. ordi. diſtinguens inter poteſtatem abſolutam, & ordinariam. Alcia. in c. 1.num. 89. de offic. ordi. & latiſsimè omnium, veritatis amator Didacus Couarr. in lib. var. reſol. 1.c. 1.num.7.

32 Sic etiam † apud Principem omnis iuditiorum ordo ceſſat:author eſt Bald.in c.1.num. 11. ſi de inueſtitu.inter Domin.& Vax.lis oriatur, & in l.reſcripta.num. 7.C.de præci. Impera. offer. in l. fin. C. de legi. cui acceſſerunt Mart.Laud.tract.de Principe q.92. Curt. Sen. conſi.64. nu. 6. Iacob. in inueſtitura, verbo, ſed an Princeps, num. 20.Reſtaur.Caſtal.tracta. de Impera. q.100.nu. 18. Neuizz.conſ.76.nu.1.& cõſ.80.nu.39.& Bello. cõſ.93.nu.7.

33 Eiuſdem poteſtatis Principis proprium eſt, † vt in cauſa propria iudicare poſsit, vt à Iure conſulto relatum eſt in l. & hoc Tiberius de hæred. inſtitu. & in l. proximè de his, quæ in teſta. delentur, quod repetijt Iuſtinianus in §. vltimo inſtitu. de vulg. ſubſti. idq; latè adnotarunt Bart. & Bald. in l. vnica. C. ne quis in ſua cauſa, reſtatur. Caſtal. tracta. de Impera. quæſtio. 91. Aretin. Felin. Dec. & Berg. in capit. cum veniſſent

de iu-

de iudicijs,quod tamen inter ſubditos verum eſt,ex ſen tentia Abb.in c.nouit.nu.16.de iudi. quem ſequuntur Feli.nu.5.& Bero.nu.27.in d.cap.cum veniſſent de iudicijs.
34 Intelligendum eſt prӕterea inſpecto iuris rigore † de honeſtate tamen tenetur cauſam alteri delegare, vt not. Dec. num. 34. in d.c. cum veniſſent, qui Petri Apoſtoli, Greg. Damaſ. Sixti,& Leonis Pontificum probat exemplis,& à principibus conſtitutum eſt in l.1. & 2. C. ſi aduerſ.fiſ.in l. nec quicquā de offi.proconſ.& in toto tit.C. vbi cauſæ fiſcales.quibus probatur omnes Principis cauſas apud procuratorem Cæſaris tractandas eſſe.
35 Magna quoque † verbis Principis fides adhibetur, à quibus pendet ſua intentio, aut agatur de facto proprio,aut alieno coram ſe geſto,vt probauit Andr. in c.1. nu.15.qui ſuc.tene.& in c.1.§.ſancimus el 1.nu.3. quo tēp. miles,Ioannes Marcus Aquilinus in l.Gallus §.& quid ſi
36 tantum verſ.quid enim nu.117. Immò † & in facto alieno non coram ſe geſto verba enuntiatiua Principis præſumptionem inducunt,vt probant quàm plures,quorū meminerunt Crauet. de antiquit. temp.1.par. nu. 14. & Iacob.Menoc.conſ.100.nu.26.præſertim quando fieret huiuſmodi aſſertio motu proprio, aut ex certa ſcientia, aut atteſtaretur ſe accepiſſe à fide dignis, vel eſſe informatum,vt poſt alios docuit d.loco Menoc.nu.22. & ſequen.quibus omnibus aduerſatur Aquili.nu. 118.& ſeq. aſſerens nunquàm huiuſmodi aſſertionem alteri præiudicium generare, quod ſentit idem Menoc.in reſp.cauſæ Finarienſ.reſponſ.2.nu.109.de quibus omnibus latiùs dicemus in c.1.legis noſtræ nu.19.& ſeq.
37 † Immo non tantum legibus ſolutus eſt Princeps,ſed
nec

nec legibus quidem tenetur, ſi Budæo credimus in d. l. Princeps, infra de leg. cuius ſententiam receperunt antè eum Curt. Sen. conſ. 65. nu. 9. Curt. Iun. conſ. 1. nu. 19. & conſ. 174. nu. 8. Pariſ. con. 29. l. 1. Rol. con. 100. nu. 6. l b 4. Hæc tamen ſententia non ſatis à ſcribentibus recipitur, licet enim Princeps legis præcepta contemnens, non ſit reus humanæ illius legis violatione, cum non teneatur ipſius legis vi coactiua, ſed quia tenetur vi quadam directiua, quæ Principē ratione ad rectū dirigit, humanæ cōſtitutioni, etiā à ſe ipſo latæ ſe ſubmittere debet. l. digna vox. C. de legi. l. ex imperfecto. de leg. 3. l. ex imperfecto. C. de teſta. §. vltimo. inſti. quib. mod. teſta. infir. Iuſtum eſt enim Principem ſuis obtemperare legibus, nec in ſe poſſe damnare iura, quæ in ſubiectis cōſtituit; tunc enim iura ſua ab omnibus cuſtodiuntur, cum & ipſe illis reuerētiam præbet, idq; vt faciat naturalis ratio perſuadet. c. iuſtum. 9. diſt. c. cum omnes. de conſtitu. Nam poſſet aliàs opponi Principi Prætoris edictum, vt quodquiſq; iuris in alterum ſtatuerit, ipſe vtatur, quod ſummam habet æquitatem, ſine Principis iuſta indignatione, & quod ipſe in alterius perſona æquum eſſe credidit, id in ipſius quoq; perſona valere patiatur. l. 1. infra. quod quiſq; iuris, ſcripſit ibidem Dec. nu. 7. quibus, ac alijs moti rationibus, hanc poſteriorem ſententiam approbarunt Alberi. in l Princeps. infra de legi. Mart. Laudens. tract. de Princi. q. 54. Pet. à Blaſio in directorio electionum. 6. c. pri. par. nu. 9. Feli. Dec. & And. ab Exea. in c. 1. de conſtitut. cæteriq; quos in id attulit, ac recepit D. Couarr. in c. alma mater. 1. part §. 1. nu 4. de ſent. excom. lib. 6. Card. à Turrecrem. in c. 19. diſt. num. 3. & Ripa.

egregiè

egregié reſpondit reſponſo 10.num.22. de electio. lib.1. Zaſ. in l. Princeps.nu.9.infra de legi.& in ead.l. Mar. Salom.nu.1.& 3.Gregorius Lop.in l. 1.par.7.tit. 32. in verbo *el Rey*. ad quod facit, quod ſcripſit feudiſtarũ Princeps noſter And.Iſer.in præl.feud. q.2. num. 36. qui vo-
38 luit † eos, qui alias non tenentur ſeruare leges, vt leges, teneri eas, vt rationes ſeruare.

39 Quæ concluſio † multò clarior eſt in iure poſitiuo, quod innititur rationi, & æquitati naturali, vt teſtatur ille, cuius authoritas apud omnes magna eſt Panor. in c. quæ in Eccleſiarum nu. 12. de conſtit.& in c. per tuas.de arbit.quem ſequuti ſunt Ripa.in l. quo minus nu. 25. infra de flum. Aim.Crauet.de antiq.temp.1.par.num. 46. Rolan.à Valle.conſ.9.lib.2.Iacob.Menoc.conſ. 103. nu. 52.& conſ.181.nu.48.& Sena.Pedam.deciſ.2.nu.13.quibus omnibus aduerſatur Atius Pinel in rub. C.de reſcinden.vend c.2.nu.11.aſſerens ſuperfluam huiuſmodi doctrinam, cum ſemper in lege huiuſmodi fundamentum præſumatur, multæq; difficultates orirentur ad dignoſcendum, an lex habeat fundamentum iuris naturalis, vel diuini, ideòq; nullam conſtituit differentiam, ſed generaliter concludit. Licet autem veriorem fateamur poſteriorem hanc ſententiam, non tamen ſequitur ex
40 hoc † legem Principis abſq; cauſa contra ius ciuile conditam inualidam eſſe, licet ipſe peccet, vt fatentur omnes ſcribentes ſuperius adducti. Nec ſolum quòd atti-
41 net ad ius ciuile Principis poteſtas extenditur, † verùm etiam, & ad ius naturale, & gentium, cauſa tamen ratio-
42 nabili ſubſiſtente. Hinc frequentiſsimè receptũ eſt, † validas eſſe conſtitutiones, quibus hoſtes Ciuitatis, quos banni-

banditos appellant, occidi permittuntur, licèt naturali ac etiam diuina lege ſint homidia prohibita, ita ſcripſit
43 † excellentiſsimus ille decretorum Doctor Ioannes Andr. in addi. ad Specul. tit. de conſtitu. littera L. verbo Rubrica, à quo non diſſentiunt. Bart. in l. omnes populi nu. 23. de iuſt. & iure. idem Bar. in l. vt vim nu. 4. vbi Iaſ. Dec. & Claud. eo. tit. Bal. in l. 2. & l. non data opera. C. qui accuſ. non poſſ. Panorm. in c. fin. nu. 4. de conſuetud. Feli. nu. 15. Dec. nu. 54. in d c. quæ in Eccleſiarum. idem Dec. in c. dilecti. de except. nu. 36. Iaſ. in l. vlt. nu. 22. & Hipp. Marſ. nu. 31. de iuriſdic. om. iud. & Sing. 124. & 294. & in pract. crimi. §. agredior. nu. 21. Crott. in c. 2. §. ſtatuto de conſti. lib. 6. Alex. conſ. 114. nu. 1. lib. 1. Dec. conſ. 326. & latiſsime Pet. Duen. reg. 68. & Iulius Clarus lib. 5. recepta ſente. § homicidum. nu. 53. & eſt expreſsè conſtitutum l. Regni in conſtit. pœnam eorum. vbi Afflict.
44 Pari etiam ratione † poteſt Princeps aduerſus ea, quę ſunt iuris naturalis, vel gentium, rationabili cauſa ſubſiſtente diſponere, dummodò non omnino ei derogetur, ita concludunt communiter ſcribentes in l. fin. C. ſi contra ius, vel vtili. publicā. l. reſcripta. C. de præci. Imperat. offer. in l. venia. C. de in ius voc. Bart. in l. 1 nu. 3. in fi. huius tituli. Panor. & alij in c. quæ in Eccleſiarum. de conſtitu. Alex. con. 103. nu 8. lib. 1. conſ. 190. nu. 2. lib. 2. & conſ. 11. lib. 7. nu. 7. Riminal. ſen. conſ. 199. num. 7. Curt. Sen. conſ. 20. nu. 6. Purpurat. conſ. 114. nu 11. Albert. Brun. conſ. 12. col. 30. & conſ. 132. Iaſ. cōſ. 133. col. 8. lib. 2. Pet. Duen. reg. 43. Iacob. Menoc. conſ. 75. nu. 53. & conſ. 156. nu 48. His tamen omnibus aduerſatur peritiſsimus Hiſpanus D. Couarr. cuius doctrinæ adhęrere ſemper mihi placuit,

in reg. peccatū.§.11 nu. 3. & in epitome de ſpōſ.2.par.c.6.
45 §.9.nu.3.& 4. † q. voluit nec quo ad partē nec quo ad to
tū poſſe iuri naturali derogari. Si eñ quo ad partē tolli
poſſet, cū pars illa ius naturale quoq; ſit, neceſſe eſſet, vt
46 fateremur tolli ius naturale, † quare interpretationē vo
cat ipſe, quam cæteri ſcribentes derogationem, & limi-
tationem appellant, & antè ipſum voluit Pariſ.conſ.68.
nu.102. & 264 lib.4. idem etiā latiſsimè aduerſus oēs di
ſputat Michael Vlcurnus in trac. de regim. mūdi.3. queſ.
Prin.q.1, poſſunt tñ hæ variæ opiniones cōcordari, diſtin
47 ctione adhibita, quā tradit † eximiæ doctrinę vir Domi
Sotus, lib.1. de iuſt. & iur. q.4. art.4. & vlt. quē ſequitur, &
pluribus approbat Iacob. Menoc. conſ.100. nu.105. qui
48 voluit † ius naturale quoad ſua principia immutabile
eſſe, poſſe tamen eius concluſiones applicationes, & de-
clarationes mutari.

Licèt eñ ſuperius cōcluſum ſit, poſſe Principē ea, quę
iuris ciuilis ſunt tollere, ſeruandamq; eſſe contrariū eius
diſpoſitionem, qui tñ ſi hæc ſine cauſa faciat, nō ſit tutus
49 labe peccati. † Dñium tñ etiam iure ciuili quęſitum non
poſſe à Principe auferri cōcludendū eſt ſiue illud quæſi-
tū ſit cōtractibus iuris ciuilis, ſiue arrogatione, monaca-
50 tione, aditione, ſñtia, & præſcriptione, † nā licèt modus
acquirendi à iure ciuili inuētus ſit, ipſum tñ dñium iuris
gentiū eſt, vt concludunt Bart. nu. 6. Iaſon. nu.44. in l. ex
hoc iure de iuſt. & iur. Alex. in l. cū hæredes. infra de ac-
quir. poſſeſ. Aret. in l.3. infra de teſta. Bal. in l.1. nu.9. C. de
iure aureo. Anulo. in l. reſcripta. C. de depræc. Impe. offe.
& in l. fi. C. de iuris & fact. ignorāt. Feli. in c. quæ in Eccle
ſiarū. nu.49. Dec. cōem appellat. nu.122. Bero. nu.145. &

176.in d.c.Iaſon.in l.fin.C.ſi contra ius,vel vtili.publi. & Menoc cõſ.1. nu.396.& conſ.181.nu.54.qua rõne moti id qđ ſuperius diximus affirmarunt, pleriq; ex proximè adductis,& p̃ter eos Crauet.cõſ.7.nu.10.cõſ.10.nu.11.135. nu.20.& 22.172.num.3.conſ.241.col.4.& trac.de antiq. tẽp.1.par.nu.49.Paris.conſ.1.nu.108.lib.1.cõſ.101.nu.70. eod.lib.& cõſ.6.nu.23.lib.2.Ruin.cõſ.98.nu.4.& 23.lib. 4.conſ.21.nu.2.31.nu.21.& 130.nu.17. lib.5.Rol.cõſ.66. nu.58.lib.2.Ant.Gab.lib.3.com.concluſ.tit.de nõ tollẽd. iure queſi.cõcluſ.1.nu.17.Arius Pinel.latiſsimè in rub.C. de reſcin.vend.c.2.nu.4.& ſeq.& Molina.de primog.Hiſpan.lib.2.c.7.nu.29.qui veriorẽ,& receptiorẽ appellat, & Menoc.d.cõſ.108.nu.50.& ſeq.Quãuis cõtra ſenſerint, & malè And.Iſer.in c.1.nu.4.de Vaſſal.decrep.ætat.Bal. in l.vlt.C.ſent.reſcin.non poſſe,Ang.in l.Lutius de euict. Paul.Caſtr.in l.3.de teſt.idẽ in l.cũ hæredes.de acq.poſſ. quod ſequitur Dec.in d.c.quæ in Eccleſiarũ.nu.122.& cõſ.252.in fi.quaſi arbitrãtes multũ Principum poteſtati detrahi, ſi omnia, etſi illicita eorũ voluntati nõ ſint ſubmiſſa,† cum certè ea ſit vera potẽtia,quæ oĩa põt præter
51 illa,q̃ nõ licent,vt ſollẽniter declarauit iure cõſ.in l.filius qui.infra de cõdi.inſti.ac expreſſum eſt.in c.faciat.22.q. 2.quẽ tex.ad hoc allegat And.in c.1. col.2.de cõtro.int. dom.& em.vt refert Capi.deciſ.166.nu.12.& Theologi docẽt dũ dicũt eã Dei optimi maximi ſummã eſſe potẽtiã,qui cũ omnipotens ſit, peccare nõ poſsit,& ita Principes terræ grati⁹ ſibi futurũ profiteri debẽt ſi ab eorũ miniſtris nil in alterius iniuriã poſſe facere admoneãt, quã ſi oĩa ſibi licere affirmẽt † eũ qui læſus ſit,ab eodẽ Princi
52 pe,& eius ſucceſſore nõ ſolũ audiri,verùm etiã ſatisfieri,

debeat,vt docuit Bellug.in Specu. Prin. Rub.9 nu.24.& demũ; in ſubſidium ad Summum Pontificem poteſt recurrere,ſi Pinel.d.loco.nu.27.credendum eſt.
53 † Nec etiam poterit Princeps,non ſubditorum domi nium tollere. Inno.nu.6. Abb.nu.24.& 25.Feli.nu 9.in c. nouit.de iudi.Dec.in c.quæ in Eccleſiarum.nu.95. Paul. Caſtr.conſ.216.verſ. Sed dubium eſt, &.conſ.281.col. penult.& alij multi,quos infra adducemus.in vlt. c.l.nu. 57.vbi diſtinguemus inter priuilegium,ex quo transfertur dominium,vel non.
54 † Hinc eſt quod neq; infidelium bona poteſt auferre,vt voluere Inno.& Abb.in c.ſuper his.de voto.Præpo ſi.in c.1.diſtin. egregiè conſuluit D.Oldr.in ſollemnibus conſilijs ſuis conſ.87.& conſ.264. Abb.nu.22. Dec. 109. Bero.134. in c. quæ in Eccleſiarum. de conſtitu.
55 † poſſunt tamen cogi ad ſolutionem decimarum,idem D.Oldr.conſi.91.& d.conſ.87.
56 Pari etiam ratione † nec poterit per legem particularem alterius dominium auferre.l.ſi ſticum.§.fin. infra de nouat.l.ſi cum hermes.C.loca. Pern.in ſuis conſilijs in nota.4.poſt conſi.22.col.11.& latiſsimè Cumias in cap.
57 ſi aliquem.in ver.antiquis.nu.142.cum ſeq. † Idem etiã procedit in feudo, quo non poteſt vaxallum priuare, licet ab eo proceſſerit eius dominium, ita ſtatuit Imp. in c.1 .de nat.feu.in c.1.de feu.ſine cul.non amict.vbi And. & Afflict.qui voluere.in d.c.1.de nat.feu.ad hoc,vt poſ-
58 ſit priuari,neceſſe eſſe culpam probari.† Nec obſt.c.1.de feu.dat.mini.valuas. illud enim eſt hodie correctum,& omnis differentia ſublata,vt voluere And. & Affli. in d. c.1.de feu.dat.mi.val.& Affli.d.c.1.nu.27.de nat.feu.

Non tamen adeo limitata eſt lata poteſtas Principis, vt
aliquando alterius dominium auferre non poſsit, vt plu
59 ribus demōſtrabimus. † Et primo ex cauſa publicæ vti-
talitis, vt pacis, defenſionis Ciuitatis, & aliis, quę publicā
reſpiciunt vtilitatem. vt ſtatuere Iure conſul. in l. item ſi
verberatum. §. 1. de rei vendi. in l. Lutius de euictio. in l.
quod ſemel. de decre. ab ordi. fac. l. vt gradatim. §. repro
bari vbi glos. de mune. & hono. l. venditor. §. ſi conſtat.
com. prædiorum. l. 2. vbi Angel. & l. bene à Zenone. C.
de quadr. præſcrip. Inno. Hoſt. Ioan. And. Anto. Butri.
Abb. Feli. & Dec. in c. quæ in Eccleſiarum. de conſti. ſcri
bentes omnes. in d. l. Item ſi verberatum. §. 1. Luc. à pen.
in l. forma. nu. 7. C. de vend. rer. fiſ. lib. 10. Bart. & alij in l.
1. in fine. C. ſi contra ius, vel vtili. publi. gloſ. ac Odoffr.
in l. 1. huius titu. nu. 5. Iaſon in l. Barbarius. de offi. præto.
nu. 24. in l. 2. nu. 14. C. de in ius voc. in l. fi. C. ſi contra ius
vel vtili. publi. Paul. Caſtr. conſi. 105. Fulgoſ. conſi. 143.
Rom. conſ. 310. Alex. conſ. 216. vol. 2. Barba. conſi. 55. &
64. lib. 4. Socci. conſ. 4. lib. 3. Capi. deciſ. 166. nu. 6.
Atq; hinc voluere Hoſt. in Sum. in tit. de penit. & re-
miſ. §. quibus, & qualiter. nu. 62. verſ. ſed pone, & Anch.
in reg. peccatum. 39. col. verſ. finita guerra inter Venè-
60 tos, & Ianuenſes, † quod ſi pax aliter haberi non poſſet,
niſi fieret remiſsio damnorum illatorum, priuatis vale-
ret remiſsio etiam in foro conſcientiæ. Ad idem facit
id quod tradidere Bal. & Ang. in l. Antiochenſium, de pri-
61 uileg. credito. & in l. conuentionum, infra de pac. † poſ-
ſe ſcilicet Principem remittere iniuriam, & damna illa-
62 ta ſubditis pro pace facienda, † & quod poſsit Ciuitas li
bera tantum priuatorum bona pro pace habenda ven-
dere,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

dere,ſcripſerunt Bald. & Ang.in l.bene à Zenone. C. de quad.preſ.& Iaſon in d.l.2.in fi.C.de in ius voc.

63 Secondo poteſt id etiam Princeps † facere condẽdo legem generalem iux.tex. in l.Antiochenſium. inf a de priuileg.credito.& in l venditor.§.ſi cõſtat com.prędio. Bar.in d.l.Antiochenſium,& in l. ſi conſtat. de appellat. Dec.in d.c.quæ in Eccleſiarũ.nu.93.Gozad. conſ.5.nu.21.

64 Tertio Princeps † poteſt hoc facere differendo, & ſu perſedendo,vt in debitore,ne per aliquod temporis ſpatium ſoluat,vt in l.quoties.C.de præci.Imp.off.Hoſt.nu. 4.in fi.Io. And.nu.22.Abb.nu.22.Anto.nu.28. Aegid. Bellam.nu.5.in d.c.quę in Eccleſiarum. de conſtitu.idẽ Hoſt.in ſum.de reſcri. §. quas vires. verſ. poteſt autem, & gloſ.in l.fin.C.ſi contr.ius, vel vtili. publi. ſed quanto tempore poſsit differre quærendã eſſet,in quo Bellam. in d.c.quæ in Eccleſiarũ.nu.16.voluit vſq; ad 30. annos poſſe differre, nec interim currere præſcriptionẽ. Hoſt. ũi. & melius quinquennij tp̃s concedi poſſe ſtatuit,idq́; eſt receptum in praxi.Mag. Curiæ Vicariæ quo priuilegio etiam eius debitores vti voluit,qñ ad partis poſtulationem eſſet reſcriptũ cõceſſum, ſecùs ſi motu proprio.

65 Quarto † modicè lædendo Hoſt.in ſum.de reſcr.d.§. quas vires. verſ.poteſt autem Ant.Imol. Abb.num.22. Feli.47.& Gloſ.in l.1.circa finem hoc tit. nos per text.in d.l.quoties.in d.c.quæ Eccleſiarum.

66 † Quinto tollẽdo impedimẽtũ, vt per viã reſtitutionis in integrũ, per indulgentiã,in quo an reſtitutus ad bona alteri q̃ſita per ſucceſsionẽ ex legis diſpoſitione, vel per viam cõtractus reſtituatur latè infra dicemus. in c.3.de æqui,à nu.3.vſq; ad nu.36.itẽ per legitimationẽ, & inca-

pacis

pacis habilitationẽ,quibus oĩ̄us caſibus pōt Princeps alteri ꝑiudicare.l.q̄ris.infra de nat.reſti.l 1.& fi.vbi Bal.C. de ſent.paſſ.tot.tit.quib.mod.nat.effi.legi. & quib.mod. effi.ſui.latiſsimè oẽs ſcribẽ.in l Gallus.§ & quid ſit tm̃.de lib.& poſthu.And.in c.1.§ naturales.ſi de feu.de fun.ni li.conſ.ſue.gloſ.per illum tex.in l.ſi vnus.§.pactus, verſ. redditur. infra de pact. quam refert ad hoc, & ſequitur Mar.Frecc.lib.2.ſub feu.nu.64.fol. mihi 97. Io. Baptiſta Viglialo lib.com. opi.litera P. nu.379. cuius cõcluſionis ea eſt ratio, quia videtur redducere ad ius primæuum, vt Cur.iun.con.1.nu.5.& Frec.d.loco conſiderabant.

67 Sexto quoq; † pōt declarando,vt eleganter tradit Pau. Caſt.per illũ tex.in l.hæredes palàm.§.ſi q̄d poſt de teſt. quẽ ſequitur Dec.conſ.114.nu.5.qui voluit hanc declarationẽ ita eſſe intelligẽdã,ac ſi ab initio fuiſſet hoc expreſſum,quo tpe cum nemini fuiſſet ius quæſitũ, poterat vti volebat rei ſuę legẽ imponere: hoc.tñ adhuc recipit declarationẽ,vt ſcilicèt intelligatur, qñ verbũ eſſet dubiũ. Secus verò ſi eſſet clarũ,& expreſſum, tunc enim declaratione opus nõ eſſet,& ceſſaret cauſa,qua pōt alteri q̄ſitum dominium tollere.Nec ſolum Principi hoc eſt con-

68 ceſſum † ſed etiã Iudici,q̄ ex ſuę poteſtatis iuriſdictione, pōt alteri ꝑiudicare.ex reg.tex.in l.pen. ſupra de iuſt.& iur.quẽ adducit Inn.ad hoc.in c. cũ olim de verb. ſigni.

69 Septimo pōt † qñ ipſe fuit cauſa acquiſitionis dñij, vt tollẽdo actionẽ,vel id,quod donauit,licèt peccet,voluit Ang.in d.l.Antiochenſiũ,& d.l.Lutius,Inno.Hoſt.Ioan. And.& alij in d.c.quę in Eccleſiarũ.licèt Feli.poſt longã diſputationem.nu.49.rectè diſtinguat, vt ſcilicèt ſi Princeps auferri actionẽ antè acquiſitum dñium , & poſsit,

cum

cum ab eo ſit introducta, aut poſtea, & non poſsit, quan do per eam dominium tolleretur.

70 Octauo delicto, vt in l. ſi quis. & tot. titu. C. de bonis Proſc. ſeu dannato. c. 1. vbi Andr. Iſer. de feu. ſine cul. non am. & tradidit Odoffre. in l. 1. huius tit. nu. 5.

71 † Nono fauore religionis. l. ſi quis ſepulchrum. infra de relig. & ſum. fun.

72 † Decimo ſi habeat rem communem cum alio, quia eam ipſo inuito vendere poteſt. l. 2. C. de com. rer. aliena. l. 1. C. de vend. rer. fiſ. lib. 10. & Greg. Lop. in l. 53. part. 5. tit. 5. & hoc ſpetiale eſt in Principe, vt expreſsè traditur in d. l. 2. Hoc tamen locum habet, etiam ſi minima portio competeret, vt voluit gloſ. in d. l. 2. & colligitur ex d. l. 1. ſed non procedere niſi quando Fiſcus perciperet vtilitatem, voluere Bart. & Io. à Plat. in d. l. 1. licèt contrariũ, & verius affirmet Greg. Lop. ex. illius legis verbis motus. in d. l. 53. part. 5. tit. 5. verſ. *vender.* vbi donationis fit

73 mentio, in qua nulla poteſt conſiderari vtilitas, † niſi diceremus in donatione remuneratoria locum habere, ſed quia verbum ſimpliciter ibi prolatum eſt, ita nos intelligere debemus.

74 Vndecimo procedit in Principe, & non alio cuius ſolius eſt iura tollere, vt not. tradit Bald. in l. 2. col. 7. verſi. item nota quòd ſi Papa. C. de ſerui. & aqua, & in l. reſcripta. col. fin. verſi. 3. querunt Doctores. C. de preci. Imp. offer. latè Dec. in d. c. quæ in Eccleſiarum. nu. 98. & ſeq. Licet enim ex ſupraſcriptis cauſis poſsit dominiũ Princeps tollere, non tamen hoc ſimpliciter in omnibus pro

75 cedere poteſt; nam † quando alicuius rem, ſic particulariter Princeps ex publicæ vtilitatis cauſa accipit, tenetur

recom-

recōpenſare, vel pretiū ſoluere, idq́; colligitur expreſsè ex c.cum interior in fine de maio.& obedi.l.ſerui. C.pro quib.cau.Ser.lib.acci.l.venditor.§ ſi conſtat, infra com. prædio vbi Bal.in fin.Inn.Hoſt.nu.5.Io.And.nu. 21. Feli. nu.53.Dec.91.& Bero.nu.153.in d.c.quę in Eccleſiarum, Gloſ.in l.Barbarius.de offi.Præt.Bart.& alij in l fin.§.fin. infra de pig.actio.Bal.in d.l.itē ſi verberatū in prin.Ang. conſ.139.And.in c.1.de cap.qui cur.vend.Luc.à Pen.in l. in ſacris.nu.15.C.de prox.Sacr.ſcri.li.12. Sicùt in ſimili dicimus, quod Summus Pontifex ſi auferat alicui beneficium tenetur de æquè idoneo prouidere. vt tradit Inn. in c. niſi cum pridem. de renun. & latiùs dicemus infra. in 2.par.leg.c.9.nu.86.

6 Item etiā alio caſu tenetur reſtituere † ſcilicèt qū cauſa propter quam res eſt ablata ceſſaret Inn.in c.quia plerique; nu. 5. de immu.Eccleſiarum, quem ſequuntur Imo. & poſt eum Dec.nu.93. in d. c. quæ in Eccleſiarū,voluit etiam Rom.conſ.404.

Nèc quicquā obſtat abſoluta poteſtas Principis, quā ambo Curtij conſiderabant:nā id nō ſatis verùm eſt, vt 77 animaduertit D.Couar.lib.var.reſolu.3 c.6.nu.8 † non.n. poteſt in humanis Principibus conſtitui hæc differētia, poteſtatis abſolutæ,& ordinarię,quod latiſsimè cōprobat Ar.Pin.in rubrica.C.de reſcind.vend.c.2.nu.25. qui 78 † eam appellat vim, & terrorē poteſtatis, & poſt Fortu. in l.Gallus.§.& quid ſi tantum.de lib.& poſth.nu.290. & ſeq.plenam peccandi poteſtatem.poſt Coraſ. in l.ſi ater à fratre.nu.71.de conditione indeb.Tyrannidem eandē, & violentiā nominat.Alcia.reſpō.23.nu.21.lib.5. qua abſoluta poteſtate cū nūquā Popul⁹ Ro.vſus fuerit,vt teſta

tur peritiſsimus Bal.in tit.de pace cõſt.§. libellariè. nu.3. nec Imperator eã vti deberet cũ Popul⁹ in Imperatorẽ tranſtulerit,quam ipſe habebat poteſtatem ſcilicet legitimam tantũ,& ordinariam, vt commodiùs reſpublica adminiſtraretur.l.2.§.nouiſsimè ſupra de origine iuris.

Princeps enim,vt hoc nomen verè obtineat,& tyran
79 nus non dicatur, † debet conceſſa non auferre,promiſſa adimplere , beneficia per eum conceſſa non minuere , dominium tranſlatum in alium non auferre , vt perbellè póſuit Luc.à Pen. in l. qui fundos. C. de omni
80 agro.de ſer.lib. 11 † cuius abſoluta poteſtas,debet iuſtitia, & honeſtate moderari, vt voluit Greg. Lop. in l.53. tit.5. part. 5. verſ. *el Rey.* alleg. Ioan.a Plat.in l.2.C.ne fiſ. rem.quám vendi. eum. lib. 10. Nec quoq; refragatur, quod dicitur Principem omnium dominum eſſe, vt ſu-
81 pra relati doctores pro contraria opinione voluere: † eſt namque dominus rerum particularium, quò ad protectionẽ,vt voluit Luc.à Pen.in l.cum neque. C. de incol. & vbi dom.hab.vide,l.10.Iaſ.l.cunctos populos. nu.10.
82 † De ſingulari tamen Principis poteſtate,& quæ ſpetialia habeat,vltra alios,quia longum eſſet, & extra prouintiam tractare, remitto me ad eã, quæ latiſsimè poſuere Specul.in tit.de lega.§.nunc oſten.vbi ponit 90.caſus Principi reſeruatos.Luc.à Pen. in l.contra publicanũ. C.de re militari.lib.12. vbi congeſſit 57. ſpetialia. Afflict. in c.1.nu.4. & 5. quæ ſint reg.vbi enumerat cauſas,circa quas ſuprema Principis poteſtas exercetur. Greg. Lop. in l.1.tit.1.par.2. verſ. *en lo temporal.*

DE VOLVNTATE, ET Iuſtitia. Cap. II.

1 *Princeps in dubio non præſumitur iura tollere.*
2 *Princeps ex clauſula non obſtante cenſetur vti plenitudine poteſtatis.*
3 *Clauſula non obſtante, non eſt ſufficiens ad tollendam concilij conſtitutionem.*
4 *Nec ad tollendam legem iuratam.*
5 *Nec quando plura obſtarent.*
6 *Nec ad tollendam legem factam cum conſilio Procerum.*
7 *Princeps poteſt in cauſa propria teſtificari, ſi hoc faciat cum cõſilio Procerum, quòd ſecus eſſet ſi ſolus atteſtaretur.*
8 *Princeps poteſt ex clauſula non obſtante contra Reſcriptum diſponere.*
9 *Contra legem verò non poteſt, niſi fiat mentio illius legis.*
10 *Reſcriptum facilius tollitur, quàm lex.*
11 *Princeps præſumitur vti plenitudine poteſtatis, ex clauſula ex certa ſcientia.*
12 *Princeps præſumitur vti plenitudine poteſtatis, quando actus alias non valeret.*
13 *Quòd intelligitur, quando ſciebat non poſſe id facere ex ordinaria poteſtate.*
14 *Princeps poteſt iura tollere ex Reſcripti geminatione.*
15 *Quòd intelligitur quando in ſecundo Reſcripto fit mentio primi.*
16 *Principis expreſſa voluntas per Reſcripti geminationẽ ſignificatur.*
17 *In reiteratione actus, non videtur cadere error, ſed præſumitur deliberatio.*
18 *Geminatio plura operatur vide remiſſiuè.*
19 *Princeps ex clauſula de plenitudine poteſtatis, videtur iura tollere.*
20 *Princeps ex clauſula de plenitudine poteſtatis confirmat ſententiã, quantuncunq; iniuſtam, & ſine iudiciario ordine prolatam.*
21 *Quòd intellige in dependentibus à libera Principis poteſtate, vel in ſupplendo defectum ordinis poſitiui.*
22 *Nec operatur quicquam hac clauſula in ijs, quæ ſunt facti, de qui-*

bus non eſt Princeps informatus.

23 Princeps non præſumitur in dubio tertio præiudicare, etiam ſi agatur de modico præiudicio, aut fauore piæ cauſæ.

24 Princeps non præſumitur præiudicare tertio ex clauſula ex certa ſcientia, quod intelligitur ſecundum aliquos, quando agitur de magno præiudicio.

25 Nec ex clauſula motu proprio.

26 Nec etiam ex clauſula non obſtante conceſsione alteri facta.

27 Clauſulæ ex certa ſcientia, & ex plenitudine poteſtatis, non operantur, vbi deficit poteſtas Principis.

28 Princeps poteſt in dubio tertio præiudicium inferre, licet non præſumatur, nam præſumitur ex cauſa rationabili id facere.

29 Non tamen poteſt, quando aliqua cauſa immaginari non poteſt.
Nec quando ex ſuo contractu eſt obligatus.
Nec in non ſubditis.
Vel quando timeretur ſcandalum futurum.
Vel ſi ad partis poſtulationem.
Vel parte non citata remiſsiuè.

LIcet autẽ poteſtas Principis latiſsima ſit, vt ſuperius explicuimus, volũtas tamen eius lõgè eſt poteſtate inferior, cũ enim ſit ſummæ iuſtitiæ coniuncta, nec iura tollere, nec alicui præiudicium velle afferre præſumitur.

1 Et quòd † iura tollere nõ præſumatur in dubio, certiſsimi, ac clariſsimi iuris eſt, cum profiteatur ſe legibus eſſe ſubiectum l. digna vox. C. de legi. ſcribent. latè in c. 1. de conſtit. Bald. in c. 1. apud quẽ, vel quos controu. feu. ter. deb. & in l. ex facto. in 1. col. in fi. de vul. & pup. Rimi nal. Sen. conſ. 39. nu. 10. Rol. à Val. conſ. 85. nu. 58. lib. 1. Bero. in c. quæ in Eccleſiarum. nu. 135. de conſti.

Hoc aũt quod diximus in dubio locũ habet; ſecus quã

conſtat

conſtat de cõtraria voluntate Principis, q̃ quidẽ voluntas, & quod vti velit plenitud ne poteſtatis, & tollere iu-
2 ra, colligitur. † Primo ex clauſula nõ obſtãte, qua vtitur Princeps, q̃n vult iuris impedimentũ tollere. l. ſed in hoc, aliàs idẽ Vlpianus. infra de excuſ. tut. Iter. in c. 1. § naturales ſi de feu. defun. mili. Bal. Pau. Caſtr. & Iaſ. in l. ſi teſtamento. C. de teſta. Alex. in l. quanquam. C. de teſta. mili. Curt. Sen. cõſ. 65. nu. 12. Gem. conſ. 36. in fi. Roder. Suares.
3 alleg. 12. nu. 47. & Paris. conſ. 11. nu. 5. lib. 4. † Quæ generalis clauſula nõ obſtante, nõ eſt ſufficiens ad tollendã alicuius concilij conſtitutionẽ, niſi fiat expreſſa eius mẽtio, Author eſt magnę apud Canoniſtas authoritatis vir. Archid. in c. 1. de conſti. lib. 6. & in c. 1. vbi Io. And. de exceſ. prælat. eod. lib. 6. quẽ ſequuntur Bal. in l. humanũ. 3. not. C. de legi. Rom. in l. ſi vero. §. de viro. nu. 45 in fi. ſol. ma tri. Alex. cõſ. 122. nu. 9. lib. 4. Dec. in rubr. de conſtit. 2. lec. nu. 38. & in c. prudentiam. 3. not nu. 18. de off. deleg. Ant. de Padil. in l. vniuerſi. nu. 17. C. de diuerſ. reſcript.
4 Nec † etiam hæc generalis clauſula non obſtãte, ſufficiens eſt ad tollendam legem iuratam, vt docuit Gloſ. in c. cum non deceat. verſ. effectus. de elect. lib. 6. quã ſequuntur Rom. Sino. 7. Iaſ. in l. vlt. nu. 5. C. ſi cõtra ius, vel vtili. publi. & in l. pacta nouiſsima, nu. 2. vbi Dec. nu. 8. C. de pac. Panor. Feli. & Dec. in c. cõſtitutus, de reſcri. Alex. cõſ. 27. nu. 8. & conſ. 125. nu. 10. lib. 1. Iaſ. cõſ. 233. col. 6. lib. 2. Bert. cõſ. 167. lib. 2. Neuiz. inter cõſ Brun. cõſ. 12. nu. 46. Affl. deciſ 5. nu. 3. & deciſ. 111. nu. 13. Caſſan. in cõſue. Burg. rub. 13. §. 8. nu. 12. & D. Couar. in rub. de teſt. 2. par. nu. 12.
5 † Præterea hæc generalis clauſula non operatur, q̃n plura obſtarent, tunc enim eſt facienda mentio ſpecialis

omnium, quæ obſtant. Bald. in l. 1. nu. 27. C. de fur. Alex.
6 conſ. 155. nu. 4. lib. 6. Curt Iun. conſ. 1. nu. 37. † Et denique hæc generalis clauſula non operatur aduerſus legē conſtitutam cum conſilio Procerum, vt poſt Claud. & Oroſcium in l. 1. de legi. docuit Ant. de Padil. in d. l. vniuerſi. nu. 15. C. de diuer. reſcri.

Nec eſt hoc mirum, plura enim ſpecialia Principi aliquid cum conſilio Procerum facienti conceſſa ſunt;
7 inter quæ illud eſt, † quòd poteſt in cauſa propria teſtificari, & ei creditur, vt ſi aliquem rebellem eſſe atteſtetur, eius enim dicto ſtatur donec contrarium probetur, docuit And. in c. 1. qui ſucceſ. tenean. num. 16. & in c. 1. §. ſed nec alia iuſtior. ver. ſed ſi littera non apparet, quæ ſit prima cau. ben. amit. Cap. in rep. l. Imperialē. 6. col. verſ. eſt tamen, de prohib. feu. alien. per Fed. Secus verò quando ſolus ipſe atteſtaretur, vt idem And. tradidit in c. ſanſcimus. el 2. nu. 3. in fi. quo tem. mil. de quo latius in fin. in c. 1. legis. Huius concluſionis ea eſt ratio, quia tunc videntur atteſtari etiam ſui conſiliarij, quibus tanquam peritis eſt ſtandum, vt idem And. tradidit in d. c. 1. quæ ſit prima cau. ben. amiſ.

Quando verò Princeps vult ex clauſula non obſt. cōtra ius diſponere, eſt diſtinguendum ſecundum Bald. in
8 c. 1. §. libellariè, de pact. conſt. † aut contra reſcriptum, aut contra legem. Primo caſu valet ſi dicat non obſtāte
9 quacunq; in contrarium diſpoſitione. † Secundo caſu neceſſaria eſt expreſsio illius legis, contra quam diſpo-
10 nitur. cuius rei rationem aſsignat, † quia facilius tollitur reſcriptum, quam lex, de quo latè per Felin. in c. nonnulli. nu. 3. & ſeq. de reſcr. & Cyn in l. fi. C. de preci. Imp. off.

Secun-

11 Secundo videtur † Princeps vti plenitudine poteſta-
tis ex clauſula ex certa ſcientia. Gloſ. in c. ad hæc vbi Pa-
nor. nu. 7 & Dec. nu. 14. de reſcr. Feli. in c. nonnulli. col. 15.
eod. tit. Dec. in l. in teſtamento nu. 13. C. de teſtam. milit.
idem conſ. 191. nu. 3. & conſi 390. nu. 14. Curt. Sen. conſi.
65. nu. 10. Grat. conſi. 9 nu. 176. & Crauet. conſ. 182. nu. 18.

12 Tertio † Princeps hac poteſtatis plenitudine tunc vti
cenſetur, cum actus non valeret de poteſtate ordinaria.
Paul. Caſtr. in l. ex imperfecto. C. de teſta. Alex. in l. quan-
quam. nu. 5. Dec. in l. teſtamento nu. 11. C. de teſta. mili.
Feli. in c. 1. nu. 27. de cōſt. Carolus Rui. cōſ. 23. nu. 4. lib. 2.
Crauet. cōſ. 75. nu. 3. Alcia. trac. præſum. reg. 3. præſum.
11. nu. 6. Pet. Duen reg. 43. nu. 5. verſi. 2. ratio Iacob. Me-
13 noc. conſ. 2. nu. 38. Hipp. Marſ. ſing. 84. † id tamen intelli
gendum eſt cum Princeps non arbitrabatur ſe id facere
poſſe ex ordinaria poteſtate, vt explicat Crauet. tract. de
antiq. temp. 2. par. 1. part. nu. 47. quem recipit Menoc. in
reſpon. cauſæ finatienſis. reſpon. 2. nu. 147.

14 Quarto videtur Princeps † iura tollere ex Reſcripti
geminatione, quod habet vim clauſulæ non obſtante ex
certa ſcientia, & motu proprio, ita ſtatuit S. Pontif. in c.
paſtoralis, vbi gloſſa. de fid. inſtr. & Imp. in §. & hoc verò
iubemus. in auth. vt nulli iud. iuncta l. 1. C. de peti. bon.
ſub lib. 10. & §. deinde. in auth. de mand. prin. idque do-
cuere Io. And. Ant. & Abb. in fine. in c. porrecta. nu. 3. de
confir. vti. vel inuti. Ant. But. in c. quę in Eccleſiarum. nu.
28. circa medium de conſt. Gloſ. in l. 1. huius tit. & in l. fi.
C. ſi contr. ius, vel vtilit. publ. Bal. & Fulg. in l. nec dam-
noſa. C. de prec. Imp. off. & in d. l. 2. C. de peti. bon. ſub lib.
10. Alex. in l. 3, infra quod quis iu, Rom. in l. ſi vero. §. de

viro.nu.56.infra.ſol.matr. A ret.conſ.15.nu.7.& Frecc.lib.
15 2.ſub feu.fol.97.à ter. poſt. nu.65. † Hoc tamen intelligendum eſt, quando in 2.reſcripto fieret mentio primi, vt voluit eleganter Bal.in d.l.2.nu.7.in fin.C.de peti. bono.ſub lib.10.

16 Cuius concluſionis ea eſt ratio:† nam expreſſa concedentis volūtas per reſcripti geminationem ſignificatur, vt trad.Gram.deciſ.166.nu 56.nam vbi interuenit ſecūda iuſsio, ibi præſumitur deliberatio, vt voluit Bald.in tract.de ſciſmate, quem poſuit antè tit.C.ſi quis aliq.teſta.prohib.verſ. reſpondeo ſæpè in matrimonio, & Feli. in d.c.nonnulli.nu. 14. verſ. pro iſta fallentia de reſcript.
17 † Error enim cadere non videtur, vbi actus reiteratur, hæc namq; reiteratio, actus deliberationem præſumi facit ex reg.tex.in c ſi quis iratus.2.q.3.
18 Nec eſt hoc mirum:† quia rerū geminatio plura operatur, vt tradidere latiſsimè Feli. in c.nonnulli. nu.14. & ſeq.& in c. ſi quando de reſcri.in d. c. ſi cautio de fid.inſtru.Rom.in d.l.ſi vero §.de viro. Afflict. in conſti. conſuetudinem.nu.6.& 7.de inſtru. conſ. Bertachi.in verbo geminatio, & addentes ad Abb.in d.c.porrecta.
19 Quinto, & vltimò, Princeps † ex clauſula de plenitudine poteſtatis hoc ipſum facere videtur.tex.eſt in c. illa de electio.& arg tex.in c.multum.3.q.6.c.propoſuit. de conceſ.præben. ſpecu.in tit.de legato.§ nunc oſtendendum, verſ.18.Bal.in l.2.nu 14.C.de ſeruit.& aqu.
20 † Hinc eſt quòd Princeps ex eadem confirmat ſententiam quantumcunq; iniuſtam, & ſine iudiciario ordine prolatam, vt ex multis refert, & probat Panor.in c.
21 eā quæ. de ſent. & re iud. in fin. † qui intelligit hoc in de-

penden-

pendentibus à libera poteſtate Principis, vel in ſupplendo defectum ordinis poſitiui, ſecus in defectu iuſtitiæ naturalis, hæc etenim clauſula operatur, vt de inualido faciat validum, vt apertè dixit idem Panor. in c.1.nu.7.
22 de confir. vti. vel inuti. † Hæc tamen clauſula non operatur quicquã in his, quæ facti ſunt, de quibus Princeps non eſt edoctus, vt aſſeruerunt Bald. in l fin. C. ſent.reſcin.non poſſe. Abb.in c.paſtoralis.§. præterea. de offic. leg.ad quod adduci poterunt multa, quæ adduxit Crauet. conſ.127.num.3.de qua etiam clauſula latè Areti.in conſ.15.nu.8.cum ſeq.

23 Quod verò aſſeruimus in principio ſecũdo loco, † nõ cenſeri Principẽ in dubio velle præiudicare tertio, probatur expreſsè.in l.2.§.meritò.& §.ſi quis à Principe.infra ne quid in loco publico.in l.nec auus.C. de emã. lib. in c.ſuper eo.de off.deleg.c.quãuis.de reſcr.lib.6.c.licèt de off.ord.c.ex tuarũ de auth.& vſu pal.c. cũ dicat Apoſtolus.de Eccle.ædific.c.patẽtibus, & c.cũ Cappella.vbi An.But.Panor.& Mar.Soc.nu.14.de priuil.gloſ.& Bar. in hac l.in prin. & in l.2. infra ſol.matr. And.Iſer.in c.1. qui ſucceſ. tene. col. 6.idem in c.1.§.naturales. verſ. ſed hoc perrarò ſi de feu.defun.mili.Pern. in tit. de Principe col.4.Bal.in l.in fraudem.nu.1.in fin. de teſt. mili. in l.2.C. de bon. vacan. lib. 10. in c.1.§. cum verò, qui feu. dare poſ.& in §.actionum.nu.14.inſt.de actio.Ang.in l. hoc iure.§.ex flumine.infra de aqua quo.& æſtiua, & in l.conſenſiſſe.§.in omnibus.de iudi. Paul. Caſtren. in l.2. nu.2.C. de inius voc. Dec.in l.1. num. 20.in fin.C.de ſecund.nupt.Roderi.Suares.alleg.11.nu.3.& alleg.7.nu.4. Alcia.tract.præſum.reg.3.præſum.11.Crauet. de antiq.

tem 1 par.prin.par.1.nu.13.Dec.conſ.520.nu.3.Riminal. ſen.conſ.103.nu 48.& 296.nu.34.ꝙ locū habet,etiam ſi agatur de modico præiudicio iuris alieni,non ſolū re, verum etiam ſpe probabili quæſiti.Dec.conſ.520.nu.8. Rol.à Val.conſ.45.nu.14.lib.4.Menoch.conſ.36.nu.24. etiam ſi fauore piæ cauſæ diſponat, vt idem Menoc. d. conſi.36.num.55.poſt Alex.Iaſon.& Dominicum, quos adducit.

24 Idem † etiam eſt,licèt Princeps in diſpoſitione vtatur clauſula ex certa ſcientia, ex qua non præſumitur velle tertio præiudicare.Alex.conſ.123.nu.25 lib.4.Dec.conſ. 407.nu.20.& 23.& 468.nu.21.Curt.Iun.conſ. 142.nu.9. Gram.deciſ.10,.num.2.& latiſsimè alios adducunt Rol. conſ.7.nu.103.lib.3.Iac.Menoc.conſ.103 nu.83.& Sena. Pedem.decſ.139 nu.19 licèt Alex.in l.1.§ ſi is qui. infra quod quis.iur.Rui.conſi. 12.nu.24.lib.3.Curt.Iun.conſ. 142.nu.8.& alij,quos adducit Menoc.d. conſ.36.nu.59. voluerint cenſeri Principem ex huiuſmodi clauſula voluiſſe tertio p̄iudicare, cū agitur de modico præiuditio.

25 Nec † etiā ſi vtatur Princeps clauſula motu proprio præiudicat iuri alterius.Hoſt.& Anchar.in c. cauſam el 2.de teſti.Feli.in c.cæterum.nu.5.de reſcrip.Dec.in c. ſuper eo.nu.10.de off. deleg. Vitali tract.clauſul clauſ.24. & Menoc.d.conſ.36.nu.65.& conſi.1.num.428.& conſi. 103.nu.80.

26 Nec † deniq; præſumitur Princeps alteri præiudicare,licèt dicat non obſtante conceſsione alteri facta,nam intelligitur de inualida.Dec.in c.ſicut Romana.de reſcr. nu.33.Io.And.But.Imol.Bal.& Feli. num.19.in c.cauſam quæ.de reſcri.Alex.conſ.3.nu.6.vol.5.Dec.conſ.684.nu.

15. Affl. in prohe. con. li. q. 25. col. 2. latè Rol. conſ. 45. nu. 16. lib. 4. & Io. Vinc. An alleg. 69. nu. 38. hæc autē omnia ſi rectè, & verè intelligantur, non habent locum ex eo, quòd voluntas Principis non præſumatur, ſed quòd poteſtas eius nō eatenus ſe extendat, cōſequenterq; vbi po-
27 teſtas deficit, † nunquā poterit ex clauſula de plenitudines poteſtatis, certa ſcientia, & motu proprio, induci alteri præiudicium, quæ clauſulæ ſolā voluntatem Principis poſſunt demoſtrare, poteſtatem verò nunquam augere, quòd expreſsè docuit intrepidus doctor. D. Couar. in 3. lib. var. reſol. c. 6. nu. 9.

28 Licèt † enim Princeps tertio præiudiciū inferre non præſumatur, hoc tamen poteſt facere in dubiò, nam prę ſumitur moueri ex cauſa rationabili, licèt non appareat, ita tradidere. Cyn. in l. fin. C. ſi cont. ius, vel vtili. publi. & in l. reſcripta in 3. & 4. quæſt. C. de prec. Imp. offer. Abb. in c. quanto. nu. 8. circa medium. verſ. ſi tamen Papa. in fi. de iureiur. & in c. in cauſis 2. not. in fi. de re iud. in c. cū veniſſent. de iudi. in conſ. 84. in c. cum inter de exce. & in c. niſi. de off. deleg. cum alijs adductis per Feli in d. c. quę in Eccleſiarum. nu. 60.

29 Qui limitat ſex modis. † Primo dūmodò poſsit præſumi aliqua cauſa, tunc enim pectori ſuo ſculpta præſumitur, ſecus verò vbi nulla poteſt imaginari. Secundo quando Princeps eſt obligatus in his, quæ ſunt de iure naturali, vt ex ſuo contractu. Tertio vt pro Principe præſumatur reſpectū ſubditorum tantum, non autem reſpectu aliorum. Quarto niſi ex mandato Principis timeretur ſcandalum futurum, ſeu turbatio Chriſtianitatis, vel magnum peccatum, tūnc enim non eſt Principi

obediendum,nec iuſta præſumitur cauſa. Quinto dummodo faciat motu proprio, ſecus ſi ad partis inſtantiã, tunc enim potius ad importunitatem præſumitur. Sexto ſententia Principis nõ habet locũ parte nõ citata.

DE AEQVITATE, ET CLEMENTIA. Cap. III.

1 *IVſtitia Principis debet coniungi cum æquitate.*
2 *Delictorum remiſsio ad ſolum Principem ſpectat.*
3 *Princeps poteſt remittere omnes pœnas, tam corporales, quàm reales, etiam poſt ſententiam.*
4 *Non tamen ſolet abſque partis concordia.*
5 *Quod ſubintelligitur in indulgentia Principis.*
6 *Princeps non poteſt remittere pœnam in præiudicium partis.*
7 *Indulgentia Principis operatur ſolũ quò ad pœnã, niſi plenè indulſiſſet.*
8 *Gratia, vel reſtitutio Principis trahitur etiam ad bona.*
9 *Reſtitutus ex gratia recuperat bona, quæ ſunt apud fiſcum.*
10 *Recuperat etiam feudum, quod remanet antiquum, vt prius.*
11 *Recuperat omnia iura, quæ perſonæ cohærent.*
12 *Recuperat etiam patriam poteſtatem.*
13 *Filij rebellium gaudent honoribus in Sedilibus huius Ciuitatis.*
14 *Reſtitutus recuperat officium, niſi deliquiſſet in eo.*
15 *Remotus ab officio propter vitium perſonæ, nũquam poteſt ad illud aſpirare, niſi ex Principis diſpenſatione.*
16 *Reſtitutus ex gratia recuperat bona data in commendam, cum redditione rationum.*
17 *Recuperat etiam bona alienata à fiſco, & poſtea ad eum reuerſa redemptione, vel deuolutione, quando antè reſtitutionem eſſent deuoluta aduerſ. Claud. & Galia.*
18 *Priuilegia ante conceſſa, reſtituto ex gratia non reſtituuntur.*
19 *Nec bona alienata, quæ peruenerunt ad alium, aut conceſsione, aut propter offenſam.*
20 *Secus verò ſi ex eo tantum perueniſſent ad agnatos, quòd dominus deportatus eſſet.*

21 Bona

21 *Bona Neapolitanorũ non publicantur, excepto crimine læſæ Maieſtatis diuinæ, & humanæ, quorum bona perueniunt ad agnatos, & reſtituuntur reſtitutis dominis, ex deciſ. Sacri Regij Conſilij Regiæ Cameræ. & magn. Curiæ.*

22 *D. Vincentius de Franchis Regius Conſiliarius laudatur.*

23 *Reſtitutus ad collegium non recuperat locum alteri collatum, ex multorum ſententia; quam tamen reprobamus; & ex quo caſu poteſt procedere, dicimus.*

24 *Filius primogenitus non recuperat feudum conceſſum ſecundo genito, ex ſeut. Andr. quam non admittimus.*

25 *Doctor non recuperat lecturam qua fuerat priuatus, quando erat alteri collata.*

26 *Reſtitutio gratioſa, non trahitur ad iura competentia ſuper bonis alienatis, ex deciſ. Regiæ Cameræ.*

27 *Prohibita alienatione rerum, prohibetur etiam, & Iurium ad eas pertinentium.*

28 *Remiſſio iuris ad feudum fieri non poteſt ſine aſſenſu.*

29 *Fructus non comprehenduntur in reſtitutione gratiæ, quando eſſent incorporati.*

30 *Reſtitutio trahitur ad alienata, quando eſt facta non obſtante alienatione ſecundum aliquos, ſed nos contra.*

31 *Reſtitutio ex iuſtitia comprehendit omnia bona, etiam alienata.*

32 *Item etiam ad fructus extenditur.*

33 *Emolumenta officij non reſtituuntur, etiam reſtituto ex iuſtitia, ex deciſ. Sacri Conſilij.*

34 *Reſtitutio ex cauſa pacis, æquiparatur reſtitutioni ex cauſa iuſtitiæ, & an, & quando fiat larga interpretatio, vide remiſſiuè.*

35 *Ideoq. comprehendit bona alienata, feuda, & ſubfeuda.*

36 *Quod procedit etiam in reſtitutione gratiæ ex opin. And. & Affli. quam reprobauimus ex opin. D. Io. Ant. Lanarij.*

37 *D. Ioan. Ant. Lanarius, Regius Conſiliarius, Regiam Cancellariam pro Regente, feudorum interpres laudatur.*

38 *Reſtitutus ex cã pacis recuperat Regalia, & fructus, licet in fructibus cõtrariũ ſentiamus, ex mẽte Io. Vinc. de Anna. & rõ quã ſit.*

39 *Ex cauſa pacis remittuntur iniuriæ, & damna illata ſubditis.*

40 *Reſtitutus ex cauſa compoſitionis, quæ recuperet remiſſiuè.*

41 *Reſtitutio Natalium,& legitimatio eſt propriè Principis.*
42 *Legitimatio appellatur donum Principis,fauor,gratia,& beneficiũ.*
43 *Legitimatus,quò ad omnes effectus habetur pro legitimo.*
44 *Legitimatio,vt obtineri poſsit requiritur,vt non poſsint ij filij matrimonio ſubſequenti legitimari.*
45 *Nec non etiam,vt careat Pater legitimis filijs.*
46 *Requiritur etiam conſenſus filij legitimandi,& eius patris.*
47 *Princeps poteſt legitimare in præiuditium ſuccedentium ab inteſtato,ante aditam hæreditatem ſecundum communem.*
48 *Legitimatus non ſuccedit in feudo,niſi expreſsè dicatur.*
49 *Nec in emphiteuſi.*
50 *Nec in nobilitate Patris, quòd etiam procedit in filijs illuſtrium ex mente Ant.de Padiglia.*
51 *Legitimatus ſuccedit in maioratu.*

REliquum eſt nunc,vt de eius ęquitate,&
clementia loquamur, cum ſuperius de
eius poteſtate, iuſtitia, & voluntate di-
1 ctũ ſit: † iuſtitia enim Principis debet
eſſe miſericordię dulcedine temperata
c.diſciplinã. 45.diſt. alioquin iuſtitia ſine miſericordia,
vertit Principẽ in Tyrannum,vt inquit Boſſ.tit. de Principe.nu.34. nec vlla eſt in Principe generoſior virtus miſericordia,nec admirabilior clementia, nec in alio Deo proprius accedit,quàm ſi conferat ſalutem hominibus, vel dando,ſi eguerint, vel parcendo,ſi deliquerint, vel indulgendo ſi ſupplicauerint,vt tradunt Caſſan.in catalog.glor.mun.5.par.6.conſiderat.in fi.& Gram. deciſ.23. nu.16.& 17.dixit Oldr.conſ.47.num. 2. humanitatem in Principe peculiarem eſſe.

2 † Ad ſolum itaq; Principem pertinet remiſsio delictorum,& pœnarum cõmutatio,vt trad.And. Iſer. in c. 1.§.& bona committentium,col,2.in prin.vbi Afflict.in

verbo

verb. pœnarum nu. 13. quæ ſint regalia. Bar. in l. relegati nu. 4. infra de pœnis. Pariſ. de ſynd. in verbo cōpoſitio. Iacob. de Beluis in pract. criminal. tit. de ſent. crim. nu. 10. Boſſ. tit. de remed. ex ſol. clem. prin. nu. 51. Iul. Clar. lib. 5. recep. ſent. §. fin. quæſt. 59. nu. 2.

3 Nec eſt de Principis poteſtate in hoc dubitandū, † cū certiſsimum ſit, poſſe remittere omnes pœnas, tam corporales, quàm pecuniarias, etiam poſt ſententiā in rem iudicatam tranſactam: glo. in l. 2. C. de inius. voc. Boſſ. d. tit. de remed. ex ſol. clem. Prin. nu. 23. & Iul. Cla. d. quæſt. 59. nu. 1. qui communē fatetur, & ex Theologis D. Tho. 2. 2. quæſt. 67. art. 4. Io. Maior. 4. ſent diſt. 15. quæſt. 19. &

4 Alfonſus à Caſtro de poteſ. legis pœnal. c. 12. † licèt non ſoleat Princeps remittere pœnam abſq; partis concordia, de qua appareat ex publico inſtrumento, vt teſtatur Gram. Vot. 35. nu. 8. & conſ. 34. nu. 15. & Iul. Clar. d. queſt.

5 59. nu. 3. † Immò in generali indulgentia Principis hoc ſubintelligi, tradit benè eruditus, & clarus Doctor Robertus Maran. de ord. iudici. 6. par. verſ. inquiſitio. nu. 49. fol. 81. Greg. Lop. ex illa l. motus in l. 12. tit. 8. par. 3. verbo

6 *tá el Rey lo quitta.* † Id autem quod diximus poſſe Principem pęnas remittere, etiam repugnante parte, verùm eſt quoad pœnā Fiſco applicandam, ſecus verò quò ad pœnā, & intereſſe in præiudicium partis, cui non poteſt Princeps præiudicare. Gloſ. Bart. Iaſ. Dec. Alcia. & alii in l. 2. in fi. C. de inius voc. And. Iſer. nu. 74. & Affli. in c. 1. §. & bona committ. nu. 50. quæ ſint regalia, qui intelligit ſolum in remiſsione particulari, ſecus in generali; Pariſ. de Sind. in verbo an facta nu. 2. & 35. & verbo quia pluries. nu. 11. Gram. conſ. 34. nu. 1. & 21. Chriſto. Port. in §. 1.

nu. 8.

nu.8.inſt.quib.mod.toll.oblig.Boſſ. l.tit. de rem.ex ſcla clem.Prin.nu.13.& Rol.conſ.19.nu.81.lib.2. Arius Pin.in rub.C.de reſcin.vend.c.2.num.12 Greg.Lop.in l.1.tit.33. par.7.verbo *el Rey*.

Hæc autem delictorum remiſsio, aut fit alicui ſpecialiter, & vtitur Princeps verbo Indulgentia,† & eo caſu cẽ-
7 ſetur ſolùm remiſsa pœna corporalis. Gloſ in §. pari ratione.inſti.quib.mod.ius pat.pot.ſol.Imol.in l. liber homo.§.ſi heres.infra de hered.inſti.Ruin.conſ.31.num.6. lib.5.Pariſ.conſ.1.nu.33.lib.4.& Bero.conſ.76.nu.104.& 107.lib.1.nec ex ea tollitur infamia.l. fin. C. de generali abolit.l.1. & ibi glo. & l.generalis.C.de ſent. paſſ. Anto. Gomeſ.tract.var.reſol.tom.3.tit.de tort. reorum. nu. 38. & Gram.conſ.34. nu. 7. niſi Princeps plenè indulxiſſet, tunc enim trahitur reſtitutio, & indulgentia etiam ad bona.Dec.in c.quia diligentia.nu.8.de elect.& Rol.cõſi. 45 nu 27.lib.4.de quo extat.l.2.tit.32.par. 7. quæ diſtinguit inter indulgentiam antè ſententiam, quæ trahitur ad bona, & priſtinum ſtatum,poſt ſententiam verò ſolum videtur remiſſa pœna.

8 Si verò vtitur Princeps † verbo gratia, aut reſtitutione, tunc nõ ſolùm cenſetur remiſiſſe pœnã, verùm etiã reſtituiſſe ad bona.Bart.in l.fin.C de ſent.paſſ.& in l.1.§. ſi quis vltio.infra de queſtio. cuius ſententia communis eſt,vt teſtantur Boſſ.& Iul.Clar.loc. cita. vterq; nu.5.aduerſus Cyn.nu.4 & Salic.in d.l.fin.C.de ſent.paſſ. & Menoc.conſ.103. nu. 19. & idem eſt quando Princeps dicit indulgemus,& reddim⁹ bona,vt tradit And.Iſer. in c.1. nu.2.de Vaſſall.decrep. ætа. in qua reſtitutione, ad hoc vt cognoſcamus, quæ bona comprehendantur duplex

caſus

caſus eſt conſtituendus. Primus eſt in reſtitutione gra-
tiæ. Secundus in reſtitutione iuſtitiæ, vel ex cauſa pacis.
9 Quòad primum, † Reſtitutus ex gratia Principis re-
cuperat bona, quæ reperiũtur apud Fiſcum, vt per Doc.
in l. fin. C. de ſent. paſſ. & in l. Gallus §. & quid ſi tantum.
10 infra de lib. & poſth. † Recuperat etiam feudum, quod
remanet antiquum, vt prius, vt ſcribunt Bar. & Alber. in
l. quod dicitur. nu. 9. infra de impen. in re dot. fac. idem
Bar. Bald. & Paul. de Caſt. in l. peculium. § ſi ære. de pe-
cul. idem Bal. in l. 1. quæſt. 15. de rer. diuiſ. Ioan. à Plat. in l.
ſancimus. verſ. item facit, de conſul. lib. 10. Aret. Alex.
nu. 17. & Iaſ. in fin. in l. ſi mihi & Titio de verb. obli. And.
Iſer. Iacob. Beluis, & Præpoſi. in c. vnico. de vaſſ. l. decre.
æta & Affl. in tit. hic finitur lex. 6. not. nu. 27 Niſi vaſſal-
lus ſententia eſſet priuatus feudo, vt declarat Gloſ. par.
11 §. 30. nu. 105. licèt ipſe aliter intelligat nu. 108. † Ac etiã
omnia iura, quę perſonę coherent l. 3. §. ſi deportatus. in-
fra de bon. liber. l. ſiue. infra de iur. patro.
12 Reſtituitur † etiam ad paternam reuerentiam, & po-
teſtatem l. fin. in prin. C. de ſent. paſſ. ex quo Io Vinc. An-
13 na nu. 164. dixit † filios rebellium reſtitutos, gaudere ho
noribus in Sedilibus huius Illuſtriſsimæ, ac nobiliſsimæ
14 Ciuitatis noſtræ. Recuperat † deniq; officium, quo fue-
rat priuatus, quòd verum eſt, quando nõ deliquiſſet in-
tuitu officij, & ob hanc cauſam fuiſſet priuatus, ita tra-
didit peritiſsimus Vltramon. Doctor Io. Faber. in § cũ
autem. nu. 4. inſti. quib. mod. ius pat. pot. ſol. ex reg. tex in
l. ſi aliquid. C. de ſuſcep. lib. 10. & hanc ſingularem do-
ctrinam docuit me peritiſsimus omnis legalis diſcipli-
næ, & Imperialium inſtitutionũ doctor meus, D. Ioan-

nus Georgius Vellettus Aprutinus, qui morte præuentus labores ſuos eximios mundo non valuit oſtendere, per quem tex. dixit Bal. in c. 1. §. ſi duo. in fin. de pace. tenen.
15 & eius viol. † remotum ab officio, vel dignitate propter vitium perſonæ nunquam ad illud aſpirare poſſe, perpetua macula ſibi officiente, niſi ex Principis diſpenſatione.

16 Sed dubium eſt, † nunquid reſtitutus ex gratia, recuperet bona data in commendam; & poſt multa quæ adducit Ioan. Vinc. Anna. in c. 1. nu. 213. & ſeq. de vaſſal. decrep. ætat. refert, fuiſſe deciſum in Regia Camera, venire huiuſmodi bona, niſi eſſent data in commendam abſq; redditione rationis fructuum; vt idem concludit alleg. 119. nu. 6.

17 † Recuperat etiam bona, quæ à fiſco fuerant alienata, & ad ipſum reuerſa deuolutione, vel redemptione, ita Iſer. in fi. & Afflict. num. 12. circa medium. in d. c. 1. de Vaſſall. decrep. æta. vbi Ioan. Vincent. Anna. num. 263. Marin. Frecc. lib. 2. de ſubfeu. quæſt. 3. num. 3. & Aquilinus poſt multos alios. nu. 97. in d. §. & quid ſi tantũ. verſ. quid enim ſi aquæ, & ignis. Quod intelligendũ eſt, quando antè reſtitutionem iterum perueniſſent ad fiſcum, vt loquitur Iſer. in d. c. 1. de Vaſſal. decrep. æta. quem ita intelligunt Eman. à Coſt. & Aquil. in d. §. & quid ſi tantum. 2. par. nu. 46. & Aquil. ſuperius citato loco, licèt malè percipientes mentem Iſerniæ, Claud. & Galia. in d. §. & quid ſi tantum. nu. 63. voluerint non reſtitui, quamuis antè reſtitutionem ſint reuerſa, quod falſiſſimũ eſt, cũ reſtitutio trahatur ad ea, quæ ſunt penès fiſcũ tẽpore reſtitutionis, vt animaduertut Eman. & Aquil. d. locis.

Non

18 Non tamen † huiuſmodi gratioſa reſtitutio, trahitur ad priuilegia conceſſa reſtituto ante eius delictum, propter quod ea amiſiſſet: ex not. doct. Io. à Plat. in l. cum allegatis. nu. 2. de re milit. lib. 12.

19 † Nec ad bona alienata Bart. in l. fin. nu. 7. C. de ſent. paſſ. & in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. num. 13. de lib. & poſthu. Ang. in §. ſi quis de parentibus. num. 16. in auth. vt cum. de appel. Cogno. Luc. de Pen. in l. ſi coloni, quęſt. 15. C. de agricol. & cenſi. lib. 11. & in l. cum allegatis col. 4. de re milit. lib. 12. And. Iſer. Præpoſ. & Affli. in d. c. 1. de Vaſſal. decręp. æta. num. 12. Abb. in c. 1. not. 1. de paroch. Rom. in l. ſed ſi hac, §. liberos. infra de in ius voc. Dec. conſ. 352. & 357. nu. 3. Feli. in c. inter quatuor, num. 4. de maior. & obed. Io. à Plat. in l. ſi quando. nu. 9. C. vnde vi, Paril. conſ. 1. nu. 21. lib. 4. Crauet. de antiq. temp. 1. part. nu. 4. Capi. in inueſt. in verbo feudorũ clauſulæ, ver. reſtituim⁹, Gre. Lop. in l. 2. tit. 32. par. 7. in verbo *primer eſtado*. Menoc. conſ. 103. nu. 25. & Iul. Clar. d. quæſt. 59. nu. 6. & alij, quos congeſſit Aquil. poſt Eman. à Coſt. in d. §. & quid ſi tñ, in verbo q̃d enim ſi aquæ, nu. 96. Quod verũ eſt, qñ bona perueniſſent ad alios, aut ex cõceſſione Principis, aut pp offenſam alijs illatam ex forma ſtatuti, vt trad. Bald. Iaſ. Galia. Alcia. & Socc. Iun. nu. 116. in d. §. & quid ſi tñ. † Secus verò ſi ex eo ſolo perueniſſent ad alios

20 puta ad agnatos, quia aliquis deportatus eſt, vt concludit Iaſ. in l. ſed ſi hac. §. liberos. nu. 4. de in ius. voc. & poſt Bellam. deciſ. 743. Aquil. in d. §. & quid ſi tñ. num. 94,

21 quod poterit verificari in hac Ciuitate, † nam cum ex capitulo conceſſo Neapolitanis eorum bona nõ publicentur, niſi ex capite hereſis, & læſæ Maieſtatis in 1. cap.

& eorum bona ſpectent ad agnatos, vt deciſum fuit in Regia Camera & magna Curia, teſte Aquilino in d. §. &.
22 quid ſi tantum.nu.74.& in Sac. Conſilio; teſte † peritiſſimo magniq; ingenij viro, Regio Conſiliario, D. Vincentio de Franchis. deciſ. 213. nu. 10. is deinde reſtitutus reſtituetur ad huiuſmodi bona, vt in ſpecie cõcludit D. Vinc. de Franch. d. deciſ. 213. nu. 41.
23 † Ex quo redditur falſa illa concluſio, quod Doctor reſtitutus ad Collegium, nõ recuperet locum alteri collatum, ſed veniat tanquam nouus Doctor, nam cum ſuper numerarius, qui primò loco reperitur, ſuccedat ex iuris diſpoſitione ſublato aliquo de Collegio, vel mortuo, vt tradit Nicol. de Neap. in l. ſi is qui tres. infra de excuſ. tuto. conſequens eſt, vt primò reſtituto ſuus locus reſtituatur, cum is qui in eius locum ſuccedit, nõ habeat ex conceſsione, nec conuentione, ſed ex ſola legis diſpoſitione. quamuis contrarium tenuerint Bar. in l. 2. ſ. huius l. arg. infra de decur. quem ſequuntur Dec. in l. cum quid 1. lect. nu. 11. ſi cert. pet. Alcia. de præſum. reg. 1. præſum. 45. Iacob. Menoc. de recuper. poſſ. rem. 10. nu. 107. Mario Frecc lib. 2. cap. quis dicatur Dux nu. 62. Greg. Lop. l. 2. tit. 31. verbo *primer eſtado*. par. 7. & nullo ex iis adducto Ioã. Vinc. An. in c. 1. nu. 202. de vaſſal. decrep. ætà. per eãdem. l. 2. de decu. quæ nullo pacto obſtat, loquitur enim in decurionibus, qui electione, & creatione ſuccedunt, l. 2. l. à muneribus. & l. ſi ille. C. de decur. lib. 10.
At queſtio noſtra procedit in doctoribus, qui ex iuris diſpoſitione ſuccedunt in alterius locum, & cõſequenter, ſicut ad bona, ita & ad locum ex iuris diſpoſitione ad alios tranſlatum reſtituendi ſunt, quæ doctrina Bart. &

aliorum ſaluari poteſt, vt procedat, quando ex ſpeciali ſtatuto Collegij, vel loci conſuetudine, ſubrogaretur alius per electionem, vt in Collegijs alterius profeſsionis obſeruandum eſſe docuit Io. à Plat. in l. 1. ex illa l. mo tus. nu. 3. nota 4. de collegiat. lib. 11.

Ex eadem quoq; principali concluſione ſuperius firmata conuincitur, quod ſcriptum reliquit And. Iſer. in c. 1. §. præterea nu. 14. quæ ſit 1. cauſ. benef. amit. qui vo-
24 luit, † quòd ſi filius primogenitus viuente patre, fellóniã commiſit contra dominum, & Princeps mortuo patre, & iure quæſito ſecundo genito reſtituit eum, non recuperet feudum quæſitum ſecundo genito, quod clariſsimè patet ex ſuperius adductis procedere nõ poſſe, cum ſecundo genitus ex eo tantum admittatur, quòd deficiat primo genitus, nec capiat ex conceſsione.

Hinc quoq; voluit Luc. à Pen. in l. 1. col. 2. C. de his,
25 qui in exil. dant. lib. 10. † Doctorem reſtitutum ad lecturam, quã fuerat ob ſui culpam priuatus non reſtitui, quando erat alteri collata.

26 † Nec trahitur gratioſa reſtitutio ad iura competentia ſuper bonis alienatis, quæ ex rebellione ipſius fuerũt ad Fiſcum deuoluta, cum enim iura cohereant bonis, & illa reperiantur alienata, reſtitutio non poteſt ad ea extendi, vt fuiſſe deciſum in ſupremo Tribunali Regiæ Cameræ; dicit grauiſsimus Doctor Io. Vincent. An. nu.
27 218. facit ad hoc etiam: † nam ſicut prohibetur alienatio rerum, ita etiam iurium ipſarum, vt per Iſer. habetur in conſtitutio. conſtitutionem diuæ memoriæ, in ver-
28 bo tranſactionis in princ. † & remiſsio iuris ad feudum fieri non poſsit abſq; aſſenſu, Loffred. in c. Imperialem.

in 2.

in 2. col. verſ. Dominus Bartholomæus de prohibit. feu. alien. per Federi. Capic. deciſ. 156. & latiſsimè poſt hos omnes Camer. in præd. c. Imperialem. fol. 15. à ter.
29 Nec † etiam trahitur ad fructus, auth. idē eſt de neſtorianis. C. de hæret. l. cū allegatis. C. de re milit. lib. 12. Feli. in c. Apoſtolicæ nu. 12. de excep. Boer. deciſ. 98. nu. 5. Boſſ. d. tit. de remed. ex ſola clem. Prin. nu. 11. Iul. Clar. d. q̄ſt. 59. nu. 7. Gomeſ. d. tom. 3. var. reſol. tit. de tort. reorū. nu. 33. Greg. Lop. in l. 2. tit. 32. par. 7. verbo *primer eſtado*. & cōmunem dicit Burſ. conſ. 54. nu. 13. qui voluit. Nec etiam trahi ad condemnationes feudatarijs acquiſitas, quod tamen non procedit quando fructus adhuc non eſſent exacti, & incorporati, vt fuiſſe ſeruatum aſſerit Io. Vin. An. in d. c. 1. nu. 226.
30 Quæ generalis concluſio nō procedit † qn̄ Princeps vteretur clauſula, non obſtante alienatione in alterū facta. vel alia, per quā reſtitutio pleniſsima eſſet conceſſa: Card. Zabar. & Imol. in c. quia diligentia de elect. Rol. conſ. 45. nu. 21. lib. 4. & alij per Menoc. adducti, in tract. recuper. poſſe. Rem. 10. nu. 116. qui tamen à ter. contrariū tuetur adducēs Carol. Rui. & alios, poſtq̄ hos idē voluit Io. Vin. An. alleg. 69. nu. 38. & hoc verius eſt ex adductis ſupra in 1. & 2. c. licèt habere poſſet actionē cōtra Regiā Curiā ad pretij ſolutionē, vt videtur inuere Imo. d. loco.
Secūdus caſus, quē ꝓpoſuimus eſt in reſtitutione iu-
31 ſtitiæ. Circa cuius reſolutionē † nulli dubiū eſt trahi ad bona ēt alienata. tex. in l. fin. vbi ſcriben. C. de ſent. paſſ. &
32 in l. Gallus. §. & quid ſi tm̄. infra. de lib. & poſt. † Trahitur etiā ad oēs fructus, vt tradūt Boſſ. d. tit. de remed. ex ſol. cle. Prin. nu. 3. Io. à Plat. d. l. ſi quando. nu. 10. C. vnde

vi, D.

vi. D. Couar. lib. 1. varia. reſol. c. 3. nu. 15. & c. 5. nu. 7.

33 Non tñ trahitur † ad emolumenta officij, à quo quis ſuſpēſus eſt etiā ſi ex iuſtitia, deinde ſit reſtitutus, vt deciſum refert Io. Vin. An. d. c. 1. nu. 225. in Sacro Conſilio.

34 Quod quidē diximus de reſtitutione iuſtitiæ † procedit ēt in reſtitutione facta ex cauſa publicæ vtilitatis, vt pacis, quæ trahitur ad oīa bona, quāuis alienata Bart. in l. quæcunq;. C. de fid. inſtr. & iur. haſt. fiſca. lib. 10. Affl. nu. 12. verſ. 2. fallit, & Io. Vinc. An. nu. 211. in d. c. 1. Greg. Lopez in l. 2. tit. 32. part. 7. verbo *primer eſtado.* & alij, quos adducit Menoc. d. tract. recup. poſſ. remed. 10. nu. 111. De qua reſtitutione facta pro bono pacis an, & qn̄ trahatur ad bona alienata, & an in ea fiat larga interpretatio, & demū an cōprehendat regalia videatur, Loffr. qui multa ad id pertinētia ſcripſit in c. 1. §. filij in 1. 2. & 3. col. ſi de feu. def. mili. contro. fuerit. Licet non trahatur ad alienata in eccleſiam. Afflict. deciſ. 361. nu. 26. & ſeq.

35 Veniunt etiam feuda, vt tradit Affli. d. deciſ. 361. nu. 39. & Cap. deciſ. 69. nu. 23. item etiam & ſubfeuda, vt tradit Mari. Frec. lib. 2. de ſubfeu. 29. authori. col. 2. ſiue ſint quaternata, ſiue plana, & de tabula, q̄ aperiūtur Baroni ex c. Pap. Honor. corrigēte cōſtitutionē Regni poſt mortē, cuius meminit And. in c. 1. §. ſimiliter. de capit. Corra.

36 † Quæ cōcluſio ſcd̄m opinionē And. & Affl. pcedit ēt in reſtitutione gratiæ, vt tradiderūt in c. 1. de vaſl. decrę. ętã. quos ſequūtur Galia. & Socci. Iun. in l. gallus. §. & q d ſi tñ, & Frec. d. loco q. receptā fuiſſe opinionē And. teſtatur, q̄ tñ nec vera eſt, nec recepta vnquam fuit, cum deciſio illa cuius meminit Frecc. proceſſerit ex cauſa pacis, quæ longè diſtat à reſtitutione gratiæ, vt ſuperius oſten-

oſtendimus, & aduerſus eum intrepidè concluſerũt Bal. Aluar. & Præpoſi. in c. 1. hic finitur lex Io. Fab. in §. cum autem quib. mod. ius pat. pot. ſol. Bellam. deciſ. 744. &
37 in voce tenuit † doctiſsimus vir D. Io. Ant. Lanarius Regius Conſiliarius, & feudorum doctiſsimus interpres, nunc Regiam Cancellariã pro Regente. in d. c. 1. de vaſſal. decrep. ætat. motus ea ratione quia Baro non habet feudum ex ſententia, ſed ex tacita conuentione ex natura feudi, quæ dictat, feudatario à fide domini recedente, feudum ad Baronem deuolui; ideòq; non ſecus hęc expreſſa cõceſsio tolli poteſt, quam rationem licèt poſt alios in medium attulerit Io. Vinc. An. in d. c. 4. in eius tamen ſolutione ſe inuoluit.
38 Cõprehendũtur † pariter in hac reſtitutione ex cauſa pacis regalia, vt tradit Clariſsimus Loffr. in ſuis paraph. c. 1. §. ſi facta. ſi de feu. defun. milit. contro. fue. Continentur ſimiliter, & fructus, vt communiter fuiſſe receptum poſt Affl. retulit Io. Vin. An. in d. c. 1. nu. 227. qui contrarium ſentit optima ratione motus; nam licèt reſtitutio ex cauſa pacis, & iuſtitiæ æquiparentur, tamen in reſtitutione fructuum ceſſat æquiparatio. Eſt enim diuerſa ratio, nam fructus propterea reſtituuntur ex cauſa iuſtitiæ reſtituto, quia iure dominij ei competunt, quod ſecus in reſtituto ex cauſa publicæ vtilitatis, qui fauore reſti-
39 tuitur, † quamuis hæc reſtitutio ex cauſa pacis adeò fauorabilis ſit, vt ex ea remittãtur iniuriæ, & damna illata ſubditis, vt ſcribunt Dec. conſ. 520. nu. 5. Afflict. d. deciſ. 361. num. 5. Capic. d. deciſ. 69. nu. 23. & Iul. Clar. d. quæſt. 69. num. 3.
40 Quid autem iuris ſit † in reſtitutione facta ex cauſa

compo-

compoſitionis videndus Io. Vinc. An. in d. c. 1. nu. 231.

41 Eiuſdem † quoq; Principis eſt notalibus reſtituere, & legitimos naturales reddere. l. 3. infra de nat. reſti. l. qui in Prouintia. §. diuus de ritu nupt. §. ſi verò is, in auth. qb. mod. nat. effi. ſui. §. ſit igitur. quib. mod. nat. effi. legi. c. per venerabilem. qui fil. ſint legi. l. 4. tit. 15. par. 4. l. 17. fori. tit. 6. lib. 3. quæ legitimatio ab eadē æquitate Principis manat, quæ naturæ exceſsibus medetur, vt teſtatur Imperator. in auth. quib. mod. nat. effi. ſui. §. illud verò: vt quos alienũ delictũ grauat, Principis æquitas ſubleuet.

42 Ideòq; donũ Principis appellatur. in §. ſi verò is in auth. quib. mod. nat. effi. ſui. Fauor. in l. nuper. C. de nat. lib. Beneficiũ in l. 3. infra de nat. reſtit. & Gratia. in d. l. 4. tit. 15.

43 par. 4. † Et hæc legitimatio tam potens eſt, vt reddat legitimatũ verè legitimũ quoad oẽs effectus, iura ſuitatis, ac ſucceſsionis, non ſolùm quoad parentes, verum etiã agnatos, & cognatos, vt ſcribit Illuſt. Card. Paleottus in tract. de noth. & ſpu. c. 55. nu. 14. Tiraq. in l. ſi vnq̃ verbo ſuſceperit liberos. nu. 77. & plur. ſeq. C. de reuoc. dona. & D. Couar. in epitome de ſponſal. c. 8. §. 10. nu. 2. Cuius legitimationis materia cum latiſsimè pateat ſatis erit, ſi à nobis quàm breuiſsimè attingetur.

44 Ad hoc igitur, † vt legitimationis reſcriptum impetrari poſsit neceſſe eſt, vt eos filios non poſsit pater matrimonio contracto legitimos reddere, aut impedimẽto facti, vt mortua eorũ matre, aut iuris vt ſi huiuſmodi ſit, cũ qua matrimoniũ contrahi non poſsit, aut honeſtatis, vt p̃mittit Imper. in auth. quib. mod. nat. effi. legi. §. ſit igitur licentia, vbi gloſ. Bart. & Ang. ad not. & poſt alios Eman. à Coſta. in l. gallus. §. & quid ſi tñ 2. par. num. 99.

 & Aquil.

& Aquil.verſ.quid enim num.143.

45 Requiritur ſecũdo, † vt pater legitimis liberis careat, vt ſtatuit idẽ Iuſt.in §.licet quib.mod.na.effi.ſui.ideoq; legitimorum liberorum mentionem faciendam eſſe, ſcribentes voluerũt,quos adducit Tiraq.in d.l.ſi vnquã verbo donatione largitus.nu.310.Anto Gab.lib.6.com; concluſ.tit.de legibus concluſ.7.Eman.à Coſt.nu.131 & Aquili 156.& 168.d.loco.& licet And.Iſer.num.4.à quo non diſcedit Afflic.in c.1.§.naturalis.ſi de feu.fue; contr.ſcripſerit ceſſare hoc caſu Principis poteſtatem. Ab eius tamen ſententia meritò receſſerunt Eman. & Aquil. d. loco. Et ſi inhumanum Principem hoc caſu appellauerint.

46 Neceſſarius eſt etiam † conſenſus, tam filij legitimandi, quàm patris, ſiue fiat legitimatio in eius vita, ſiue poſt mortem, ex eius voluntate, quorum primum probatur in §.generaliter.in auth.quib.mod.nat.effi.ſui Et in omni legitimationis genere probarunt Aquil.num.145. & plur.ſeq.& Menoch.conſ.19.num.1.& 2. Poſterius verò ſcripſerũt Gre.Lop.d.l.4.tit.15.par.4.verbo *piden*. Aquil. nu.175.& ſeq.& Menoc.d.con.19.nu.4.

Idq; ordinaria Principis poteſtate inſpecta verũ eſt:

47 † Nam ſi conſtat de Principis volũtate in præiudicium ſuccedẽtium ab inteſtato, valida erit legitimatio etiam poſt mortem patris, nulla eius voluntate præcedente. Quod receptum eſt quotieſcunq; delata ſit hæreditas venientibus ab inteſtato. Secus verò ſi aut eſſet adita, aut apprehenſa bona hæreditaria, quòd receptius vtroq; caſu videtur, vt concludunt Rol.conſ.66.nu.25.lib.3. D. Couar.in epitome de ſponſal.2.part.§.verò.num.8.&

Menoc.conſ.108.nu.48. & 49. qui quod fortius eſt, volunt, nec à Principe legitimari poſſe ante aditam hæreditatem poſt ius delatum, quod latiſsimè defendit poſt Fort.Garſ.Aquili.nu.193 & ſeq.

Hæc autem, quæ diximus, procedunt, quotieſcunq;
48 agitur de ſucceſsione in bonis liberis, † at in ſucceſsione rerum feudalium, non eſt huiuſmodi legitimatio ſufficiens, non facta ſpeciali mentione bonorũ feudaliũ, vt probant poſt multos, quos cõſultò omitto Gre. Lop. in d.l.4.tit.15 par.4.verbo *todas las honrras.* & gloſ.Paris.
49 1.par.§.8.nu.38. † Idem eſſe probans in emphiteuſi, tam
50 ò Eccleſiaſtica, quàm priuatorũ. † Quæ ſpecialis expreſſio eſt quoq; neceſſaria, vt legiti natus gaudeat patris nobilitate, vt cõcludit Greg. Lop.d.l 4.d. verbo *todas las honrras.* col.2.idq; deciſum, teſtatur Ant. de Padiglia. in l.natura'is.nu.10.de præſcrip.verb. qui nec in filijs illuſtrium admittit aduerſus quamplures.

51 Quod tamen diximus † requiri ſpecialem mentionẽ in feudo, & emphiteuſi, non habet locum in maioratu, vt ſcribit conſultiſsimus Moli. de primogen. Hiſp.lib. 1.c.4.num.44.

DE LIBERALITATE. Cap. IIII.

1 Liberalitas propria eſt Principis.
2 Princeps parua ſe concedere putat, licèt multa, magnaq; largiatur.
3 Nec vnquam immenſa videri debet eius liberalitas.
4 Princeps donat multa, meliora, & facilè.
5 A Principis liberalitate, fluxerunt dignitates, iuriſdictiones, feu-

da, immunitates, & nobilitates.

6 Dignitates omnes à Principe proceſſere.

7 Epiſcopus Comitali dignitate præditus, præſumitur à Principe decoratus.

8 Princeps quamcunque cauſam ad ſe trahens, dicitur Iudex competens.

9 Dignitates, quibus ſint conferendæ.

10 iuriſdictiones à Principe veluti fonte manarunt.

11 Aſſerens ſe habere aliquam iuriſdictionem tenetur probare.

12 Iuriſdictiones non poſſunt ad aliquem pertinere, abſque Principis conceſſione mediatè, vel immediatè.

13 Princeps poteſt ſupprimere iuriſdictionem ſingularium perſonarum, etiam Eccleſiarum.

14 Iuriſdictio licèt concedatur à Principe, ſemper tamen inhæret eius oſsibus.

15 In conceſſione iuriſdictionis, ſemper authoritas ſuperioris cenſetur exempta.

16 Princeps non poteſt à ſe abdicare ſupremam poteſtatem.

17 Simplex iuriſdictio, merum, & mixtum imperium, poſſunt à Principe concedi.

18 Iuriſdictiones non poſſunt vendi de iure, licèt contrarium ſit vſurpatum conſuetudine.

19 In dubio Princeps videtur concedere iuriſdictionem cumulatiuè, & non priuatiuè.

20 Iuriſdictio, quando videatur conceſſa priuatiuè, vide remiſsiuè.

21 Feuda à Principe proceſſerunt.

22 Feudum dicitur beneficium, & gratia.

23 Feudum dicitur beneficium, licèt pro eo detur pecunia, quia gratia præponderat.

24 Feudum emptitium non dicitur propriè feudum.

25 Fœminæ ſuccedunt in feudo empto, ſecundum aliquos.

26 In feudis ſemper liberalitas proceſſu temporis eſt ampliata.

27 Conceſsio Principis in dubio præſumitur libera, & non feudalis.

28 Etiam ſi eſſet facta mentio inueſtituræ, ſeruitij, iuramẽti fidelitatis, reſeruationis iurium concedentis, ſed nos circa hoc vltimũ cõtra.

29 Conceſsio feudalis ex quibus præſumatur.

30 Im-

30 Immunitates concedere proprium eſt Principis.

31 Immunitas ſi alicui concedatur eius portio non aggrauat alios, ſed tendit in præiudicium concedentis.

32 Niſi concedatur ob merita, vel aliam iuſtam cauſam.

33 Vel competeret pro nu. 12. filiorum.

34 Immunitas conceditur Patri propter filios multis ex cauſis, vide remiſsiuè.

35 Immunitas ſimpliciter cōceſſa, intelligitur quoad iura ad ipſum concedentem pertinentia.

36 Perſonalia munera, quæ dicantur.

37 Patrimonialia quæ ſint.

38 Mixta munera partim corporali miniſterio: partim pecuniæ ſumptu ſubeuntur.

39 Munera ordinaria, quæ ſint.

40 Munera extraordinaria quæ.

41 Munera patrimonialia imponuntur rebus, ſiue poſſeſsionibus tripliciter.

42 Patrimonialia munera imponuntur perſonis tantum, & perſonis pro rebus.

43 Collecta imponitur per as, & libram pro modo facultatum.

44 Lapides pretioſi, & anuli veniunt in extimo faciendo pro collecta imponenda.

45 Opera cuiuslibet particularis veniunt in hoc extimo.

46 Domus propria habitationi domini deſeruiens, non venit in extimo faciendo.

47 In apprety̌s faciendis, bona vt plurimum extimantur, mixta conſideratione valoris, & fructuum, vt ſeruatur in Regia Camera.

48 Collecta in duobus caſibus non imponitur pro modo facultatum, ſed per capita.

49 Collecta in Regno munus ordinarium erat.

50 Collecta fuit impoſita ab Imperatore Federico nomine adiutorij.

51 Collectarum exactio durauit vſq; ad tempora Regis Alfonſi primi.

52 Rex Alfonſus impoſuit ſolutionem decem carlenorum pro quolibet fumante.

53 Impoſitio pro nu. foculariũ per familias nō in capita eſt intelligēda.

54 Rex Alfonſus impoſuit quinque carlenos, pro quibus promiſit mo-

dium

dium vnum ſalis, qui nunc datur.
55 *Functiones fiſcales in Regno quæ ſint.*
56 *Focularium Regni numerus, & ſolutio quanti ſit.*
57 *Numeratio in Regno fit 15. quibuſque annis.*
58 *Epiroti, & Illirici ſoluunt tantum 11. carlenos, & numerantur ſingulis annis, & eorum numerus.*
59 *Functiones fiſcales, ſunt ordinariũ munus in Regno, ſicut et Adoha.*
60 *Adoha eſt ſeruitium Reale, quod in locum ſeruitij perſonalis inductum eſt, quod vaſſallus tempore belli præſtare tenetur pro vno feudo redditus vnciarum 20.*
61 *Feudum redditus vnciarum 20. dicitur feudum integrum.*
62 *Perſonale ſeruitium præſtare debebat feudatarius, cũ tribus equis, & armis, pro trium menſium ſpatio, vltra quod tempus ſeruire non cogebatur.*
63 *Tempus ſeruitij à die luſtrationis incipit currere.*
64 *Feudatarius quando perſonaliter non ſeruiebat alium æquè idoneũ domino acceptabilem mittere tenebatur.*
65 *Feudum ſi non aſcendebat ad vncias 20. adunabant ſe plures vaſſalli, & feuda coniungentes pro vnciarum 20 ſumma vnum militem præſtabant.*
66 *Adoha ab adunamento feudatariorum dicta eſt.*
67 *Seruitium reale conſiſtit in præſtando pro feudo redditus vnciarũ 20. decem vncias cum dimidia, quando feudum vaſſallos habebat, ſine vaſſallis 6. vncias, & ſi in redditibus conſiſtebat, quinq; vncias ſoluebat.*
68 *Feudatarius ſi vult ſeruire perſonaliter, cogi non poteſt realiter ſeruire, niſi ipſe ſtrenuus eſſet, vel dominus magis ſtrenuũ inueniret.*
69 *Dominus ad reale ſeruitium recipiendum cogi non poteſt.*
70 *Papa Honorius IIII. in cap. Regni confirmauit, quod antiquitus erat depoſitum circa vaſſallorum ſeruitium.*
71 *Vaſſalli feudatariorum contribuunt reſpectiuè ad ſeruitium.*
72 *Rex Carolus ſecundus circa exactionem per feudatarios à vaſſallis pro ſubſidio faciendam, modum tradidit, qui latè deſcribitur.*
73 *Rex Ferdinandus Catholicus feudatariorum numerum, & feuda, & eorum redditus deſcribi iuſsit, & medietatem, quæ à vaſſallis exigebatur per Barones, voluit per miniſtros Regios exigi.*
74 Dona-

74 *Donatiuum in Regno eſt introductum in locum Adoha.*

75 *Parlamentum pro donatiuo imponendo, qualiter celebretur latè ponitur.*

76 *Procurator Ciuitatis Capuæ præcedit omnes aliarum Ciuitatum in loquendo in parlamento, cum proteſtatione tamen aliarum.*

77 *Exactio donatiui aſcendit ad 1200000.*

78 *Impoſitio 4. granorum ſingulis ſoluenda menſibus à quolibet foculari, qua de cauſa fuerit indicta, & ad quam ſummam aſcendat.*

79 *Impoſitio indicta pro ſalario Barrigellorum, qualiter exigatur, & ad quam ſummam aſcendat.*

80 *Impoſitio pro cuſtodia turrium Regni, quare fuit indicta, & ad quā aſcendat ſummam.*

81 *Impoſitio pro conſtructione turrium quādo, & qualiter exigatur.*

82 *Impoſitio pro confectione viarum Regni, qualiter exigatur, & ad quam ſummam aſcendat.*

83 *Impoſitio pro hoſpitio hominum grauis armaturæ, ad quam ſummam aſcendat.*

84 *Impoſitio ſericis indicta quoties, & qua de cauſa fuerit, & quod demum ſtatutum fuit, & cuius ſit redditus vſq; ad numerū 86.*

85 *D. Ioannes à Stunica Prorex in Regno laudatur.*

86 *Impoſitiones diuerſæ in Regia Dohana Neapolis, ſub qua aliæ multæ Dohanæ Regni continentur, ad quam ſummam aſcendant.*

87 *Impoſitio Dohanæ terræ Idrunti, & Bari cuius ſit redditus.*

88 *Impoſitio indicta ferro, quando inſtituta fuerit, qualiter exigatur, & ad quam ſummam redditus aſcendant.*

89 *Impoſitio gabellæ tertij Regalis vini, cuius ſit redditus.*

90 *Impoſitio oleo indicta, qua nouum impoſitum dicitur, quanti ſit redditus.*

91 *Impoſitio pro extractione Mannæ forzatæ cuius ſit redditus.*

92 *Impoſitio aleis indicta quanti ſit redditus.*

93 *Impoſitionis pro animalibus, & carnibus, ad quam ſummam redditus aſcendant.*

94 *Impoſitio indicta pullis, & ouis cuius ſit redditus.*

95 *Impoſitio indicta equis quanti ſit redditus.*

96 *Impoſitio nuncupata (de li cenſali dell' Annuntiata) qualiter exigatur, & qua de cauſa ab adminiſtratoribus ſacræ domus Annuntia-*

nuntiatæ, ad quam ſummam redditus aſcendant.

97 Dohana menepecudum Apuleæ in quo conſiſtat.

98 Rex Alfonſus primus reſtaurari mandauit Dohanam Apuleæ.

99 Fraciſcus Maluber primus Dohanerius cum ſalario ducatorũ 700. & iure paſcendi 1000. oues conſtituitur.

100 Numerus ouium Dohanæ Apuleæ & Dohanellæ Aprutij, & redditus ad quam ſummam aſcendant.

101 Redditus Regni omnes cuius ſint quantitatis, & in quibus expenduntur.

102 Immunitate ſimpliciter cõceſſa non cõtinetur munera ordinaria.

103 Nec patrimonialia.

104 Immunitas conceſſa in Regno intelligitur à muneribus ordinarijs ex declaratione Regis Federici.

105 Immunitate conceſſa alicui vniuerſitati, ab omnibus muneribus ordinarijs, & extraordinarijs, non videtur conceſſa à contributione prò Barrigello facienda.

106 D. Franciſcus Aluarez à Ribera Regiæ Cameræ Summariæ Locumtenens Dominus meus commendatur.

107 Immunitas ex quibus appareat conceſſa ex Principis voluntate.

108 L. quicquid de vectigali. & commi. & s. ea quæ. de ſent. & re iud. fuerunt mihi aſsignata in punctis.

109 D. Fabius Marcheſius Vicecancellarius laudatur.

110 Perſonæ, quæ ſint immunes, vide remiſsiuè.

111 Immunitas an extendatur ab onera bellica.

112 Nobilitas, à Principe proficiſcitur.

113 Nobilitas confertur à Principe tacitè, & expreſsè.

114 Principis lateri adhærens nobilis redditur.

115 Aduocatus, Conſiliarius, & Procurator generalis Regis, nobiles ſunt.

116 Secretarius, & Cancellarius, nobiles ſunt.

117 Præfectus exercitus nobilis eſt.

118 Doctor creatus à Principe, vel collegio eius authoritate, gaudet nobilitate.

119 Doctor creatus à Principe examine præcedẽte, cæteris præfertur.

120 Poſſeſſor feudi Regalis, aut habentis vaſſallos, vel iuriſdictionem annexam nobilis conſtituitur.

Eſt vl-

EST vltimo loco tractandum de Principis liberalitate, circa quam tota legis noſtræ interpretatio verſatur.

Hæc autem liberalitas maximè omnium virtutū, in Principe neceſſaria eſt, nam ea ſubditos ſibi deuotiſsimos reddit, ad arma ſuſcipienda alacres facit, & præmiorum ſpe ad maiora
1 ſubeunda pericula impellit. † Proprium namq; eius eſt liberalitatē exercere, vt dicūt Inn, Ioan. Monac. Archid. Io. And. in c. grandi. de ſupplen. negli. præla. Luc. à Pen. in l. vlti. verſ. 29. C. de loca. præd. ciu. lib. 11. And. Barba. cōſ. 18. lib. 2. atq; hanc liberalitatē, & largitionē dixit, decere Reges, & Principes Bal. in l. 2. col. 38. de iureiu. q̄ eas multū fauorabiles appellat, ac propriū eius eſſe liberalē, & gratioſum, docuit idē Bal. in l. & in legatis C. ad le-
2 gē Falcid. Abb. & Dec. in c. ſedes. de reſcrip. † cū Principes parua ſe cōcedere putent, licèt multa, magnaq; lar-
3 giantur glo. in l. ſed & ſi ſuſceperit. §. 1. infra de iud. † nec vllæ donationes à Principe factæ immēſæ videri debēt, nec liberalitas frenis, aut cācellis coerceri debet cū omni tpe, oīq; caſu valida ſit. l. donationes la 2. C. de dona. inter vir. & vxo. & ibi latè Igneus in 1. & 2. col. & in l. ſancimus. § exceptis. C. de donat. Old. cōſ. 252. col. 2. Io. An. in addi. ad Spec. de iuriſd, omn. iudi. verſ. vidiſti duas. 2. col. verſ. habeo cōſiliū Dini, vt reſpon. Mar. Mant. cōſ. 1. nu. 15. Bon. de Curtil. trac. de nobilita. 5. par. nu. 25. Rolan. conſ. 1. nu. 43. lib. 4. eſtq; ea in Principe cōmendāda, vt inquit Franc. Marc. deciſ, 87. nu. 5. 1. part. Ideòq; ſcripſit
4 And. Iſer. in c. 1. §. huius aūt generis. nu. 15. ex quibus cau. feud. amic. † Principē donare multa, meliora, & facilè.

5 † Ab hac igitur Principis liberalitate dignitates, iuriſdictiones, feuda, immunitates, nobilitates, & alia id genus multa fluxere; hosq; tam varios modos adinuenit, vt facilius poſſet liberalitatem exercere.

Vtq; à dignitatibus exordiamur, apertiſsimi iuris eſt
6 † omnes à Principe proceſsiſſe l. ſacrilegij. C. de diuer. reſcrip. Cyn. in l. quoties. C. vbi Sena. vel clariſs. Bal. in l. de quibus. infra de legi. & in c. 1. vbi Præpoſ. 2. nota. de feud. mar. quem vno ore receperunt Io. Lecirier tract. de primogen. q. 11. nu. 14. Dec. conſ. 468. nu. 17. 498. nu. 13. & 573. in princ. Curt. Iun. conſ. 157. num. 32. Purpur. conſ. 402. nu. 49. Franc. Marc. decil. 800. nu. 6. 1. par. & Reſtaur. Caſtal. tract. de Imperà q. 68. nu. 5. & ex hoc Bal. in d. c. 1. de feu. mar. Io. Bap. à S. Seuerino. in l. 1. col. 7. C. de ſacroſ. Eccle. Socci. conſi. 166. nu. 1. & 2. lib. 2. quos ſequitur Senat. Pedam. deciſ. 30. num. 7. qui tradiderunt,
7 † Epiſcopo Comitali dignitate prædito, præſumi à Principe ſibi dignitatem conceſſam. Ex hoc etiam ſequitur
8 trahentem Principem quamlibet cauſam ad ſe, non dici Iudicem incompetentem, cum in Principe ſint omnes dignitates, ideòq; dicatur Prætor, & quilibet officialis in ſuo dominio: Afflic. in c. 1. §. Iudices. col. 1. de pace. iur. firm. Boſſ. tit. de for. compet, nu. 37. & D. Couar. pract. quæſt. c. 1. nu. 9.

9 Huiuſmodi † autem dignitates, quibus ſint conferendæ latè proſequitur Luc. à P en. in rub. de dignit, lib. 12. qu. 3. 4. & 5. & latiſsimè Michael ab Aguir. in reſp. de ſucceſ. Reg. Portugal. 2. par. nu. 167. qui dùm hæc ſcribebã, Iudex erat Magnæ Curiæ Vicariæ in crimin. quē ad maiora promotũ, ſua virtute breuiſsimè videbimus.

10 Iuriſ-

10 Iuriſdictiones † etiam omnes ab ipſo Principe, veluti à fonte manaſſe certiſsimum eſt, l. 1. huius tit. l 1. §. cum vrbem. infra de offi. præfec. vrb. & l. 1. C. eo. tit. dixitq; veritatis indagator And. Iſer. in c. 1. verbo poteſtas creandorum magiſtratuum, & ibi Præpoſ. col. 5. quæ ſint reg. & Bald. omnium rerum peritiſsimus dixit in c. 1. quis dica. Dux, Comes, vel Marchio, & in c. 1. in fi. de nat. feu. & in c. 1. de alod. col. 4. nu. 11. Abb. conſ. 82. col. 2. lib. 1. Anchar. conſ. 310. col. 3. & 4. Bellug. in ſpec. Princip. rub. 22. nu. 1. Gram. vot. 28. nu. 11. Roderi. Suares. alleg. 7. nu. 7. & latiſsimè D. Couar. lib. pract. quæſt. c. 1. num. 2. & 9. Affl. in c. 1. §. ad hæc. nu. 5. de pac. iur. fir. gloſ. Pariſ. tit. 1. §. 1. gloſ. 5. nu. 49. conſultiſsimus Molina. lib. 1. de primoge. c. 25. nu. 12. Cur. Se. cōſ. 65. nu. 2. Rober. Mar. de ord. iud. par. 4. diſt. 5. nu. 3. Gram. deciſ. 46. nu. 1. & ſupradicta oīa intelligēda eſſe iuxta extra. 1. de mai. & obe. voluit in reuiſione huiꝰ operis Reuer. D. Honofriꝰ de Porta Vicariꝰ Illuſtr. Anibalis à Capua huiꝰ Ciuitatis Archiepī digniſsimi, & D. mei, probatiſsima vita ac doctrina præclari.

11 Quod in tantum verum eſt, † vt ſi quis aſſerat ſe habere iuriſdictionem in aliqua Ciuitate, vel loco, teneatur id omnino probare, alioquin ſuccumberet, ex ſola præſumptione, quæ pro Principe viget. c. cum perſonæ. in fin. de priuil. l. deprecatio. infra ad l. Rodhi de iact. c. 1. vbi Bald. quæ ſint reg. idem Bal. in tit. de pace. conſt. in prin. col. 6. Iſer. q. 3. & Affli. q. 6. in prælud. conſt. Reg. & latè D. Couar. lib. pract. quæſt. c. 1. nu 9. & in Reg. poſſeſſor. 2. par. §. 3. nu. 4. glo. Paris. §. 2. glo. 3. nu. 8.

12 Patet ergo ex præcedentibus apertiſsimè: † iuriſdictionem ad aliquem pertinere non poſſe abſq; Princi-

pis cōceſsione, mediata, vel immediata, vt inquit Alex. conſ. 24 nu. 1. lib 5. Alfonſus Montaluus ſuper l. fori. l. 2. tit. 7 *del officio de los Alcaldes* verb. *por el Rey*. Greg. Lop. in l. 2. ti. 1. par. 2. verb. *Iuſtitia, y eſcarmiento*. & licèt receptum ſit poſſe iuriſdictionē præſcribi, vt poſt alios probat D. Couar. in d. reg. Poſſeſſor loco cita. nu. 4. & ſeq. tñ in pſcriptione, Principis quoq; aſſenſus cōcurrit, vt elegāter idē D. Couar. declarat, lib. pract. quæſt. c. 1. nu. 9. verſ. 2. hinc apparet. Qua rōne moti Inn. in c. q in Eccleſiarū. de cōſti. Card. in c. ppēdimus. de ſen. exc. & Abb. in c. nouit. de iud. quos ſequitur Gram. deciſ. 46. nu. 3. tradiderunt.

13 † Principem poſſe ſupprimere iuriſdictionē, nō ſolum ſingulariū pſonarū, verum ēt Eccleſiarū. Immò qd fortiꝰ eſt pōt Princeps in ijs, quæ ad iuriſdictionē pertinēt, ēt cōtra Eccleſias ſtatuere, ſecūdū Iaſ. in l. Gallꝰ § & qd ſi tm̄. col. 12. de lib. & poſth. & deciſū fuiſſe tradit Cap. i̇̄ ītteſt. verb. feudorū clauſulę vēr. ēt ad inſtātiā Eccleſiarū.

14 Hæc aūt iuriſdictio † eatenus apud Principē eſt, vt licèt alteri ab eo cōcedatur, tñ ſemper inhereat oſsibus cōcedentis iure ſuperioritatis, & in eo tanq̄ origine ſeruatur, vt inquit Anch. cōſ. 310. & Sena. Pedam. deciſ. 30. nu. 6. vt. eñ inquit Bal in l. q ſe patris. C. vnde liberi. quē ſequuti ſunt Gram. deci. 30. nu. 3. & Rol. cōſ. 48. nu. 21. & cōſ. 8. nu,

15 15. lib. 2. † in cōceſsionibus iuriſdictionū, ſemper authoritas concedentis præſeruatur illæſa, cum citra eius authoritatē nequeat exerceri, vt in eo ſemper reſideat ſuprema poteſtas inſeparabilis, quæ nulla præſcriptione tolli poteſt, vt tradit D. Couar. in d. reg. poſſeſſor loco cita. Belpug. in rub. 22. nu. 55. & ſeq.

16 Nec † etiā volens pōt Princeps à ſe abdicare, cū hoc nō

pendeat

pendeat à ſua poteſtate. Bald. in c. intellecto. de iureiur. Rol. cõſ. 1. nu. 115. lib. 2. & Glo. Pariſ. tit. 1. §. 1. gloſ. 5 nu. 49. Greg. Lop. in l. 9. tit. 4. par. 5 & ex eo cõem dicit Viglialo. lib. com. opin. litera I. nu. 254. quod quidẽ de ſuprema iuriſdictione Regia intelligẽdũ eſt, vt inquit D. Couar. d. c. 1. pract. quæſt. loco citato, & Viglialo. lib. cõm. opi. litera I. nu. 261. licèt contrariũ magis receptũ fateatur Iac. Meno. in reſpõ. cauſ. finar. reſpõ. 2. nu. 69. poſt Bal. Ang. Rom. Pau. Caſt. Rube. Crauet. & Soc. Iun. quos adducit.

17 † Sed quoad ſimplicem iuriſdictionem, merum, & mixtũ Imperiũ, dubium non eſt poſſe Principis cõceſsione in priuatos conferri, vt in conſti. Regni ea quę ad de-
18 cus. vbi Iſer. & Affli. † licèt de iure verius ſit non poſſe à Principe vendi, ita Bald. in c. 1. nu. 9. quæ ſint Reg. & in c. 1. nu. 2. de feu. March. Bart. in l. Barbarius. in rep. nu. 2. infra de offi. Præto. Eſt tamen contrariũ cõſuetudine vſurpatum, quod tradunt Bal. in c. 1. §. ex eadem lege, verſ. & eſt notandum de lege Corra. Luc. à Pen. in l. 1. col. 3. C. de priuileg. Scho. lib. 12. & in l. contra publicam, col. 7. C. de re milit. lib. 12. Bellug. rub. 22. nu. 3. & 54.

Concedit itaq; Princeps iuriſdictionẽ, aut tanq̃ allodialẽ, vt in c. dilecti, de arbitris, tradũt Dec. cõſ. 269. Pur pur. conſ. 119. nu. 13. cõſ. 402. nu. 38. & 765. nu. 35. aut tanq̃ feudalem, aut in officium, vt ſcribit Io. Vin. Anna. alleg.
19 44. nu. 6. & 7. † quotieſcunq; igitur Princeps iuriſdictionẽ concedit, cumulatiuè potius quam priuatiuè concedere intelligitur c. dudũ, de præb. lib. 6. l. 1. vbi Bar. C. de offi. præfec. vrb. ſcribentes, in c. paſtoralis. de offic. ord. Ioan. Anania. & Feli. in c. excõicamus. de hæret. Ang. & Paul. de Caſtr. in l. teſtamento, C. de teſt. mili. lariſsimè

Rom.conſi.393.Dec. conſi.3. num. 3. & in c. cæterum, nu.5 de iud.Iaſon.in l. quod in rerum. §.ſi quis poſt.infra de leg. 1. Afflict.in c.1.§.ad hæc.num.6.de pace.iur. fir.Gram.deciſ.30.num.4.& conſi.2.num 4.5.& 6.Rol. conſi.48.num.22.& latiſsimè conſi. 80.lib.2. Minad. in conſti.in aliquibus.in verſ comitatum.nu.15.& Io.Vinc.
20 Anna.alleg.52.nu.53. † An autem, & quando cenſeatur priuatiuè conceſſa latiſsimè more ſuo tradit Feli. in d.c. paſtoralis.de offi.ord.Gram.deciſ.30.nu. 11.& ſeq.Rol. d. conſi. 48 num. 22. & ſeq. lib. 2. Ioſeph. Lodouic. lib. commu.opin.20. concluſ.Marin.Frecc.lib. 2. de ſubfeu. 9.author.
21 † Feuda quoquè ab ipſo Principe proceſsiſſe apertiſsimè conſtat, licet enim ſatis dubitatum ſit, vnde feudorum origo proceſſerit, vt liquet ex ijs, quæ latè tractant gloſ.Paris.in princ. & Marin. Frecc. de ſubfeu.c.1. tamen omnes huiuſmodi opiniones in hoc conuenire videntur, vt à Principum liberalitate proceſsiſſe fateantur, quod ſumma ratione factum eſt, cum tali pacto non in totum Principes, res ipſas à ſe abdicent, ſed nonnulla iura reſeruent in recognitionem beneficij accepti. Item etiam ſibi ſubditos deuotiſsimos reddunt, qui ne feudo cadant, fidem maximè ſeruant, & in bellorum neceſsitatibus ob debita ſeruitia præſto ſunt.

Ex qua liberalitate nomen quoque ſumpſiſſe feudũ
22 certum eſt, † cum beneficium appelletur. c. 1. quæ ſit 1.cauſ. benefi.amitt. & c. 1. de vaſſall. decræp.ætat.latè feudiſtæ in prælud. feud. Mart. Laud. in c. 1. qui feud. dare poſſ. Aret.in l.ſi ab eo. de verbor. obligat. Alexan. in l.ſi mihi, & Titio eod.tit.& conſi.7.lib.7.Socci conſi.

167. lib. 2. conſ. 4. & 66. lib. 3.

23 Immò eatenus † in conceſsionibus feudorum gratia, & liberalitas inſpicitur, vt licèt pro feudo aliqua pecunia detur, ſi tamen illa gratiæ non præponderat adhuc beneficium appelletur, prout argum. l. Titius puerum. infra de obſeq. à lib. patro. præſt. tradidit Bald. in prælud. feud. col. 4. quem receperunt Socci. conſi. 4. col. 2. & conſi. 22. col. 2. lib 4 Rolan. conſi. 23. num. 28. lib. 1. & Cam. magiſtraliter in c. Imperialem. §. præterea ducatus. de prohib. feud. alien. per Feder. col. 5. littera S. cum ſeq. fol. 97. à ter. qui duplicem oculum in conceſſione feudali habere Principem dixit, alterum ſcilicet dexterum ad fidelitatem & gratias, alterum ſcilicet ſiniſtrum ad pecuniam.

24 Atquè hinc tradiderunt ſcribentes, † feudum emptitium non dici propriè feudum: Alex. conſi. 12. num. 16. lib. 4. Rolan. conſi. 23. num. 2. & ſeq. lib. 1. Menoch. conſi. 54. num. 12. Frecc. lib. 2. de ſubfeud. q. 57. num. 2. & lib. de diff. int. feud. hæred. & ex pac. & prouid. diff. 33. num. 3. Iul. Clar. §. feudum. q. 16. nu. 2. Gloſ. Paris. §. 30. num. 100.

25 ideòque voluere † in huiuſmodi feudo fœminas ſuccedere Bald. in c. 1. §. hoc autem, qui feud. dar. poſſ. Roma. conſi. 367. Dec. conſi. 339. col. 2. Iaſ. conſi. 63. col. fin. lib. 1. Purpur. conſi. 325. num. 12. & 16. Pariſ. conſ. 4. num. 39. lib. 1. & communem dicit Viglialo. lib. com. opin. litera F. num. 30. Idem in feudo remuneratorio reſpo. Rip. reſpon. 3. tit. de iure gent. num. 68. quibus tamen aduerſatur And. Iſer. in d. c. 1. §. hoc autem Ꝑpoſ. in c. 1. §. & quia vidimus, qui feud. dar. poſſ. Socc. Iun. conſi. 65. num. 16. lib. 1. Brun. qui communem fatetur conſi. 18. col. 3. &

latè Minad.in conſt.in aliquibus in tex.nu.5.quod etiam ſentiunt Glo. Paris d.§.30.nu.100.& Camer.in d.c.Imperialem.§.præterea ducatus.de prohib.feud.alien. per Feder. fol.97.litera Q. & ſeq. quæ opinio verior videtur.

26 † In his ergò feudorum conceſsionibus proceſſu temporis ſemper Principum liberalitas eſt ampliata, cū enim ab initio conſtitutionis feudorum,temporalia,i.nò perſonalia eſſent,nec aliquid ius dominij in vaſſallum trāſferrent,nec ad hæredes tranſirent, deinde effectum eſt Principum liberalitate,vt etiam dominium transferretur,& ad ſucceſſores tranſirent,d.c.1.§.& quia vidimus, qui feud.dar.poſſ.& latè explicat Gloſ, Pariſ.2.part.§.55, gloſ.4.nu.17.

Et in hoc quoque Regno,etiam ad fœminas ex Principum liberalitate eſt ſucceſsio dilatata, vt in conſtit. Regn.in aliquibus cum ſimilibus,ſed quia Principis liberalitas,quæ in feudis verſatur,non ità ampla eſt,ob fidelitatis, ſeruitij, & aliorum onerum reſeruationem,ex quibus in pluribus, à ſimplici donatione differt, vt inquit Boſſ.tit.de Principe.nu.383.

27 Idcircò,vt maior eſſet Principis liberalitas † eius conceſsionem liberam, non autem in feudum eſſe præſumendam,voluit primus omnium egregius Doctor Oldrad.conſ.159.nu.5. And. in c. 1. §. huius autem generis in addi.nu.13.ex quibus cauſ.feud.amitt.& in c.1.in addi. nu.6.verſ.tamen ex quo peruenerunt qualiter vaſſal.iurare deb.fidelit.& in c.1.num.8.verſ. hoc ergo, qui ſucc. ten.& in conſti.Regni Iuſtitiarij nomine, in 4. col. verſi. idem dicit gloſ.Napoda.in conſue.1.in verſ.ſed in bonis in tit.in quib.reb.loc.hab.4.Peru.in conſ.3.1.col. & conſ.

4.Afflict.

4.Afflict.deciſ.124.in 1. & 2.col.innumeri, quos addu-
cunt Capi.in inueſtitura verb.vaſſallorum'q; redditibus
Tiraq.in l.ſi vnquam ver.donatione largitus,num.274.
Iul.Clar.d.§.feudum.q.17.Menoc.conſ.1.nu.11. & cõſ.
191.nu.9.Greg Lop.l.68.tit.18.par.3.verbo *en feudo*. &
l.22.tit.13.par.2.verbo *omenaje*.

28 Quod procedit, † etiam ſi in conceſsione eſſet facta
mentio inueſtituræ, vel feudalis ſeruitij, aut fidelitatis,
eiuſq; iuramenti præſtationis, aut reſeruationis iurium
concedentis,vt latè probant Purpur.conſ.367.num.26.
& Menoc.d.conſ.1.nu.33.& 34.& conſ.191.nu.31.& ſeq.
Hoc tamen non admittit And.Iſer.in c.1.nu.14.ex quib.
cau.feud.amic. niſi eſſet conceſſa res modici valoris.
29 quo in loco aſſerit † præſumi feudum, cũ eſt facta con-
ceſsio pro ſe, & liberis ex corpore. Et vt teneat à Regia
Curia immediatè. Vel eſſet huiuſmodi conceſsio regi-
ſtrata,inter regiſtra conceſsionum feudalium: de clau-
ſula,quod teneat à Regia Curia, loquutus eſt Afflict. in
conſti.poſt mortem.nu.8. & de clauſula, quòd ſit con-
ceſsio regiſtrata inter regiſtra cõceſsionum feudalium.
And.in c.1.nu.9.de cõtro.feud apud.par.ter.& huic opi
nioni Andreæ me ſubſcribo, atquè ita in præſentiarum
obſeruatur in Regia Camera Summariæ.

30 † Immunitates verò concedere,Principis proprium,
ac ſibi ſoli reſeruatum eſt. l. immunitates, vbi Bart.&
Ioan.à Plat.C.de agrico.& cenſ.lib.11.l.1.vbi Ang.C.de
immu.nem.concede.Glo.& Io.à Plat.ac Luc.à Pen. in l.
vni.C.de his,qui à Princ.vacatio.accep.lib.10.Riminal.
Sen.conſ.73.num.1.Feli.in c.accedentes.col.fin.de præ-
ſcriptio.Paris.conſ.69.lib.1.Capic.in inueſt.verbo feu-

I dorum

dorũ clauſulæ, verſ. priuilegiatus ab vniuerſitate Alex. conſ. 101. nu. 3. & ſeq. lib. 1. & conſ. 30. nu. 8. lib. 5. Crot. conſ. 64. nu. 3. Grat. reſp. 61. num. 1. 24. & 66. Boſſ. tit. de Prin. nu. 133. & 157. Sena. Pedam. deciſ. 95. nu. 20. & 21. & Ioſeph. Ludo. deciſ. Peruſ. 3. nu 4. Inno. Anto. But. & Panor. in c. peruenit. de immu. Eccle. Bart. in l. 1. C. de decr. decur. lib. 10. Bellug. rub. 46. nu. 7.

In quibus immunitatibus ea eſt Principis liberalitas,
31 vt quotieſcunq; † eam alicui concedit, eius portio in ipſius concedentis, non autem vniuerſitatis detrimentum imputetur, facit tex. in l. factores. C. de exact. trib. lib. 10. vbi Luc. à Pen. & in l. 1. de excuſ. mun. eod. lib. 10. idem tradidere Spec. tit. de cenſi. §. nunc dicendũ nu. 9. Guliel. Ray. Alberi. & Ang. nu. 3. in l. ſi vnus §. item ſi pactus infra de pact. Bal. & Rom. in l. ſi vnus. §. ſed ſi generaliter. eod. tit. Paul. Caſt. & Iaſ. in l. auus. eod. tit. Hoſt. nu. 5. Io. And. nu. 2. & alij in c. peruenit. de immu. eccle. Abb. in c. accedentes. de præſcrip. Capi. in inueſt. verb. collectis ver. priuilegiatus à Principe. nu. 123. Bouer. in ſing. ver. reſcriptum. nu. 8. & Boſſ. tit. de Principe. nu. 164. Idq; in Regia Camera Summariæ ſemper videmus.

32 Quod tamen fallit primo, † quando ob benemerita, vel aliam iuſtam cauſam conceditur, nam tunc cæteri ciues tenentur: Capell. Toloſa. deciſ. 348. col. 3. Barb. conſ. 13. col. 2. lib. 2. Ripa. in l. ſi ſe non obtulit num. 37. infra de re iud. Nacta. conſ. 347. col. penul. & Cephal. conſ. 58. nu. 49. lib. 1.

33 Secundo in † immunitate competenti pro numero 12. filiorum, & eſt ratio, quia à lege ſtatuta eſt, vt Iure-
34 conſ. dixit in l. ſi qs decurio. la 2. de decur. lib. 10. † mul-

tis enim ex cauſis conceditur immunitas patri propter filios, quas benè conſiderat doctiſsimus Luc. à Pen. in l. nepotes. nu. 8. C. de his qui num. fil. lib. 10.

35 Quæ immunitas ſic ſimpliciter conceſſa, intelligitur ſolum quòad iura ad ipſum concedentem pertinentia; non autem quòad ſpectantia alijs ex priuilegio, vel con ſuetudine, vt optimè explicat Greg. Lop. l. 11. tit. 18. part. 3. verbo *loel deue hauer*.

Immunitas autem ſi ſimpliciter à Principe concedatur, an contineat munera ordinaria, & patrimonialia, & quæ alia erit videndum, in quo nonnullis quàm breuiſsimè de muneribus enarratis, aliqua de impoſitionibus Regni prænotanda neceſſarium duxi, vt de omnibus notitia habeatur.

Sciendum eſt ergo munera quædam eſſe perſonalia,
36 quæ perſonis indicuntur ſine detrimento facultatum, vt ſindicus, vel tutor creari, de quo in l. 1. §. perſonalia. in l. fin. infra de muner. & honor.

37 Quædam patrimonialia, † quæ ſumptibus patrimonij, & damnis adminiſtrantis expediuntur, vt in d. l. fin. §. patrimoniorum.

38 † Quædam mixta, quæ partim corporali miniſterio, partim ſumptu pecuniæ ſubeuntur; d. l. fin. §. mixta, quæ diſtinctio colligitur ex d. ll. 1. & fin. & l. reſcripto. §. ſciendum eod. tit. per Azo. in ſumma d. tit. nu. 2. Specul. in tit. de cenſi. nu. 7. Bar. in l. 1. nu. 34. & ſeq. C. de mul. & in quo loco lib. 10. Ioan. à Plat. in rub. de annon. & trib. lib. 10. 1. col. verſ. 6. quæritur. Gloſ.

39 Item munera alia eſſe ordinaria, † vt quæ à lege, vel Principe indicta ſunt, vel Republica, prout docet Bar. in

d.l.1.de mul. nu. 24. in fin. Et habent ordinariā, & certā præſtationē.l.in honoribus §.qui muneris.infra de vaca. mun.l.1.C.de vac. pub. mun. & l.oēs omninò.C.de anno.lib.10.atq; ita declararūt Bart. in ſæpius alleg. l.1. de mul.num. 37. in l.2.de iure immu.Bal.in l. placet. nu.6. C.de ſacroſ. eccleſ. vbi Iaſ. nu.7.Luc.à Pen.in l.ſi diuina. nu.15.C.de exacto.tribu.lib.10.Alex in addi. ad Bart.in d.l.2.& Alcia.in l.munus.nu.7.de verb.ſignifi.

40 Extraordinaria verò munera dicuntur, quæ acciden taliter indicta ſunt ob aliquam cauſam, nec ordinariā, & perpetuam præſtationem habent, vt voluere Bart.in d.l.1.de mul.& in quo loco.nu.37. Lucas à Pen.in l. eam legem.C.de excuſ.mun.lib.10.Io.à Plat.in l.omnes omninò.nu.2.C.de anno.& trib.eod.lib.Luc.à Pen.in l.ſi diuina.nu.14.C. de exac. trib.eod. lib. & Iaſ.in d.l.placet. nu.8.C.de ſacroſ.eccle.quorum alia pertinent ad publicam vtilitatem,alia ad pietatem,alia verò ad capitaneā voluntatem,vt latè tradit Hoſt.in ſum.de immu.Eccle. §.à quibus muneribus.

At perſonaliq; mixtorum munerum declaratione omiſſa de patrimonialibus tantū breuiter agendū nobis erit. Sunt igitur patrimonialia munera duplicia.Quędā enim imponuntur rebus,quædā perſonis.Ea quę rebus,
41 ſiuè poſseſsionibus imponuntur, † triplicē adhuc patiūtur diuiſionē,quādoq; enim imponuntur ipſi rei, vt publicis vſibus deſeruiat, veluti vt hoſpites recipiātur,boues,vel equi pro publica vtilitate præſtētur,& alia multa:de quibus Bar.in d.l.reſcripto.§.fin.de mun. & honor. & ab his nec incolæ,nec alij excuſantur, vt habetur in d. l.fi.§.patrimoniorum:quandoq; de eo,quod percipitur

ex re,

ex re, vt quod detur 3. pars fructuum, vt in l. modios. C. de ſuſce. & arca. lib. 10. quandoq; imponũtur ipſi rei de eo, quod non fit ex ipſa re, nec in re, nec percipitur ex re, nec in re, ſed eſt omninò extra rem, vt præſtare certam pecuniam annuatim, quę ex ipſa re non percipitur, vt habetur in d. l. fin. §. prætereà. in l. hactenus de vſu-
42 fru. & l. 1. de imp. Luc. des. lib. 10. † Quæ verò perſonis imponuntur, hæc quædam perſonis tantùm, vt pro capite ſoluant, vt Bart. docuit de omnibus in d. l. 1. de mul. num. 23. & Ioan. à Plat. in rub. de anno. & trib. lib. 10. col. 1. in fin.

Quædam verò perſonæ imponuntur pro rebus, patrimonij habita cõtemplatione, & iſta collectę ſibi nomen vendicant, ita docuere quamplures, vt Bart. in d. l. 1. nu. 23. in fi. de mul. & in quo loco. nu. 10. in l. 4. §. actor. nu. 4. de re iud. Gloſ. & Bart. in l reſcripto. §. fin. nu. 4. de mun. & hono. in l. 1. §. quod ſi nemo, vbi Bal. nu. 4. verſ. ſuper 1. infra quod cuiuſq; vniuer. nom. in l. 1. nu. 23. C. de mul. & in quo loco. lib. 10. Io. à Plat. in l. 2. infra de iur. immu. nu. 5. l. 1. vbi Odoffre. Ioan. à Plat. Luc. à Pen. & cæteri no. C. de mun. patrimon. lib. 10. in rub. C. de anno. & trib. lib. 10. in 2. col. in princ. & in 3. in fin. And. Iſer in c. 1. §. & plauſtrorum. nu. 55. & §. & extraordinaria collatio. nu. 61. verſ. de collecta, quæ ſint reg. Ias. in l. placet. nu. 5. C. de ſacroſ. Eccle. Alex. conſ. 78. nu. 5. & 11. vol. 6. Aug. Bero. in c. 1. de reſt. ſpol. nu. 54.

43 Hęc aũt collecta † imponitur per æs, & librã pro modo facultatũ, vt q̃ plus habet, plus ſoluat, colligitur ex l. forma. infra de cẽſ. & ex l. fi. C. de immu. nem. cõc. lib. 10. & ex glo. in l. 1, de apo. pub. lib. 10. atq; expreſsè docuere

Odoffre.in d.l.1.de mun.patri.Bar.in d.l.1.de mul.num 26.Bal.in d.l.1.§.quod ſi nemo. infra quod cuiuſq; vniuer.nom.Io.à Plat.in l.indictiones.nu.4.de anno. & trib. lib.10.Luc.à Pen.in l.fin.nu.17.verſ.3.conſiderandę ſunt vires.C.de quib.mun.& in l.annona.nu.2.C.de anno. &
44 trib.lib.10.Dec.conſ.285.nu.5. † in quo æſtimo etiam lapides prætioſi, anuli, & ſimilia appretiari debent: ſecundum Lucam à Pen.in d.l.fin.d.nu.17.verſ.videtur autem,à qua nemo excuſatur,iuxta dicta Imperat.in l.vnica.C.de mul.& in quo loco.lib.10.lut.econſul.in d.l. fin.
45 §.patrimoniorũ. de mun. & honor. † Idq; procedit etiã ſi nihil poſſideat, ſed opera tãtum ſua aliquid lucretur, vt artifex,ita And.Iſer.in c.1.§.& plauſtrorum.num.55.
46 quæ ſint rega.& Bero.in d.c.1.nu.54. † domus autẽ propria,quę pro domini habitatione deſeruit,non ſolet de-
47 duci in appretium. † In quibus tamen appretijs conficiendis res,& bona extimantur, vt plurimũ mixta conſideratione valoris,& fructuum cuiuſq; rei,& ita ſeruari in Regia Camera videmus.
48 In duobus tamen † caſibus pro modo facultatũ non imponitur, ſed per capita, & primo pro ſatisfaciendo ei,qui mutuauit pro ſoluẽdo ſalario Rectoris, quod per capita ſoluitur. Secundo pro euitando aliquo munere ſordido impoſito, fit enim per capita eorum, qui talia munera ſubire tenentur.Io.à Plat.in l. indictiones. nu.5. & ſeq.C.de anno.& trib.lib.10.
49 Et hæc † collecta in Regno munus ordinarium erat, vt teſtantur Luc.à Pen.in l.1.num.3.C.de indic.lib.10.& Capic. in inueſt. ver. feudorum clauſulæ ver. collectis. col.5.in fin.& in prin.6.

50 Quæ

50 Quæ fuit impoſita † ab Imperatore Federico, vt teſtatur And.in c.1.§.& extraordinaria.in prin.& num.62. quæ ſint reg.qui ſub nomine adiutorij eas impoſuit, nec aliud quam pollicitum petebatur: ſecũdum Luc à Pen. in l.illud.C.de anno.& trib.lib.10.licèt deindè, vt ait Capi.d.loco fuerit exactum etiam non pollicitum, & ordinaria fuerit impoſitio, licèt iniuſte fuerint, quando autem collectæ iuſte imponantur, poterũt latè videri omnes ſupra relati ſcribentes, & capitula Papæ Honorij.4.

51 † Iſtarum ergo collectarum exactio, durauit vſq; ad tempora ſapientiſsimi, & Cattholici Regis Alfonſi primi, qui in locum ſex collectarum, quæ erant in Regno

52 † ſolutionem carlenorum decem à quolibet fumante ſoluendorum ſubrogauit, vt in capitulis Regni.c.1.Regis Alfonſi habetur, & teſtatur Afflic.in c.1.§.& plauſtrorum. nu.6. quæ ſint reg.qui in ciuitate Beneuentana id inſtitutum fuiſſe affirmat, at contrarium oſtenditur in d.c.1. Regni, vbi apertè liquet parlamentum in ciuitate noſtra celebratum fuiſſe, in Eccleſia Santi Laurentij ordinis minorum conuentualium, die Iouis 28. Februarij anni 1442.

53 Quæ focularium impoſitio † non per capita, ſed per familias diſtributa intelligenda eſt, licèt enim pater cũ filijs habitet, qui vndè viuerent haberent, vnum tantum foculare conſtituunt. hæc namq; impoſitio indicta fuit in locum antiquæ collectæ, quæ per capita patrum familias imponebatur, vt intelligit Bald.in d. l. 1. quod cuiuſq; vniuer.nom. nu. 4. verſ. ſuper 4. quæſtione, qui id intelligit, niſi alio modo ſpecialiter eſſet impoſita collecta.

54 Inſtituit etiã, vt ſoluerentur quinq; carleni pro modio ſalis, quẽ Curia vnicuiq; fumanti præſtare debet, vt in c.incipiente ſtatuimus præterea, in parlamento celebrato in Turri octauæ, die 20. Septembris 1449. quod non reperitur inter capitula d. Regis Alfonſi impreſſum, ſed regiſtratum inueni in regiſtro lit. Curiæ 2. anni 1451. fol. 133. quod in Regia Camera Summariæ conſeruatur, & dixit Afflic. in conſti. magiſtros fundicarios nu. 7; & vtrumq; Capic. in inueſt. verb. feudorum clauſulæ verſ. collectis col 5. & alia duo grana pro inciſura, & menſuratura ſalis pro quolibet modio, quorum vnum alienatum eſt in omnibus Prouincijs, præter quàm in Prouincijs Aprutij, & aliud exigitur per Regios Miniſtros iux. numerationem anni 1561.

55 Hæc ergo munera † functiones fiſcales appellantur in Regno, quorum ſolutio, eſt per focularia in eo diſtri-
56 buta, quorum numerus nunc eſt, † 475727. & ſumma, quæ ab eis ſoluitur eſt ducatorum 719095. tar. 4. gra. 1.
57 † fit autem deſcriptio, quæ dicitur numeratio horum focularium 15. quibuſq; annis; ſub quorum numero, non
58 comprehenduntur Epirotæ, & Illirici: † qui ſoluunt vndecim carlenos pro quolibet fumante, ſal autem nõ datur, & ſingulis annis numerantur, eo quod eis liceat per Regnum vagari, & domicilium mutare; horum numerus eſt 4451. & ſoluunt iuxta dictam taxam, annuos ducatos 4896. tar. o. & gra. 10.

Sed ab hac ſolutione deducuntur vniuerſitates perpetuam immunitatem habentes, pro ducatis 41510. tar. 1. & gran. 7. quæ cum noſtra ciuitate, in omnibus Regni Prouincijs ſunt 56. Item etiam temporanea gaudentes

pro

pro ducatis 2609.4. 8. quorum numerus eſt 4. Item ex conuentione ſoluentes, pro ducatis 23794. 4. 3. ÷ .& ſunt 26.& particulares homines priuilegio immunitatis decorati pro ducatis 1203.1.5. & ſic exiguntur his deductis ducati 654873.3.7. ÷.

59 Iſta ergo diſtributio † ordinarium munus appellatur
60 in Regno, ſicuti etiam eſt Adoha, † quæ ſeruitium reale dicitur, quod in pecunia præſtatur à feudatarijs, in loců ſeruitij perſonalis, quod exhibere tenentur Dño Regi, quando ei bellum eſſet indictum. Quod quidem ſeruitium perſonaliter pręſtare tenebatur feudatarius, pro
61 vno ſeruitio militari; † quando integrum feudum poſſidebat, nempè redditus vnciarum 20. quòd integrũ feu
62 dum dicitur, eſt autẽ vncia ſex ducatorũ pondus, † & id præſtare ſuis expenſis debebat cum tribus equis, & armis, tribus menſibus, vt docet And. in c. 1. §. ſimiliter po teſt. nu. 14. ver. in Regno Siciliæ. de cap. qui cur. vend. Capi. in c. Imperialẽ. §. præterea ſi quis infeudatus 10. col. verſ. item nota quòd quando de prohib. feu. alie. per Feder. & deciſ. 10. nu. 14. Vltra, quod tempus ſeruire nõ cogitur, niſi cum Rex in ſeruitio ſuo eum retinere voluerit, eiq; ſtipendia præbere, vt habetur in c. Regis Caroli II. incip. Itẽ ſtatuimus quòd Comites, Barones, &c. ſub
63 rub. de priuileg. & immun. Comit. † & hoc tempus à die luſtrationis, quæ vulgo dicitur *la moſtra*. incipit currere, vt dixit And. in cõſt. Hoſtici. in 3. col. ver. ſed quęro quãdo, & à quo tempore, quem ſequutus eſt Mari. Frecc. de ſubfeu. lib. 2. 5. author. nu. 14. in fin.

64 Sin autem perſonaliter nõ ſeruiebat, † aliũ æquè idoneum domino acceptabilem mittere tenebatur, prout

diſpoſitum eſt per Imper.in c. Imperialem.§. firmiter. de prohib.feu.alien. per Feder. Et hoc quando feudum
65 integrum ſupradicti redditus poſsidebat: † Si verò feudum ad dictam quantitatem vnciarum 20. non aſcendebat, tunc coadunabant ſe plures feudatarij, & pro di-
66 cto redditu vnciarum 20. vnum militem faciebant, † à quo adunamento dicta eſt adoha, vt docuit And.in c.1. nu.9.verſ.& quantum ad adohamentum.de contro.feu. apud par.term.
67 At ſi in pecunia dictum ſeruitiū præſtabatur, † tunc pro dicto feudo vnciarum 20. ſoluebant medietatem, & aliquid plus, ſcilicet decem vncias cum dimidia, & hoc quando feudum in vaſſallis conſiſtebat. Si verò ſine vaſſallis erat, quia ſubuentionem petere non poterat ſex vncias ſoluebat. Et ſi in pecunia conſiſtebat feudū, tunc quinque tantum vncias præſtabat, quia huiuſmodi redditus non augentur. Sed ij qui in terra ſunt, quandoq; plus valent, vt dixit And.in c. 1. §. fin. quis dicatur Dux. March.& in c.Imperialem.§.firmiter.in 2.col.ver. idem videmus quod ſoluitur. In huiuſmodi etiam reali ſeruitio præſtando; quando feudatarij non habebant feudum integrum, adunabant ſe, & ſupradicto modo pro vno milite ſoluebant, iuxta dictam ſummam vnciarum 10. ÷. itaque dixit Andr.in d.c.1.nu.9.de contro.feu.apud par.ter.d. verſ. & quantū ad adohamentū.
68 Eſt tamen in electione feudatarij, vt quando voluerit perſonaliter ſeruire, non cogatur reale ſeruitium pręſtare; hoc tamen fallit, quādo non eſſet ſtrenuus, & dominus magis ſtrenuum inueniret, vt voluit And. Iſer.in
69 d c.Imperialem.§.firmiter.nu.32. † quemadmodum eſt electio

electio domini, vt quando voluerit perſonale ſeruitium vaſſalli, reale ſeruitium recipere non teneatur, idem Andreas voluit in c.1.in fin. quis dicatur Dux.&c. & Capic. deciſ.10.nu.14.cum ſeq.

Hæc omnia ex dictis And. collecta receperunt, & diffusè tractarunt Afflic.in d.c.1.§. ſimiliter, nu.1.& ſeq. de cap. qui cur.vend.in c.1.§.firmiter, vbi latè etiam Camer.& Cap.de prohib. feu.alien.per Fede.idem Cap. in inueſt.ver.feuda adohant, Mari.Frecc. lib.10. ſubfeu.5. author.per totum.

70 Ex ſupradictis igitur † per Papam Honorium IIII.in capitulis, quæ ad Regni condidit reformationem, in c. Barones, ſub rub. de ſeru. & adoham. fuit ſtatutum, vt vel feudatarius tribus menſibus cum numero militum debitorum perſonaliter ſeruiat, vel pro quolibet feudo vnciarum 20.ſoluat decem vncias cum dimidia: idẽ ſtatuens circa alia, quæ antiquitus diſpoſita erant.

71 In his ergo ſeruitijs à feudatarijs præſtandis, vaſſalli ſeruitij reſpectu habito, contribuunt, vt habetur in conſti. quamplurimum, vbi Afflic.& in c. Caroli II. incipi. Comites, Barones, ſub rub. de ſubuen. vaſſall. & dixit And.in c.1.quis dica. Dux, March. & quia fortè vaſſalli
72 in hac contributione grauabantur, † fuit per Regem Carolum II. exactioni modus indictus, in d.c. Comites, Barones, & feudatarij, ſub rub. de ſubuen. vaſſall. vt ſcilicet non amplius quàm dicti ſeruitij medietatem exigere poſſent, nec à ſingulis vaſſallis amplius, quàm quinque carlenos; ita quòd ſi dictæ taxæ exactio propter exiguũ vaſſallorum numerum, ad medietatem prędictam non aſcenderet, reliquum feudatarius ſuppleret: ſin autem

ex maiori vaſſallorum numero exactio carlenorum 5. pro quolibet, medietatem ſuperaret, minus diſtribueretur inter vaſſallos, ita vt medietas tantum exigeretur.

73 † Inuictiſsimus tamen ac Cattholicus Rex Ferdinādus huius nominis III. vt pluribus iurgijs obuiaret, omnia feuda, eorumq; redditus, ac vaſſallorum numerum deſcribi iuſsit, medietatemq; dictæ taxæ, quæ à vaſſallis per feudatarios exigebatur, à Regijs miniſtris exigi voluit. Aſcenditq; tunc ſumma à feudatarijs exigenda ad ducatos 75616. & ad idem vaſſallorum exactio.

74 In huius Adohæ, aliarumq; ſubuentionum, quæ Rex poſſet petere locum, eſt introductum in Regno dona-

75 tiuum: † pro quo indicendo, parlamentum congregatur in Conuentu Sancti Laurentij, ordinis Minorū conuentualium, & Syndico, ac Electis huius Illuſtriſsimæ, Nobiliſsimæq; ciuitatis noſtræ, feudatarijs, ac procuratoribus Vniuerſitatū Demanialiū interuenientibus, Excellentiſsimo Domino Prorege aſsiſtēte, legūtur literæ Regiæ, quibus dictum donatiuum pro neceſsitatibus Regni, ac Chriſtianæ Reipublicæ tuitione petitur, & renuntiatur expreſsè omnibus ſubuentionibus, quæ iure ſeruitij debiti poſſet Rex à Regno petere, quibus lectis, Syndicus ciuitatis, totius Regni nomine, Regias literas acceptat, & terminum petit ad deliberandum, quo dato, duorum ſcilicet dierum, in eodem loco conueniunt, vbi ordinatè vocantur omnes Barones, & Procuratores, à ſeptem magnis Regni Officialibus incipiendo, & ſic ordinatè ſubſequendo, inter Procuratores verò Vniuer-

76 ſitatum, † Procurator clariſsimæ ciuitatis Capuæ primus vocatur, cum proteſtatione tamen nonnullarum

ciuita-

ciuitatum, & inter Procuratores Baronum, Procurator Sereniſsimæ Margharitæ ab Auſtria, Regis noſtri ſororis, eo quòd eſt de ſanguine Regio, & hoc modo indici-
77 tur donatiuum, † quod hoc anno aſcendit, ad duodecies centenos mille aureos, in duobus tamen annis exigendos, in quolibet 600000. in tribus tertijs, Natiuitatis ſcilicet Domini, Reſurrectionis, & menſis Auguſti. Barones tamen quolibet anno ſoluunt ducatos. 150000. pro 4. parte pluſuè, minuſuè, prout conueniunt in dicto parlamento, reliquum verò ab vniuerſitatibus exigitur: deducuntur tamen à prędicta ſumma 600000. aureorum ducati 33980. 2. 7. pro immunitate Vniuerſitatibus, ac particularibus cõceſſa. In hoc tamen eſt notandũ, quod ſi eo anno, quo donatiuum præſtatur, aliquis vaſſallus decedat, eiusq; hæres præſtare debet releuium, quod eſt medietas reddituum feudalium deductis oneribus, tanto minus præſtabit, quãto pro Adoha ſoluit, itaq; in Regia Camera Summarię practicatur, prout accepi ab eruditiſsimo, ac ſublimi ingenij viro Io. Camillo Barba, Regiæ Cameræ Sũmariæ Rõnali, qui hæc cũ inſigni, & polito viro D. Aurelio Cãpanili, eiuſdẽ Regiæ Cameræ ex non togatis Catt. Maieſt. Conſiliario accuratè vidit.

Hoc autem donatiuũ ſaltim in eo, quod excedit ordinarium Baronum ſeruitium, quia diuerſimodè, & ex cauſis imponitur extraordinarium munus dicitur. Sicut ſunt ſubſcriptæ impoſitiones.

78 † Vt impoſitio 4. granorum, à quolibet foculari ſingulis menſibus exigenda, quæ fuit indicta ab Illuſt. ciuitatis huius noſtræ decoratore, D. Don Petro à Toleto in hoc Regno Prorege, de menſe Maij 1542. qui prius

3.grana impoſuit pro militum Hiſpanorum ſtipendio, quatuor menſium termino addicto, vt habetur per literas dicti Don Petri, inſertas in literis Regiæ Cameræ, expeditis 22.Maij 1542. regiſtratis in regiſtro literarum Cur.36.fol.261. Fuit deinde in annum 1544.prorogata, quo Calendis Septembris fuit ampliata ad d. 4. grana, vt patet ex literis d.D.Viceregis inſertis in mandato Regiæ Cameræ, expedito 3.calend. Septembris anni 1544. regiſtrato in regiſtro literarum Cur.40.fol.71. Demum anno 1566. Regnum gubernante iuſtiſsimo, ac prudentiſsimo Domino Don Perafanno à Ribera, Alcalanorũ Duce; fuit ordinatum, vt dicta impoſitio etiam à focularibus, qui poſtea creuerant exigeretur, vſque ad alium ordinem, itaq; exigitur. aſcenditq; dicta impoſitio ad ducatos 216236.2.8.nonnullis vniuerſitatibus immunibus deductis, quod ſingulis annis intelligendum eſt, itaque etiam de infraſcriptis impoſitionibus.

79 Eſt etiam impoſitio pro ſalario Barrigellorum indicta; ſunt autem Barrigelli, qui vijs publicis extra ciuitatem cuſtodiendis, præfecti ſunt, hæc à dicto Don Petro indicta fuit pridie Calend. Auguſti 1550. in Prouincijs Capitanatæ, Comitatus Moliſij, Principatus citra, & vltra, & Baſilicatæ, hodie verò in omnibus Prouincijs ſunt hi Barrigelli, pro quorum ſalario omnes Prouintiæ contribuunt, præterquã Prouintia Terræ laboris, ſed huius Prouintiæ Barrigello de Regia pecunia ſatisfit, quæ in ærarium Regium immittitur; fuitq; à Regno huiuſmodi impoſitio recepta, vt damnorum clandeſtinorum euitaret ſatisfactionem, quæ vniuerſitates in ſuis diſtrictibus ſatisfacere tenebantur, hæc autem exactio

ſummam attingit ducatorum 18506.3.12.
80 † Alia eſt impoſitio pro cuſtodia Turrium ab Illuſt. Alcalanorum Duce indicta, vt ab infidelium Piratarũ incurſu, Regnũ facilius poſſet defendi, pro hac omnes Regni Vniuerſitates contribuunt, hoc ſcilicet modo, vt à diſtantibus vltra duodecimum lapidem, ſoluatur me dietas taxæ, quæ eſt gr.7. & vnius vnciæ cum dimidio, quæ vulgò cauallucius vocatur, ab ijs verò, quę ſunt infra duodecimum milliare, integra taxa ſoluatur, hæc impoſitio ad ſummam aſcendit ducatorum 25348.
81 Eſt etiam impoſitio pro Turrium conſtructione, quæ dum turres ædificantur exigitur, & cum turres ſunt con ſtruendę imponitur, quibus completis amplius non exigitur, fit autem diſtributio per Prouintiam, in qua ædificantur, ita vt diſtãtes infra duodecim mille paſſus pro integra taxa contribuant, cæteræ vero vltra 12. milliare pro medietate ſatisfaciant, hęc impoſitio, quia turres non ædificantur hodie in Regno non exigitur.
82 Habemus etiam impoſitionem 3. granorum, à quolibet foculari pro quolibet 3. anni ſoluendorũ, pro conſtructione, & refectione viarum, Romam, Aprutium, & Apuleam ducentium, quæ exigitur in Prouintijs Terræ laboris, Comitatus Moliſij, Terræ Hydrunti, & Bari, Principatus vltra, Capitanatæ, & Aprutij citra, ab omnibus Vniuerſitatibus; nonnullis quidem deductis immunitatis priuilegio decoratis. Fuitq́; per clarę memoriæ D. Alcalanorum Ducem indicta 5. Calend. Iulij 1559. vt patet ex ſuis literis in Regiæ Cameræ Summariæ mandato inſertis, expedito Calend. Iulij, regiſtratis in Regis.litera.Cur.21.fol.93, fuitq́; per eundem Ducẽ
pridie

pridie idus Aprilis 1562. eadem exactio 3.granorũ impoſita in Prouincijs Calabriæ, Principatus citra, & Baſilicatæ, exceptis aliquibus Vniuerſitatibus exemptibus. Demum gr.31.& ÷ .vnius denar j,exigenda à quolibet fumante ſingulis annis mandatum fuit, vt patet ex literis d.Domini Ducis, inſertis in literis Cameræ, expeditis 14.Calend.Maij 1562.regiſtratis in regis.litera Cur.26. fol.5.& 9.Eſt hæc exactio ducatorum 41640.

83 Item etiam eſt exactio pro hoſpitio equitum grauis armaturæ impoſita, quæ olim fuit gr.45.à quolibet fumãte ſoluendorum, poſtea ad gr.36.redacta fuit à D.Ioanne Manriquez, hodie verò quia focularium numerus creuit 17.gr. tantum à quolibet foculari exiguntur, ijs tamen Vniuerſitatibus, quæ actualiter non hoſpitantur exceptis, hæc aſcendit ad ducatos 74900.1.8. ÷ .

84 † Item & alia ſericis indicta, quæ naſcuntur, & extrahuntur à Regno, hæc in Prouincijs Calabriæ, erat olim granorum quinque, pro qualibet libra ſerici extrahenda ſoluendorum, fuit tamen per Sereniſsimum Regem Ferdinãdum primum, vendita Illuſt.Biſiniani Principi, anno 1483. pro ducatis 18. mil. anno verò 1541.d. Don Petrus à Toleto, duo grana cũ dimidio pro qualibet librã impoſuit, eidem Principi aſsignanda; pro iuribus, quæ in Comitatu Meliti prætendebat, huius redditus eſt nunc annuorum ducatorum circiter 60000. Et eodẽ anno dictus D. Petrus, Ceſareæ Maieſtatis præcedente Imperio, alia quinque grana pro qualibet ſerici libra exigenda impoſuit, ſiue per extra, ſiue per infra Regnum, à Prouincijs Calabriæ extraheretur, pro conſtructione, & munimine ciuitatis Cutronis. in alijs verò Prouincijs,

D.Bernardinus à Mendotia Regni Præfectꝰ anno 1555. vnum carolenum pro qualibet libra ſerici, in ipſius ortu exigendum mandauit.poſtea verò anno 1557. D.Frãciſcus Pacecco aliũ carolenum prò libra ſerici extrahenda à Regno,in omnibus Prouinciis Regni exigendũ

85 impoſuit. †Demùm anno 1580. Illuſtriſs. D. Ioannes à Stunica militię ordinis S. Iacobi,in Regno Caſtellæ Maior Cõmendatarius, vir inreprehenſibilis vitæ,& in populis regendis vigilantiſsimus,Sereniſsimi nunc Hiſpaniarum Principis noſtri Philippi, poſt fœliciſsimos, & multos inuictiſsimi Regis noſtri dies, in omnibus Regnis ſucceſſoris,Maiordomus,&cuſtos,ob fraudes,quę in hac extractione fiebant euitandas, conſultatione, & voto p̄cedente Regiæ Cameræ Sũmarię in Collaterali Cõſilio mãdauit,vt ſicut in Prouinciis Calabrię exigebatur gr. 15. diuerſis tamen tp̃ribus, hæc ortus ſerici tp̃e exigeretur,nec aliud extractionis tp̃re peteretur, & ſic in aliis Prouinciis,in quibꝰ duo caroleni, & ortus,& extractionis tp̃re ſoluebãtur,ipſo ortus ſerici tp̃re exigeretur, extrahatur,vel ne à Regno ſericũ,& ꝑ hanc conſtitutionem fuerunt Regales redditus aucti. Huic impoſitioni coniuncta eſt etiam indictio, vnius caroleni prò qualibet libra croci exigendi.iſtarum ergo impoſitionũ exactio aſcendit ad ſummam ducatorum 148003.

86 Habemus etiã impoſitiones aliquas in Regia Dohana,&Maiori Fundaco huius Ciuitatis,vnã ſcilicet gr.18. pro qualibet vncia merciũ,q̃ venduntur,& ſoluitur pro iure Dohanę toties, quoties cõtractantur, tã à venditore,quàm emptore, licèt emptor non teneatur ſoluere, vt venditor ſi iterum vendat. Alteram gra. 15. pro

qualibet vncia,& hæc ſoluitur pro iure fundaci. Eſt etiã alia 6. gra. pro iure nouæ gabellæ. decem pro quolibet centenario pro iure exituræ. quinque granorum in ſingula centena pondera, pro iure ponderis. 25. in ſingulas ſalmas,& ſexdecim carlenorũ pro quolibet curru, pro iure ſalmarũ. ſub hac maiori Dohana cõprehenduntur etiã Dohanæ Salerni,Caietæ Policaſtri, Vieteris,& Prouinciarũ Aprutij,& oẽs Nundinę p̃ter,Hydrũti,& Calabriæ,& ſunt harũ impoſitionũ redditus ducat. 115025.

87 Adeſt etiam alia in Prouincijs terræ Hydrũti, Bari,Baſilicatæ,& Capitenatæ, quæ ſoluitur in Dohanis d. Prouinciarum,& hæc eſt redditus ducatorum 97000.

88 Alia etiam impoſitio eſt indicta ferro, quæ Imperatoris Federici à tempore fuit inſtituta,qui immiſsionem ferri in Regnum omnibus alijs, præter quàm Arrendatoribus Regijs prohibuit, prętio ſtatuto in omnibus Regni Prouincijs, hæc licèt diuerſimodè fuerit exacta,hodie tamen maiori ex parte ſoluitur tertiaria, hoc eſt medietas prętij, quo ſtat Attendatoribus ferrum conductum in Regno, fit autem, vt plurimum hæc conſtitutio in Regia Camera,diligenti informatione præcedente ſingulis annis, præſertim Neapoli. Sic etiam procedit quartaria Chalybis, ſcilicet acciari, & quinteria picis. aſcẽdit hæc exactio ad ſummam ducatorum 61836.& cum ea locantur Dohanæ mercium Calabriæ.

89 Pariter etiam habemus impoſitionem vino indictã, vt ſcilicet medietas valoris vini Regi ſoluatur, hæc vocatur gabella tertij Regalis vini, ad differentiam alterius,quæ ſoluitur ciuitati; huius Regalis gabellæ redditus,ſunt ducatorum 970013.

Aliam

90 Aliam quoq; habemus, quæ vocatur nouum impoſitum in extractione olei, & huius redditus ſunt ducati 104000.

91 Item etiam alia eſt, pro extractione Mannæ forzatæ cuius redditus ſunt ducati 700.

92 Similiter quoq; eſt impoſitio vnius carleni, pro quolibet alearũ faſciculo exigendi, & eſt ducatorum 8000.

93 Item etiam pro animalibus & carnibus, quæ immittuntur in hanc ciuitatẽ, quæ dicitur vulgò Platea maior exactio eſt ducatorum 9390.

94 Alia eſt pro hædis, pullis, & ouis, quæ in ciuitatem iſtam introducuntur indicta, cuius redditus eſt ducatorum 2200.

95 Eſt & alia equis indicta, qui venduntur, & emuntur ab exteris in hac ciuitate, eſt redditus ducatorum 500.

96 Habemus etiam aliam (quæ vulgò dicitur) *li Cenſali dell'Annuntiata*, quæ conſiſtit in certo iure, quod in quatuor huius ciuitatis portis exigitur, vulgo dictæ *le quattro sbarre*.

Et in platea, vbi mercatum regitur, pro iure realis ſcannagij animalium, vocatur autem cenſalium D. Annuntiatæ, quia Sereniſsimus Rex Federicus, mutuam volens pecuniam accipere, certis introitibus pro intereſſe aſsignatis, conuenit cum aliquibus mercatoribus, vt d. ius, & impoſitio exigeretur per gubernatores S. Domus Annuntiatæ, vt vnicuiq; pro ſibi debita ſumma ſatisfieret, & quamuis d. impoſitionis introitus aucti fuerint, adhuc per d. Adminiſtratores S. Domus exiguntur, ſatiſq; fit d. cõſignatarijs, & alijs: ſi quid tñ remanet mittitur in ærarium Regiũ, huius reddit⁹ ſunt ducati 24700.

In his ergo indictionibus cõſiſtũt redditus Inuictiſſimi Dñi noſtri Regis in hoc Regno, ſunt etiã alij inter
97 quos principales habentur † Dohanæ Menepecudum Apuleæ, quæ cõſiſtit in herbagijs, quæ Regia Curia diſpenſat locatis Apuleæ, alijsq; dominis pecudũm ex diſpenſatione Regij Dohanerij: hi redditus conſiſtunt in hoc ſcilicet quòd pro quibuſlibet centum ouibus, quas in Regijs herbagijs, vel aliorum locat, recipit pro tali locatione ducatos 13. & tt. vnum, & hoc in locationibus ordinarijs, & locationibus Terræ laboris, ac terræ Hydrunti, in alijs verò diuerſimodè exigit, nã in turri, *d'Alemanne* exigit ducatos. 11 in *Porcina* verò ducatos 10. 2. 10. in locis vbi dicitur *Treſanti, Valle Candela, Canoſa, Fortore, e Trigno*, ducatos. 9. 4. 10. *In guardiola* ducatos 9. *In fiume de Trigno, & Sangro*, ducatos 6. 3. 0. *In Rotello, & Perticchio* ducatos 6. *In Barletta* ducatos 3. Ipſe autẽ Dohanerius dñis herbagiorum ſatisfacit ſecũdũ qualitatẽ ipſorum, prout melius poteſt ſe conuenire, & hoc ius Dohanæ antiquiſsimũ eſt; nã etiã Romanorũ tẽporibus extitiſſe, optime ex Varrone alijsq; antiquis monumentis comprobat Mari. Frecc. lib. 2. de ſubfeu. in 46. author.
98 nu. 12. fol. 376. Sed bellis Dohana deuaſtata, † fuit per Sereniſsimũ D. memoriæ Alfonſum I. reſtituta an. 1447.
99 qui † Franciſcũ Maluber Commiſſariũ ad reformationem dictæ Dohanæ deſtinauit, eumq; primũ Dohaneriũ creauit, vt teſtatur Frec. d. loco. cũ ſalario duca. 700. & iure paſcendi mille oues, hodie tñ habet aureos annuos duca. 1200. ſublato ei iure paſcẽdi oues, & in anno
100 1582. † numerus ouiũ fuit 4471496. ÷ & redditꝰ duc. 622173. 3. 10. ã qbꝰ deductis duc. 380492. 2. 12. p herba-

gijs,

gijs, quę ſoluuntur particularibus, elemoſinis, alijſq́; expenſis ſuperſunt duc. 241264. 2. 5 ÷ . & immittuntur in Regium ærarium, huic Dohanę eſt etiam ſubiecta Dohanella Aprutij, cuius redditus ſunt ducat. 1728.1.8. qui ſupradictis addendi ſunt.

101 Alij plures redditus ſunt, vt duc. 13000. præſidiorũ Tuſciæ, redditus ciuitatis Veſtiarũ, S. Seuerini, feudi Tacinæ, & alij multi, quorum ſumma eſt ducatorum 845770.10.

Item etiam id, quod à magiſtris Portulanis Prouinciarum exigitur, pro iure exituræ doliorũ vini, frumenti, ac ordei, aliarumq́; frugum, tàm per extra, q̃ infra Regnum, diuerſimodè tamen. Item etiam ſignificatoriæ releuiorum, & Regiæ Cameræ, pœnæ, & prouentus Magnæ Curiæ Vicariæ, ac Regiarum Audientiarum, intercepta, & contrabanna, quos redditus, quia certam non habent exactionem, diffusè, nec diſtinctim deſcripſimus, ſed vt audio eſtimantur ſummam aſcendere ducatorum 130000.

Latiùs tamen, & pulchrè de his, alijſq́; multis ad Regnũ pertinentibus ſcripſit eruditus, & acuratus vir Dñs Scipio Mazzella Neapolitanus in diligenti, ac laborioſa Regni Deſcriptione, quæ ſub Typis nunc eſt, multũ commendanda, ac ab omnibus Regnicolis diligenter ſummoq́; ſtudio legenda. Omnes autem Regni huius redditus, ſummã attingunt ducatorum 2.996937.3.14.

Sed miraretur fortaſsè aliquis tot, tantiſq́; indictionibus Regnũ eſſe grauatũ, ſi innumerabiles expenſas, quę in ipſo fiunt ignoraret, vt cõductos habere 40000. pedites 1200. grauis armaturæ equites, multos leuis armaturæ,

turæ,30. triremes,caſtrorum cuſtodiæ milites deſignatos, multosq; officiales iuſtitiæ adminiſtrationi præpoſitos,innumerabilesq; diuerſis perſonis conceſsiones factas, tùm immunitatum, tùm etiam reddituum, & in perpetuum,& ſua vita ſoluendorum. ſi quid tamen ſupereſt,id omne,& in ipſius Regni munimen, & in Chriſtianæ Reipublicæ tutelam expenditur, cuius Inuictiſſimus Rex noſter Philippus, Hiſpaniarum, totius noui orbis,ac ferè Italiæ,Flandriæ,Burgũdiæ,plurimorumq; Regnorum dominus,eſt propugnator acerrimus, ita vt iure eum maiorem à mundi ortu Regem dicere,& Monarcam in toto ferè orbe appellare poſsimus.

Hæc ergo quàm breuiſsimè potui, enarraui, libenterq; onus hoc graue ſuſcepi, & quã ab alijs dicta nõ eſſe ſciebam. Et quia neceſſaria cenſui ad dignoſcendum quando ſimpliciter immunitas in Regno conceditur,à quibus muneribus videatur conceſſa, iuxta propoſitam noſtram concluſionem.

Pro cuius reſolutione dicendum eſt,de iure cõmuni
102 † immunitatem ſimpliciter conceſſam,non continere munera ordinaria, vt expreſsè decidit Iureconſ. in l.in honoribus.§.qui muneris.infra de vac.& excuſ. mun.in l.1.vbi Bar.Ioan.à Plat.& cæteri.C.de vac.pub.mun.lib. 10 ſcribentes omnes in l.ex toto.iur.2.de leg.1.
103 Nec patrimonialia l.his oneribꝰ in prin.de vac.mun. & faciunt dicta Iureconſ. in l. fin.§.patrimoniorum.infra de mune. & honor. & docuerunt expreſsè Nicol.de Neap.in l.ſpadonem.§.qui accepit de excuſ.tut. Bart.in l.2.de iur.immun.Luc.à Pen.in rub.de excuſ.mun.nu.2. lib.10.& in l.1.de mun.patri.eod,lib. Alex.conſi.30.num.

14.lib.

14.lib.5.& Purpur.conſi. 580.nu.1.Sed ea tantum mune-
ra quæ in d. l. his oneribus ex primuntur.

104 At in Regno noſtro contrarium obſeruatur, ſimpli-
citer enim conceſſa immunitas, non intelligitur, niſi à
muneribus ordinarijs,ſcilicet 15 carlenis, & 2.gr. prout
declaratum fuit per Regem Federicum, cuius literę re-
giſtratæ ſunt in Regia Camera Summariæ.in Regiſt. li-
terarum Cur. 2. an. 1490. fol. 63. à ter.& nouiſsimè per
inuictiſsimum Regem noſtrum Philippum idem fuit
confirmatum, vt teſtantur literæ Regiæ Cameræ expe-
ditæ die 9. Februarij 1566.& regiſtratæ in Regiſt.litera-
rum Curiæ 37.anni 1566.fol.177.à ter.

Hinc deciditur,quòd aliquando dubitatum fuit in for
105 tioribus terminis, † an conceſſa immunitate in Regno
alicui vniuerſitati, ab omnibus muneribus ordinarijs,
& extraordinarijs; videatur conceſſa, à ſolutione, quæ
fit pro Barrigello, & negatiuè per Regiam Cameram
106 pluries reſponſum fuiſſe teſtatur, † moderator, & do-
minus meus D. Franciſcus Aluarez à Ribera, inuictiſsi-
mi Regis noſtri in ſupremo Regiæ Cameræ Summarię
Tribunali, ſummus Præſes ampliſsimus, Vir ſummi in-
genij, & doctrinæ:ac in regendis populis lectiſsimus,in
ſuis deciſionibus manu ſcriptis, ea potiſsimum ratione,
quia hæc pecunia in ærarium Regium non immittitur
ſed pro cuſtodia viarum, vt ſupra dictum eſt diſtribui-
tur, ac proindè in prouiſionibus Regiæ Cameræ expri-
mi,nullam ab hac ſolutione immunem eſſe vniuerſita-
tẽ, vt videri poteſt in literis regiſtratis in Regis.literarũ
Cur.49. fol.131.an.1550.Et idem quoq; ſtatuendũ eſt in
ſolutione pro cuſtodia turrium,& viarum Regni.

Poteſt

Poteſt tamen hæc immunitas ab omnibus muneribus concedi, tam perſonalibus, quàm realibus, quàm etiam mixtis, cùm conſtat de Principis volũtate, vt inquit Bar.
107 tol. in l. 2. infra de iur. immun. † de eius autem voluntate tunc conſtat cum conceditur motu proprio, non ad partis poſtulationem, vel ex certa ſcientia, vel cum expreſsè dicit non obſt. l. euacuatis. C. de decur. libr. 10. vt docuere Bellug. rub. 46. nu. 8. & 9. Purpur. conſ. 156. nu. 5. Franciſ. Mar. deciſ. 102. nu. 1. primæ partis. & Boſſ. tit. de Principe nu. 135. aliàs ſi ad partis poſtulationem concedantur, nec intercedat 2. iuſsio, aut aliqua ex clauſulis, de quibus ſuperius diximus, non ſunt ſeruandæ huiuſmodi immunitates l. fin. vbi ſcriben. C. ſi cont. ius. vel v-
108 ti. publ. l. reſcripta. C. de p̃ci. Imp. offe. & † l. quicquid C. de vectig. & Com. quã legẽ in pũctis ordinarijs habui cũ c. ea, q̃ de ſen. & re iud. & limitando vlt. loco, p iſtã legẽ illũ tex. de iuris Põtificij interpretatione, ad iuris Cę-
109 ſarei lectionẽ deſcendi † Vicecãcellario exiſtẽte inſigni maximè doctrinę, ac probitatis Viro, & omniũ noſtra tempeſtate aduocatorum Principe, D. Fabio Marcheſio, ſupradictæ verò diſpoſitionis ea eſt ratio, quia pręſumuntur obreptitiæ, & per importunitatem conceſſæ
110 l. prima. C. de peti. bon. ſubla. lib. 10 † quæ autem perſonæ ſint immunes tradunt Odofre. & Luc. à pen. in l. prima. C. de mun. patrim. lib. 10. & latiſsimè Capi. in inueſt. de clauſulis feudorum in verbo immunitas.

111 An autem, & quando extendatur immunitas ad onera, latè tradiderunt Alex. in l. ſi ex toto num. 6. de leg. 1. Pariſ. conſilio 68. Rolan. conſil. 96. num. 32. lib. primo. conſilio 7. nu. 11. conſil. 76. nu. 13. 22. & 28. lib. 2. conſ. 80.

nu. 17.

nu.17 & 27.lib.3.conſ.13.num.32.lib.4. & Menoc. conſ. 156.nu.7.29.& 33.

112 Nobilitates denique ab ipſo Principe proficiſcuntur, in eiusq; arbitrio eſt, quos vult nobiles reddere, ità docuerunt Bart. & Ioan. à Plat. in l. 1. de dignit. lib. 12. Alber. in l. Imperatores. C. de decur. in l. ſacrilegij. C. de diuerſ. reſcrip. Paul. Caſtren. in l. quoties. C. vbi Sena. vel clariſsimi Bald. Aluar. & Afflict. in cap. 1. quis dicatur Dux, Iaſon in l. omnium 1. nota. C. de teſta. Bon. de Curtil. de nobil. 3. part. num. 125. & Tiraquel. de no-
113 bil, cap. 7. † Hæc autem nobilitas confertur à Principe, non ſolum expreſsè, ſed etiam tacitè, quod pluri-
114 bus modis contingere poteſt, & primo quidem † qui Principis lateri eius permiſſu adhæret, nobilis redditur, vt notat Iaſon, poſt Angel. Corn. & Aret. in d. l. om-
115 nium. C. de teſta. † creatus etiam Principis, Conſiliarius, Aduocatus, aut Procurator generalis, Regis
116 † Cancellarius, aut Secretarius nobilis cõſtituitur Guid.
117 Pap. deciſ. 376. Bon. de Cur. d. 3. part. num. 142. † Item etiam qui à Principe exercitui præficiuntur nobiles dici poſſunt, vt docuit idem Bon. de Curt. d. 3. part. nu. 149. & Tiraquel. cap. 8. de nobili. num. 19. cum de alijs militibus ſatis dubium ſit, vt latè diſſerit Tiraquel. dicto loco.

118 † Doctor etiam à Principe creatus, vel à collegio eius authoritate nobilis eſt Cyn. in l. prouidendum. C. de poſthum. Bart. Luc. à Pen. Ioan. à Plat. in l. Iudices. C. de dignit. lib. 12. Hoſt. Io. And. Ant. But. Abb. Anchar.
119 in c. eo libentius de ſeruis non ordinan. † habet tamen Doctor à Principe conſtitutus ſpetialem prerogatiuam

vt cæteris, etiam anterioribus præferatur, vt docet Roma.in l. ſi verò.§.de viro.49.fallen.infra.ſolut. matr. quem ſequuntur Alex. num. 8. & Iaſon. num.5. in l. 2.§. prius de vulg.& pup.Dec.in c. Clerici.num. 19. de iudi. quod tamen intelligitur verum eſſe, in doctore creatò à Principe, examine præcedente, vt poſt Barba. tradit Iaſon dicto loco,& Bon.de Curt.dicta 3.part.de nobil.num.102.& ante ipſos ſentit Guid.Pap. deciſ.388. in
120 fin. † Ex conceſsione etiam feudi redditur eius poſſeſſor nobilis, quod in feudo Regali, vel alio habente vaſſallos, & iuriſdictionem annexam nullam recipit dubitationem, licèt in alijs plures opiniones conſtituantur, And. in c. 1. 2. col. num. 4. verſ. ideò dicitur feudum, quis dica. Dux, Comes, vel March. & ſcribunt poſt alios, Capic. in inueſtit. de gene. feud. verbo feudum nobile Gloſ. Pariſ. §. 9. gloſ. 3. 1. part. & Tiraq. de nobil. c.7.

Hactenus itaque de poteſtate, iuſtitia, voluntate, æquitate, & liberalitate Principis egimus, vtque intelligamus, quæ interpretatio in his Principum conceſſionibus ſumenda ſit, ſciendum eſt, quòd ſi huiuſmodi conceſsio aduerſus ius commune interpretatur, in diſpenſationem, & indulgentiam tranſire conceſsio intelligitur. Si verò in alterius præiuditium conceditur tunc priuilegium appellatur, & denique ſi nec in iuris communis detrimentum, aut alterius damnum conceditur, tunc propriè beneficium appellatur, vt frequentiſsimè teſtantur ſcribentes omnes in l. noſtra in cap.cum dilecti. de donat.in cap. olim.de verbor. ſign. in cap. priuilegium de reg. iur.lib. 6. in l. ſi quando. C, de bon.

de bon.vac.lib.10. & alibi ſæpiſsimè; ſic in ſimili aſſenſus aliquando, vt diſpenſatio, & priuilegium, aliquando verò, vt gratia, & beneficium conſideratur, vt egregiè explicat peritiſsimus Camerarius in rep.c.Imperialem. fol.63. litera G. de prohib.feud.alien.per Fed.

DE DISPENSATIONE.

Cap. V.

1 *DIſpenſatio contra ius cōmune ſtrictiſsimè eſt interpratanda.*
2 *Diſpenſatio non eſt ſtrictè interpratanda, ita vt recedatur à proprietate verborum.*
3 *Nec etiam cum motu proprio Principis conceditur.*
4 *Diſpenſatio etiam largè interpratatur, quando habet expreſſam rationem.*
5 *Diſpenſatio gratioſa latè interpratatur.*
6 *Diſpenſatio in corpore iuris clauſa fauorabilis eſt.*
7 *Diſpenſatio non eſt ſtrictè intelligenda, vt non veniant expreſſa, etiam tacita, & acceſſoria.*
8 *Diſpenſatio extendenda eſt cum perſonæ qualitas ſuadet.*
9 *Diſpenſatio ex mente concedentis extenditur.*

QVam autem conceſsionem contra ius commune, in diſpenſationem tranſire 1 diximus, † ſtrictiſsimè interpretādam eſſe certum eſt. c.2. de fil.presbit. lib.6. Innoc.nu.18.in c.dudum, de elect.Ioan. And.But.Panorm.& Imb.in c.de multa. de præb. idem Io.And.& Panor.Feli.& Dec. nu.86. in c. at ſi Clerici.§. de adulterijs de iud. idem Feli. latiſsime in c. poſtulaſti. nu.9. & ſeq. de reſcript. Dec.in c.quia in tantum.nu.6.de præben.& in c.Clerici.nu.4. de electio. in l. qui iuriſdi-

ctioni.nu.8.infra de iuriſd.omn.iud.& in l. & militibus. nu.12.C.de teſt.mili.Gem.in c.Mos.nu.6.12.diſtin. & in c.lector.nu.4.34.diſt.Mar.Socc.in c.mandator.nu 8. ne præl.a.vic.ſuas.Bart.nu.2.Bal.12. & Iaſon nu.37.in hac l. idem Bart.in l.cũ pp.infra de leg.præſt.Bal.in l.mulieri. de cond.& demonſt.& idẽ Iaſon in l.ſi ita ſcriptũ. nu. 8. de lib.& poſth.& in l. re coniuncti. nu. 178. de leg.3.

2 † Non tñ eo vſq; ſtrictè huiuſmodi diſpẽſatio interpræ tanda eſt,vt à ꝓprietate ſermonis recedẽdũ ſit,ita Cald. cõſ.1.de cõſan.& affi.Dec.in l.in oĩbus.nu.13. de reg. iur. in l.fœminæ.nu.59.eod.tit.& in c.ſane.nu 12.de priuileg.

3 Item & 2.latè interpræ̃tatur, cum motu proprio Principis conceditur.Ioan.And.Panor.& Dec.num.14.in c. cum in cunctis.§.cum verò.de electio. Rurſus, & tertio

4 latè interpretatur, † cum diſpenſatio habet expreſſam rationem.Dec.nu.88.& ſeq.d.c. At ſi clerici.§. de adulterijs. de iudi.peritiſsimus Minad.in conſti.in aliquibus

5 3.not.nu.62. Sic etiam † & quarto latè interpretatur diſpenſatio,quæ gratioſa eſt. Dec.in d.§.de adulterijs. nu. 91.95.& 97.Minad.d.3.not.nu.61.pariter etiam & quin-

6 to latè hęc diſpenſatio interpretatur,† cũ eſt in corpore iuris clauſa:Panor. in d.§.de adulterijs.Feli. in c. poſtu-

7 laſti.nu.9.& plurib.ſeq.de reſcrip. † Sexto non interprę-tatur ſtrictè,vt non veniant expreſſa,etiam tacita. Item acceſſoria,& quæ ex præcedentibus,& ſubſequentibus

8 colliguntur,Pariſ.conſ.7.nu. 23.lib.2. † Septimo quãdo

9 qualitas perſonæ ſuaderet latã interpretationẽ. † Et deniq; octauo qñ aliter cõſtaret de mente concedentis,vt Claud.latè hic col.8. qui his,& alijs modis ſupra adductis limitat,poſt hæc ſcripta,non ante viſus.

DE PRIVILEGIO.
Cap. VI.

1 *PRiuilegium ſtrictiſsimè intelligendum eſt.*
2 *Etiam ſi ageretur de modico præiuditio.*
3 *Item ſi motu proprio conceditur.*
4 *Idem ſi conceditur perſonæ aliàs priuilegiatæ.*
5 *Pariter etiam ſi continet fauorem eius, cui conceditur.*
6 *Necnon licèt ab initio alteri non præiudicauerit, dummodo præiudicet ex poſt facto.*
7 *Quod etiam admittendum eſt in priuilegio ſpeciali, præiudicante habeti indultum generale, vel ſi alius caſus haberet eandē rationē.*
8 *Priuilegium non interpretatur ſtrictè, vt reddatur inutile. nec recipit ſtrictam interpretationem, quando alias poſſet eſſe inutile.*
9 *Priuilegium derogans ſpetiali ſtatuto, fauorabilis interpretationis eſt.*
10 *Priuilegium iure ſuadente conceſſum, non eſt reſtringendum.*
11 *Priuilegium latè accipiendum eſt ex mente Principis.*
12 *Priuilegij ſtricta interpretatio non operatur aduerſus proprietatem verborum.*

1 PRiuilegium etiam, quod in alterius detrimentum vergit, ſtrictiſsimè interpretandum eſſe manifeſtum colligitur, ex c. ſanè vbi Panorm. & Dec. de priuileg. Ant. Butr. & Panormita. in cap. olim. de verbo. ſignific. idem Panormita. in cap. quærelam. col. 4. de electio. Feli. & Dec. num. 10. in c. cum ordinem de reſcriptis, & in c. ex parte. num. 34. de priuileg. latiſsimè Feli. nu. 24. & Dec. 23. in c. cauſam quæ, de reſcrip. Alex. conſ. 3. nu. 7. lib. 2. conſ. 110. nu. 10. lib. 6. conſ. 215. nu. 3. lib. 7. Dec. conſ. 32. nu. 1. 113. nu. . & 516. nu. 17. Cur. Sen. cōſ. 13.

nu.

nu.24.Cur.Iun.conſ.3.nu.27.Pariſ.conſ.6.num.13. lib. 2. con.42.nu.5.lib.4.Odoffr.Cyn.Bart.Alber.Bal. Angel.
2 Paul.Caſtr.Fulgoſ.Iaſ. & Claud. in l. noſtra, † quæ concluſio locum habet, etiam ſi ageretur de modico præiuditio.
3 † Item & ſecundo etiam ſi motu proprio conce-
4 deretur. Rurſus & tertio, quamuis concedatur perſonæ aliàs priuilegiatæ, vt minoribus, vel viduis. Idē & quar-
5 to † etiam ſi contineret fauorem eius cui conceditur, nec
6 non & quinto † non ſolum ab initio, verùm etiam ſi ex poſt facto alteri præiudicet. Sexto idem admittendum
7 eſt, † etiam ſi huiuſmodi priuilegiũ eſſet ſpetiale, quod præiudicaret habenti indultũ generale, vt optimè probat Claud. in præſenti lege col.5.& 6.ac 7. etiam ſi alius caſus haberet eandem rationem, vel maiorem, idem Claud.col.7.1.ampliat.

Quod non habet locum pluribus caſibus, & primo
8 quando aliàs † priuilegium redderetur inutile: c. in his vbi Panor. de priuileg. Dec. in c.cum ordinem.nu.12. de reſcrip.& in c.cum plantare.nu.34.de priuileg.Pariſ. conſ.70.nu.45.lib.1.Claud.col.7.in fin.verſ.3.intellige. ſecundo fallit quando aliàs poſſet eſſe inutile Dec. in d.
9 c.cum ordinem.nu 12. Tertio non habet locum, † quãdo derogaret ſpetiali ſtatuto; & res reduceretur ad ius commune, Gloſ.in verſ.numerandum.in c. ſtatutum de præben.lib.6.Ang.in l. ſi vnus §. quod etiam, nu.2. infra de pact.Ant.But.in c.olim.nu.7.de verbor.ſignific.Dec. in d.c.cum ordinem.num.13.& in l.in omnibus nu.11.de
10 reg.iur.& conſ.11.num.19. Quarto ceſſat † quando licèt priuilegium ſit contra ius commune, iure tamen ſuadente conceditur. Ant.Butr. & Abb. ex illo tex. in c.tua

nobis nu.3. de verb.ſign. Claud.d. loco 2. limita. Quinto
11 fallit † quotieſcunq; conſtaret de mente Principis volentis tertio præiudicare in ijs, in quibus poteſt, vt docuit Claud. in hac l. col. 6. 1. limita. & deniq; ſexto limi-
12 tatur, vt non reſtringatur † quatenus proprietas verborum patitur Ang. hac l. noſtra Aret. in l. cum lege, infra de teſta. Rube. conſ. 135. nu. 3. & D. Couar. lib. 1. var. reſo. c. vltimo. nu. 1. verſ. nec ſatisfacit.

DE BENEFICIO.
Cap. VII.

1 *Beneficium Principis, quàm pleniſſimè accipiendum eſt.*
2 *Liberalitas Principis fræno ſubiacère non debet.*
3 *Principum conceſſiones, ſunt in augmentum interpretandæ.*
4 *Conceſſiones Principum expertes eſſe debent omnis diminutionis.*

1 Beneficium verò Principis, quod nec iuri cõmuni, nec alteri aduerſatur, à ceſſante ratione odij exploratiſſimum fit, latiſsimè, & quam pleniſsimè interpretandum eſſe, ſicut ſcriptum reliquit Iurę conſultus in hac l. noſtra: cuius ſententiam commendarunt Summi Pontifices in c. cum dilecti. de donat. in c. quia circa de priuileg. & in c. olim de verbor. ſignifica. cuius rei ea eſt ratio, quam adducit Impera. in l. penul.
2 C. de donat. inter vir. & vxor. Nempe † quòd liberalitas Principis fræno ſubiacere nõ debet, quod repetijt in l. ſancimus. §. exceptis. C. de donat. in l. cum multa. C. de bon. quæ lib.
3 Sunt enim Principum conceſsiones in augmentum

interpræta ndæ.l.hac ſaluberrima.C.de præpoſ. agen.in
4 reb. lib. 12. † quæ omnes expertes eſſe debent diminutionis.§.illud. in auth. conſtitutio. quæ de dignitatibus, idq́; in hac lege adnotarunt Gloſ.Petrus,Odoffre.Cyn. Bart. Alberi. Bald. Angel. Paul. Caſtren. Fulgoſ. Iaſon,& Claud.Odoffred. Bart. Angel. & Io.à Plat.in l. ſi quando. C. de bon. vac.lib. 10. Hoſtien.Io.And. Anto. Butr.Abb.& Mar.Socc.in d.c.quia circa,in c. cum dilecti,& c.olim ſuperius adductis,Bart. vniuerſi iuris conſultiſsimus.in l. 1.§.cum vrbem.infra de offi.præfe. vrb. copioſiſsimi.Iaſon,& Feli. ille in l. de quibus. nu. 57. ſupra de legi.iſte in c.cauſam q̃.nu.12.de reſcri.Bartolom. Cepol.de Imper.mil.eligen.c.4.num.14.Petr. Rauen. in compen.iur.tit.de priuileg. col. 7. Romanus conſ. 221. grauiſsimus author Fed.Senen.conſ.201.nu.3.conſulentiũ Princeps Alex. cõſ.193.nu.2.lib.2.ſubtiliſsimus Dec. conſ.413.nu.6.453.nu.5.& 521.nu.10.Riminal.Sen.conſ. 73.nu.23.Iaſon conſ.45.col.1.lib.1.Crauet.conſ.209. nu. 7.Purpur.conſ.147.nu.62.Pariſ.conſ.8.nu.3.lib.1. Alc. reſp.22.nu.11.lib.1.reſpo.4.nu.10.lib.3.reſp.1.nu.10. reſp. 7.nu.17.reſp.12.nu.14.reſp.21.nu 9.lib.4.reſp.12. nu.32. & reſp.13.nu.19.lib.5.reſp.9.nu.4.lib.8.Rol.conſ.2. nu.11.lib.1.conſ.10.nu.36.conſ.38.nu.18.conſ. 50.nu.41.& conſ.80.nu.46.lib.3. Menoc.conſ.2.nu.54.conſ.103.nu. 6. & alij innumeri quos ſuis locis infra adducemus.

REGV-

13.10.C.21.

REGVLA DESVMPTA EX L. NOSTRA.

Regula legis noſtræ procedit quòad verba, res, perſonas, tempus, locum, & omnia ea, quæ beneficij fauorem reſpiciunt.

COlligimus itaque expreſsè ex hac lege, beneficium Principis quàm pleniſsimè interprætandum eſſe, quam propoſitionem in pluribus caſibus verificarunt hic, Gloſ. Odoffr. Cyn. Alb. Bart. Ang. Bal. Iaſ. & Claud. cæteriq́; ſcribentes, quorum omiſſo ordine, ac reiectis etiam illis exemplis, quæ ad hanc legem recte aptari non poſſunt, alijq́; additis, in plura capita generalem hanc propoſitionem diſtinguimus: quorum primum eſt, beneficium Principis latiſsimè interprætandum eſſe, quòad verba; ſecundum quòad res; tertium quòad perſonas; quartum quòad tempus; quintum quòad locum; ſextum, quòad ſolemnitatem, validitatem, ac omnia quæ beneficij fauorem reſpiciunt.

PRIMAE PARTIS LEGIS. Cap, Primum.

BENEFICIVM PRINCIPIS latiſsimè interpretandum. Primo.

QVO AD VERBA.

1 Beneficium Principis quoad verba latiſsimè eſt intelligendum.
2 Verba beneficiorum ſunt gratioſè, ac liberaliter intelligenda; nec tenaciter interpratanda.
3 In beneficijs Principum, eſt recedendum à ſtricta interpratatione verborum, & ad amplam quamuis impropriam accedendum.
4 Dictio infra in beneficijs incluſiuè ponitur.
5 Dictio, ſeu augmentatiuè ponitur in beneficijs.
6 Dictiones prout, ſecundum, & ſicut, cauſam, & non conditionem in beneficijs inducunt.
7 Pyrrus Alphanus lectionis matutinæ interpres.
8 Verba enuntiatiua in beneficijs diſpoſitionem inducunt.
9 Princeps ſi alicui Caſtrum concedat in Baroniam ex certa ſcientia, conceſsionarium, Baronem ex eo efficit.
10 Summus Pontifex ſi alicui præpoſituram tanquã pro dignitate concedat, non inducitur ex hoc dignitas in illa præpoſitura.
11 Princeps ſi aliquem nobilem appellat, non cenſetur ex hoc ille nobilitatus, licèt contrarium, & benè in Hiſp. Regnis obſeruari tradat Molina.
12 Verba quædam aſſertiua, quædam diſpoſitiua, & quædam enuntiatiua declarantur.
13 Verba enuntiatiua Principis, diſpoſitionem inducunt, quando proferũtur de eo, quod pendet à mero arbitrio Principis, nec propter aliud, aut propter errorem, ſed ex certa ſcientia emiſſa ſunt.
14 Item quãdo ex coniecturata Principis voluntate hoc colligi poteſt.
15 Quæ enuntiatiua verba, ſi quo caſu diſpoſitionem non inducunt, probatio tamen exinde ſumitur, ſed cum diſtinctione, aut in facto

proprio,

proprio, aut alieno loquitur.

16 Principi aliquem ingratum aſſerenti creditur, licet cõtrarium ſcripſerit And. qui intelligi poteſt reſpectu intereſſe tertij, vel quãdo aliquid facti atteſtaretur.

17 Verba enuntiatiua Principis, diſpoſitionem inducunt, quando ex eis præiuditium aliquod non infertur.

18 Verba generalia Principum ad intellectum legis reducuntur.

19 Verbis enuntiatiuis Principum non eſt ſtandum, quando ſine conſilio ſapientum ſunt prolata, licet contra noſtram ſententiam.

20 Clauſula coharctatiua in fine poſita, in beneficijs Principum non refertur.

21 Princeps aliquem rebanniens cenſetur bona reſtituere.

22 Verba priuilegij extenduntur, non ſolum ad caſum verum, ſed etiam fictum.

23 Verba beneficiorum tam latè ſunt interpratanda, vt in feudis ſtrictè declarationis, latam inducant interpratationem, vt in feudo franco, in feudo conceſſo pro ſe, & cui dederit, ac pro ſe, & hæredibus quibuſcunque.

24 Feudalis contractus de per ſe, & à nouis Imperatoribus inductus, habet ſua naturalia, & ſubſtantialia, ſicut cæteri contractus.

25 Natura feudi, quæ ſit.

26 Naturalia feudi quæ, vide remiſſiuè.

27 Subſtantialia feudi tria ſunt.

28 Feudum à fidelitate dictum eſt.

29 Naturalia feudi mutabilia ſunt.

30 Subſtantialia verò immutabilia.

31 Iuramẽtum fidelitatis remitti poteſt, fidelitas verò minime poteſt.

32 Domino hæretico Vaſſallus fidelitatem licèt præſtare non teneatur, non tamen tollitur fidelitas, ſed effectus eius.

33 Feudi Franchi, quæ ſit natura, & per illud liberalitas Principis noſcitur.

34 Feudum Francum, vt dici poſſit, neceſſe eſt, vt in conceſſione hoc verbum exprimatur.

35 Feudi Franchi plures effectus eſſe, vide remiſſiuè.

36 Feudum conceſſum pro ſe, & cui dederit, liberalitatem Principis demonſtrat, & poteſt liberè alienari, vendi, & in quemcunque

transferri, licet contrarium nonnulli fateantur, quorum rationes confutamus.

37 *Hoc tamen non procedit, quando dixiſſet, concedo pro te, & cui ius dabit.*

38 *Nec etiam ſi dixiſſet concedo pro te, & cui in feudum dederis.*

39 *Nec denique videtur remiſiſſe laudemium per prædicta verba.*

40 *Feudum conceſſum pro ſe, & hæredibus quibuſcunque, Principis denotat liberalitatem, omnes hæredes etiam extraneos admittit, licet aliqui contrarium affirment, quorum opinioni non adheremus, & eorum rationes ex mente Ripæ confutamus, vide vſque ad finem.*

41 *Dominus Alexander Maſtrillus commendatur.*

1 CIrca primum ergo caput legis noſtræ.† Be
neficium nempe Principis latiſsimè inter-
prætandum eſſe quò ad verba, clariſsimũ
redditur. Nam vt inquit Bal. conſ. 381. quẽ
2 adducit Rol. conſ. 7. nu. 17. lib. 1. † Benefi-
ciorum verba ſunt gratioſè, ac liberaliter intelligenda,
nec tenaciter interpretãda, teſte Gloſ. in c. alligãt 26. q. 7.
3 Gram. cõſ. 6. nu. 3. & cõſ. 58. nu. 23. & ſeq. † in quibus à ſtri
cta verborum ſignificatione eſt recedendum, & ad amplam, & generalem, latiorem, quàm in vltimis voluntatibus accedendum, vt probat Claud. hic, & latius infra dicemus in c. quò ad res, & poſt alios Franciſ. Marc deciſ. 365. nu. 29. & 454. num. 28. lib. 1. immò etiam ad impropriam; & poſt Old. tradidit Gram. deciſ. 59. nu. 48. & ita interprætanda, vt ſub verbis cõpræhendatur, quod aliàs eſſet exprimendum, vt tradit Aug. Bero. conſ. 70. nu. 30. lib. 1. itaque intelligenda, vt citra Ius proprium, aliquid de nouo concedatur, vt docuit Roder. Suares. alleg. 28, num. 1.

Hinc

Hinc dixit Bart.in l.1 §.cum vrbem.nu.11.infra de offi.
4 Præfe.vrb.dictionem infra,inclusiuè poni,ad idem facit
5 quod docuit Alex.conſ.193.nu.3.lib.2.de dictione † ſeu,
in beneficijs Principum augmentatiuè,& nō diſiuncti-
uè interpretandam,ideoq; data poteſtate ædificādi mo
lendinum,ſeu domū,intelligi datā poteſtatem,vtrumq;
ædificandi.cōducit etiam ad hoc maximè, ꝙ latiſsimè
6 probauit Gram.deciſ.59.nu.21.& ſeq.† dictionem prout
in beneficijs pro quia accipi, nec cōditionē,ſed cauſam
inducere, ideoq; & non vera cauſa ſuſtineri cōceſsionē,
idem eſt in dictione ſecundū.& ſicut,vt latè probauerūt
Gloſ.in c.Abbate S.Siluani ex illo tex.de verb.ſigni.Bar.
in trac.ad reprimendū.verſ.prout.nu.2. Deci.conſ.168.
nu.4.Boerius deciſ.247.nu.1.Paris.conſ.25.nu.47.lib.1.
Cap.in inueſt.verbo prout.in verbo feudorum clauſulę
7 Gloſ.Paris.§.5.nu.62.& cōmunē dicit D. meus † Pyrrus
Alphanus,in hoc celeberrimo Neapolitano Gymnaſio
matutinę lectionis doctiſsimus Interpres,in auth.ſi quis
in aliquo documento nu.158.& ſeq.C.de eden.
8 † Immò verba enūtiatiua Principis ex certa ſciētia pro
lata diſpoſitionē inducunt, author eſt canoniſtarū Præ-
ceptor Ion.in c.cū ab Eccleſiarū nu.3.in fin.de offi. ord.
quē ſequuti ſunt Ant.But.in prohem. decreta. nu.31.vbi
Feli.nu.21.moti ex c.indemnitatibus.§. fi. de elect. lib.6.
& clem.attendentes.de ſta.mona. Idem docuere noſtri
Ciuiliſtæ,vt Bar.in l.ſodales.nu.5.de Colleg.Illici.in l.1.§.
cū vrbem.infra de offi.Præf.vrb.in tracta.ad reprimēdū
verbo Lombardiæ.nu.6.Rom.in l.ex hac ſcriptura.nu.
7.de dona.& Bella.deciſ.741.nu.9.hinc voluit And. Iſer.
9 in c.1.§ ſimiliter.nu.22.de cap.q cur.vend.† quòd ſi Rex

conce-

concedat alicui Caſtrum, vel feudum in Baroniam ex
certa ſcientia id faciens, conceſsionarius ex eo erit Baro.
Corroboratur hoc ex doctr. Ang. in conſ. 168. iuxta prin
cipium qui docuit verba narratiua prolata in conceſsio-
ne Principis habere ſe per modum diſpoſitionis.

Sed contrarium ſuſtineri poteſt ex multis, & primo
ex tex. in clem. ſi Summus Pontifex. de ſent. exco. & exc.
ſi Papa de priuileg. lib. 6. ex doctri. Abb. in c. cum dile-
ctus nu. 14. de ſucceſsio. ab inteſt. Rom. conſ. 180. nu. 4. &
10 Aret. conſ. 23. nu. 8. qui dixit † quòd ſi Sum. Pontif. confe
rat alicui aliquam præpoſituram, tanquam pro digni-
tate, non ex hoc in illa præpoſitura eſſe inductam digni-
tatem, confirmatur ex eo, quod voluit Tiraq. de nobili.
11 c. 6. nu. 24. † non cenſeri ſcilicet tacitè nobilitatum eum,
quem Princeps nobilem appellat, cuius contrarium in
Hiſpaniarum Regnis, & benè obſeruari tradidit Molin.
de primoge. Hiſp. lib. 1. c. 11. nu. 22.

Prior tamen ſententia abſq; dubio verior eſt, ad cuius
12 dilucidationem breuiter eſſe prænotandum duxi, † ver-
ba quædam eſſe aſſertiua, quędam diſpoſitiua, quędam
enuntiatiua, de quibus latè per Oldrad. conſ. 258. per to-
tum. Cyn. & Docto. in l. verba. C. de teſta. Diſpoſitiua
ergo verba ſunt præſentis temporis, quæ actū non enun-
tiant in futurum explicādum, nec tanquam explicatum
in præteritum, nec expectant ad ſui validitatem actum
alterius voluntatis. l. quoniam indignum. C. de teſta. Bal.
in auth. etiam qui iurat. nu. 17. C. de bon. autho. iudi. poſ-
ſe. Alex. conſ. 190. num. 29. lib. 6. Enuntiatiua verò ſunt,
quando actum de præterito, vel futuro enuntiant l. ex
hac ſcriptura. de don. l. Titia. cum teſtamento in prin. &

§. Caius.

§.Caius.de leg. 2.& Alex.d.loco. De alijs verborum ſpetiebus latè per omnes ſcriben.loc.cita. & de enuntiatiuis Afflict.deciſ.83.nu.1. Ad propoſitam ergo concluſionē eam abſq; dubiò veriorem ex ampliationibus & limitationibus à contrarijs defendemus.

13 Sit igitur noſtra concluſio verba Principis enuntiatiua diſpoſitionem inducere quæ intelligenda eſt, Primo quando proferuntur de eo, quod pendet à mero arbitrio Principis, & non propter aliud,ſed propter ſe,& non per errorem,ſed ex certa ſcientia, itaque intelliguntur Doct. pro noſtra opinione, Relati colligitur etiam ex doctr. Bald. in l. ſi voluntate. C. de fideicom. lib. & l. 1. num. 2. C. de fal. cau. adie lega. vbi notan. dixit verba enuntiatiua,quæ finalem cauſam ſapiunt,inducere diſpoſitionem tacitam ſui effectus, & tunc enũtiationem fieri propter ſe, quando terminantur ad ſe, & non ad aliud. confirmatur hoc ex eo,quod conſuluit Hierony.Grat.in conſ.136.nu.7.vol.2. vbi concludebat verba enũtiatiua in diſpoſitione prolata intelligi de re, de qua verbis enarratur eſſe diſpoſitum, & per hæc ſupradicta tolluntur,cõtrarij tex.adducti,vt notat Bonif. in d.clem. ſi Summus Pontifex.nu.36.& ſeq.de ſent.excom.

14 Secundo vt tantum locum habeat,† quando ex coniectutata Principis volũtate hoc colligi poteſt, ſatis enim expreſſum dicitur,quod ex coniecturis arguitur, vt voluit Roma.conſ.271.in fine, quæ coniecturæ ex multis
15 colliguntur,vt per Loffr.conſ.24.nu.10. † Item etiam, vt ſi aliquo caſu diſpoſitionem non inducant, probatio tamen indè ſumatur diſtinctione tamen adhibita, vt ſi de facto proprio, & ex ſe dependenti narret Princeps,cre-

datur ſecus in alieno, ita voluerunt Anchar. per illũ text. in clem. de probatio. Ioan. And. Imol. & Feli. in c. cum à nobis. de teſti. Iaſon in l. ex his. nu. 5. verſ. 2. limito. C. de teſta. mili. qui declarat decem modis, & Dec. conſ. 151. col. penult. in prin. idq; corroboratur etiam ex dictis Bal. in
16 conſ. 328. nu. 8. vol. 1. † quòd ſi Princeps aſſerat aliquem eſſe ingratum, & propterea ſe reuocare beneficium alteri collatum credatur ei, quòd aſſerit in facto proprio, licèt contrarium ſenſerit And. in c. 1. §. ſancimus. quo tẽp. mil. nu. 3. in fine. quòd poteſt locum habere reſpectu intereſſe Principis, quod ceſſaret quãdo cum deliberatione conſilij, vel ſubſcriptione quæſtoris faceret. And. in c. 1 circa fin. de conſ. feu. apud par. term. in c. 1. num. 16. qui ſucce. ten. in c. 1. de cap. qui cur. vendi. Afflict. in d. §. ſancimus. nu. 23. & in d. c. 1. nu. 69. qui ſucce. ten. & in c. 1 § ſi duo de pac. ten. nu. 2. & in c. 1. circa fin. qui teſt. ſint nec. Cap. deciſ. 166. nu. 7. Gram. deciſ. 59. nu. 42. & deciſ. 65. nu. 62. Item poteſt procedere dictum And. in facto, ſecus in iure, tunc Principis dicto ſtatur. Feli. in c. cum à nobis, nu. 3. de teſti. Socci. conſ. 87. nu. 16. & Anch. conſ. 293.
17 Tertio quoq; id intelligendum eſt, † dummodo non inferatur ex eis præiuditium alijs, vt docuit magiſtraliter Inno. in c. dudum. nu. 2. de priuileg. & diximus ſupra
18 in c. 1. Rub nu. 26. † Principum enim generalia verba reducuntur ad intellectum legis, vt in d. l. ex facto de vulg. & pupil. quem tex. ad hoc allegat And. in c. 1. nu. 15. de pace tenen.

Quarto limitari poſſet extra tamen noſtram ſenten-
19 tiam, † Principis ſcilicet verbis non eſſe ſtandum, quando eſſent prolata ſine conſilio Sapientũ, vt voluit Andr.

in c.

in c.1.§.ſed nec alia iuſtior.nu.41.verſ.ſed etſi liberaliter remiſit, quæ ſit prima cau.benefi.am.Capic.deciſ.164.nu.7.& in c.Imperialem.6.col.verſ.eſt tamen differentia de probi.feu.alien.per Feder.& ſupra relati ſcribentes latè tractarũt.niſi ſupra dicto modo intelligeremus.

20 Clauſula etiam cóharctatiua in fine poſita, quæ aliàs ad oia præcedentia referri ſolet.l.talis ſcriptura de leg.1.l.1.C.de lib.præter. in beneficijs tamen non refertur, tex.eſt in c.cum dilecti.de don. quem ita ibi intelligunt Inno.& alij,& Iaſon hic.nu.32.

21 Princeps etiam ſimpliciter aliquem rebanniens (vt Bal.verbis vtar) cenſetur etiam bona reſtituere, Cyn.& Bart.nu.11.in l.fin.C.de ſen.paſſ.Bal. in l.ſi qua pœna. infrà de his qui ſunt ſui, vel alien.iur.idem in hac l.& poſt eum latè Iaſon.nu.16.

22 Extenduntur etiam verba priuilegij, non ſolum ad caſum verum, ſed etiam fictum; hinc reſpondit Alcia.cõſ.110.nu.10.lib.6.Priuilegium doctorãdi conceſſum Vicario capituli in caſu, quo Eccleſia Paſtore careret, extendi etiam ad caſum, quo fictè careret.

23 Hæc itaq; verba Principis adeò ſunt latè interpretãda, vt in feudis, in quibus ſtricta fit interpratatio, per ea quę tradit And.de áſsẽſu in c.Imperialẽ.nu.4.& 5.vbi Cam.fol.44 & ſeq.de prohi.feu.alien.per Feder.& latius dicemus infra in 2.legis parte.in fine. in limitationibus ad legem noſtrã, ampla fieri debeat declaratio. quod oſtenditur in feudo Franco, in feudo cõceſſo pro ſe, & cui dederit, & pro ſe, & hæredibus quibuſcunque.

In quo, vt clarius materia noſtra liqueat, ſciendũ eſt
24 † hunc feudi cõtractũ eſſe de per ſe, à nouis Imperatori-

bus introductum, vt dixit And. in præl ud. feud. q. 5. qui ſicut cæteri contractus habet ſua naturalia, & ſubſtantialia, vt voluit gloſ. in l. pacta conuenta de cont. emp.

25 Eſt autem natura feudi naturalis ratio formæ, & ſuę origini cohærens, ex qua cõtractus proficiſcitur, niſi cõtrarium per pacta probetur, vt colligitur ex c. 1. §. pręterea, quid ſit inueſtitura, & ex dictis Bald. in c. cæterum. nu. 11. de iudi. Aluaro. & aliorum in pręlud. feud. 3. & 4. diuiſ. Ardizon. in tit. quæ ſit nat. feu. Iacob. in inueſti. verb. in feudum. nu. 13. Afflic. in c. 1. §. rurſus fidelis quib. mod. feu. amit. Thom. Mar. in tract. de Gen. feu. tit. 18. de feu. hab. prop. nat. nu. 2. fol. 103. Canet. in extrauag. Regni Siciliæ incipiente, volentes c. 3. nu. 3. fol. 5.

26 Naturalia verò feudi ſunt, vt reuocari non poſsit ſine culpa, domino ſeruiat, ſemper intelligatur datum gratia vtriuſque, iuramentum fidelitatis præſtet, & alia, quæ Afflict. congeſsit latè in c. 1. nu. 17. de nat. feu. & Thom. Mar. de gen. feud. tit. 18. de feu. hab. prop. nat. feu. fol. 131. num. 3.

27 At ſubſtantialia feudi ſunt. Primum quòd dominium directum penès concedentem remaneat, & vtile tranſferatur, vt in c. 1. §. huius autem generis, ex quib. cau. feu. amitt. Secundum quòd conſiſtat in re ſtabili. d. §. huius autem generis, & in c. 1 §. fin. de feu. cognitio. Tertiũ eſt

28 fidelitas, † à qua feudum nomen ſumpſit, vt in c. 1. §. fin. per quos fiat inueſti. And. in c. 1. §. huius autem generis. nu. 9. ex quibus cau. feud. ammitta. c. 1. §. porrò num. 23. verſ. feudum etiam, & nu. 30. verſ. quod ergo naturaliter ineſt, quæ ſit 1. cauſ. benef. amitt. Claud. Seiſel. in ſpecul. feud. tit. de difin. & inuen. feu. fol. 33. verſ. iſtam difinitionem,

tionem, & fol. 76. & 77. Pariſ. de reinteg. in c. pone quòd dominus. fol. 6. nu. 17. Camer. in c. Imperialem. fol. 34. litera N. Thom. Mari. tract. de gener. feud. tit. 5. de feu. cum fidelitate, fol. 124. nu. 2. Dec. conſ. 413. nu. 1. Affl. deciſ. 129. nu. 7.

29 † Quæ quidem naturalia mutabilia ſunt, l. paciſci. infra de pac. ſecundum Bald. in conſ. 57. quod non eſt inter impreſſa, vt refert Cur. Iun. in tract. feu. 2. part. num. 57. & 58.

30 Subſtantialia verò immutari non poſſunt, l. vbi ita donare, de dona. licèt idem Pariſ. d. loco allegans text. in d. c. 1. §. fin. per quos fiat inveſti, voluerit poſſe Feudum ſine fidelitate concedi, in tex. tamen cõtrarium exprimitur, niſi diceremus Paridem intellexiſſe, vt poſsit ſine iuramento fidelitatis feudum præſtari, & hoc probat text.

31 ſed ex hoc non ſequitur, quod tollatur fidelitas, † nam licèt poſsit iuramentum tolli, ipſa fidelitas remoueri nõ poteſt, & feudum remanere, vt probatur in c. veritatis. de iure iuran. Io. And. in add. ad Specul. in Rub. de præſcrip. in fin. Bald. in authen. niſi rogati. nu. 36. ad Trebell. Aret. conſ. 14. nu. 1. Claud. in Speculo, fol. 77. Cam. in d. c. Imperialem. fol. 35. litera V. & fol. ſeq. litera N. & I. & Thom. Mari. de gen. feu. tit. 16. de feu. ſine fide. nu. 2. & 3. fol. 128.

32 Nec quidquam obſtare poteſt † vaſſallum non teneri domino hæretico fidelitatem præſtare, elegantiſsimè enim reſpondet Cam. d. loco. fol. 36. litera I. dicens fidelitatem non tolli, ſed ipſius effectum ex cauſa hæreſis impediri, hoc eſt ſeruitiũ fideliter dño præſtandũ, nam abſoluitur interim vaſſallus à Sacramento fidelitatis.

 33 Ex

33 Ex his ergo breuiter enarratis Principis liberalitatem in feudo Franco micare clariſsimè patet, huius enim feudi natura eſt, vt quando ſic conceditur, non teneatur ad alia ſeruitia, quàm ad expreſſa in conceſsione, & continentur in forma fidelitatis, prout docuere excellentiſsimus Oldr. conſ. 234. Io. And. in addi. ad Specul. Rub. de præſcri. col. pen. & fin. Matti. Laud. in d. c. 1. §. huius autē generis nu. 12. ex quibus cauſ. feu. amitt. Bal. in c. 1. nu. 17. de cap qui cur. vend. in prælud. feud. nu. 53. in l. ſi plures nu. 6. C. de condi. inſe. in authen. niſi rogati. nu. 35. ad Trebell. Iacob. in inueſti. ver. in feudum. nu. 27. Curt. d. trac. feud. 1. par. quæſt. 8. nu. 27. Pariſ. de reinteg. c. eſt à modo nu. 8. & ſeq. fol. 64. Capi. in inueſt. ver. feudorum genera verſ. Francum, & Deciſ. 64. nu. 4. Canet. in d. extrauag. Regni Siciliæ, ſi aliquem. cap. in tex. ibi nu. 11. in fol. 254. Aret. conſ. 14. nu. 1. Alex. conſ. 30. nu. 23. vol. 1. & Camer. qui multos refert in d. cap. Imperialem. fol. 34. litera B. C. & ſeq.

34 † Sed neceſſe eſt, vt Francum dici poſsit, vt verbū hoc Francum in conceſsione exprimatur, ita tradiderunt Bald. in c. inter dilectos. nu. 10. de fide inſtrum. Curt. d. loco. nu. 27. Canet. nu. 10. Pariſ. nu. 27. fol. 7. in d. c. pone quod Dominus.

35 † Huius autem conceſsionis plures ſunt effectus, quos late enumerant Cur. Capi. & Canet. d. locis ob id q; referre conſulto omitto.

36 † In feudo conceſſo pro ſe, & cui dederit, liberalitas Principis fulgentiſsima redditur, nam per hæc verba propria feudi natura diminuitur, cum ſit data poteſtas liberè alienandi ſine aſſenſu. tex. eſt in c. 1. de feu. nō hab.

prop.nat.feud. vbi omnes ſcribentes in id notant; idem ſcripſerunt Bald.& Aluaro. in c.1.§. feudum. ſi de feud. fuer. controu. Iacob. in inueſt. feud. verbo, ita etiam in prin. Curt.tract.feud.4.par.prin.verſ.5.quæro. nu.141. Loffred.in paraph.c.h.col.pen. de prohib.feu.ali.per Lothari. Capi.in inuesti.verb.feudorum clauſulæ verſ.pro ſe,& cui dederit,& verbo feudorum genera.verſ.carēs propria natura,& deciſ.12.num.8.Thom.Mari. de gen. feu.tit.31.nu.2.Dec. conſ.164 num. 3.circa medium, & conſ.193.nu.3.licèt num. 6.videatur contrarium affirmare, Aym.Crauet.conſ.84.nu.11. & Cur.Iun.conſ.1. nu. 2. Cam.d.c.Imperialem.fol.29.litera E.

Quamuis cōtrariū affirmet Specul.in tit.de emphit. §.nunc aliqua de iure, quæſt. 94. qui titulus allegatur à Cdr.& alijs.de locato.mouetur Specul.ea rōne,quia verba debent intelligi ſecundū naturā cōtractus ſuper quo ſunt appoſita l.ſi ſtipulatus,infra de vſur.l.ſi vno,infra loca.cū ergò ſint appoſita ſuper re feudali, debēt ſecundū feudi naturā intelligi, quæ eſt vt non poſsit alienari ſine conſenſu Domini, idem voluere alij per Curtiū d.loco adducti, ſed contra Specul. & alios eſt validus text. in d.c.1.u.de feu,non hab. propriā nat.in quo diſponitur eū qui ſic feudum accepit, poſſe liberè donare, vendere, & alienare etiam ſine conſenſu domini, & eum, qui habuit ab ipſo retinere eo modo, quo ei datum eſt,ſummaq; ratione hæc concluſio roboratur, nam illa verba pro ſe, & cui dederit ſuperuacua eſſent, nec aliquid operarentur, & tamen aliquid operari debent. l.ſi quando de legat.1.l.1. in fine ad municip. idq; expreſsè dixit Specul.in tit.de em.& vend.§.ſciendum.nu.9.nec

indi-

indiget reſponſione Specula.ratio:ſed ad eandem,intra in ſeq.quæſt.in fin.reſpondebimus.

Non tamen haberet locum noſtra concluſio, quan-
37 do eſſet in inueſtitura dictum, concedo tibi pro te, & cui ius dabit, hæc enim verba, feudi naturam non mutant,cum referantur ad ius,quod feudi alienationē prohibet.c.1.de prohi.feu.alien.per Fede.& c.1.de prohib. feu.alien.per Lothar.& ſic intelligit Bal.in l.liberti.num. 39.de ope.liber.quem refert, & ſequitur Cur.d.loco, & Iacob.verb.ita etiam.nu.2.

38 Nec ſecundo procederet ſi dixiſſet, concedo tibi, & cui in feudum dederis,vt in d.c.1.de feu.non hab.prop. nat.feu.& ſcrib.in c.1.§.feudum,ſi de feu.cōtro.& Tho. Mari.de gen.feud.tit.31.de feud.dato.vt is hab.nu.6.

39 Nec deniq; tertio admitti poteſt,nam licet per verba prædicta videatur data licētia alienādi irrequiſito dn̄o, non tamen videtur remiſiſſe laudemium, ita ſignanter tradit Sal.in l.fin.col.pen.C.de iure emphit. quem ſequitur Curt.d.loco verſ.2.aduertēdum Iacob.d.loco. Verſ. ſubiungit tamen,Capi.in inueſtit.verb.feudorum clauſulæ.verſ.aduertendum.42.

40 Tertio Principis liberalitas maximè dignoſcitur in feudo conceſſo pro ſe, & hæredibus quibuſcunque, in quo omnes hæredes ſuccedere etiam inhabiles voluere.Bald.in c.imperialem.nu.29.de prohib.feu.alien.per Fede.in l.1.quæſt.34.de rer.diuiſ.& in l.cum verum.nu. 11.C.de fideicom.Alex.in l.quædam.§.nihil intereſt.infra de eden.in l.gallus.§.etiā ſi parēte.col.2.de lib.& poſthu. in l. etiam.col.pen. in fi.infra ſolut.matr.& conſ.7. nu.8.vol.7.Iacob. in inueſt.in verſ.& cum pacto,quod

in ipſo

in ipſo feudo poſt nu.11. Dec.coſ.208.nu.3. And. Barb. in l. cum acutiſsimi. col.7. C. de fideicom. Pro hac opinione eſt tex. quem ſupra adduximus in c.1. de feu. non hab. prop. natu. per quem liberè datur poteſtas alienandi, prout in præcedenti quæſtione oſtendimus, quod quidem ſi in verbo, & cui dederit, verum eſt, veriſsimū erit in verbo, & quibuſcunque, quod generalius eſt. Et pro hac ſententia ſupradicta omnia faciunt vltraque illa eſt potiſsima ratio, quod Principum conceſsiones quæ in alterius præiudicium non vergunt, ſunt latè interpretandæ, vt hac l. noſtra, & pro hac concluſerunt Curt. in trac. feu. 3. par. nu. 62. qui communem dicit. Affli. deciſ. 386. nu. 4. & in d.c.1. §. donare. nu. 6. Cam. in c. Imperialem. col. 29. litera A. & alij multi, quos congeſſere. & ſequuti ſunt Tiraq. de vtroque retra. §. 1. gloſ. 7. nu. 20. & Capi. in inueſti. verb. feudorum clauſulæ. verſ. & ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, & vltra eos Gloſ. Pariſ. in addi. ad Alex. in conſ. 30. in verſ. ſucceſſoribus quibuſcunque vol. 1. quem ſequitur communem dicens Viglialo. lib. com. opin. litera F. nu. 20. Pro qua vti communiter recepta, pariterq́; veriori ſententia reſpondit † peritiſsimus,
41 & pcipuè feudalis diſciplinæ Dominus, ac Sotius meus, magnæq́; expectationis adoleſcens D. Alexander Maſtrillus in quadam cælebri ſua allegatione.

Quidquid dixerint idem Bal. num. 3. in fi. & Præpoſ. nu. 5. in d. c. 1. §. donare quali. olim feu. pot. alien. Alex. conſ. 36. nu. 11. vol. 1. Iacob. in inueſti. verſ. & quibuſcunque Barb. conſ. pen. vol. 1. Alber. in l. cum autem. §. fin. de conſti. pecun. Aret. in l. Gallus. §. etiam ſi parente. de lib. & poſthu. Iac. in trac. feu. par. 8. Curt. Sen. conſ. 72. col. 2.

Qui

Qui innitentes illi rationi, quod ſcilicet illud verbũ quibuſcunq;, tam propter naturã feudi, quàm propter regulam iuris communis, reſtringi debet ad perſonas habiles, prout ſupra argumentabatur Specul. in tit. de emphi. §. nunc aliquã de iure q. 94. Et probatur ex tex. in l. 1. C. de Sacro ſan. Eccleſ. quæ ratio nullo pacto obſtat, hoc enim procedit in verbis prolatis à lege, ſecus ab homine, quæ ſunt accipienda, prout ſonant, vt eleganter Bal. in l. 1. col. fin. C. ſine cenſ. ſed accuratus Doctor Franciſcus Ripa in l. ex facto. §. ſi quis ita. nu. 16. ad Trebell. noſtræ opinionis defenſor, quam communem appellat omnibus oppoſitionibus accuratiſsimè reſpondet, ad quem me conſulto remitto.

Profundas enim, ac ſubtiles de apicibus iuris concluſiones tractare non eſt mei propoſiti, ſed breuiter, vera ac certa dogmata ſcribere.

Q V O A D R E S.

Cap. I I.

1 *Beneficium Principis pleniſsimè accipiendum eſt, quoad res.*
2 *In rebus conceſsis à Principe habet locum ius accreſcendi.*
3 *Conceſsio facta pluribus, ſi in aliquo loco habitauerint, accreſcit alijs habitantibus, licèt aliqui diſceſſerint.*
4 *Ius accreſcendi habet locum in feudis conceſsis à Principe, ſecundum magis communem, licèt regulariter contra.*
5 *Ius accreſcendi quando habeat locum in feudis remiſsiuè.*
6 *Conceſsio Caſtri ſimpliciter facta, intelligitur facta cum adiacentibus, & pertinentijs omnibus.*
7 *Pertinentiarum appellatione, quæ contineantur.*
8 *Caſtro ſimpliciter conceſſo, cenſentur conceſsi fructus, inſtrumenta, mancipia, & pecora.*

9 *Flumina, veniunt conceſſo Caſtro, etiam in feudo aduerſus Capy.*
10 *Palatia deputata ad iuſtitiam, comprahenduntur in conceſſione Caſtri.*
11 *Nemora, piſcationes, venationes, & aucupationes non excludũtur à conceſſione Caſtri.*
12 *Paſcua, & montes, conceſſo Caſtro, venire certum eſt.*
13 *Loca ſterilia comprahenduntur in conceſſione Caſtri aduerſus Alfonſ. Montal.*
14 *Fida, & ius commiſſi, veniunt cõceſſo Caſtro, licèt cõtra Gloſ. Pariſ.*
15 *Munitiones Caſtri eo conceſſo veniunt.*
16 *Fructus extãtes, & pendẽtes, cõprahendũtur in cõceſſione Caſtri.*
17 *Inſtrumenta, nomina debitorum, obligationes, & redditus nondum ſoluti, continentur Caſtro conceſſo.*
18 *Cenſus, & prouentus non excluduntur à Caſtri conceſſione.*
19 *Littora cum Caſtro veniunt.*
20 *Ius patronatus tranſit conceſſo Caſtro.*
21 *Ius redimendi aliquã rem Caſtri, transfertur ex cõceſſione Caſtri.*
22 *Bona particularia, quæ poſsidentur à concedente, vt à priuato, non comprehenduntur in Caſtri conceſſione.*
23 *Bona, quæ eodem iure poſsidentur cum Caſtro, tranſeunt facta conceſſione Caſtri cum diſtinctione, quòd in ſubfeudis locum habet nu. 25. in fine.*
24 *Bona, quando videantur vnita Caſtro.*
25 *Decius, Oapi. & Vrſil. declarantur.*
26 *Conceſſo Caſtro comprahenduntur bona burgenſatica conceſſa in feudũ, & deinde reuerſa, licèt diuerſo iure poſsideantur, quæ omnia ſunt D. Decÿ Striuerÿ, nũc Illuſtr. Societatis Ieſu Religioſi.*
27 *Conceſſo Caſtro continentur iuriſdictio, merum, & mixtum Imperium.*
28 *Caſtrum ſi concedatur, vt quid particulare non tranſit iuriſdictio.*
29 *Iuriſdictio, quã concedens nõ poſsidebat, nõ tranſit cõceſſo Caſtro.*
30 *Iuriſdictio, quam concedens ignorabat ſibi competere, non venit cum Caſtro.*
31 *Iuriſdictio tunc tranſit cum Caſtro, quando illi cohæret.*
32 *Iuriſdictio non tranſit ſub conceſſione alicuius partis Caſtri non quotitatiuæ.*

33 Ius regale non comprehenditur in Caſtri conceſsione.
34 Iuriſdictio tranſit conceſſo Caſtro à Principe, non à priuato.
35 Merum, & mixtum Imperium in Regno non tranſit, ſecundum noſtram opinionem, licèt contrarium voluerit.
36 Accutiſsimus ſotius meus D. Detius Striuerius.
37 Regalia ſolita concedi, comprehenduntur in conceſsione Caſtri.
38 Poteſtas vltimi ſupplicij ſolita concedi Vicario Ciuitatis, comprehenditur ſub conceſsione iuriſdictionis eidem facta.
39 Merum, & mixtum Imperium in Hiſpan. Regnis non transfertur Caſtro conceſſo etiam Eccleſiæ.
40 Iuriſdictio ſimplex non tranſit Caſtro conceſſo, niſi in feudum concedatur.
41 Caſtri conceſsio cum iuriſdictione continet merum, & mixtum Imperium.
42 Iuriſdictionis mentio in conceſsione eſt accipienda plena in genere ſecundum opinionem noſtram, licèt multi contra.
43 Caſtro conceſſo cum omnimoda, vel pleniſsima iuriſdictione tranſit merum Imperium, etiam ſecundum opinionem noſtram.
44 Merum Imperium comprehenditur in conceſsione cum concedens nihil aliud habebat in Caſtro.
45 Iuriſdictio alta, & baſſa continet merum, & mixtum Imperium ex deciſ. Regiæ Cameræ.
46 Merum Imperium tranſit quando ſpetialiter eſſet conceſſum: quòd quibus alijs caſibus tranſeat remiſsiuè.
47 Cauſæ appellationum tranſeunt translato mero Imperio ſecundum aliquos, licèt multi contra.
48 Cōfiſcationes bonorum, pœnæ, multæ, & omnes redditus cauſarum, transferuntur ad eum, qui habet merum Imperium.
49 Bona morientium ſine hærede veniunt conceſſo mero, & mixto Imperio.
50 Cognitio ponderum, & menſurarum pertinet ad exercentem merum Imperium, at in Regno cum ſit particulare Tribunal deputatum, quod magnæ Curiæ Siclæ vocatur ad illud pertinet, niſi ſpetialiter Rex conceſsiſſet.
51 Merum Imperium habens, poteſt ſtatuta condere.
52 Poteſt etiam ferre ſententiam forijudicationis.

53 Mero

53 Mero Imperio tranſlato non transfertur facultas, vt corpora ſuſpenſorum tollantur.
54 Merum Imperium non continet poteſtatem remittendi crimina.
55 Noua vectigalia non poteſt imponere, qui poſsidet merum Imperiũ.
56 Facultas reſtaurandi inſtantiam peremptam non poteſt exerceri à poſſeſſore meri Imperij.
57 Ius portulaniæ, ſiue exituræ excluditur à cõceſsione meri Imperij.
58 Priuilegia, quæ concedens habebat in Caſtro non transferuntur conceſſo Caſtro.
59 Regalia, quæ non poſſunt à priuato poſsideri non transferuntur, vt poteſtas legis condendæ, tabelliones, magiſtratus creandi, & cudendi monetam.
60 Poteſtas inhibendi, mittendi Iudicem ad locum, qui nomine in feudantis moretur, reſcribendi, vt ius nõ reddatur in cauſa, reuocandi ſine cauſa Priuilegium, an transferatur conceſſo mero Imperio remiſsiuè.
61 Operæ Vaſſallorum debitæ domino an tranſeant remiſsiuè.
62 Vaſſalli, an tranſeant conceſſo Caſtro remiſsiuè.

1 QVòad res etiam beneficium Principis latiſsimè interpretari debemus, atque ad hoc pertinet, quod diſpoſitum eſt in l. vnica. C. ſi liberal. Imperia. Soc. lib. 10.
2 † conceſſa aut donata ab Imperatore aliqua re duobus altero eorum abſque hærede decedẽte eius portionem ad alterum pertinere, quam legem ad hoc adnotarunt And. Iſer. in c. 1. de duob. fratr. de nouo. benef. inueſti. & in c. 1. in fi. de feu. Marc. Bal. Comẽſ. Paul. Caſtr. Alex. & Iaſ. in l. ſi mihi, & titio. de verb. obli. Curt. Sen. conſ. 49. nu. 23. & 58. Iacob. in verbo Princeps nu. 15. Gugliel. Benedi. in c. Raynutius verbo, & vxorem nomine Adelaſiam. nu. 140. & 147 Tiraq. de nobili. c. 37. nu. 54. & Socci. Iun. conſ. 73, nu. 20. & ſeq. lib. 1. ex cuius

legis diſpoſitione tradidit Illuſt. Card. Alb. col. 35. nu. 5.
3 † conceſſione pluribus facta, ſi in ſtatu Mediolanenſi habitauerint; ſi illorum aliqui diſceſſerint eorum portionem ad cæteros habitantes ſpectare.

4 † Quæ diſpoſitio in feudis etiam locum habet, quæ à ſupremo Principe conceduntur, licèt enim regulariter in feudis ius accreſcendi ceſſet. cap. 1. §. ſin autem de his, qui feu. dar. poſſ. cap. 1. §. fin. de ſucceſ. feud. cap. 1. § ſi duo fratres. de feud. March. cum alijs, quæ adducunt Alex. conſi. 13. lib. 5. Pariſ. conſi. 16. num. 2. lib. 4. Purpurat. conſ. 548. num. 3. & Rolan. conſ. 22. num. 34. lib. 3. & Moder. Pariſ. in addi. ad Alex. conſ. 30. lib. 1. in verſ. accreſcendi communem appellat. Hoc tamen in feudo à Principe conceſſo non procedit Bal. Aluaro. & Prępoſ. in c. 1. de fratri. de nouo benef. inueſti. & in c. 1. de duob. fratr. à Capit. inueſti. idem Bald. in l. vni. §. in 1. num. 13. C. de cadu. tollen. in l. ſi qua mulier. C. ad Tertullia. in l. vni. quæſt. 11. C. quando non peten. par. in c. 1. §. & quia vidimus de his, qui feud. dar. poſſ. in cap. 1. an agna. vel fil. Fulgo. Paul. Caſtr. Alex. & Iaſon. num. 7. in l. ſi mihi, & titio, infra de verbo. oblig. Ang. & Rom. q. 11. in l. vni. C. quando non peten. part. peten. And. Barb. col. 6. in c. 2. de feud. Claud. hac in l. Afflict. in c. 1. num. 1. de fratri. de nouo benef. inueſti. & in c. 1. §. & quia. num. 4. de his, qui feud. dar. poſſ. Iacob. in verbo Princeps. nu. 16. Guliel. Benedi. in c. Raynutius verbo, & vxorem nomine Adelaſiam. nu. 147. Curt. trac. feu. 2. par. num. 72. Alex. conſ. 30. num. 8. lib. 1. conſ. 24. col. 2. lib. 5. Curt. Sen. conſ. 48. num. 23. 49. num. 52. & 58. & conſi. 50. num. 16. Iaſon conſ. 1. lib. 3. conſi. 136. lib. 4. Pariſ. conſi. 16. num. 7. lib. 4.

Purp.conſ.548.nu.59.Iul.Clar.§.feudum.q.77.nu.3. Tiraq.de nobili.quæſt.37.nu.54.& Ioan.Bap.Viglialo: lib. com.opin.litera F.nu.32. & litera I. nu. 284. qui omnes hanc ſententiam magis communem appellant aduerſus And.Iſer.Mart.Laud.& Aluar.in c.1. de duobus fratri.à capit.inueſti.Cyn.& Sali.nu.19.in l.vni. C. quando non peten.part.peten.accreſ.Iaſon. in l.ſi mihi, & titio, de verb. oblig. Zaſ. in epitome feud.par.8.nu. 32. quos adducit, & ſequitur aſſerens hanc frequentius receptã, & malè Modernus Pariſ.in addi.ad Alex.conſi.30. lib. 1.quos ſequitur Alciat.reſp.1.num.44.lib.3. dicens magis communem, præſertim quando ad poſtulationem partis, & Emanuel Soarez. theſaur. recept. ſent. verbo feudum.num.68.Ripa.in l.re coniuncti.num.157.& ſeq. de legat.3. qui latiſsimè proſequitur hanc materiam,

5 † quando in feudis habeat locum ius accreſcendi qua de re plura ſcripſerunt ſcribentes in l. ſi mihi, & titio de verb.oblig.Curt.Sen.conſ.49.& 50. Paris. de reintegra. in c.ſi fiat conceſsio.nu.4. & c.ius accreſcendi.nu.6.fol. 22.Pariſ.conſi.13.lib.1.& 16.nu.3.lib.4.Loffred. conſ.15. num.3.Ruyn.conſ.186.lib.1.Gloſ.Pariſ.tit.1.§.22.nu. 83. Zaſ.in epitome feud.part. 8.nu.27.& ſeq.& Iul. Clar.d. §.feudum.q.77.

6 Ab eadem etiam ratione procedit, † vt conceſsio Caſtri ſimpliciter facta à Principe, intelligatur cum adiacentibus; & pertinentijs ſuis omnibus. l. ſi quando la r. C.de bon.vacan.lib.10.& not.hic Gloſ.Odoffr. Bart.& Alberic.& latiſsimè Clau.col. 2. qui communem teſtatur.Hoſtien·Ioan.And.Anton. Butr. Abb.& Imol. in c. cum dilecti.de donat.Ant.Corſet.ſing.231. verbo Princeps.

ceps.lo 2.Loffre.in c.1.§.filij.col.1.ſi de feud,fuer.contro uer.& alij quos infra adducemus.

7 † Pertinentiarum autem appellatione cõtinentur omnia,quæ lege,ſtatuto,vel conſuetudine accedunt rei.Innoc.Ioan. And. Ant. But.& cæteri Canoniſtæ.in c.cum ſedem.de reſtitu.ſpolia.And.Iſer.in c.1. quid ſit inueſtitura,& in c.1.nu.90.de prohib.feu.alien.per Fede. pract. Papien.in forma libelli in actione reali, verbo cum omni iure,& pertinentijs,& in forma libelli, qua agitur ad reuocationem feudi,in eod.verbo. Paris. de reintegrat. feud.in c.diſtrictus pertinentiæ.nu.17.&ſeq. fol. 169. & 170.& in tit.de verb.ſignifi.verbo pertinentiæ.Dec. cõſ.

8 516.nu.23. † Ideoque ſub conceſsione Caſtri ſimpliciter, vel cum pertinentijs facta (cum idem ſit) continentur fructus,inſtrumenta,mancipia,& pecora,vt not.in d.l.ſi quando,& latius Paris.de reintegra. in c. verba conceſsionum.nu.2.& 5.fol.117.

9 † Nec excluduntur flumina, vt poſt alios ſcripſit Capic. in inueſti. de clauſul. feud. verbo fluminibus, & licet in conceſsione in feudum, quæ non eſt plenaria requirat ſpecialem expreſsionem,tamen vt paulò inferius apparebit,contrarium verius eſt,licet etiam in plenaria conceſsione non contineri tradat Martinus Laud. tract. de Principe tit.de Caſtellanis.concluſ.13.& Alex. ad Bart.

10 in l.1.de mancip.& colon.lib.11. † veniunt etiam palatia deputata in Caſtro, ad adminiſtrandam iuſtitiam Capy.de clauſul.feud.verbo Hoſpitijs.

11 † Continentur etiam nemora,piſcationes,venationes, & aucupationes,vt tradunt Corn.conſ.321.lib.4.& Paris.in c.& reperitur in inuentarijs.nu.5.fol.96.

† Item

12 † Item etiam paſcua,& montes.Luc.à Pen.in l. quicũque.C.de fund.limit. lib. 1. & in l.vſum. C. de aquæductu eod.lib.11. Afflic.in c.1.verbo flumina,quæ ſint reg. Capic.in inueſt.de clauſulis feudorum, verbo planis, &
13 verbo fontibus, ſic etiam † loca ſterilia, vt tradit idem Capic.in verbo regalia col.4.verſ.in generali: licèt contrarium in conceſsione Principis ſcripſerit Alfonſ.Mõtal.in gloſ.ſuper legibus fori.l.8.tit.12.de dona.lib 3.verbo *no puede toller*, in fine per tex.in l.1.C.de man.&col.lib. 11. quem text. non intellexit cum contrarium expreſsè dicatur. Nam ibi loquitur in colono. nec intellexit Capic. d. loco, dum aſſerit non habere locum quod diximus de locis ſterilibus, & fluminibus in conceſsione in emphiteuſim,cum expreſsè pateat totam aquam,& loca ad emphiteotam pertinere,vt not.Bar. ibidẽ,Odoffr. apertius,& expreſsim Luc.à Pen.nu.1.in ead.l. dum iura emphiteutæ dominia appellat,& Greg.Lop.l.68. tit.
14 18.par.3.verb.*montes*. † Item ẽt fida,Luc.à Pen.in l.quicũque. C. de fund.limitt. Ioan. Vinc. de Anna.alleg.108. Cõtinetur etiam ius commiſi,cum ſit de fructibus feudi, & vtilis dominij, vt ſcribit Paris. in c. Baro vendidit magnum feudum fol.121. licèt contrarium Paride non
15 addu.aſſerat Gloſ.Paris.§.30.nu. 40. † Comprehenduntur etiam omnes munitiones Caſtri:Bal.& Afflict.in c.1. 1.nu.17.de capit.qui cur.vend.Iaſ.hic nu. 4. & ſeq. Dec. conſ.516.nu.26. Andr.Tiraq.de retract. proximita. §. 1.
16 gloſ.7.nu.95.& ſeq. † Continentur prætereà fructus extantes,& pendentes.Io.Vinc. An.ſing.641.Cap.ver. feudorum acceſſoria.col.2.
17 Idem etiam dicendum eſt † de inſtrumentis,nomini-

bus

bus debitorum, & obligationibus debitis occaſione Caſtri, & redditibus antiquis nõdum ſolutis concedenti, ſi credimus (quod magnum eſt) Paridi. in tit. de finibus feud. verbo diſtrictus pertinentiæ, nu. 2. fol. 169. contrarium tamen in nominibus debitorum voluerunt Anto. But. nu. 7. & Imol. in fi. in c. cum dilecti, de donat.
18 † Idem de cenſibus, & prouentibus, teſte Ceſalo cõſi.
19 42. nu. 3. lib. 1. necnon † de lictoribus, vt ſcribit Frec. lib.
20 1. in 3. offi. nu. 20. † Nec pariter ius patronatus concedenti competens excluditur, Bal. & Afflic. nu. 11. de cap. qui cur. vend. Capic. in verbo feudorum acceſſoria, verſi. ius patronatus. Idem etiam ſi concedens antè conceſſionem rem aliquam ipſius caſtri cum pacto redimen-
21 di alienaſſet, † nam ſub huiuſmodi conceſſione cũ pertinentijs, hoc quoque ius redimendi cõtinebitur, vt ſcribit Guliel. Benedic. in quæſt. de vẽditione, nu. 12. & ſeq. poſt repetionem c. Raynutius, qui fortius voluit in venditione eam rem à venditore redemptam, ad emptorẽ Caſtri pertinere, quod in conceſſione, & venditione nõ admitterem, niſi ſoluto pretio: cum ſatis ſit concedentem, vel vendentem tranſtuliſſe ius, quod habebat tempore conceſſionis.
22 † Sed an bona particularia, quæ concedens habebat in Caſtro, vt priuatus, veniant in huiuſmodi conceſſione, ſubtilis eſt dubitatio, in qua Imol. nu. 5. & Alex. nu. 23. in l. 2. de acquir. poſſeſ. idem Alex. conſ. 222. in fi. lib. 6. & conſ. 14. nu. 5. lib. 7. Iaſon hic num. 7. Pariſ. in c. verba conceſſionum. num. 13. fol. 117. Grauet. conſ. 54. nu. 9. & Ruin. conſ. 45. lib. 1. voluerunt non contineri: ea potiſsimum, & communi ratione, quia non ſunt de pertinentijs

nentijs Caſtri,ſed ſpeciali iure ſpectant, vt inquit Socci. conſ.47.lib.1.Alcia.reſp.33.nu.8.& 45.nu.8.lib.9. quod verius mihi videtur. eſtq́; Sacri Neapolitani Conſilij authoritate comprobatum,vt teſtatur,& ſequitur Io.Vin. de Anna latè comprobans.alleg. 29. Sed alius conformis minus tamen dubitabilis caſus enucleandus rema-
23 net, † eſtq́; cum eodem iure hæc bona particularia poſsidentur cum caſtro, vt cum ſunt vnita cum menſa caſtri, aut peruenerunt ad concedentem occaſione caſtri, an veniant ſub hac caſtri conceſsione, & comprehendi voluerunt Alberic. poſt Guid. de Suzar. in hac l. num.24.Bal.Aluaro.Præpoſ.& Afflict.in c.1. de capit. qui cur.vend.Iaſon.num.120.& Rip.num.130.in l. quo minus.infra de flumi.Barb.conſ.57.lib.4.Dec.conſ.516. nu.24.Socci.Iun.conſ.160.lib.2.& Roland.conſ.10.nu. 35.lib.3.idq́; tum maximè verum intelligit Ant.Gabrie. lib.5.commu.concluſ.de verbor.ſignif.concluſ.10.cum eſt facta conceſsio cum iuribus pertinentibus ad Caſtrum, aut ex coniecturis contrarium appareret, vt ex prætio,& alijs id genus, & licet Alfonſus Mōtal.in gloſ. ſuper legibus fori.l.8.tit.12.de donat.lib.3.verbo *no puede*.verſ.ſed an donatio Principis, cōcludat tunc demum venire molendina, cum eſt facta conceſsio cum pertinentijs ſuis, & iuribus ſpectantibus ad caſtrum, ſecus ſi ſimpliciter eſſet conceſſum cum pertinentijs, tamen nulla eſt conſtituenda differentia, præſertim in conceſſione Principis, vt optimè declarat Iaſon in l. quo minus.num.120. & 126. Ex iſta Ant. doctri. poſſumus colligere diſtinctionem, vt ſi aliquid in contrarium afferri poſſet,tollatur, vt ſcilicet ſit differentia inter conceſsio-

Q nem,

nem,& venditionem, ita vt in conceſsione tanquam fauorabili,& latiſsimè interpraetationis comprahendan-
24 tur. † In venditione verò ſit recurrendū ad coniecturas, tùm verborum, tùm etiam pretij, ac pariter perſonarum, idem etiam cum concedens de eius emolumētis diſponebat, vt de re vnita, vt ſi in locatione caſtri eius rei emolumenta ſineret à conductore exigi, & ſimul cum caſtro, tanquam quid acceſſorium locaret, idem etiam ſi ex rationibus, vel libris id poſſet apparere, vt egregiè reſp. Alcia. reſp. 37. nu. 3. & ſeq. lib. 3. & priorem ſententiam, quod ſimpliciter veniant cum eodem iure poſsidētur, ſequutus, & in ſubfeudis veram aſſeruit conſultiſsimus Modet. Pariſ. §. 1. gloſ. 5. nu. 47. & in add.
25 ad Alex. conſ. 14. lib. 7. † atque ita intelligendus eſt. Dec. conſ. 516. nu. 24. & Capi. in verbo feudorum genera, in verbo extra Curiam. & adden. ad Affli. deciſ. 122. nu. 4. & iſtud quod in ſubfeudis diximus venire cum eodem
26 iure poſsidentur cum caſtro, ampliari poteſt, † etiam procedere quando concedens, qui poſsidebat aliquā bona burgenſatica, ea cōceſsit in feudum, quia ſi ad ipſum reuertantur ex cauſa particulari, tanquam ad ſucceſſorem rei feudalis, conceſſo deindè ab ipſo caſtro comprehenduntur, licèt diuerſo iure poſsideātur. And. Iſer. & Affli. nu. 28. in c. 1. de controuerſ. feu. apud pares: termi. idē Affl. in prælud. nu. 3. cōſtit. q. 25. Paris. in c. burgenſatica feuda, an veniāt. fol 66. & hāc limitatiōnē cū ſupradicta qōne tradidit mihi eruditiſsim⁹, ac ſubtiliſsimus Dñs, & ſocius meus D. Decius Struerius, q̧ me admodū iuuit in ſtudijs meis, nūc Religioſus Illuſtriſsimæ Societatis Ieſu: de cuius Religionis meritis, & ſtatu lati⁹
agemus

agemus in interpræta. Auth.ingreſsi.C.de ſacroſ.Eccle.
Hinc etiam eſt † quòd conceſſo caſtro ſimpliciter
27 intelligatur conceſſa iuriſdictio, merum,& mixtum Imperium.voluit Bart.in l.1.§.cũ vrbem. infra de offi. præfe.vrb.nu.5.& 9.& in l.1.nu.16.infra de iuriſdictione omni.iud.& in l.ſi quando.nu.9.C.de bon.vacan.lib.10.Oldra.conſ.252.Luc.à Pen.in d.l.ſi quãdo.nu.14.C. de bon. vac.in l.1.nu.18.de priuileg.Schol.& in l.1.nu.5.de veter. lib.12.And.in c.1.quid ſit inueſtitu. Bal. in l. cum multa: C.de bon.quæ lib.& in c.1. vbi Aluaro, & Affli. de cap. qui cur.vend.Henr.Boich.in c.cum dilecti de donat.Pariſ.de reintegr.in c.Baro.fol.107.nu.4.& in tit. de verborum ſignif.verbo feudum habens vaſſallos.fol.180.Anchar.in c.præterea de offi.deleg.Iacob.à Santo Geor. in verbo de caſtro Rubei.col.1.Feli.in c.Rodulphus.de reſcrip.& in c.quod ſedes.in fine, vbi Alciat.nu.85.de offi. ord.Mar.Mant.num.114.& Gaſp.Vallas.nu. 35. in l.Imperium de iuriſd.omn.iud.& alij, quos adducit Io. Vin. de Anna. alleg.52. nu. 1. & ſeq. voluerunt etiam Suares. alleg.7.nu.8.D.Couar.lib.pract.queſtionum.c.1.nu.10. qui communem fatetur Greg.Lop.l.68.tit.18.par.3.verbo *tal villa*. Item Paris.conſ.8.nu.4.& cõſ.20.nu.30.lib.1.
28 Id tamen intelligendum eſt. † Primo quando conceditur caſtrum, vt quid vniuerſale, ſecus ſi vt res particularis.Pariſ.conſ.20.nu.50.lib.1.gloſ.Pariſ.§.1.gloſ.5. nu.45. Gaſpar.Valaſ.d.loco num.54.Greg.Lop.in glo.l.9.tit.4.
29 par.5.verbo *deſpues*.† Secundo procedit quando concedens erat in poſſeſsione iuriſdictionis, ſecus ſi non poſſidebat Bart.in l.3. infra de acquir. poſſeſ. Pariſ.d. conſi.
30 20,nu.59.† Intelligitur tertio procedere quando conce-

dens ſciebat ſibi competere iuriſdictionē ſecus ſi igno-
31 rabat idem Pariſ.d.conſ. 20. nu. 60. † Quarto procedit, quando iuriſdictio, merum, & mixtum Imperium coherent caſtro, ſecus ſi perſonæ. Luc. à Pen. in l. 1. de priuileg. Schol. lib. 11. Bar. in l. inter eos. infra de acquir. rer. dominio. Iaſ. in hac lege Gaſp. Vallas. d. loco nu. 51. Greg. Lop. l. 68. tit. 10. par. 3. verbo *tal villa.* Pariſ. d. conſ. 20. nu. 69. & gloſ. Pariſ. §. 1. gloſ. 5. nu 47. & 48. Quinto limita-
32 tur, vt † ſolum procedat in conceſsione vniuerſali territorij, ſecus ſi concederetur aliqua pars, vel res particularis, quæ non ſit pars quotitatiua Bar. in l. 1. de iurisdic. omn. iudi. Gaſp. Vallaſ. in l. Imperium. eo. tit. nu. 49. & ex Cur. Iun. in d. l. 1. nu. 106. cõem dicit Viglialo. lib. com.
33 opi. litera I. nu. 262. Sexto limitatur † nõ procedere in Regali iure Alber. in l. 1. infra de offic. eius Mart. Laud. tract. de Principe quæſt. 105. & Vallaſ. d. loco num. 50.
34 Septimo limitatur, vt ſolum † in Principe procedat, ſecus in alio inferiore, vt tradit Vallas. qui tamen dubitat in d. l. nu. 55. & nos dicemus in fine huius legis in limitationibus. Octauo quando concederet Villam, vel Caſtrum alteri ſubiectum, cui competeret iuriſdictio, tunc enim non tranſit Couar. lib. pract. quæſt. c. 1. concluſ. 10. communem dicit ex Old. conſ. 176. & Curt. Iun. in d. l. 1. de iuriſ. om. iud. quem ſequitur Viglialo: lib. com. opin.
35 litera I. nu. 263. Nono, & vltimo limitatur, vt † non procedat in Regno, in quo non transfertur merum Imperium, cum ſit de Regalibus, vt in conſtit. Regni Ea, quæ ad decus, & in conſtit. Dignum, & in c. 1. quæ ſint regal. & expreſsè tradidere And. & Affli. in conſti. ea, quæ ad decus, & in c. 1. nu. 9. de capi. qui cur. vend. & Affli. deciſ.
122.

122.& in prælud.conſti. Reg.quæſt.6.nu.7. contrariũ tñ
36 aſſerebat † accutiſsimus Socius meus D. Decius Striuerius, motus authoritate Lucæ à Pen. in l. 1. C. de priuileg.Schol.lib.12.& Loffred.in conſ.24.Cam.in cap.Imperialem.fol.70.litera S.& fol.80.litera C.& ſeq.

Nec obſtare dicebat, quod merum Imperium ſit de
37 Regalibus; † nam cum ſit de ſolitis concedi, nec de Regalibus reſeruatis in ſignum ſupremæ poteſtatis comprehenduntur ſub generali conceſsione. licèt ſpecialiter non exprimantur, vt reſpondit in ſpetie Loffre. dicto conſi.24.& in cap.filij. ſi de feud. fuer.controuer. Camer.loco citat. Comen. conſi. 162.Claud. in Specul. feud. in rubr. qui feud. dar. poſſ.col.2.verſ. quintam.& verſ.quædam verò, Afflict.in conſtit. Regni ea, quæ ad decus.num.26.Cap.in inueſti.in cap.feudorum genera. in verbo feudum iuriſdictionale.Marin.Frecc. lib. 3.in 2.formula inueſtituræ.num.28.Alciat. in cap. quod ſedem. num.41.de offic.ordi. & latiſsimè Rolan.conſ.42. lib.2.D.Pyrr.Alfan.in l.1.num.70.de offi.eius.Idq; confirmatur ex eo,quod reſpondit Romanus conſ.59.num. 3.quem ſequuntur Purpura.in l.1.nu.474. infra de offi. eius cui man. eſt iuridi. in l.Imperium.num.71. infra de
38 iuriſd.omn.iudi. qui voluit † conceſſa iuriſdictione Vicario ciuitatis, cenſeri etiam conceſſam poteſtatem vltimi ſupplicij, & publicationis bonorum ex eo, quòd Summus Pontifex ſolitus erat concedere Vicarijs huiuſmodi poteſtatem. Conducunt etiam, quæ ſuperius dicta ſunt, venire flumina, palatia, & alia multa quæ connumerantur inter Regalia, quia concedi ſolent. hac tamen opinione non reiecta propter authoritatem,

& ſtatuentis,& cæterorum Doctorum eam tenentium, verior videtur prior ſententia.pro qua adducitur text. in l.1.de offi.eius.in prin.ibi inquit Iureconſul. quæcunq; ſpecialiter lege,vel Senatus conſulto,vel conſtitutione Principum tribuuntur mandata iuriſdictione non transferuntur, quod verbum quæcunque ſpecialiter intelligit gloſ.de mero Imperio,quòd ſpecialiter mādatur maioribus magiſtratibus.

Secundo corroboratur authoritate Moderni Pariſ. in gloſ.ſua.§.1.gloſ.5.nu.48.qui voluit nullo pacto tranſire Merum Imperium cum ſit de Regalibus, quæ concedi non ſolent niſi ſpecialiter exprimantur, arg. text. in prohem.inſtit.ibi quibus ſpecialiter mādauimus,& hoc pacto reſpondetur ad motiuum d. Socij mei, voluit etiā
39 Affli.in c.1.nu.15.quid ſit inueſti. & † in Hiſpan. Regnis eſt diſpoſitum,etiam in donatione caſtri facta Eccleſiæ l.9.tit.4.part.5.& per l. ordinationum.tit.9.l.2.lib.5.& l.
40 penult.tit.15.part.2.† etiam quoad ſimplicem iuriſdictionem in donatione,licèt ſecus in infeudatione,vt explicat Greg.Lop.l.68.tit.18.par.3.verbo *tal villa*.in fin.

Tertio conualidatur hoc,nam cum in d.conſtitutione ea quæ ad decus,dicatur hoc ſpecialiter eſſe Principi reſeruatum,eximendo meri Imperij vſurpationem cuilibet alij,ſuccedit,quòd not.gloſ.ex tex.in l. obligatione generali,infra de pignori.vt non veniat in generali conceſsione, quod ita facilè quis ſpecialiter non foret conceſſurus,talis enim præſumitur mens alicuius qualis eſſe de iure debet, prout eleganter notat Bald. per illum tex.in l.ex facto.nu.2. infra de vulg. & pupil. ita vt cum ſpecialem requirat conceſsionem,non ſufficiat ſimplex

gene-

generalis conceſsio. c.1. §. in generali ſi de feud. de fun. mili. contr. fuer.

Confirmatur etiam, quia ſpecialiter reſeruando ſibi merum Imperium, videtur illud diſtinguere à iuriſdictione. arg. tex. in l. ſi quis dicas. §. planè infra eo m. prædio. Ex quo ſequitur, vt cum ſint duo inter ſe diuerſi generis, vno conceſſo non veniat alterum: conducit text. in l. quod in rerum. §. fin. de leg. 1. cum conſtet ex d. conſtitutione ſpecialiter fuiſſe Principi reſeruatum, concludendum eſt ſpecialiter eſſe concedendum, alioquin in conceſsione non veniet per ea, quę notat Iſer. in d. conſt. 2. col. verſ. plus videtur.

Quòd ſi veram fateamur concluſionem præcedentem, quòd conceſſo caſtro ſimpliciter intelligatur con-
41 ceſſum merum, & mixtum Imperium, † idem quoque multò facilius dicendum eſt, cum cõceditur cum iuriſdictione. Bart. in l. Imperium. infra de iuriſd. omn. iudi. quem ſequuntur ibi Dec. nu. 26. & Purpur. nu. 61. & communem dixit ibi Iaſon nu. 10. & ſeq. Curt. Iun. in l. 1. nu. 53. de offi. eius, vbi Purp. nu. 479. & in l. 1. nu. 161. infra de iuriſd. om. iud. Panor. col. 2. Feli. col. 3. & Alcia. nu. 38. in c. quod ſedem. extra de offi. ordi. Dec. in c. licèt cauſam. col. 1. de probat. pract. Papienſ. in forma libelli in actione confeſſoria. in verbo plenam. Capic. in inueſti. de generibus feudorum, verbo feudum iuriſdictionis. Ant. Corſet. in ſing. ſuis in verbo Princeps. lib. 2. Benedi. Capra. reg. 102. nu. 30. Alex. conſ. 35. col. 1. Iaſon conſ. 45. lib. 1. Paris. conſ. 9. nu. 17. lib. 1. Loffr. conſ. 24. nu. 5. & ſeq. Rol.
42 con. 42. nu. 17. lib. 2. Ea potiſsimum ratione, † nam cum in conceſsione Principis fit iuriſdictionis mentio eſt intelligen-

telligẽdum de plena,& in genere,quę merũ, mixtumq́; Imperium comprehendit.Ioan.And.in addi.Specul. de iuriſdi.omn.iudi.verſ.vidiſti duos Bal.nu. 6.& Iaſ. nu.9. hic Feli.in d.c.quòd ſedem.in 4.col.verſ. cogitabam. de offi.ordi.& Dec.in d.c.licèt cauſam.nu.10.de probatio. Alex.d.conſ.35.nu.2.lib.4.Crauet.conſ.128.col.2.Pariſ. conſ.8.nu.5.& conſ.9.nu.14.& 15.lib.1. Capic. in verbo feudum iuriſdictionale.Boer.deciſ. 227. nu. 8. Rodericus Suares.alleg.6.nu.7.& alleg.7.nu.12.licèt contrariũ ſcripſerint Bald.in c.quanto nu.7. de iudi.Ang.Iaſon,& Cur.Iun.in d.l. Imperiũ.infra de iuriſdi.om.iudi. Afflic. in c.1.§.fin.nu.9.de pac.tenen.& in c.1.§. præterea ducatus.nu.31.& in conſtit.ea,quæ ad decus Moder.Paris.in gloſ.§.1.gloſ.5.nu.53.& ſeq.moti duplici ratione, vt tradit ibidem Moder.Paris.quibus reſpondet Alciat. in d. c.quod ſedem.nu.38.& Rol.d.conſ.42.lib.2.

Sequor tamen in hoc priorem ſententiam,quam ſupra affirmaui, quòd ſcilicet, neque in hac conceſsione veniat merum,& mixtum Imperium, quam limito pri
43 mo non procedere, † quando eſſet conceſſum caſtrum cum omnimoda,vel pleniſsima iuriſdictione. Iaſ.nu.11, & 12.& Curt.Iun.in d.l.Imperium.Afflict. in d. conſtit. ea,quæ ad decus.nu. 24. Gloſ.Pariſ. d.gloſ.5.§.1.nu.48.
44 Secundo non procedit † cum concedens ſolùm habebat merum Imperium in caſtro Afflict.in d.conſtit. ea, quæ ad decus. nu. 27.Claud. in Spec. feud.in tit. de his,
45 qui feud.dar.poſſ.in 7.limit. Tertio non procedit † cum eſſet cõceſſa iuriſdictio alta & baſſa, vt poſt alios,quos adducit, tradit deciſum fuiſſe in Regia Camera Vrſill. in addi.ad Afflict.deciſ.122. num. 8. Quarto limitatur.

† quando

46 † quando ſpecialiter eſſet conceſſum, vt innuit Moder.
Paris. d. loco, & ſic obſeruatur in Regno noſtro, omnes
enim conceſsiones fiunt cum mero, ac mixto Imperio,
gladij poteſtate, & quatuor literis arbitrarijs, itaque vi-
di multas conceſsiones factas. Quinto, & vltimo limita-
tur in omnibus caſibus, quos conceſsit Claud. in d. rub.
de his, qui feud. dar. poſs.

Et his omnibus caſibus, in quibus venit merum Im-
47 perium, † veniunt quoq; cauſæ appellationũ vt tradit
Pariſ. conſ. 8. nu. 8. & 32. lib. 1. & late Ioan. Vinc. de An-
na. alleg. 52. nu. 40. & ſeq. ſenſit Capi. de generibus feu-
dorũ, verbo feudũ iuriſdictionale verſ. remanere quid
intelligatur, ſed contrariæ ſententiæ fuere Ang. in l. 1. §.
ſi quis mandatũ. de offi. eius. Iaco. in inueſti. verſ. cũ me-
ro, & mixto Imperio. nu. 9. Cur. Iun. trac. feu. 7. part. verſ.
12. Boerius deciſ. 30. nu. 12. Gloſ. Pariſ. §. 1. gloſ. 5. nu. 49.
& 50. Rol. conſ. 4. nu. 41. lib. 3. & idem Cap. affirmauit in
verb. feudorũ acceſſoria. verſ. appellationum cauſæ, &
adden. ad Bellu. Rubu. verbo Imperium, quod apud Hi-
ſpanos eſt l. ſancitum. l. pen. tit. 15. par. 2. & l. 9. tit. 4. par. 5.
& communiter in Regno obſeruatur, huiuſmodi enim
appellationum cauſæ à Principe conceduntur, vt in Re-
gia Camera obſeruari in dies videmus.

48 Veniunt etiam confiſcationes bonorum, pœnę mul-
ctæ, & omnes redditus cauſarũ ciuilium, & criminaliũ,
cum ſint fructus iuriſdictionis Bar. & alij communiter.
in l. fin. infra ſolut. matr. Luc. à Pen. in l. 1. nu. 19. de priui-
leg. Scol. lib. 12. Iacob. in verbo de caſtro Rubei. nu. 13.
in verb. & cum mero. nu. 8. Gloſ. Pariſ. glo. 1. §. 1. num. 51.
Rolan. conſ. 42. lib. 2. quo caſu veniunt condemnatio-

nes factæ ante conceſsionem, vt reſp. Bald. conſ. 419. lib. 4. ſiue condemnationes ſint factæ pro delicto commiſſo in territorio caſtri, ſiue extra territorium, vt diſtinguit idem Bal. conſ. 306. lib. 4.

49 † Veniunt etiam bona morientium ſine hærede Bertran. conſ. 276. nu. 17. lib. 3. & alij, quos adducit Boer. deciſ. 50. nu. 14. Iacob. verbo & cum mero nu. 17.

50 Continetur etiam, & poteſtas cognoſcendi de ponderibus, & menſuris Guid. Pap. deciſ. 490. Sed in Regno noſtro hoc non procedit, cum particulare Tribunal ſit ad hoc conſtitutum, quòd Magnæ Regiæ Curiæ Siclæ vocatur, ad cuius officiales, qui rationales vocantur, & ſunt 24. & duo Iuriſperiti, qui ſunt Iudices ipſius Curiæ, ſpectat cognitio ſuper ponderibus, & menſuris, ea non ſolùm ſignando, & ad iuſtum reducendo, verùm etiam in eis delicta commiſſa puniendo, de quo vidi literas Regias Sereniſsimi Regis Ladiſlai directas magiſtro Antonio de Alberto, regiſtratas in Regiſtro d. Regis anni 1394. fol. 15 à ter. quod ſeruatur in Archiuio Regiæ Curiæ Siclæ, & Afflic. dixit in conſti. Mercatores in prin. & in conſti. ad legitima pondera, in fin. Nec alius abſq; ſpeciali Priuilegio in prædictis iuriſdictionem exercet, prout accepi ab ampliſsimo Viro D. meo D. Franciſco Aluarez à Ribera Regiæ Cam. Sum. locum tenente, quæ practica confirmari poteſt ea ratione, quia cum ſpecialiter ſit illi Tribunali conceſſa, videtur à cæteris exépta, ita vt non veniat in generali conceſsione ex reg. tex. in c. 1. de cap. qui cur. vendi. cum concor. ibi. per gloſ. adduc.

51 Item † poteſtas etiam ſtatuta condendi voluit Dec. in cap. licèt cauſam. num. 10. de probatio. ac etiam

leges condendi, vt docet And. in Rub. quæ ſint reg nu. 3. verſ. concedendo generaliter, idem probat Iacob in inueſt. verbo cum mero, mixtoq; Imperio. nu 7. ſed contrarium affirmat Ang. in l. Imperium. col. 2. verſ. ex prædictis etiam de iuriſd. om. iudi. quem refert, & ſequitur Moder. Paris. in §. 1. gloſ. 5. nu. 57. vbi reprehendit And. æquiparantem legis condendæ poteſtatem, magiſtratus creandi, dicens, magiſtratus conſtitutionem non eſſe in ſe de regalibus, ſed effectum dominij, iuriſdictionis, vel Imperij, nam eo ipſo quòd iuriſdictio in aliquē trāſfertur, ſtatim in conſequentiam venit poteſtas creandi magiſtratus idoneos ad illius adminiſtrationē, & exercitium, & ſic verior videtur opinio.

52 † Item ferendi ſententiam forijudicationis latiſsimè dixit Afflic. in conſti. pœnam eorum 2. not. nu. 15. & 17.

53 † Non tamen venit poteſtas concedendi facultatem, vt corpora ſuſpenſorum tollantur à furcis Capic. in inueſti. de clauſulis feudorum verbo mero, & mixto Imperio Iacob. in eodem verbo nu. 8. & 10.

54 † Nec facultas remittendi, aut indulgendi crimina, vt

55 latiſsimè probat Sena. Pedam. deciſ. 101. † nec impo-

56 nendi noua, vectigalia, idem Iacob. d. verbo nu 18 † nec facultas reſtaurandi inſtantiam peremptam Rol. conſ. 4. nu. 10. & ſeq. lib. 3.

57 Nec ius exituræ, aut portulaniæ Roman. conſ. 271. Io. Vinc. Ann. ſing. 587. Mati Frecc. lib. 1. 3. offi. nu. 22.

58 Nec priuilegia, quæ concedens habebat in caſtro Luc. à Pen. in l. 2. nu. 3. C. de iure Reipublicæ. lib. 11.

59 Nec denique † merè Regalia, quæ non poſſunt per priuatum poſsideri, facultas, vt tabelliones, & magiſtra-

tus creandi, & cudendi monetam, & alia, Luc. a Pen. in l. 1 nu. 18. de priuileg. Scol. lib. 12. Bocr. deciſ. 59. num. 12. Marin. Frecc. lib. 3. 2. form. inueſtit. nu. 28. & in Gloſ. Pa-
60 riſ. d. loco nu. 53. & ſequ. † An autem veniat poteſtas inhibendi, item mittendi ad locum Iudicem aliquẽ, qui nomine infeudantis moretur, poteſtas comminandi, reſcribendi, quod in aliqua cauſa non reddatur ius, & reuocandi ſine cauſa priuilegium; latè Cap. verb. feudorum genera verbo feudum iuriſdictionale fol. 225, col.
61 2. an † operæ vaſſallorum debitæ domino, indeciſum reliquit. Capi. de clauſulis feudorum verbo cum perti-
62 nentijs, & denique † an vaſſalli latè Afflic. in c. 1. de cap. qui cur. vendi.

QVOAD PERSONAS.

Cap. III.

1 *PRiuilegium perſonale tranſit ad filios, ſed contra ſecundum communem.*

2 *Priuilegium, quod poteſt competere filijs patre viuente, ad eos tranſit.*

3 *Priuilegium mortuo patre extinguitur, beneficium verò tranſit ſecundum Areti.*

4 *Priuilegium ratione dignitatis conceſſum, tranſit ad filios mortuo patre.*

5 *Priuilegium conceſſum marito extenditur ad vxorem.*

6 *Vxor gaudet foro mariti etiam competente ex priuilegio.*

7 *Immunitas conceſſa marito, extenditur ad vxorem.*

8 *Priuilegium competens marito ne torqueri poſsit, extenditur ad vxorem.*

9 *Priuilegium ne contra Baronem admittantur teſtes vilis conditionis competit vxori.*

10 *Pœna impoſita offendenti maritum, non habet locum in offendente vxorem.*
11 *Offendens filium officialis non punitur eadem pœna, qua offendens officialem.*
12 *Maſculinum in Principum conceſsionibus concipit fœmininum.*
13 *Conceſsio facta alicui, & filijs rei reddititiæ feudo comprehendit natos ex fœminis.*
14 *Priuilegium ſtrictæ interpretationis non continet fœminas.*
15 *Emphiteuſis pro ſe, & filijs recepta, continet natos ex fœminis.*
16 *Caſtro conceſſo alicui, & filijs, ad nepotes extenditur conceſsio.*
17 *Filiorum appellatione in vltimis voluntatibus continentur nepotes, cùm de eorum commodo agitur.*
18 *Filiorum appellatione in conceſsionibus Principum, continentur nepotes.*
19 *Priuilegium conceſſum Titio, & filijs, non reuocatur quoad filios, reuocatis omnibus priuilegijs excepto priuilegio Titij.*
20 *Reuocato priuilegio Titij, vt in caſu præcedenti, non cenſetur reuocatum priuilegium filiorum.*
21 *Feudum conceſſum alicui, & filijs extenditur ad nepotes.*
22 *Feudum alicui, & filijs conceſsum ad omnes deſcendentes extenditur, quod in maioratu etiam locum habet.*
23 *Comitatus pro ſe, & filijs conceſſus non extenditur ad nepotes.*
24 *Feudum ſimpliciter conceſſum non eſt perſonale, ſed ad omnes deſcendentes extenditur.*
25 *Feudum ſimpliciter conceſsum, præſumitur hæreditarium ex multorum ſententia, licèt plures contra.*
26 *Feudum ſimpliciter conceſſum in Regno, præſumitur hæreditariũ.*
27 *Feudi natura duplex generalis, & particularis.*
28 *Feudi natura ſpetialis inſpicienda eſt.*
29 *Feudum præſumitur conceſſum ſecundum conſuetudinem loci.*
30 *Conſuetudo ſpecialis vincit generalem.*
31 *Immunitas conceſsa alicui, & poſteris, extenditur ad fœminas in beneficio Principis.*
32 *Priuilegium in dubio præſumitur reale, & tranſit ad hæredes.*
33 *Priuilegium conceſſum ciuibus, extenditur ad comitatenſes.*
34 *Immunitas conceſsa alicui, & filijs, cõpetit filijs etiã in vita patris.*

35 Priuile-

35 Priuilegium legitimandi alicui, & filijs conceſſum, pertinet ad filios viuente patre.

36 Feudum conceſſum pro ſe, & hæredibus quibuſcunque ad hæredes extraneos extenditur, ſed nos contra.

37 Immunitas conceſſa alicui, & hæredibus, & ſucceſſoribus ad particulares etiam extenditur.

QVòad tertium caput, beneficium nempè Principis latiſsimè interpretandum eſſe, quòad perſonas apertiſsimè ex pluribus demõſtrari poteſt. Et primo quidem ex l. emancipatum. infra de Sena. l. milites. C. de quæſtio. l. decurionum. C. de pen. l. 1. de priuileg. eorum, qui in ſac. pal. mili. lib. 12. ex quibus iuribus adnotarunt Tiraq. poſt alios in tract. de iure 1. gen. q. 40. nu. 45. & q. 59. nu. 2.

1 † Priuilegium alioquin perſonale ad filios extendi idẽ lo Lecirier. tract. de primogen. q. 25. lib. 1. in cõtrariũ tamen facit l. penult. in §. ſi puellæ, vbi Iacob. de Are. & Bar. not. infra de ritu nuptia. quod voluerunt Ioan. And. Lap. Anch. Gem. & Phili. Franc. in c. ne aliqui. de priuile. lib. 6. Alex. in l. quia tale. nu. 2. ſolut. matr. qui communem dicit, & latius Micha. ab Aguirre in celeberrimo

2 reſponſo ſucce. Regni Portugalliæ 2. par. nu. 304. † quę concluſio non habet dubitationẽ viuente patre, quandò filijs poteſt competere, vt docuit Io. à Pla. in l. in filijs, nu. 5. C. de decurio. lib. 10. & poſt eum Paul. Caſt. in l. maritum. ſolut. mat. ſed difficultas eſt, an mortuo patre extinguatur, in quo diſtinguit Aret. cuius diſtinctio perti-

3 net ad materiam noſtram. † Beneficium fauorabile trãſire ad filios, priuilegium verò odioſum non tranſire,

ita

ita inquit Areti.in l.maritum.nu.4 infra ſolut.matr. aliter tamen,& vt arbitror verius diſtinguũt Abb.& Ana-
4 nia in c.licèt de cenſi. † tùm demum tranſire priuilegiũ patris ad filios, cùm eſt conceſſum ratione dignitatis, cuius diſtinctionis ea eſt ratio, quam adduxit Henric, Boich.in c.mandata nu.3. de præſumptio. id propterea eſſe,quia perſona patris eſt mediata cauſa priuilegij, cũ immediata ſit ipſa dignitas, cuius reliquiæ remanent
5 apud filios, hinc etiam procedit † quòd priuilegium alicui cõceſſum ad vxores extenditur l.1.& 2.vbi Odoffr. not.C.de vxor.milit.l.in ſacris la vltima.C. de proxi. ſacro.ſcrin.& l.quoties.C.de priuileg.ſcho.lib.12.quas adducit Oldr.conſ.300.nu.1.l.2.vbi Alber.& Bal.not.C.de
6 Epiſc.& Cleri. † idq; in priuilegio fori tradidit Impera. in l.3.& 4.C.de Caſtrẽſ.& miniſt.lib.12. & docuit Gloſ. in c.eos.32. diſtin. quam ſequuntur Abb. & Imol. in c.2. de foro competen.ſiue forum viri ſit ex iure communi, ſiue ſit ex priuilegio,ratione artis,vel profeſsionis,vt docuit Mari.Socc.in rub.de foro compet.verſ.66.num.13.
7 † in priuilegio immunitatis,tradit Alber.1. par. ſtatutorum.q.114.quem ſequitur Alcia.in l.2.num. 21.C. de in ius voc. extendit idem Ioan.à Plat. in l. mulieres.C. de
8 digni.lib.12. † etiam ad priuilegia competentia marito, ne torqueri poſsit, & in Regno noſtro Afflic. in conſtit.
9 proſequentes q.2. quod in ea ſtatuitur † non eſſe teſtes ignobiles admittendos aduerſus Barones ad corũ vxores extenditur,quæ omnia in beneficijs ſolùm tanquàm fauorabilibus locum habent, vt ſcripſit copioſiſsimè And.Tiraq.in legi connubiali.l.6.glo.2.num.64.Secus
10 verò in materia pœnali, ideoq;. † ſi atrox aliqua pœna

impone-

imponeretur offendenti aliquem in dignitate conſtitu-
tum, non haberet locũ huiuſmodi pœna in eo, qui vxo-
ri iniuriam inferret, vt reſpondit Areti.conſ.130. quem
11 ſequuntur Dec. & Alciat. in l. 2. C. de in ius voc. † & in
offendente filium officialis, docuit Bald.in l.1. C. ſi rect.
prouinc. quem ſequitur Areti.in l.maritum.ſolut.matri.
Item ex eo, quod tradiderunt Gloſ.& Imol in l.ſi ita ſcri
ptum.in princ.infra de leg.2.Abb.in c.ſignificauit.de re
ſcrip.Compoſtel.in c.ſedes.eo. tit. Gemin. in c.in gene-
rali 3. caſu. de electio. lib.6.Ang.Areti.in §.fin. inſti. qui
teſtamenta facere poſſunt.Iaſ.in l.ſi quis id.quod.nu.23.
verſ.5.limit.de iuriſd.om.iudi.Io.Lup. in rub.de doh.in-
ter vir.& vxor.§.69.nu.24.Corn.cōſ.177.lib.4.Dec.cōſ.
32.Iaſ.cōſ.142.lib.2.Pariſ.cōſ.20.lib.1.Rol.cōſ.93.nu.26.
lib.2.Claud.in hac l.& Tiraq.in tract.de retrac.cōſang.
12 §.1.gloſ.9.nu.186.& 204.qui oēs vno ore fatentur, † ma
ſculinum in Principum conceſsionibus concipere fœ-
mininum. Atque hinc dixit Bal.in l.2.C.de iure emphi-
teotico, quem ſequitur Par.de reintegra.feud.fol.74.in
c.nati à fœminis, an veniant in conceſsione facta alicui
13 ex filijs: † quod ſi conceditur res reddititia feudo alicui,
& filijs eius, comprehenduntur nati ex fœminis nuptis,
14 † & tamen in priuilegijs,& alijs, quæ ſtrictè interpætan-
tur non continentur, vt ſcripſerunt Imol.Gemi.Areti.lo
cis citatis,& alij relati ab Anto.Gabriel.lib.com.conclu.
15 tit.de verbo.ſigni.concluſ.6.num.17.& ſeq. quod & † in
emphiteuſi pro ſe, & filijs recepta reſponderunt Guid.
de Suzza in l.quicunque.C.de ſeru.fugit. Imol. in c. po-
tuit.in fi.de loca.Alex.in l.quod dicitur.la 2.nu.25. infra
de verb. oblig. Iul.Clar. lib.5.recep. ſent.§.emphiteuſis.

q. 32. Pinel. in l. 3. nu. 33. C. de bon. mater. eſtq; frequẽtius receptum, vt teſtatur D. Couar. var. reſol. lib. 2. c. 18. nu. 1. licet poſt Saly. Iaſ. Dec. Alcia. Gloſ. Pariſ. & alios contrarium verius exiſtimet.

Ad idẽ quoq; pertinet, quod nos docuit Bar. in l. libe-
16 rorũ. nu. 7. de verb. ſignifi. † cõceſſo caſtro alicui, & filijs etiã ad nepotes extendi Bart. ſequuti ſunt Martin. Laud. trac. de priuileg. q. 94. And. Gãb. de exten. nu. 166. Alex. conſ. 17. nu. 5. lib. 5. Card. in c. 2. de verb. ſignifi. Ancha. in c. 2. de baptiſm. Felin. in c. cauſam quæ. nu. 12. de reſcrip. Gozad. conſ. 39. nu. 16. Socci. conſ. 59. lib. 1. Dec. cõſ. 372. nu. 9. Nact. conſ. 64. nu. 14. qui ad oẽs deſcendentes extẽdit, & alij, quos in id attulit Ant. Gabri. d. tit. de ver. ſigni. concluſ. 1. nu. 15. cuius doctrina ea potiſsimum ratione
17 confirmari poteſt, † nã ſi in vltimis voluntatibus, in quibus latior tantum interpretatio facienda eſt, l. in teſtamentis. de reg. iur. appellatione filiorũ, nepotes continẽtur, cum de eorũ cõmodo agitur, vt ſcriptũ reliquerunt Bart. & Alcia. in d. l. liberorũ ſcriben. omnes. in l. Gallus. § inſtituẽs. infra de lib. & poſth. Alex. cõſ. 50. col. 3. lib. 2. Dec. conſ. 286. nu. 6. Cur. Iun. conſ. 114. nu. 2. Paris. cõſ. 52. nu. 24. conſ. 78. nu. 10. lib. 2. & cõſ. 17. nu. 7. & 9. lib. 3. Ant. Rub. conſ. 1. nu. 12. & conſ. 28. nu. 9. Rolan. conſ. 93. nu. 19. lib. 2. conſ. 43. nu. 1. & 27. lib. 4. & Menoc. conſ. 19. nu. 78.
18 & 81. Montal. in l. 9. tit. 5. lib. 3. fori verbo *o nietos.* † multò ergo fortius id admittendũ eſt in conceſsionibus Principũ, quæ latiorẽ, quàm vltimæ volũtates interpretationẽ recipiũt. c. cũ dilecti. de dona. idẽ dicendũ eſt eadẽ rõne in quauis conceſsione, in qua notabilis eſt fauor filiorũ,
19 † vt cum conceditur Titio, & filijs aliquod priuilegium

S reuoca-

reuocatis deinde omnium priuilegijs excepto priuilegio Titij non cenſeatur reuocatum priuilegium filiorũ, vt docuerunt Iaco. Buttig. Bald. & alij, quos adducit, & ſequitur Alcia. nu. 11. in l. non plures. C. de ſacroſan. Ec-
20 cleſ. & è conuerſo, † reuocato priuilegio Titij non cenſeatur reuocatum priuilegium filiorum, vt voluerunt Saly. & Aret. And. Barb. in addi. Bal. & Alciat. in d. l. non
21 plures. C. de ſacroſ. Eccleſ. † quod & in conceſsionibus feudorum locum habere voluerunt Alex. in l. Gallus. §. inſtituens. de lib. & poſthu. Anchar. in c. canonum ſtatuta. nu. 149. de cõſtit. Iaſ. in l. de quibus. nu. 19. ſupra de leg.
22 † Immo non ſolum ad nepotes, verùm etiam ad omnes deſcendentes feudum alicui, & filijs conceſſum extendi tur Gloſ. in c. 1. §. & ſi clientulus, quã ibi receperunt Bal. Iacob. Beluis. Mart. Laudens, & Aluaro. de alien. feud. idem Bal. in c. quę in Eccleſiarum. nu. 80. de conſtitu. cui ſe ſubſcripſerunt Alex. conſ. 124. num. 7. lib. 4. conſ. 17. in prin. & 26. nu. 8. lib. 5 Dec. conſ. 445. nu. 51. Iaſ. in l. de quibus. nu. 20. ſupra de legi. & in l. 2. nu. 191. C. de iure emphiteu. Iacob. in inueſti. verbo præſentes col. 1. Cur. Iun. de feudis 2. parte 7. q. col. 3. Nicol. Eutrar. in cent. loco à feudo ad emphit. nu. 7. Capic. in inueſti. de clauſulis feudorum, verbo & filijs, & hæredibus, & verbo feudatariorum filij. Cotta. in memoriali verbo filiorum appellatione Mati. Frece. de ſubfeu. lib. 3. de diff. inter feuda Regalia diff. 41. Tiraq. in l. Boues. §. hoc ſermone. i Reg. nu. 77. Anto. Gab. d. tit. de verb. ſignifi. conclu. 1. nu. 36. & latè poſt Pariſ. Ruin. & Socci. Iun. tradit Molin. de primoge. Hiſpan. lip. 1. c. 6. nu. 29. Greg. Lop. l. 68. tit. 18. par. 3. verbo *e ſus nietos*. & Menoc. conſ. 1. nu. 189. quod & in

maio-

maioratu locum habere voluerunt D. Couar.lib.pract. q.c.38.nu.6.& 7.& Moli.d.loco.nu. 28. id tamen limitãt
23 ſcribentes † non habere locum in conceſsione comitatus,& Baroniæ pro ſe,& filijs, in qua non veniunt nepotes cum facilius huiuſmodi feuda dignitatum ad priſtinam naturam reuertãtur.Gloſ.in c.1.§.& quia de his, qui feud.dar.poſſ.& alij,quos adducit Mari.Frecc.d.loco.differentia 36.
24 Et quod longè notabilius eſt, † non ſolum cum pro ſe, & filijs feudum conceditur ad omnes deſcendentes pertinet, verum etiam cum alicui ſimpliciter conceditur,nec perſonalis erit conceſsio, vt latiſsimè huiuſmodi conceſsio interpretetur, ita poſt Pet. & Iaſ.in l apud Iulian.§. ſi quis alicui de leg.1. tradiderunt, ac communem fatentur Cotta.in memoriali verbo feudum ſimpliciter Mari.Frecc.lib.3.de formul inueſti.1.formu.nu. 2 & Iul.Clar.§.feudum.q.9.nu.6.Thom.Marin.in comment.feud.1.q.nu.47.& ſeq.verſ.quod primum.

Hoc autem feudũ ita ſimpliciter conceſſum de iure Hiſpan.non niſi ad nepotes trãſit.l.6.tit.26.par.4.cuius diſpoſitionis rationem aſſignat Greg. Lop.inibi dicens hoc fuiſſe ita diſpoſitũ, ne proprietas reddatur inutilis, vel minus vtilis, mihi autẽ alia nõ occurrit, pter voluntatẽ Regis Alfonſi,qui illas leges cõpilari iuſsit,ne videretur Hiſpanos Reges Imperialia iura obſeruare, vt latè deducit Io. Bap.Viglialo: in Antin.iurisliteræ A.in prin.

Sed † certiſsimum eſt feudum ſimpliciter conceſſum ad ſucceſſores, qui aliàs ex natura feudi ſuccederẽt pertinere,ita difficillimũ eſt cognoſcere,an huiuſmodi feudum hæreditariũ,aut ex pacto, & prouidentia præ-

 ſumen-

ſumendum ſit, cùm vtriuſq; ſententiæ ſint authores grauiſsimi, qui inuicem aduerſantur, ac vtramq; cõem fa-
25 tentur. † Hæreditariũ namq; præſumi tradiderũt And. Iſer.in c.1.§.huius aũt generis nu.11.ibiq; latiſsimè in addit.verbo,& hæredibus ex quib.cau.feud.ammic. idem Andr.Bal.& Aluaro.in c.1.an agnatus,& in c.1.§.etſi libellũ.nu.9.de alie.feud.pa. Pernus.in notab.2.not.col.1. Afflict.deciſ.140.ibiq; latiſsimè Vrſill.in addit.Capi.in inueſt.verbo feudorũ genera verbo hæreditariũ cõcluſ. 3.Boſsius tit.de Principe nu.309.Aug.Bero.conſ.77.nu. 15 lib.1.conſ.26.nu.8.lib.3.Paris.cõſ.5 nu.8.& cõſ.23.nu. 159.lib.1.Cur.Iun.con.3.nu.4 conſ.138.nu.15.Ruin.cõſ. 15.nu.6.17.nu.3.lib.1.Alcia.reſpon.1.nu.5.lib.3.& reſp. 20.nu.2.eod.lib.Ant.Rub.conſ.18.nu 3.& conſ.84.nu.3. Natta.cõſ.634.nu.6.lib.3.Io.Bapt.Ferret.conſ.120.nu.2. Card.Alb.cõſ.2.nu.26.& cõſ.3.nu.3.& alij,quos congerũt D.Couar.lib.pract.quæſt.c.38.nu.13.& var.reſol.2.c. 18.nu.3.Rolan.à Val.cõſ.92.nu.39.lib.1.cõſ.67.nu.23.lib. 2.& cõſ.55.in prin.lib.3.Thom.Marinus tract. de generibus feudor.fol.10.nu.52. Michael ab Aguirre in reſp. de ſucceſ.Regni Portugal.1.par.num.7.& Greg. Lop.in gloſ.l.6.tit.26.par.4.verbo *lo heredan*.Cõtrariũ tñ fuit determinatũ ab innumeris Doctoribus, quorũ primus eſt And.Iſer.in c.1.§.ſed qa.nu.14.de his qui feud.dar.poſſ. idẽ quoq; ſcripſerũt Iacob.Beluis.in c.1.de eo qui ſibi,& hære.ſuis Aluaro.in c.1.quib.mod.feud cõſti. poteſt Bal. in l.1.q.31.infra de rer.diuiſ.& in l.1.& l.liberti,libertę q; nu.31.C.de oper.libert.Pau.Caſt.in l.ſi mihi,& Titio.infra de verb.oblig.& in l.ſed ſi hac §.liberos,parẽteſq; de in ius voc.Iaſ.in l.1.nu.57.& ĩ l.2.nu.188.& 194.C.de iure

emphit.

emphit. Bella. deciſ. 741. nu 12. Affli. in c. 1. nu. 27. & ſeq. quib. cauſ. feud. amitt. Hipp. ſing. 160. nu. 5. Alex. conſ. 15. nu. 12. lib. 5. Pariſ. conſ. 15. nu. 19. lib. 3. Socci. Iun. cõſ. 42. nu. 3. lib. 3. Menoc. conſ. 181. nu. 71. Tiraq. de retract. conſang. §. 32. gloſ. 1. nu. 74. Zaſ. in epitome feu. par. 11. nu. 31. glo. pari. tit. 1. §. 7. nu. 31. & Zaſ. cõſ. 50. nu. 42. Loffr. latiſſimè cõſ. 1. nu. 99. & 128. Minad. cõſ. 10. nu. 2. Camer. in c. Imperialẽ. §. ꝑterea ducat⁹ fol 46. col. 4. litera S & T. & in c. 1. in princ. nu. 32. 35. & ſeq. an agnatus, Sena. Pedam. qui latiſſimè diſputat deciſ. 161. & magis cõem appellat Thom. Marin. de generibus feud. fol. 11. nu. 54. & ſeq. & Cumias. Siculus in c. Regni Sicilię ſi aliquẽ. nu. 249 quę ſententia verior videtur ex adductis à Sena. Pedam. & Loffre. non obſtantibus authoritatibus Iſer. quas declarant Loffr. d. conſ. 5. nu. 101. & Camera. d. loco.

In hoc tñ Regno cũ inueſtituræ cõis forma pro ſe, & heredibus cõcipiatur, vt inquit And. in c. 1. §. & ſi libellũ. num. 9. de alien. feu. pater. & in c. 1. §. naturales. nu. 8. ſi de feu. fuer. controuer. in conſtit. vt de ſucceſsionibus. col. 2.

26 † ita etiã in dubio hæreditariũ præſumetur, vt tradunt Napo. in cõſuet. & ſi teſtator verbo diſponere Cap. poſt Ant. de Alex. de gener. feud. in inueſti. verbo hęreditariũ Affli. in c. 1. quib. ex cau. feud. ammitt. & in conſtit. vt de ſucceſsionibus. nu. 68. & deciſ. 140. Minad. d cõſ. 10. nu. 7. Marin. Frecc. lib. 3. de ſubfeu. in 1. form. inueſti. num. 14. Loffre. conſ. 1. nu. 60. & D. Vin. de Franch. deciſ. 6. nu. 3. & licèt Luc. à Pen. in l. deſcriptionis. nu. 32. C. de imponẽda lucratiua deſcrip. lib. 10. & addentes ad Napo d. d. loco contrarium defendant, prior tamen hæc noſtra opinio, vt magis recepta, ita quoque verior exiſtimanda eſt.

Nam

27 Nam cum feudi natura duplex ſit † altera generalis, altera ſpecialis,& generalis dici poſsit ea,quę à commu ni iure feudorum peruenit, vt ſi ſimpliciter conceditur feudum ex pacto,& prouidentia ſit, vt ſuperius probauimus,altera verò ſpecialis,quę tribuitur ſpecialiter recipienti à concedente in inueſtitura, vt putà quod feudum recipiatur pro ſe,& hæredibus,& conſequenter ſit hæreditarium,conſequens eſt, vt cum in Regno. Ex generali conſuetudine inueſtiturarum ſit vſurpatum, vt conceſsio pro ſe,& hæredibus concipi ſoleat,eſt effecta huiuſmodi clauſula de natura inueſtituræ iuxta l. quod ſi nolit. §. quia aſsidua. infra de edili. edicto, ac conſe-
28 quenter † huiuſmodi natura ſpecialis potius, quàm generalis eſt attendenda, vt iuxta eam præſumatur facta conceſsio,ita Bal. conſ.207. col.2.lib.2. Siluanus de recogni.feu.q.78.& latè Menoc.conſ.148.nu.20.ad quod etiam facit,quod ſcripſit Gloſ.Pariſ.tit.1.§.5. nu. 74. qui
29 voluit † ſimplicem conceſsionem feudi intelligi factam ſecundum regularem naturam feudi,quàm habet conſuetudo loci quę habetur,vt ius cōmune in loco † ac vti ſpecialis conſuetudo Regni vincit generalem conſuetudinem feudorum, vt inquit Capi.in inueſti.verbo feudorum leges.fol.261.

Sed vt ad noſtrum propoſitũ reuertamur,vnde paulò lõgius digreſsi eramus, dicebamus enim quòad perſonas Beneficium Principis latiſsimè eſſe interpretan-
31 dum,confirmatur, † nam licèt aliàs immunitas conceſſa alicui, & poſteris non extendatur ad fœminas.l. 1. infra de iure immun. id tamen in beneficio Principis non obſeruatur Paul.Caſt. & Alex. in l.quia tale ſolut.matr.

Imol.

Imol.in l.ſi ita ſcriptum.de leg 2. Alex.conſ.160.num.7.
lib.2.Dec.conſ.32 nu.4.& in l fœminæ.nu.58.& ſeq.de
reg.iur.Pernus conſ.2.in fi.Rolan.conſ.93 nu.28.lib.2.&
Arias Pinel.egregius Luſitanus. in l.3.nu.32. C. de bon.
mater. Sic etiam ex eadem ratione priuileg um perſo-
nale quod aliàs perſonam non egreditur l.1. ſupra eod.
l.priuilegia quędam.de reg.iur.& reg. priuilegium eod.
tit.lib 6.beneficium tamen Principis in dubio tranſit ad
32 hæredes † cum præſumatur potius reale, quàm perſo-
nale.Dec.in l.in omnibus.num.5.de reg.iur.confirmatur
atem hoc caput per id,quod tradiderunt Imol.in rub.ſo
lut.matr.Martin.Laud. in tract. de priuileg. q.99. And.
Gambar.trac.de exteſionibus.nu.160 Feli. in c. cauſam,
33 quæ.de reſcript. vbi voluerunt † conceſsionem Princi-
pis loquentem de ciuibus extendi ad comitatenſes, con
firmatur etiam ex doct.Bart.quem ſequuntur ibi cæteri
ſcribẽtes in l.Gallus.§.quidam rectè.infra de lib. & poſt
34 hu. † immunitatem conceſſam alicui,& filijs compete-
re filijs etiam in vita patris,ex quo infert ibi Ang.num.5.
35 † priuilegium legitimandi alicui,& filijs conceſſum etiã
in vita patris ad filios pertinere; quod generaliter proce
dit in quolibet priuilegio, quod poteſt pluribus in ſoli-
dum competere, niſi hæredum quoque mentio fieret,
nam eo caſu cùm non poſsit eſſe hæres viuentis,intelli-
gitur ordine ſucceſsiuo conceſſum, vt ſcribit Iaſ.eod.lo-
co.num.28.& 50.Conualidatur pariter ex doctri.Pet.&
Iacob.de Aren. quos refert, & ſequitur Henri. Boich. in
c.cum dilecti.num.10. & 11. de dona. qui probauerunt
36 feudum alicui, & hæredibus cõceſſum pertinere etiam
ad extraneos hæredes, non ſolùm filios, aduerſus quos

tamen

tamen apertè,& benè ſcripſerunt Bar.& cæteri in l. Gallus.§.etiam ſi parente de lib.& poſthu.gloſ. Paul.Caſtr. & Rip.nu.14.in l.ex facto.§. fin. ad Trebellia. qui communem appellat niſi eſſet cõceſsio pro ſe, & hæredibus quibuſcunque, vt teſtatur Iaſ. & Rip.nu.16. dictis locis, & diximus latè ſupra in c.1.in vlt.quæſt.nu.41.Ad idem quoque facit,quod reſpondit Alex.cõſ.193.nu.2.lib.2.
37 † priuilegium immunitatis alicui hæredibus,& ſucceſſoribus conceſſum etiã ad particulares ſucceſſores pertinere. Alex.ſequuti ſunt Iaſ. in l. quædam. §. nihil intereſt 3.limita.infra de eden.Dec.conſ.285.nu.5. & Alcia. reſpon.18.nu.3.lib.4.

QVOAD TEMPVS.

Cap. IIII.

1 Priuilegium extenditur ad futura.
2 Clauſula non obſtante tollit impedimenta etiam futura.
3 Clauſula non obſtante tollit conſtitutiones, & conſuetudines futuras.
4 Priuilegium exemptionis conceſſum Eccleſijs ad poſtea conſtructas extenditur.
5 Imminutas extenditur ad nouam oneris impoſitionem.
6 Immunitas ſimpliciter conceſſa comprehendit futura bona.
7 Priuilegium exemptionis ſolutionis pedagij,comprehendit terras poſtea conſtructas.
8 Conceſſa terra cum functionibus fiſcalibus veniunt etiam futura, licet contrarium fuerit deciſum per Regiam Cameram.
9 Conceſſis priuilegijs vnius ciuitatis alteri, etiã futura continentur.
10 In feudis ius futurum non continetur.
11 Legatum quæritur ignoranti.
12 Matrimonium ante diem notificationis repudij ſoluitur.
13 Præmium conceſſum in ſtatuto capienti bannitum,quæritur capiẽti etiam

ti etiam ſi ſtatutum ignorauerit.
14 Indulgentia quæritur etiam ignoranti.
15 Priuilegium nō quæritur ante acceptationem ſecundum cōmunem.
16 Abſolutio excommunicato non prodeſt ante ſcientiam.
17 Literæ familiaritatis non proſunt ignoranti.
18 Indultus non dum publicatus non operatur.
19 Ex priuilegio ante acceptationem eſt ius quæſitum ſecundum Card. & Dec.
20 Priuilegium ad aliquid faciendum non prodeſt ignoranti, ſecus verò cum continet actum perfectum.
21 Gratiæ æquiparantur legatis.
22 Priuilegium conceſſum per viā legis generalis quæritur ignoranti.
23 In priuilegio non requiritur ſcientia eius contra quem conceditur.
24 Priuilegium ante acceptationem non poteſt reuocari.
25 Eligentes ex neceſſitate officij non poſſunt reuocare electum.
26 Priuilegium per procuratorem, vel epiſtolam impetratum prodeſt ignoranti.
27 Ad acceptandum beneficium requiritur ſpeciale mandatum.
28 Ratihabitio acceptationis retrotrahitur quoad ius ad diem acceptationis.
29 Aſſenſus prodeſt ignorantibus, ſed nos contra.
30 Nobilitas quæritur ignoranti.
31 Infans poteſt nobilitari.
32 Officium publicum neceſſitate, & authoritate iniunctum ſubdito quæritur ignoranti.
33 Officium habens adminiſtrationem annexam nō queritur ignorāti.
34 Militia poteſt conferri infanti, abſenti, & ignoranti.
35 Rex poteſt creari infans, & ignorans.
36 Legitimatio poteſt conferri in abſentem.
37 Abſens poteſt recipi in Ciuem.
38 Abſens, & ignorans poteſt abſolui eo caſu, quo poteſt inuitus.
39 Feudum poteſt conferri infanti, & ignoranti.
40 Acceptatio tacita ſufficiens eſt in priuilegio.
41 Donatio remuneratoria quæritur abſenti.
42 Pax prodeſt abſenti.
43 Libertas confertur in abſentem.

44 *Iuramentum confirmat donationem factam abſenti.*
45 *Notarius quærit abſenti.*
46 *Dominium quæritur abſenti ſequuta acceptatione, & apprehenſa poſſeſsione rei donatæ.*
47 *Piæ cauſæ acquiritur inter abſentes.*
48 *Beneficium Principis eſt perpetuum.*
49 *Gratia non expirat re integra morte concedentis.*
50 *Aſſenſus eſt perpetuus, nec finitur tempore.*
51 *Poteſtas ædificandi turrim intelligitur de prima ædificatione ex deciſ. Afflict.*
52 *Licentia diſponendi de feudis inter filios, intelligitur de prima diſpoſitione.*
53 *Lex boues §. hoc ſermone non habet locum quãdo priuilegium eſſet temporale in beneficijs, etiam fauorabilibus.*
54 *Aſſenſus teſtandi non intelligitur de primo teſtamento.*

QVartum principale caput eſt, quoad tẽpus, quod poteſt tribus modis intelligi. Primo an extendatur ad tempus futurum, ita vt comprehendat res poſtea quæſitas. Secundo à quo tempore ſummat vires. Tertio quanto tempore duret.

1 Et quoad primum concludendum eſt omnino † priuilegium extendi ad futura quia circa, vbi ſcribentes de priuileg. Bartholom. Brixienſis in quæſt. domi. quęſt. 25. nu. 2. & 58. nu. 2. Iacob. de Are. nu. 3. & Bart. in fi. in l. damni infecti. §. ſi is, qui vicinas. infr. de dãno infect. Alberi. in l. placet. poſt Ricar. C. de ſacr. ſan. Eccleſ. Bal. cõſ. 407. 2. dubio. lib. 5. Feder. Sen. conſ. 32. Paul. Caſtr. conſ. 24. lib. 2. Iaſ. in l. ſi ex toto. nu. 11. & 12. de leg. 1. Paris. cõſ. 68. nu. 7. lib. 1. & conſ. 73. nu. 29. lib. 4. Alciat. reſp. 34. nu. 8. lib. 1. Franciſ. Marc. deciſ. 425. nu. 7. 2. par. ad quod facit primo, quod voluerunt D. de Rota deciſ. 33. nu. 13. de

præben.

2 præben.in antiquis:nempè † clauſulam nõ obſtante tollere impedimenta etiam futura, quod habet locum
3 etiam † quòad conſtitutiones,& conſuetudines futuras, vt probarunt Dyn.Bar.Bal.Ang.Cum.Alex.& Iaſ.in l.ſi mihi,& tibi.§.in legatis.de leg.1.Floria.in l.ſi ſeruitus.de ſeruit.vrb.præd.Bal.nouel.in tract.de dot.6.par.21.ſpecial.in fine,& latiſsimè Tiraq.tract.retract.in pręfat.nu. 18.qui generaliter concludit idem eſſe in lege, quotieſcunque per eam tollitur aliqua conſuetudo tanquam irrationabilis,vel iniqua,intelligitur enim ſublata etiam futura conſuetudo, quod elegantiſsimè explicat quatuor concluſionibus propoſitis D.Couar. var. reſol. lib. 3.c.13.nu.4.Secundo facit ad idem quod ſcriptum reliquerunt Rayne. Pet. Cyn. & Fulg. in l.placet.C.de ſacr. ſan.Eccleſ.Alex.conſ.178.nu.13. lib.2. & Iaſ.in l.qui fi-
4 liabus.nu.13. de leg. 1. † priuilegium exemptionis conceſſum Eccleſijs ciuitatis, etiam ad poſtea conſtructas extendi,confirmatur, & tertio ex eo quod docuit Alex. d.conſ.178. nu.8. & 9.lib.2.& Iaſ.in l.ſi ex toto. nu.11.de
5 leg. 1. † conceſsionem immunitatis extendi ad nouam oneris impoſitionem.Corroboratur quoque, & quarto ex doctr.Bar.conſ.59.nu.8.Bal.conſ.112 nu.8.lib.2.Alex. d.conſ.178.num.18.lib. 2.Iaſ.conſ.25.num.1.lib.2.& in l. qui filiabus nu.3.de leg.1.Paris.conſ.68.nu.7.lib.1. & Se
6 na.Pedam.deciſ.136.nu.1.qui vno ore fatentur † immu nitatem ſimpliciter conceſſam, etiam ad futura bona extendi,voluit etiã & quinto Guid. Pap. deciſ.489. cui
7 acceſsit Franciſ.Marc.deciſ.425.nu.8.lib.2 † priuilegiũ exemptionis ſolutionis pedagij comprehendere terras poſtea à Principe conſtructas. conſolidatur. 6 ex do-

ctri.celeberrimi Roderici Suares. alleg.6.nu.8.qui voluit iuriſdictionem caſtro conceſſam ad territoriũ poſtea auctum extendi.6 ex doctri. Loffr. quem ſequitur Ioa.Vinc.Anna in c.1.nu.265.& 266.de vaſſal. decrep.
8 æta.qui voluit † conceſſa terra cum functionibus fiſcalibus,venire etiam futuras, at contrariũ nouiſsimè fuit deciſum per Regiam Cameram Summariæ in Collaterali conſilio in cauſa Illuſtriſs.Ducis Andriæ cum Regio Fiſco, referente vtriuſque iuris diſciplinę periciſsimo,ac inſigni viro D. Frãciſco Antonio de Dauid nũc in Supremum Italiæ apud inuictiſsimum Regem noſtrum Tribunal cooptato die 12. Iunij 1585. Et deniq; 7.ex communi ſcribentium ſententia in l. 1. de lega.1.
9 qui voluerunt † priuilegijs vnius ciuitatis alteri conceſſis,intelligi conceſſa etiam futura: ita refert eſſe receptã ſentẽtiam poſt Rip.Crauet.Crot.& alios Marcel.Beringutius in d.l. 1. de leg.1.quæ generalis concluſio limita-
10 tur,† vt non procedat in feudis,in quorũ conceſsione ius futurum ſuperueniens non continetur, vt colligitur ex deciſ.Regiæ Cameræ,quam refert Io.Vinc.Anna.in c.1. de vaſſal.decrep.æta.in fine.

Circa ſecundum à quo tempore ſumat vires priuilegiũ,vt ad Bart.cõmentariũ aliquando veniamus, dubiũ eſt,an à tpe conceſsionis,vel ſciẽtiæ,qua in re Pet.Cyn. & Alberi. hic num. 16. vt refert Bart. voluerunt acquiri
11 etiam ignoranti, ſicut in ſimili † legatum ignorãti quæ-
12 ritur.l.cum pater.§.ſurdo.de leg.2.& matrimonium ante diem notificationis † repudij ſoluitur l.licet.C. de repudijs, quorum ſententia confirmatur ex doctr. Bart.in l. omnes populi.5.quęſt.principali.nu.38.de iuſt.& iur.qui

voluit

13 voluit † deberi præmium in ſtatuto contentum capienti bannitum, licèt ſtatutum, eiuſq; præmium ignorauerit, confirmatur præterea ex doctr. eiuſdem Bar. in l. fin. C. de ſent. paſſ. quem ſequitur Alex. in l. abſenti. infra de
14 dona. qui voluit † indulgentiam, & reſtitutionem etiã ignoranti acquiri, idem tenet Socci. in l. quidam relegatus. nu. 4. infra de reb. dubijs Boer. deciſ. 38. nu. 6. & ſequitur Affli. in conſt. pœnam eorum. nu. 59. licèt contrariũ ſcripſerit idem Afflic. deciſ. 361. nu. 31. Contrariæ tamen ſententiæ authores ſunt Bart. Iaſon. & Claud. col. 10. hic: canoniſtæ in cap. ſi tibi abſenti. de præben. lib. 6. & in c. 3. de conceſſ. præbend. eod. lib. Panor. col. 3. Feli. num. 7. & ſeq. Dec. num. 43. in cap. 2. de conſtitu. Alex. & alij in l.
15 qui abſenti. de acquir. poſſ. Dec. con. 661. nu. 9. & † hanc veriorem, & magis communem appellat Bened. Capra. reg. 5. nu. 9. Alciat. reſpon. 112. nu. 4. & reſpon. 14. nu. 14. lib. 8. & communem hanc ex Iaſo. in hac lege dicit Viglialo. lib. com. opi. litera P. nu. 382. ad cuius ſententiæ confirmationem adducit Bar. l. fin. cum Gloſ. C. de conſul. lib. 12. & in §. filius fam. inſtitu quib. mod. ius patr. poteſt ſolui. ex quibus colligitur Patritiatus dignitatem eximere poſt præſentatos Codicillos, & hoc expreſsè probatur in c. 1. §. nec obſtaret, & in §. ex parte. de conceſſ. præben. lib. 6. in quo diſponitur in priuilegijs, indulgentijs, & alijs conceſsionibus ſpetialibus, ſufficere ſi ad illorum quibus conceduntur notitiam peruenerint, ad hoc vt ſuum ſortiantur effectum, nec aduerſarij ſcientiam requiri, quæ ſententia verior mihi viſa eſt, & confirmatur authoritate Nicol. de Neap. in l. ſi duas. in prin.
16 nu. 8, infra de excuſat. tutor. qui voluit † abſolutionem

23 Secundo vt † licèt requiratur ſcientia eius, cui conceſſum eſt, non tamen requiratur ſcientia eius cõtra quem conceditur d.c.1. de conceſſ. præben. lib. 6. declarant Feli. & Dec. in d.c.2. de conſtitu. & Iaſ. hic & Claud. col. 11. in princ.

24 Limitatur tertio, † vt ſolùm requiratur ſciẽtia, quòad perfectam acquiſitionem, ſecus quòad reuocationem ex ſententia Cardi. & Dec. ſuperius adducta, & Bal. cõſ. 449. lib. 1. quem ſequitur Tiraq. c. 6. de nobilit. nu. 34. vt

25 cum quis eligitur ad aliquam dignitatem, † quod intelligendum eſt in eligentibus ex neceſsitate officij, ſecus in eligentibus liberè, vt in Principe, vt declarat Bart in l. abſenti. infra de donat. qui poteſt, antè ius mihi perfectè quæſitum reuocare, alij verò ſecus.

26 Limitatur quarto, vt † procedat in priuilegio motu proprio conceſſo, ſecus verò ſi ad poſtulationem procuratoris. Gem. in c.3. nu. 4. de conceſſ. præben. lib. 6. ad

27 † acceptandum tamen requiritur ſpeciale mandatum, vt voluit Gloſ. & Docto. in c. ſi tibi abſenti de præben. lib. 6. Archid. & Io. And. in c. ne cui. de conceſſ. præben. eod. lib. 6. ſi verò fiat acceptatio ab aliquo ſine manda-

28 to † requiritur ratihabitio eius, cui eſt facta conceſsio, qua ſequuta cenſetur priuilegium à die acceptationis acquiſitum, vt optimè explicat D. Couar. aſſerens communem lib. 3. var. reſol. c. 16. nu. 3. & ſeq.

29 Coarctatur † quinto in præſtatione aſſenſus, qui prodeſt etiam, ſi partes ignorent eſſe impetratum, ac perfectum facit eſſe contractum, tam reſpectu reuocationis, quàm iuris in feudo. Mari. Frecc. lib. 2. de ſubfeu. q. 29. nu. 3. Contrarium tamen videtur, quod ſcripſit Mol. d.

loco.nu.67.qui voluit inualidã eſſe conſtitutionem ma-
ioratus ante ſcientiam ex diſtinctione Bal.
30 Limitatur ſexto ab eod.Frecc.d.loco.in fin. † in colla-
tione nobilitatis, quæ prodeſt ignoranti, quoad digni-
tatẽ.Bart.& Io.à Plat.in l.1.de dignita.lib.12.& latè Vin.
31 de Franch. deciſ.62. † quod procedit etiam in infante,
vt poſt Bart.& Io.à Plat.d.loco ſcripſit Guliel. Benedic.
in c.Raynutius.in verbo adiectè impuberi.nu.2.
32 Septimo limitatur † in dignitate officij, quod eſt publi
cum neceſsitate, & authoritate, & iniungitur ſubdito,
qui poteſt compelli ad illud exercendum. Bart. in l. ab-
ſenti.nu.2.de dona.Dec.in c. prudentiam. §. adijcimus.
nu.21.de offi.delegat.idem Frecc.d.lib.2.in c.quis dica-
33 tur Dux. nu. 52. Quod tamen verum non eſt, quando
officium habet annexam adminiſtrationem, nam eo ca
ſu non dicitur quis verè officialis, nec gaudet priuilegio
l. ſed & ſimiles.§.quæſitum vbi Bal.infra de excuſ.tutor.
Boer.deciſ.150.col.2.& Mari.Frecc.d.loco.nu.56.
34 Octauo limitatur † in conceſsione militiæ, quæ po-
teſt conferri infanti, eademq; ratione abſenti, & ignorã-
ti, Bart.in d.l.1.de digni.nu.73.& Guliel.Benedi. d. loco.
35 Nono ead. ratione † non procedit in creatione Regis
Bart.in l.1.de muner.& honor.non conti.lib.10.
36 Decimo non † procedit in beneficio legitimationis, vt
latè probat Tiraq.in c.6.de nobili.nu.29.
37 Vndecimo † non procedit in priuilegio receptionis in
ciuem Bal.conſ.449.lib.1.quem ſequitur Tiraq. nu. 34.
d.c.6.de nobil.licèt contra ſcripſerint Rom.& Alex.in l.
qui abſenti.de acquiren.poſſ.& Dec.conſ.661.num.9.&
Iaſ.hac l.num. 48.

Duo-

38 Duodecimo † in abſolutione eo caſu, quo poteſt ferri in inuitum, vt ſcripſit D.Thom.4.ſenten. diſt.18. q.vlti. art.5.quem ſequitur poſt multos Feli.in c. Apoſtolicæ. nu.1.de except.D.Anto.tract.de excom.c.77. num.5.& Anton.Roſell.tract.de indulgent.nu.207.

39 Decimo tertio † in feudo.Bal.in l.ſi quis ſeruo.C. communia de manu.

His tñ omnibus caſibus acceptatio neceſſaria eſt quæ

40 etiam ta cita ſufficit, cũ quis expreſsè non contradicit, vt ſcribunt Riminal.ſen.conſ.528.nu.22.& Tiraq.in d.c. 7.de nobilit.nu.31.præter quos caſus licèt inter priuatos

41 abſenti non quæratur † hoc tñ fallit in donatione remuneratoria, Tiraq.in l.ſi vnquam verbo donatione largi-

42 tus.nu.65. † ſecundo in pace Bart.in l.non ſolùm. §.iniu-

43 riarũ.nu.2.infra de iniurijs. Tertio nõ procedit † in liber

44 tate Tiraq.d.verbo nu.330 † Quarto qñ fit cũ iuramẽto Humbert.de Bouen. in auth. ſacramenta pub.nu. 86.&

45 ſeq.C.ſi aduerſus vẽdi. † Quinto ex ſtipulatione notarij Affl.deciſ.135.nu.6.de quo latè Tiraq.de iure cõſt. poſſ. par.3.§.30.& de vtraq; limitatione optime Greg.Lop.l. 4.tit.4.par.5. verbo *no lo puede fazer*. Sexto id ſolũ intelli-

46 gendum eſt quòad contractum, & donationẽ, † ſecus quòad dñium, vt ſi donatarius acceptauerit, vel poſſeſſionẽ rei donatæ nact⁹ fuerit, vt egregiè docuit Bal.in d. l.nec ambigi,C.de don.quẽ ſequitur Greg.Lop. d.loco.

47 Septimo in pia cauſa.Tiraq trac.piæ cauſæ.priuileg.115.

Et tandem quòad tertiũ caput quanto tempore duret

48 certiſsimũ eſt † eſſe perpetuũ iuxta terminos l.4.de iure immu.& reg.decet.de reg.iur.lib.6.Old.voluit cõſ.300. Bal.in prælud.feud.nu.34.Socci.conſ.61.lib.1.Dec.in c.

cum acceſsiſſent.nu.64 de conſtit. & ſequitur Tiraq. in l.boues.§.hoc ſermone.in 8.limita.de verb.ſignifi.atque
49 hinc eſt, † quòd priuilegium re integra nõ expirat morte concedentis c.ſuper gratia.de offi. deleg.lib.6.Innoc. in c.ex tua.de fil.presbiter. Pet. Bellug. rub. 47.§.ſciendum.nu.6.eadem quoq; ratione ſcripſit Pariſ. de rein-
50 teg.fol.55. in c. ſi fiat venditio.nu.8. † aſſenſum eſſe perpetuum,nec finiri tempore,ex qua cõcluſione redditur multum dubitabile, quod deciſum fuit in Sac.Conſilio
51 teſte Afflict. deciſ.392. † qui voluit poteſtatem ædificandi turrim in mole Neapolis intelligendam eſſe de prima ædificatione,ideoq; deſtructa turri,non poſſe eã amplius reædificari,gratiamq; expirare ex reg.l. boues. §.hoc ſermone.de verb.ſignif. & ex conſtitu. Regni caſtra,munitiones,quæ ſtatuit non poſſe abſq; Regis licentia turres in demanio Regis reædificari, quæ concluſio licèt confirmari poſſit ex pluribus,quæ adducuntur in dicta l. boues. §. hoc ſermone, & in ſpecie ex eo, quod
52 concludit Mari.Frecc.lib. 2. de ſubfeu. q.3. † licentiam diſponẽdi de feudis inter filios intelligi de prima diſpoſitione,item etiam ex doctr.Camera. in c.Imperialem. fol.45.col.3.litera P. & Q. qui docuit aſſenſum de vendendo feudo intelligi de prima venditione,tamen non obſtantibus adductis ab Afflict. contrarium verius eſt, cùm conſtitutio Regni caſtra nihil faciat, ex eo, quod prohibet reædificari ea caſtra, quæ abſque Regis licentia fuerant ædificata, nam ſi eã ædificare permittatur, eidem, & reædificare non erit prohibitum, cũ id faciat virtute primæ conceſsionis,nec etiam refragatur. reg.l.
53 boues §. hoc ſermone, † nam inter cęteras limitationes

V non

non habet locũ in priuilegijs, in quibus ſi diſpoſitio de de primo actu intelligeretur, eſſet priuilegium temporale, quod repugnat naturæ priuilegij, ita egregiè ſcripſerunt Feli. in c. 2. 7. limita. de treug. & pac. Alcia. in d. §. hoc ſermone. nu. 6. & Tiraq. eod. §. 8. limit. immò generaliter in fauorabilibus non habet locum Reg. d. §. hoc ſermone. Feli. Alcia. d. loco. & Tiraq. 3. limit. Capic. deciſ. 150. num. 8. & alij addu. à Io. Vinc. de Ann. alle. alleg. 139. nu. 21. ad quod conducit, quod ſcripſit Camera.
54 in c. Imperialem. fol. 62. col. 4. & 63. col. 3. † aſſenſum teſtãdi non intelligi de primo teſta. aduerſus Mari. Frecc. loco ſuperius adducto.

QVOAD LOCVM.
Cap. V.

1 *Beneficium Principis latiſſimè eſt interpretandum quò ad locum.*

2 *Tabellionatus officium conceſſum in ciuitate poteſt exerceri in ſubvrbijs, & comitatu.*

3 *Priuilegium conceſſum caſtro extenditur ad villam.*

4 *Priuilegium exemptionis conceſſum Clerico, ne teneatur coram ordinario reſpondere, an proſit in delictis latè diſtinguimus.*

5 *Exemptio conceſſa perſonæ intuitu loci prodeſt delinquenti in loco exempto fallit in 24 caſibus.*

6 *Exemptus reſpectu loci delinquens extra locum, poteſt conueniri ratione contractus, & rei ſitæ.*

7 *Priuilegium conceſſum ratione dignitatis non admittitur, delicto licèt contra Franciſ. Marc.*

8 *Officialis delinquens in officio de iure communi apud Principẽ conueniendus eſt, ſed de conſuetudine in loco officij.*

9 *Priuilegium conceſſum ratione militiæ prodeſt ſolùm in delictis militaribus.*

10 Priuilegium militis non prodeſt condemnato ante aſſumptam militiam.
11 Priuilegium perſonæ ſimpliciter conceſſum in corpore iuris clauſum non ammittitur delicto.
12 Clericus falſum deponens apud iudicem ſecularem, non poteſt à iudice ſeculari puniri.
13 Priuilegium à Principe conceſſum ſpecialiter, & expreſsè, ne quis ratione etiam delicti conueniri poſsit ſeruandum eſt.
14 Priuilegium generaliter perſonæ conceſſum, non prodeſt delictis ſecundum aliquos; ſed nos contra.
15 Exemptus obtinens Eccleſias parrochiales, & delinquens in pertinentibus ad illas, non obſtante exemptione ab ordinario punitur.
16 Neapolitani etiam in delictis non poſſunt extra ciuitatem Neapo. conueniri.
17 Baro Neapolitanus delinquens in caſtro proprio, conuenitur ab ordinario caſtri non obſtante priuilegio Neapolitanorum.
18 Priuilegium exemptionis non prodeſt in functionibus fiſcalibus.
19 Exemptus poteſt declarari delinquens ab ordinario, licèt non cognoſci.
20 Exemptus à iuriſdictione non eſt exemptus à iure reuerentiali.
21 Exemptus à quolibet ordinario non eſt exemptus à legato eximentis.
22 Exempti ſubijciuntur generali interdicto.
23 Exemptus ſuſpectus de fuga, poteſt capi ab ordinario, & remitti.

1 QVintum principale caput eſt, † beneficiũ Principis quòad locum, quàm pleniſſimè interpretatur. l. 1. §. cum vrbem, vbi not. Bart. infra de offi. præfe vrb. ex qua voluit Ang. quem ſequuntur Iaſon,
2 & Clau. in l. noſtra † conceſſum tabellionatus officium in aliqua Ciuitate poſſe exerceri in comitatu, & generaliter Claud. voluit hac l. noſtra, poteſtatem faciendi aliquid in ciuitate extendi ad ſuburbia, & comita-

mitatum, voluit etiam Iacob. de Aren, in l. ſi finita. §.
3 deindè. num. 3. de dam. infecto, † priuilegium conceſſum caſtro extendi ad villam vicinam; idque ſequuntur Gem. in cap. ſi ciuitas. num. 11. de ſenten. excom. lib. 6. Franciſ. Mar. deciſ. 365. num. 30. lib. 1. Et in hoc capi-
4 te Bart. format quæſtionem, † an priuilegium exemptionis conceſſum clerico, ne teneatur coram Epiſcopo, vel alio ordinario reſpondere proſit ipſi ſi delinquat, quam quæſtionem, vt facilius expediamus, diſtinctione vtemur, in quam omnem Bart. & Alberi. doctri. reducemus, ne bis eam repetamus.

Duplex igitur caſus in hac quæſtione conſtituitur, quorum primus eſt, cùm priuilegium conceditur perſonæ reſpectu loci; ſecundus eſt, cùm conceditur perſonæ ſimpliciter.

5 Primo caſu † cum exemptio eſt conceſſa Eccleſiæ, vel loco, vel perſonæ reſpectu loci, & exempt⁹ delinquit in loco exēpto prodeſt illi exemptio, nec pōt ab ordinario conueniri c. 1. in prin. de priuileg. lib. 6. id tamen fallit in 24. caſibus, quos enumerat Mari. Socci. in c. recepimus.
6 num. 60. & ſeq. de priuileg. † ſi verò delinquit extra locū exemptū non prodeſt exemptio, & poteſt ab ordinario conueniri ratione delicti, contractus, & rei ſitæ. d. c. 1. de priuileg. lib. 6. & c. cum capella, c, tuarum. vbi ſcribentes. de priuileg. Alber. in hac l. nu. 21. in fi. Anto. Butr. in c. fin. de foro compet. Mari. Socci. in c. recepimus. nu. 58. Philip. Franc. in c. ſi Papa. §. 1. nu. 2. de priuileg. lib. 6. & Io. Vinc. Anna. alleg. 44. nu. 5.

Secundo caſu, quando conceditur perſonæ ſimpliciter tunc, aut conceditur ratione dignitatis, & eius ex-

cellen-

cellentiæ, aut ratione militiæ, aut ratione perſonæ ſimpliciter.

7 † Primo caſu nõ ammittitur priuilegium propter delictum l.2. & fin. vbi Doct. C. vbi Sena. vel Clariſs. adhibita diſtinctione Alberi. hoc loco. nu. 22. licèt contrarium velit Franciſ. Maré. deciſ. 920. nu. 22. lib. 2. qui dicit d.l. fin. eſſe correctam ex diſpoſitione authen. qua in prouincia C. vbi. de crim. agi. opor. quod tamen non ſatis probabile eſt, tanquam inducens correctionem iu-
8 rium, ex quo inferri poſſet, † An officialis delinquens in officio teneatur in eodem loco reſpondere, & de iure communi certum eſt Principem eſſe Iudicem competentem. l.1. C. vt omn. iud. tàm ciui, quàm milita. & §. neceſſitatis. in auth. vt iudices ſine quoquo ſuffragio fiant, tamen ex generali conſuetudine, & priuilegijs ciuitatum, conueniuntur à Syndicatoribus, qui cognoſcunt de omnibus delictis commiſsis tempore officij, vt eleganter dixit Bal. in l. obſeruare. §. proficiſci. nu. 3. infra de offic. proconſ. & latè habetur per Parid. deput. tract. ſyndic. fol. 8. de offi. Syndi. nu. 30. & Iul. Clar. in §. fin. q. 35. nu. 21. & 22.

9 Secundo caſu † cum priuilegium conceditur ratione militiæ in criminibus militaribus conueniuntur apud Duces belli. l. magiſteriæ. C. de iuriſdict. om. iud. in delictis verò non militaribus non prodeſt eis priuilegiũ, vt docet Alber. in l. noſtra nu. 22. licèt ex generali conſuetudine, Duces belli cognoſcant de omni crimine, vt teſtatur Boer. de cuſtod. clau. nu. 29. quod tamen in hoc Regno non ſeruatur, cum cognoſcantur ab ordinarijs loci in quibus deliquerunt: in criminibus non militari-

bus,

buſ,vt deciſum fuiſſe in Sac.Cōſilio teſtatur D.Vinc.de Franch.deciſ.88.qui declarat d.l.magiſteriæ, quod etiã
10 fallit † quando antè aſſumptam militiam fuiſſent condemnati,nam eo caſu puniuntur ab ordinario,vt tradit Iul.Clar.d.§.fin.q.35.nu.24.

Tertio caſu quando priuilegium eſt conceſſum per-
11 ſonæ ſimpliciter † ſi quidem eſt priuilegium in corpore iuris clauſum non ammittitur delicto gloſ. Sali. & alij in auth.qua in prouincia.C.vbi.de crim.agi opor. quale eſt priuilegium fori conceſſum Clericis authen. Cleri-
12 cus,& auth.cauſa.C.de Epiſ. & Cler. † quod tunc quoq; verum eſt,cum Clericus falſum deponit apud iudicem ſecularem, quod voluerunt Hoſti. Innoc. Ioan. And. & Ant.Butr.infra nu.11.in c. verum. de foro compet. Ioan. And.& Felin.nu.3.in c.atſi clerici. de iudi.Bald.in c.2.de confeſsis Mar.Socci.in c.poſtulaſti.q.18.de foro compe. Luc.à Pen. in l.nullus. nu.2. C. de vetera.lib.12.Salic.in l. nullum.nu.4.C.de teſtibus.Cur.Iun.in l.1. nu. 13. de iud. Iul.Clar.§.fin.q.38. verſ. ſed hic quæro Capella Toloſ. deciſ.379. Affli.deciſ.230. & Cap.deciſ.5.nu.13.& cõem eſſe,atq; ita fuiſſe deciſũ teſtãtur aduerſus Gloſ. Cyn. & Bal.in d.l.nullũ.C.de teſti.eundẽ Bal.in l.fi.C.qũo & qñ iudex.Hip.Marſ. in l.fi.nu 552.infra de iuriſdic.om.iud.

12 † Si vero priuilegium conceditur à Principe, aut conceditur ſpecialiter,& expreſsè,vt nec ratione delicti,vel contractus, quis poſsit conueniri, & operatur ſuum effectum l.2. C. vbi quis decur. vel cohort. condi. vt not.
14 Alber.in præſenti.l.nu.21. † aut priuilegium generaliter perſonę conceditur,& dubium eſt an propter delictum ammittatur,in quo Abb.nu.11.& Felin.nu.5.in c.fin. de

foro

foro compet. amitti ratione contractus rei ſitæ, & delicti voluerunt, mcti ex reg. tex. in c. 1. in princ. de priuileg. lib. 6. vbi priuilegium exemptionis non prodeſſe delinquentibus probatur, contrarium tamen, & verius mihi videtur ex eo, quod voluit Abb. ſibi contrarius in c. tuarum, ibiq; Dec. nu. 51. de priuileg. Anto. Butr. in c. fin. de foro compet. & Mari. Socci. in d. c. recepimus. nu. 71. de priuileg. & D. Couar. lib. pract. q. c. 11. nu. 5. qui reſpondet ad c. 1. de priuileg. illud procedere quando priuilegium erat conceſſum perſonæ ratione loci, quòd vt ſuperius demonſtrauimus ammittitur ſi extra locum exemptum deliquerit, vt in c. cum Capella. & c. tuarũ. de priuileg. poteſt tamen Abb. & Feli. ſententia vera eſ-
15 ſe quando exēpti ſimpliciter obtinerent Eccleſias parrochiales, quarum adminiſtratio, & regimen ordinario competeret, eo ſi quidem caſu in pertinentibus ad ea officia non poſſent ſe exemptionis priuilegio excuſare. d. c. 1. §. in eos. in fi. de priuil. cuius tex. authoritate deciſum eſt in Sacr. Neapol. conſi. teſte Capi. deciſ. 59. quod
16 Baro alicuius caſtri licèt aliàs, † vt Neapolitanus non poſsit præter quàm in Tribunalibus Neapolis conue-
17 niri, † tamen cum delinquit in caſtro, & iniuſtè aliquem ſua poſſeſsione ſpoliat, tenetur reſpondere apud ordinarium ipſius caſtri, quæ eſt prima limitatio ad noſtram
18 concluſionem, quæ ſecūdo limitari poteſt. † In functionibus fiſcalibus, & tributis, in quibus priuilegium non prodeſt. l. 2. C. vbi quis decur. vel cohorta. condi. §. volumus. in authen. vt iudi. ſinę quoquo ſuffrag. fiant. l. 1. C. in quib. cau. milites Alberi. hic nu. 21.
19 Reſtringitur † tertio, vt licèt ordinarius non poſsit cogno-

gnoſcere de delictis exemptorum, poſsit tamen declarare ipſum delinquentem eſſe Card. in clem. fin. q. 5. de pœnit. & remiſsio. Gem. in c. ſi Papa. col. 4. 40. diſtinct.
20 Feli. in c. non poteſt nu. 5. de re iudi. Coartatur † quarto, vt licèt ex priuilegio quis ſit exemptus à iuriſdictione, non tamen videatur exemptus à iure reuerentiali, vt voluerunt Abb. col. 3. & Feli. 2. in cap. cum inter. de re iudi. Bal. & Ang. in l. alia. infra ſolut. matr. & Rom. ſing. 486.
21 Limitatur † quinto, vt exemptus à iuriſdictione cuiuſlibet ordinarij, non tamen dicatur exemptus à iuriſdictione legati eiuſdem eximentis, idem Rom. ſing. 513.
22 non habet locum. † Sexto quòad generale interdictum cui exempti ſubijciuntur. Feli. nu. 6. in c. fi. de foro compet. & denique. Septimo non procedit † licèt enim exē-
23 ptus non poſsit cognoſci ab ordinario, poteſt tamen capi, & remitti, quando timetur de fuga, vt poſt Abb. ſcripſit Feli. in d. c. fi. nu. 7. de foro compet.

QVOAD OMNES FAVORES beneficiorum. Cap. VI.

1 ADminiſtratio peculij conceſſa à Principe continet poteſtatem donandi.
2 Filius nobilis, poteſt de bonis patris donare.
3 Donatio aliàs inualida ob nobilitatem donantis valet.
4 Filius nobilis ſui patris res, ſponſæ ſuæ donare poteſt.
5 Ex legato in genere, vel obſcuro facto à Principe debetur, quod maius eſt.
6 Princeps ex honeſtate non detrahit falcidiam.
7 Tutor Principis poteſt donare.

8 *Cardinales poſſunt donare, etiã bona intuitu Cardinalatus quæſita.*
9 *In nobilibus præſumitur donatio.*
10 *Donatio propter dignitatem donantis, habet pleniorem intellectum.*
11 *Donatio Principis debet eſſe libera, abſque ſpe alicuius remunerationis.*
12 *Donatio facta à Principe vxori valida eſt.*
13 *Donatio facta à Principe filio valet.*
14 *Donatio facta à Principe concubinæ non infirmatur.*
15 *Inſinuatio non requiritur in donationibus Principum.*
16 *In alternatiuis, vel in genere conceſſis à Principe electio eſt donatarij, quod declaratur.*
17 *Princeps transfert dominium ſine traditione.*
18 *Principis conceſſio præſumitur potius realis, quàm perſonalis.*
19 *Emphiteota Principis, non cadit ab emphiteuſi ob canonem non ſolutum.*
20 *Conceſſio Principis præſumitur potius libera, quàm feudalis.*
21 *Priuilegia omnia competentia vltimis voluntatibus, extenduntur ad Principum beneficia.*
22 *Penſione relicta ſuper fructibus beneficij, poteſt intentari hypothecaria contra poſſeſſores fructuum obligatorum, quando perſonalis actio fruſtra intentaretur.*
23 *Valet argumentum ab vltimis voluntatibus ad beneficia.*
24 *Princeps concedens iuriſdictionem alicui terræ videtur eam conſtituere ciuitatem.*
25 *Princeps mittens Oratores ad gratias agendas, videtur permittere, immunitatem concedere.*
26 *Conceſſio facta in caſibus ſimplicibus extenditur ad caſum mixtũ.*

1 SExto, & vltimo latiſsimè eſt interpretandum, quoad ſolemnitatem, & validitatem, ac omnia ea, quæ beneficij fauorẽ reſpiciũt. Ad quod optimè facit, † quod licèt aliàs pater concedens filio liberam adminiſtrationem peculij, non videatur donationẽ permitte-

mittere, in filijs tamen Regum, cæterorumq; Principum hoc non obſeruatur, prout voluit Iaſ. in l. contra. §. ſi filius, num. 7. infra de pac. arg. l. filiusfam. infra de donat. cuius arg. voluit Afflict. in conſtit. minoribus. num. 16.
2 † Filium nobilis poſſe de bonis patris donare, & eiuſdē
3 legis arg. reſpondit Signorolus conſ. 26. col. 3. † ob nobilitatem dantis valere donationem aliàs inualidam. ead.
4 l. motus docuit Bal. in l. ſi filius. C. de donatio. † filium nobilem poſſe donare res patris, ſuę ſponſæ, & ex eiuſdem
5 Bal. doctri. in l. 1. C. de legat. † licèt aliàs ex legato in genere, & obſcuro, qđ minus eſt debeatur, fallit tamen ob eximiam teſtatoris nobilitatem: ſcripſit etiam idē Bald.
6 in l. & in legatis. C. ad l. Falc. † Principem ex honeſtate non debere detrahere falcidiam, cùm donare conſueuerit. Tradiderunt etiam Ioan. Monac. Arch. & Io. And. in c. grandi. de ſupplen. negli. prælato. Martin. Lauden. trac. de official. q. 84. Bonus de Curtili. de nobil. 5. part.
7 nu. 14. † Tutori Principis non eſſe prohibitam donationem, cæteris prohibitam. arg. l. cum plures. infra de admin. & peric. tuto. cuius legis argumento docuit And. Barba. in tract. de præſtan. Cardinalium. 3. q. 1. par. col. 6.
8 † poſſe Cardinales ob dignitatem, & nobilitatem donare bona, etiam intuitu Cardinalatus quęſita: confert etiā,
9 quod ſcripſit Gloſ. in l. vxori ſuæ. §. vlt. de leg. 3. † in nobilibus donationem præſumi, quæ aliàs non præſumeretur, quod ſequuntur Bal. in l. ſi paterno. C. de nego. geſt. & in l. 1. col. vlt. C. ad Velleia. Rom. ſing. 650. Afflict. in d. conſti. minoribus. nu. 16. Ioan. Lup. de dona. inter vir. & vxor. §. 8. & 10. & Tiraq. qui multa ad hoc cumulat in tract. de nobilit. q. 37. nu. 47. reſpondit etiam Bal. conſ.

10 107.lib.2. in fin. † ex dignitate præſumi donationem in
potiorem, & pleniorem intellectum, vt Iac. Beluis. in c.
11 1.§. vlti. de his qui feud. dar. poſſ. † Principis liberalitatẽ
meram, & liberám abſque vlla ſpe remunerationis eſſe
debere docuit, quem recepit Bonus de Curtili. de nobi-
litate 5. par. nu. 17. ab iiſdem pendet, quod ſcriptum eſt
12 † inter Principem, eiuſq; vxorem, donationem validã
13 eſſe l. penul. C. de donatio. inter vir. & vxo. † item etiam
facta filio in poteſtate. Bald. in c. 1. §. item ſacramenta. de
pac. iura. firm. Roman. & Alexan. in authen. ex teſta-
mento. C. de collat. Catell. Cott. in memoriali ver-
14 bo, donatio facta à Principe † item etiam concubi-
næ. Ioan. Lup. §. 30. col. 3. & Tiraquel. de nobi. cap. 37.
15 num. 52. ab eadem quoq; ratione procedit, † vt in Prin-
cipum donationibus inſinuatio non requiratur. l. ſanci-
mus. §. exceptis, vbi Bald. not. C. de donatio. Greg. Lop.
16 not. ex l. 9. tit. 4. part. 5. † vt in alternatiuis, vel in genere
conceſsis, electio ſit donatarij. l. 2. C. de Caſtrenſ. & Mi-
niſt. lib. 12. vbi Odoffr. & Ioan. à Plat. not. Alberi. hic. nu.
3. Bal. Ang. Iaſ. nu. 15. Quod verum intelligit Io. à Plat.
in ea. l. cum conceditur aliquid ex mero patrimonio
Principis quod retinere non poteſt, vt in conceſsione
officij, quod non ſatis applaudet, cum ex Principis libe
ralitate maius debeatur, quemadmodum hoc not. Bal.
& Iaſon in l. noſtra, vt is præferatur, cui prius eſt donata
res, licèt ſit alteri tradita. Bald. in c. licèt cauſam. col. 7.
nu. 28. de probatio. Iacob. verbo Princeps. verſ. 52. ea ra
17 tione † quia dominiũ ſine traditione transfertur, vt præ
ter eos, quos ſupra in rub. c. 1. nu. 12. adduxi. Probant re
18 lati à Tiraq. d. c. 37. nu. 57. † vt potius realis, quàm per-

ſonalis præſumatur Bart. in l. pater. de ſeruitute legata. Bal. in l. 1. §. excepto. C. de cada. tollen. Iaſ. conſ. 23. lib. 1.
19 † vt emphiteuta Principis ob non ſolutum canonē non cadat ab emphiteuſi ex doctri. Ioan. Igne. in l. 1. §. cum omnes, nu. 25. & 201. infra ad Sena. conſul. Sillan. vt eius
20 conceſsio † potius libera, quàm feudalis intelligatur, vt præter eos, quos in rub. attulimus. in c. 4. de liberalitate. num. 27. & ſequent. voluit D. Loffre. in cap. 1. quib. ex
21 cau. feud. amittatur, item generaliter, † vt omnia priuilegia conceſſa vltimis voluntatibus, extendantur ad beneficia Principis, vt eleganter reſpond. Roman. conſil. 388. num. 7. & Nicol. Euerar. ſequitur hanc regulam conſtituens à fortiori in centuria legali loco, diſpoſitionem vltimarum voluntatum ad reſcripta motu proprio, qua ratione reſpondit Roman. quod quemadmodum is, cui in teſtamento relicta ſunt alimenta, poteſt intentare hypothecariam contra poſſeſſores bonorum obligatorum, quando perſonalis actio fruſtra intentaretur. l. libertis. de alimen. & ciba. lega.
22 † ita etiam ille, cui eſt reſeruata aliqua penſio ſuper fructibus beneficij poterit agere hypothecaria contrà poſſeſſores fructuum ſibi obligatorum, quando perſonalis actio contrà nominatim obligatum fruſtrà intentaretur Roman. ſequitur Felin. in cap. ad audientiam. num. 6. de reſcrip. & Nicol. Euerar. d. loco; & regu-
23 lariter † ab vltimis voluntatibus ad beneficia ſcribentes arguunt, & inter cæteros And. Iſer. in c. 1. num. 14. ex quibus cauſ. feud. amitta. & Ioan. à Plat. in l. 1. num, 2. de excuſ. artifi. lib. 10.
24 Hinc etiā † ſi Princeps concedat iuriſdictionē alicui

terræ

terræ, videtur eam conſtituere ciuitatem, vt docuit Bart. in extrauag. qui ſint rebelles, verbo Lombardiæ. nu.6. quem ſequitur Claud. hic

25 Hinc etiam procedit † quod ſi Princeps mittat Oratorem, vt alicui ciuitati gratias agat pro ſeruitijs ſibi præſtitis, poterit concedere immunitatem, vt docuit Ang. in l. Paulus. §. Paulus. de fideicom. liber. quem ab impugnationibus Alex. defendit Claud. hic, eadem ratione

26 † conceſsio facta in ſimplicibus, extenditur ad caſum mixtum, vt concludit Claud. hic, & poſt alios Alciat. in poteſtate legitimandi ſpurios, & inceſtuoſos in l. 2. in princ. de verbo. obliga.

SECVNDAE PARTIS LEGIS.

CAP. I.

PRIVILEGIVM AMITTITVR per non vſum.

1 Priuilegium amittitur per non vſum.

2 Priuilegium, quo conceditur aliqua actio eſt eiuſdem vitæ cuius eſt actio.

3 Actio perpetua conceſſa ex priuilegio, ex negligentia priuilegiati, ſi eſt priuatus amittitur triginta annis, Eccleſia quadraginta, Romana verò centum.

4 Priuilegium, quò conceditur aliqua exceptio eſt perpetuum, niſi excipiens fuerit in culpa, vel ad excipiendum competeret actio, aut exceptio eſſet temporalis, aut limitata à concedente.

5 Priuilegium quo conceditur aliqua facultas amittitur uon vſu decennij.

6 Priuilegium extrahendi à Regno vetita, extinguitur non vſu decennij.

7 Priuilegium ſtudij decennio extinguitur.

8 Priuilegium quod tranſiuit in contractum, non amittitur non vſu decennij.

9 Priuilegium conceſſum Eccleſiæ, vel ciuitati non amittitur decennio, licèt multi contra.

10 Priuilegium non amittitur non vſu decennij, quando ſe non obtulit facultas vtendi.

11 Lex non amittitur non vſu, non data facultate vſus.

12 Priuilegium non extinguitur non vſu decennij data facultate faciendi pluribus modis.

13 Priuilegium collatum in liberam voluntatem alicuius non amittitur non vſu quod declaratur.

14 Priuilegium conceſſum, vt quandocunque, & vbicunque poſſit facere non amittitur non vſu decennij.

15 Priuilegium facultatis, ex qua producitur actio non amittitur non vſu decennij.

16 Priuilegium non amittitur, quando quis fuit vſus actualiter priuilegio, licet illud non allegauerit, aut oſtenderit.

17 Priuilegium, vt dicatur amiſſum non vſu, neceſſe eſt, vt probetur, priuilegiatum non fuiſſe vſum priuilegio.

DEclarata iam regula legis noſtræ, benefi cium nempè Principis latiſsimè eſſe interpretandum, quoad verba, res, perſonas, tempus, locum, ſollemnitatem, & validitatē, ac omnia reſpicientia fauorem, conſequens eſt, vt quibus modis illud priuilegium amittatur cum Bar. videamus.

1 Eſt igitur † prima cauſa priuilegium amittendi non vſus, in quo capite diſtinguit Bart. inter conceſsionem alicuius actionis, vel iuris, & conceſsionem facultatis puta nundinarum.

2 Et primo caſu certiſsimum eſt † priuilegium durare tanto tempore, quanto durat actio conceſſa, l. 2. C. de conſtitu. pecu. iuncta. l. omnes. C. de præſcri. 30. vel 40. anno. Idem probatur in l. ſi eum. §. qui iniuriarum. infra ſi quis cautio. voluerunt Cyn. in l. voluntariè. C. de excuſ. tuto nu. 22. Mari. Socci. in c. accedentibus de priuileg. nu. 15. Feli. in c. cum acceſsiſſent. nu. 24. de conſtitu. ideoq́; ſi conceditur priuilegio actio temporalis elapſo tempore extinguitur, ſi verò perpetua, nec poteſt culpa

3 imputari non ammittitur tempore. † Si verò priuilegia-

tus fuit

tus fuit negligens in agendo priuatus amittit 30. annis, Eccleſia 40. Eccleſia Romana 100. vt declarat Henric. Boich. in cap. cum acceſsiſſent. nu. 3. & ſeq. de conſtitu.

4 † Secus tamen ſi priuilegium datur ad excipiendum, quod eſt perpetuum, niſi excipiens ſit in culpa non excipiendo tempore habili. l. Pomponius. §. penul. infra de procura. vel quando ad excipiēdum competeret actio. l. Papinianus. §. ſi filius. infra de inoffi. teſta. & latè proſequitur Mar. Socci. in c. accedentibus. nu. 15. de priuileg. vel niſi exceptio eſſet temporalis, aut limitatum à concedente tempus exceptionis, Henric. Boich. in d. c. cum acceſsiſſent. nu. 7. & 8. & Imol. nu. 5. & poſt eum Anton. de Padiglia. in l. falsò. C. de diuer. reſcrip.

5 Secundo verò caſu † cū conceditur facultas, amittitur ex non vſu decēnij. l. 1. infra de nundi. vt tradunt Bart. hic & in l. 1. infra de nundi. & in l. licitatio. §. earum. infra de publi. & vecti. Odoffr. Bald. Iaſ. & Anton. Padiglia. nu. 3. in l. falsò. C. de diuerſ. reſcrip. Ioan. Plat. in l. fin. num. 2. C. de primicer. lib. 12. Bellug. rub. 47. §. ſciendum. nu. 5. Iaſ. hic. nu. 53. Feli. nu. 25. in d. c. cum acceſsiſſent. de conſtitu. Abb. conſ. 18. nu. 4. & 61. nu. 8. Alex. conſ. 33. nu. 5. lib. 5. Socci. conſ. 164. nu. 21. lib. 2. Dec. conſ. 638. nu. 14. Riminal. Sen. conſ. 302. nu. 9. Capy. deciſ. 134. licèt Archidia. in c. 1. in fi. 25. q. 2. Contrarium velit, aſſerens l. 1. de nundi. procedere in caſu ſpeciali ob multorum præiudiciū, quod ſenſit Gloſ. & Alber. in l. falsò. C. de diuerſ. reſcrip. ſequitur Dec. in d. c. cū acceſsiſſent. nu. 64. & ſeq. prior tamen opinio eſt communis, vt teſtatur Dec. d. loco. nu. 70. quē

6 ſequitur Greg. Lop. l. 42. tit. 18. part. 3. qui voluit. † idem in priuilegio extrahendi à Regno vetita, vel vendendi

7 vetita, aut menſura inconſueta † & in priuilegio ſtudij docuit Bar. in d. l. 1. de nundin. quæ fallit.
8 Primo † in priuilegio, quod tranſiuit in contractum. Gloſ. & Ant. But. in c. vt priuilegia. de priuileg. Cald. cõſ. 1. de præſcrip. Riminal. Sen. conſ. 388. nu. 8. & 9. Bellug. d. rub. 47. §. ſciendum nu. 6. limitatur.
9 Secũdo † in priuilegio cõceſſo Eccleſiæ, vel ciuitati. Io. And. nu. 21. & Fel. in d. c. cũ acceſſiſſent. nu. 27. Frãc. Balb. tract. præſcri. 4. par. 4. par. prin. 4. limit. latè Alfonſ. Montal. ſuper ll. fori. l. 1. tit. 5. lib. 1. verbo *ſiempre guardados*: cuius contrarium voluit in vtroque Dec. in d. c. cum acceſſiſſent. nu. 73. & quoad ciuitatem. Bar. in d. l. 1. ſupra de nun di. cuius ſentẽtiam communem appellat Egid. Boſſ. tit. de Prin. nu. 319. non habet locum.
10 Tertio † quando quis voluit vti, & non potuit Gloſ. & alij. in c. Abbate. de verbo. ſignific. Bar. in l. cum ſcimus. de agrico. & cenſit. lib. 11. Bart. in l. in filijs. nu. 3. C. de decur. lib. 10. Ioan. And. in addi. ad Specul. tit. de feu. in rub. Franci. Balb. tract. præſcrip. d. 4. par. 4. par. princ. q. 14. nu. 17. Bellon. qui communem dicit conſ. 1. nu. 11. Rip. reſp. 3. nu. 8. de electio. & alij quàm plures, quorum meminit Anton. de Padiglia in d. l. falſo. nu. 4. C. de diuerſ. reſcrip. qui in id affert. l. & Actilicinus de ſeruit. ruſtic. pręd. qua probatur non amittere ſeruitutem eum, qui ea vti non potuit Iaſ. hic. nu. 53. & Claud. nu. 109. Feli. nu. 25. & Dec. 74. in d. c. cum acceſſiſſent, qui confirmat pulcherrima ratione, nam cùm huiuſmodi priuilegium tollatur decennio ex negligentia, quæ non cadit in eum, qui non habet facultatem faciendi, non poteſt amittere ſicut in
11 ſimili † lex tunc tollitur per non vſum, quando data eſt

 facul-

facultas vtendi, vt voluit Bart. in §. & anteà. in prohem. ff. Cyn. in l. 2. C. quæ ſit longa conſuet. non habet.
12 Quarto locum † quando eſſet data facultas faciendi pluribus modis, tunc enim ſi vno modo facio, potero alijs modis facere, licèt alijs modis non fecerim Gloſ. Pariſ. in 1. par. §. 1. Gloſ. 4. nu. 12.
13 Quinto non procedit † quando priuilegium eſſet conceſſum in liberam voluntatem alicuius; nam hoc caſu eſt perpetuum, vt poſt alios voluit Felin. nu. 26. & 27. & poſt eũ Dec. nu. 76. aduerſus Abb. in d. c. cum acceſsiſſent, & Iaſ. hic. nec obſt. l. 1. ſupra de nundi. quam hic Iaſ. adducit, nu. 57. nam omiſſa reſponſione Feli. & Dec. reſpondet Boſsi. d. tit. de Principe, nu. 319. quod aut libera facultas reſpicit tempus aut priuilegium primo caſu, vera eſt limitatio ſi dicat Princeps concedimus priuilegium, quando volueris vti. Secundo caſu ſi volueris, vel ad libitum voluntatis amittitur decennio, cùm exprimatur id, quod tacitè ineſt cuius expreſsio nihil operatur. l. 3. infra de leg. 1. cum ibi addu. quamuis Gloſ. & Anton. Butr. nu. 16. in c. vt priuilegia. de priuil. contra ſcripſerint, à quibus rectè recedit Anto. de Padiglia. in d. l. falſo. nu. 5. aliud ſentiens cum alio modo exprimitur, vt ſuperius concluſimus. Sexto quando eſſet dictum, † vt
14 quandocunque, & vbicunque poſsit facere Claud. col.
15 12. in princ. Septimo † quando facultas competeret circa id, quod produceret actionem, vt puta facultatem
16 redimendi, idem Claud. col. 12. 2. limita. Octauo † quando quis fuit vſus actualiter, licèt non allegauerit priui-
17 legium, idem Claud. d. col. 12. 3. limita. † Nono tunc demum locum habet, cum ex parte eius, qui intendit pri-

uilegium amiſſum, probatum fuerit priuilegiatum non vſum fuiſſe priuilegio, vt optime explicat Greg. Lop. in l. 42. tit. 18. part. 3. verbo *faſta treynta años*. in fin. vbi ita limitat.

PER ACTVM CONTRARIVM. Cap. II.

1 Priuilegium amittitur per actum contrarium.

2 Priuilegium habens actum momentaneum, & non reiterabilem amittitur vno actu contrario.

3 Immunis à collectis ſciens deſcriptus in libro eorum, qui tenentur ſoluere, non appellans incontinenti amittit priuilegium, licèt multi contra.

4 Immunis à collectis ſi promiſit ſoluere amittit priuilegium immunitatis, quod intelligitur, quoad munera, in quibus eſt deſcriptus.

5 Immunis à collectis coactè ſoluens non amittit immunitatem.

6 Immunitas competens de iure cõmuni non amittitur ex ſolutione.

7 Poſſidens rem in burgenſaticum ſi patitur ſe deſcribi in regiſtro pro feudatario ſibi præiudicat.

8 Recipiens ſcienter rem ſuam in feudum ſibi præiudicat.

9 Ciuitates habentes priuilegium demanij ſi iurant fidelitatem, & patiuntur ingredi dominum, tacitè videtur renuntiaſſe priuilegio.

10 Idem ſi patitur labi fatalia appellationis, vel ſoluit homagia, reſpondit de fructibus, vel tranſegit cum Domino.

11 Priuilegium non amittitur per actum contrarium, quando quis proteſtatur.

12 Contraueniens priuilegio mandato Superioris, illud non amittit.

13 Inuitus dicitur contrauenire cum compellitur à ſuperiore.

14 Mandatum ſuperioris per viam iuris procedentis, non excuſat priuilegiatum contrauenientem non allegato priuilegio.

15 Contraueniens indirectè priuilegio, non amittit illud.

16 Obtinens priuilegium generale ab omnibus oneribus, contraueniens quoad alia ſibi in cæteris non præiudicat.

17 Priuilegium conceſſum Eccleſiæ, vel ciuitati, non tollitur contrauentione clericorum, vel ciuium.

18 Qui non poteſt renuntiare expreſſè priuilegio, nec poteſt tacitè.

19 Priuilegiatus non amittit priuilegium, quando reſpicit fauorem ſuum, & alterius.

20 Priuilegium quæſitum conſuetudine non amittitur actu contrario.

21 Priuilegium non amittitur actu contrario, quando non habuit effectum iuris.

22 Clauſula decreti facit, vt quis cõtrauenièdo nõ amittat priuilegiũ.

23 Ignorans contrauenièns priuilegio non amittit illud.

24 Priuilegium non cenſetur amiſſum actu contrario, quando poteſt capi alia coniectura.

25 Contrauenièns accidentalibus priuilegij, non amittit priuilegium.

26 Contrauenièns priuilegio, quia illud non habebat paratum, non præiudicat ſibi.

27 Priuilegium habens actum ſucceſsiuum, & reiterabilem, non amittitur vnico actu contrario.

28 Exemptus ſoluens aliquibus annis ſibi non præiudicat.

29 Priuilegium habens actum ſucceſsiuum, vt amittatur, requiritur ſpatium 30. vel 40. annorum.

30 Priuilegium competens Principi in ſignum ſuperioritatis ſupremæ, non poteſt amitti.

31 Priuilegium competens Principi, non in ſignum ſuperioritatis ſupremæ, ſi competit Pontifici, vt amittatur requiritur centenaria, ſi Principi quadragenaria de iure cõmuni; & in Regno centenaria.

1 AMittitur ſecũdo † priuilegium per actũ contrarium, in quo capite format Bar. duas concluſiones, quarum prima eſt in priuilegio habente actum momentaneum, & non reiterabilem; ſecunda verò in priuilegio, quod habet actum ſucceſ-
2 ſiuum, & reiterabilem, † Quoad primam concluſionem, concludit Bartol. amitti priuilegium per

vnicum actum contrarium, vt in l.2.C.de iure dom.impetra.in l.commiſſoriè.C.de pac.inter empt. & vend. & in d.c.cum acceſsiſſent.de conſtit. quod voluerunt Pet. Cyn nu.3.& cæteri.in l.falſo. C. diuerſ.reſcrip.& in d.l. 2.C.de iure dom.impetra.Bal.in c.plerumque,nu.19.de reſcrip.Alex.conſ.35.nu.2.& ſeq.lib.5.cum alijs,quæ latiſsimè adducunt, atque hinc infertur ad plures quæ-
3 ſtiones. Et primo † ſi quis immunis à collectis, & alijs grauaminibus, ſciens deſcribitur in libro eorum qui tenentur ſoluere, & in continenti non appellat, amittit priuilegium, vt voluerunt Ang.ex illo tex.in l.1.§.ſi quis tutor.infra quando appellan.ſit Alex.conſ.136.lib.2.num. 12.Dec.conſ.496.nu.13.Alciat.reſp.16.nu.13.lib.4.Claud. col.vlt.hic,& alij,quos adducit Anto. Gabri.lib.8.côm. concluſ. tit. de iure immu.concluſ.1. licèt Bart.in l.forma.§.fin.infra.de conſ.Iaſ.in l.falſi.C.de diuerſ.reſcript. & Alex.conſ.101.col.7.lib.1.velint tempus anni ſufficere intra quod poteſt appellari. hanc tamen doctrinam Ang. non eſſe receptam in practica teſtatur Greg. Lop. l.42.tit.18.par.3. verbo *treynta años.* qui contrarium defendit, quod latè etiam voluit Io.Marc. Aquil. in l. non ſolum.§.morte.nu.194.de nou.oper.nuntiat.quam licèt ſequatur Purpurat.conſ.483.nu.11.eam tamen Ang. doctrinam intelligit, quando quis fuit poſt immunitatem
4 deſcriptus,& hoc ſciuiſſe fuerit probatum. † Idem quoque eſt cum quis immunis promiſit ſoluere Io. And. in c.2.nu.2.ver.quinimò expreſſa lex.de immu.Eccleſ. Anchar. conſ. 160. & in eo, qui ſubijt onera abſque proteſtatione Bart.in l. 1. C. de his, qui ſpon. mun.publi. ſub lib.10.& alij adducti ab Anto.Gabr.d.loco.nu.4 qui li-
mitat

mitat procedere ſolùm, quòad munera, in quibus de-
5 ſcriptus eſt. Item quando ſpontè ſoluit, † ſecus ſi coactè.
6 Item etiam immunitate competenti ex priuilegio, † ſecus ſi de iure communi, vt voluit Ruyn. conſ. 107. lib. 5.
7 Secundò ex eadem concluſione infertur, † quod ſi quis habens ex priuilegio rem in burgenſaticum, patitur deſcribi in regiſtro pro feudatario, ſibi præiudicat, vt doctè tradidit Gozad. conſ. 23. num. 4. quem ſequitur noſter peritiſsimus Ioannes Vinc. de Anna. alleg. 11. nu.
8 17. † Idem etiam ſi rem ſuam ſcienter recipiat in feudum, vt doctè explicat Gloſ. Pariſ. §. 1. gloſ. 5. num. 42. Sic
9 etiam & tertio infertur, † quod licet ciuitas habeat priuilegium demanij, tamen ſi iuret fidelitatem, & patiatur, dominum ingredi in poſſeſsionem, videtur tacitè priuilegio renuntiaſſe ex huiuſmodi actu contrario, ita notabiliter ſcripſit doctiſsimus And. Iſer. in c. Imperialem. §. præterea ducatus. nu. 48. de prohi. feu. alien. per Federic.
10 † Idem ſi labi fatalia appellationis ſinit, vel ſoluit homagia, & reſpondit de fructibus; vel tranſegit cum domino, vt reſpon. Alciat. reſp. 7. nu. 6. & ſeq. lib. 3. Noſtra tamen concluſio principalis, quòd priuilegium, ſcilicet amittatur per actum contrarium limitatur.
11 † Primo quando quis in contrarium proteſtaretur Bar. in l. 1. C. de his, qui ſpon mun. publi. ſub lib. 10. Felin. & Dec. in d. c. cum acceſsiſſent. ille nu. 30. iſte nu. 85. Gladd.
12 col. pen. 4. limit. Secundo non procedit † quando mandato ſuperioris, quis contraueniret. Alex. conſ. 33. lib. 5. Purpurat. conſ. 483. nu. 13. quæ limitatio vera eſt, quando coactè fuiſſet cōtrauentum Hoſt. Ioan. And. & Dec.
13 in c. ſi de terra. nu. 30. de priuileg. † inuitus autem dicitur

contra-

contrauenire, quãdo expreſsè à Superiore compellitur Bart.in l.creditor.col. fin. infra de ſolutio. Rip.in c.cum M.Ferrarienſis,nu.23.de conſtit.Dec.conſ. 407. num. 3.
14 Secus verò ſi mandato Superioris per viam iuris procedentis,nec alleget priuilegium.Ang.& Paul.in l. 2. infra de iud. allegato verò priuilegio compulſus dicetur, teſte Bal.in l.parentes.C.de teſti.Sali.in l.libertorum.eod. tit.& Matheſilano.in l.2.nu.3.C. de bon.author.iud.poſ.
15 Tertio non habet locum † quando quis contrauenit di-
16 recto, vt † cum eſt conceſſum alicui priuilegium generale ab omnibus oneribus; nam ſi quis contraueniat quòad aliqua,quòad cætera ſibi non præiudicat Innoc. nu.6.& Mar.Socc.nu.12.in d.c.accedentibus, quod interpretatur per Innoc.ſub c. cum olim.de priuileg.Feli. num.29.& Dec. 82. in d. c. cum acceſsiſſent Greg.Lop. l.42. tit. 18. part. 3. verbo *fasta treynta años*. Reſtringitur
17 † quarto in priuilegio conceſſo Eccleſiæ,in quo requiritur præſcriptio legitimi temporis, nec tollitur contrauentione clericorum,item etiam in priuilegio conceſſo ciuitati,quod non tollitur per contrauentionem ciuium Inno.& Mari.Socci.nu.23.in d.c. accedentibus. Abb. in c. pro illorũ.de præben. Feli.num.94.in ſæpius citato.c. cum acceſsiſſent. Arno. ſing. 12. Corneus. conſ. 148. & 199.lib. 1. & conſ. 46. lib.3. Iaſ. conſ.81.lib.3.& conſ.140.
18 lib. 4.quod ea ratione procedit, † huiuſmodi enim perſonæ ſicut expreſsè renuntiare non poſſunt priuilegio, tanto minus tacitè, vt docuit Feder. Sen. conſil.235.nu. 6.& optimè explicat Claud.in præſenti l.col.pen.2.limita.
19 ta. non procedit. † Quinto quando non ſolùm reſpiceret fauorem priuilegiati, verùm etiam alterius, in cuius
præiu-

præiudicium nõ poteſt priuilegiatus renunciare ſuo pri
uilegio ex contrauentione.c.cum tempore de arbi.c. 2.
de reſti.in integ.c.cũ olim.lib.6. de priuileg. Mar.Socci.
in d.c.accedentibus.Feli.nu 28.& Dec. 84. vt in priuile-
gio exemptionis,de quo latiſsimè Mar.Socci in c.rece-
20 pimus.de priuileg. Ceſſat ſexto, † in priuilegio quæſito
ex conſuetudine,ad quod tollendũ, requiruntur plures
actus Inn.in d.c.accedẽtibus.nu.7.Alex.cõſ.5.col. 5. lib.
3.Feli.in d.c.cũ acceſsiſſent.nu.30.Claud.col.pen.6.limi.
Greg.Lop.l.42.tit.18.par. 3. verbo *faſta diez años*. Limita-
21 tur ſeptimo † quando actus contrarius nõ habuiſſet ef-
fectum iuris Ant.Butr.in c.paſtoralis.col.6.de cau.poſſ.
& propriet.Rot.deciſ.8.nu.2.eod.tit. Feli. & Dec. in d.c.
cũ acceſsiſſent ille.nu.30.iſte.36.Claud.col.pen. 8. limit.
22 Octauo non procedit, † quñ in priuilegio eſſet clauſula
decreti, vel alia prohibitiua irritans facta contra priui-
legiũ Archid.Io.And.& Gem.in c.cum de beneficio de
præbend. lib.6.Rota.deciſ.3.nu.1.de priuileg.in antiquis
23 Claud.hic col.pen. 3. limitat.non procedit. Nono † qñ
ignoranter eſſet contrauentũ Hoſt.Io.And.Ant.Butr.&
Dec.nu. 22.in c.ſi de terra.de priuileg.Henric. Boich.in
24 c.cum acceſsiſſent.nu.9.Decimo tunc habet locum† cũ
non poteſt capi alia coniectura cum in dubio non cen-
ſeatur renunciatum priuilegio Iaſ. hic. num. 58. verſ. 2.
limita.& Claud.col.pen.1.limita.Federic. Sen.conſ.233.
poſt num. 3. verſ.item in dubio. Dec. conſ. 165.col.3.in
prin.& in l.creditor.nu.4.de reg.iur.Alex.conſ.157. col.
1.lib.7.Crauett.conſ.21.nu.14.& Menoch.conſ.2. num.
135.Greg.Lop.leg.24.tit.18.par.3.verbo *faſta treynta años*,
qui omnem præſumptionem, licèt modicam ſufficere

ſiſtet ad quod conducunt, quæ latè ſcripſit Gloſ. Pariſ. 2.par.§.53.Gloſ.2.nu.15.& ſeq.Vndecimo non procedit
25 † quando quis contrauenıret accidentalibus priuilegij, nam eo caſu præiudicat ſibi ſolùm in illo accidenti Hen
26 ric. Boic.d.loco. Duodecimo † qñ quis ideò contrauenit, quia non habebat priuilegium paratum. Innoc. nu. 6.& Imol.nu.7.in c.accedentibus de priuileg.
27 Secunda concluſio quando ſcilicet † priuilegium habet tractum ſucceſsiuum, & reiterabilem non amitti-
28 tur per actum contrarium, ideò † exemptus ſi ſoluat aliquibus annis ſibi non præiudicat.c.accedentibus, & c.ſi de terra, vbi ſcriben. de priuileg. Cyn. & Sali. in l. voluntariè C.de excuſ.tut.Luc.de Pen.in l. qui publici. nu. 8.C.de his qui ſpon.mun.publi.ſub.lib.10.Dec.in c.cum acceſsiſſent.nu.83.de conſtitu. & conſ.496. nu. 13. quod expreſsim in Regnis Hiſpaniarum ſtatutum eſt.l. 2. tit.
29 18.par. 3. vbi Greg.Lop. verbo *faſta treynta años.* † Sed ad hoc, vt amittatur, requiritur ſpatium 30. vel 40.annorũ. Alex.conſ.33.nu.2. & 3. lib. 5. Idem conſ.163.nu.2.lib. 2. Petr. Rauen.in compen. iuris tit.de priuileg.col.5 Guid. Pap.deciſ.383. Corſet.ſing. 268. verbo priuilegium. 3. Franciſ.Balb.tract.præſcriptio.4.par.5.part. principalis. q.4.nu.7.de leg.1.& Gozad.conſ.13.nu 9.quę concluſio
30 locum habet in inferiore à Principe † ſi competit autem Principi in ſignum ſubiectionis, & ſuperioritatis ſupremæ non poteſt amitti.c. inter corporalia. de tranſlatione Epiſcopi d.l.competit.C.de præſcri.30.vel 40. anno.
31 & tot.tit.C.noua vectig.imp.non poſſe, † ſi verò non cõpetit in ſignum ſuperioritatis ſupremæ, requiritur in Pontifice cẽtenaria, in Imperatore quadragenaria præſcriptio,

ſcriptio, vt explicat Henric. Boich. in d.c. cum acceſſit ſent. num 13. & in hoc Regno in Principe centenaria ex conſtit. Regni quadragenalem.

Hos ſupradictos priuilegium amittendi modos poſuit hic Bart. præter quos, alios quoque adiungemus.

EXTINCTA PERSONA, Cap. III.

1 *Priuilegium non extinguitur regulariter extincta perſona concedentis.*

2 *Priuilegium expirat mortuo concedente re integra, & in futuris nondum inceptis, quod intelligendum eſt in ſucceſſore, qui venit electione.*

3 *Aſſenſus expediti ante Regem Catholicum, qui non habuerunt effectum expirarunt morte illorum Regum.*

4 *Conſolidato feudo, omnia priuilegia Domino feudi conceſſa extinguntur.*

5 *Beneplaciti materia quibus locis tractetur.*

6 *Priuilegium conceſſum ad beneplacitum ſimpliciter, vel ad noſtrum beneplacitum, vel expreſſo nomine proprio, expirat morte concedentis.*

7 *Condemnatus in exilium ad beneplacitum, mortuo Iudice, vel finito officio tutus eſt.*

8 *Priuilegium conceſſum ad beneplacitum Apoſtolicæ Sedis, vel Cæſ. Maeſt. non expirat morte concedentis.*

9 *Priuilegium conceſſum donec fuerit reuocatum, vel ſub alia conditione requirente factum, vel voluntatem expreſſam non extinguitur morte concedentis.*

10 *Priuilegium conceſſum ad beneplacitum Rom. Pont. vel Regis extinguitur morte, licèt aliqui contrà, præſertim quando eſſet dictum ad beneplacitum Domini noſtri Regis.*

11 *Priuilegium conceſſum ad beneplacitum Papæ expirat mortuo Papa ſecundũ aliquos, niſi imperſonaliter fuerint verba concept.*

12 Conceſsio ad beneplacitum Regũ perpetua eſt ex deciſ. Sacr. Cõſilij.
13 Conceſsio facta expreſſo nomine proprio, & dignitatis, an extinguatur morte concedentis ſecundum aliquos eſt inſpicienda dignitas tanquam dignior, ſecundum alios, quod praecedit ſecundum alios ſubiecta materia.
14 Priuilegiũ cõceſsum à Prorege ad beneplacitũ ſuum, & Regiæ Maieſtatis expirat mortuo altero eorũ, niſi vtriuſq; eſſet contemplata dignitas ſecundum nos, licèt aliter Capi. ſentire videatur.
15 Priuilegium conceſſum à Prorege ad beneplacitum Regiæ Maieſtatis firmum remanet mortuo prorege, nec poteſt ab eo reuocari.
16 Priuilegium conceſſum ad certum tempus, & deindè ad beneplacitum non extinguitur mortuo concedente infra ſtatutum tempus.
17 Priuilegium, in quo eſt dictum ad noſtrum beneplacitum, & anno vno poſt reuocationem expirat morte concedentis ex deciſ. Regiæ Cameræ.
18 Conceſsio facta his verbis: Placet Regiæ Maieſtati ad beneplacitũ, extinguitur morte concedentis, ſecundum opinionem D. Ioannis Antonij Lanarij.
19 Priuilegium perſonale extinguitur cum perſona.
20 Priuilegium non extinguitur cum perſona, quando perſona non eſt immediata cauſa priuilegij.
21 Priuilegium, quod tranſiuit in contractum, eſt perpetuum, & tranſit ad quoſcunque ſucceſſores.
22 Priuilegium, in quo fuit habitus reſpectus ad cauſam, & non perſonam, eſt perpetuum, & ad quoſcunque tranſit.
23 Priuilegium conceſſum perſonæ in perpetuum non extinguitur cum perſona ex opinione Alex. quam reprobamus.
24 Officium conceſſum in perpetuum eſt perſonale.
25 Priuilegium non extinguitur cum perſona, quando caſus priuilegij cœpit competere.
26 Priuilegium non extinguitur cum perſona, quando ex natura rei in priuilegium data vniuerſalis ſucceſſores veniunt.
27 Emphiteuſi finita tenetur Dominus deſcendentibus renouare alias iniuriam facit.
28 Priuilegium conceſſum ob merita æquiualentia eſt perpetuum, quò ad ſucceſſores.

29 Priui-

29 *Priuilegium conceſſum in honorem paternæ memoriæ, tranſit ad hæredes.*

30 *Priuilegium in dubio tranſit ad ſucceſſores; quia præſumitur reale.*

31 *Iuriſdictionis conceſsio tranſit ad hæredes.*

32 *Donatio ſimpliciter facta in ſingulos annos perpetua eſt.*

33 *Priuilegium nobilitatis tranſit ad poſteros, vſque ad quartum gradum, licèt contrarium ex conſuetudine.*

34 *Priuilegium tranſit ad hæredes, cum eſt eorum facta mentio.*

45 *Priuilegium ſiue concedatur pro ſe, & hærede, ſiue pro ſe, & hæredibus, nihil intereſt, cum vtroque caſu ad omnes hæredes tranſeat.*

36 *Priuilegium, quo conceditur res non tranſitoria ad hæredes pro ſe, & hæredibus conceſſum, non extenditur vltra primum hæredem ſecundum opinionem multorum.*

37 *Contrarium tamen defendimus poſt quamplures.*

38 *Indefinita à Principe prolata æquipollet vniuerſali.*

39 *Indefinita in fauorabilibus, æquipollet vniuerſali.*

40 *Officium pro ſe, & hærede conceſſum non extenditur vltra primum ſecundum Frecc. à quo diſſentimus.*

41 *Conceſsio pro menſa pro ſe, & hæredibus non extenditur vltra primum hæredem ex opinione Grammatici, quam reijcimus.*

42 *Hæredis appellatio reſtringitur, ne ſequatur impoſsibile, abſurdum, vel inconueniens.*

43 *Conceſsio facta pro ſe, & ſucceſſoribus, non tranſit ad naturales.*

44 *Priuilegium nobilitatis, non tranſit in filios naturales, ſecus de iure Hiſpan.*

45 *Naturales non ſuccedunt in feudo, nec in maioratu.*

46 *Naturales ſunt inhabiles ad omnes dignitates.*

47 *Naturales non poſſunt eſſe Conſiliarij, nec Doctores.*

48 *Fabius Marcheſius laudatur.*

49 *Naturales non poſſunt eſſe Notarij, præſertim in Regno.*

50 *Naturales excluduntur ab omni commodo, omni fauore, & dignitate filiorum.*

51 *Priuilegium conceſſum alicui, & deſcendentibus tranſit ad fœminas.*

52 *Idem ſi concedatur poſteris, proli, agnatis de familia, propinquis, proximis,*

proximis, coniunctis, generi, generationi.

53 Priuilegium ſub huiuſmodi clauſulis conceſſum tranſit ad fœminas in materia indifferenti, ſecus cũ agitur de dignitate, & honore.

54 Officium conceſſum pro ſe, & hæredibus non pertinet ad fœminas.

55 Officium regulariter non tranſit ad hæredes.

56 Officium conceſſum pro ſe, & quibuſcunque hæredibus, vel cum facultate relinquendi, cui voluerit, non tranſit ad fœminam.

57 Officium ab initio conceſſum fœminæ cum facultate relinquẽdi, cui voluerit, non pertinet ad filias fœminas, ex ſententia Mar. Frec. quam non recipimus.

58 Regnum regulariter non tranſit ad fœminas, niſi ab initio fuiſſet conceſſum fœminæ.

59 Priuilegium alicui, & filijs, vel filiabus conceſſum, non extenditur ad nuptas ſecundum communem, licèt multi contra.

60 Priuilegium immunitatis alicui, & generi, vel poſteris conceſſum, non extenditur ad eos, qui ex fœminis nati ſunt quod ſpeciali ratione procedit in priuilegio immunitatis.

61 Priuilegium alicui, & poſteris conceſſum regulariter tranſit ad natos ex fœminis.

62 Priuilegium immunitatis tranſit ad natos ex fœminis, quando ſolũ vergit in præiudicium Principis.

63 Conceſſio facta pro ſe, & liberis extenditur ad deſcendentes vſque ad trinepotes.

64 Ex ſententia Bart. & aliorum, licèt nos poſt plures contrarium teneamus.

65 Liberorum appellatione omnes deſcendentes in infinitum continentur.

66 Intellectus l. Iuriſconſultus. §. qui parentes. de gradibus.

67 Priuilegium contra ius commune alicui, & liberis conceſſum non extenditur vltra pronepotes ex ſententia Gloſ. & Bar. à quibus recedimus.

68 Propria ſignificatio in materia quamtumuis pœnali attendenda eſt.

69 Intellectus legis Diuo Marco. C. de quæſtionibus.

70 Priuilegium perſonale non tranſit de perſona in perſonam.

71 Mutatione mutatur priuilegium.

72 Priuilegium Fiſci non tranſit in ſingulares ſucceſſores.

73 Immunitas competens clericis non tranſit ad emptores, & conductores.

74 Ementes frumentum à clericis, an ſint immunes, vide diſtinctionẽ.

75 Priuilegium alicui conceſſum trahitur ad alios connexos.

76 Reſtitutio competit maiori ex perſona minoris in cauſa communi.

77 Immunitas conceſſa alteri fratri trahitur ad alium ſimul habitantem.

78 Priuilegium in corpore iuris clauſum extenditur ad alium in quo eſt eadem ratio.

79 Priuilegium tranſit ad alium ſi eſt ceſſum à priuilegiato eius vita durante ex ſententia Lucæ à Penna, quam latè reprobamus.

80 Priuilegium non tranſmiſsibile non poteſt cedi.

81 Reſcriptum tanquam perſonale cedi non poteſt.

82 Vſusfructus alteri cedi non poteſt.

83 Priuilegium extenditur ad aliam perſonam in correlatiuis ex ſent. Cum. & aliorum.

84 Priuilegium conceſſum alicui, & rebus tranſit ad ſubditos.

85 Priuilegium ſimpliciter conceſſum domino extenditur ad ſubditos.

86 Priuilegium conceſſum vni extenditur ad alium ratione æqualitatis ſeruandæ, quod intelligitur quoad ea, quæ reſpiciunt ordinem iudicij.

87 Priuilegium conceſſum aliquibus perſonis extenditur ad iunctas, & auctas.

88 Priuilegium vni conceſſum extenditur ad perſonas æquiparatas.

89 Priuilegia conceſſa militibus armatæ militiæ extenduntur ad milites cœleſtis, & legalis militiæ.

90 Priuilegium conceſſum militibus trahitur ad Eccleſiam.

91 Libertati, alimentis, doti, Eccleſiæ conceſſa, trahuntur ad piam cauſam.

92 Priuilegia conceſſa fiſco, extenduntur ad Eccleſiam, minoribus ad fiſcum, pupillis ad minores, Rempu. Eccleſiam furioſos, & omnes, qui per alios reguntur.

93 Priuilegia extẽduntur ad perſonas æquiparatas, quando eſt eadem ratio, vel æquiparatio eſt facta per modum regulæ.

94 Priuilegium alicui conceſſum extenditur ad perſonas acceſſorias, & familiares.

95 Priuilegium conceſſum marito prodeſt vxori, & Doctori prodeſt familiæ.

96 Priuilegium conceſſum ſcholaribus, vel clericis trahitur ad famulos, militibus ad familiares, pauperibus ad miniſtros, illis de domo ad factores.

97 Familiares gaudent priuilegio domini quando ſunt perpetui, & ſine mercede.

98 Familiares temporales, & mercenarij tunc gaudent priuilegio dominorum, cum non poteſt dominus vti ſuo priuilegio abſque familiaribus.

99 Familiares Clericorum licèt temporales, & mercede conducti gaudent priuilegio.

100 Priuilegium aliquibus perſonis conceſſum extenditur ad perſonas ſubrogatas.

101 Priuilegium alicui, & familiaribus conceſſum extenditur ad perſonas ſubrogatas.

102 Priuilegium conceſſum Canonicis extenditur ad ſubrogatos.

103 Indulto conceſſo famulis Epiſcopi gaudent ſubrogati.

104 Vicerector ſtudij à ſuperiore ſubrogatus, gaudet priuilegio rectoris.

TErtio itaque principaliter amittitur priuilegium extincta perſona, quod dupliciter poteſt intelligi, aut extincta perſona concedentis, aut eius cui fit conceſsio, vt inquit Gloſ. in c. ſi gratioſè, verbo perpetua. de reſcrip lib. 6.

1 Et quoad primũ † regulariter non extinguitur priuilegium extincta perſona concedentis, quod in ſucceſſore
2 ſanguinis non habet dubium, † in ſucceſſore verò dignitatis non habet locum, quando res eſt integra, & in futuris nondum inceptis, vt reſp. Dec. conſ. 404. num. 12. Reſtaur. Caſtal. tract. de Imperatore. quæſt. 115. vbi latè probat, hinc ſcripſit Mari. Frecc. lib. 2. de ſubfeud. q. 27. nu. 5.

† aſſen-

3 † aſſenſus expeditos ante Regem Catholicum, qui non habuerunt effectum expiraſſe morte illorum Regum, quam quæſtionem indeciſam reliquit Capic.deciſ.121.
4 nu.11. Sic etiam eadem ratione † conſolidato feudo omnia priuilegia à domino feudi conceſſa expirant, vt reſpondit Alciat. reſp.14.nu.4.lib.4.idem in ijs, de quibus non poteſt quis in præiudicium ſucceſſoris diſponere, vt tradit Affli.deciſ.101.& Reſtaur.Caſtal.d.tract.quæſt.114.nu.4.Anto.Gabri.lib.3.com.concluſ.de non tollendo iure quæſito.concluſ.5.nu.14.& latè Moli.de primogen.Hiſp.lib.1.c.25.nu.5.qui limitat poſt Boer.deciſ.149.nu.11. & ſeq. non procedere in officialibus conſtitutis à ſupremo Principe, quorum officium non expirat morte concedentis, id.q; in officialibus Cameræ Apoſtolicæ reſp. Deci.conſ.404.nu.4.qua de re multa ſcribit Greg. Lop.lib.2.tit.13.par.2.verbo *de los officios.*

Idem eſt ſi ad beneplacitum concedatur tunc enim
5 eius morte finitur, † de qua materia latè tractarunt ſcribentes in d.c.ſi gratioſè.de reſcrip.lib.6. in c. ſi delegatus.de offi.deleg.lib.6.in l.4. infra loc. in l. centeſimis. §. fin.de verb.obli.in l.more maiorum. de iuriſd.omn.iud. in l.iuris peritos.infra de excuſ.tuto.in l.ſufficit.de condi. indebi.Bal.in l.1.C.de poſtula.in l.poſt dotem. nu. 8. ſol. matri.Idem Bal.& Sali.in l.in vendentis.C.de contrahē. emptio.Ang.in l.certè.nu.2.de præcar.& cõſ.217.Corn. conſ.92. & 235. lib. 2.Gozad.conſ.22.nu.10.Socci. Iun. conſ.63.nu.10.lib.2.Capi.deciſ.136.D.Couarr.lib.3.var. reſolu.c.15.nu.1.& 3.Anto.Gabri.lib.com.concluſ.tit.de præben.concluſ.1.nu.20.& Iacob.Menoc.de arbi.iud. quibus q.69.num.5.& ſeq, ex quorum dictis, vt vniuer-

ſam materiam complectamur breuitati ſemper ſtudendo plures caſus diſtinguemus.

Primus caſus eſt, cũ eſt conceſſum priuilegium, eſtq;
6 dictum à concedẽte † ad beneplacitum ſimpliciter, vel ad beneplacitum noſtrum, vel expreſſo nomine proprio, & iſto caſu ſine dubitatione extinguitur morte cõ-
7 cedentis. c. ſi gratioſè, de reſcript. lib. 6. † hinc eſt, quod condennatio in exilium facta ad beneplacitum iudicis eius morte extinguitur, vt communiter cõcludunt Pet. Bart. Ang. Imol. Caſtren. Iaſ. & alij in l. centeſimis. §. fin. de verb. oblig. Cyn. Bal. Sali. & alij in l. fin. C. de contrahend. emptio. à quibus diſſentit Anto. Gomeſ. lib. 3. var. reſol. c. 7. nu. 5. item etiam finito officio, vt ſuperius relati, & præter eos Gloſ. in c. ſi delegatus verbo mortem de officio deleg. lib. 6. quam receperunt Bald. & Philip. Franc. in d. c. ſi gratioſè lib. 6. aduerſus Cald. & Gemina.
8 Secundus caſus eſt, cum priuilegium conceditur † ad beneplacitum Apoſtolicæ Sedis, vel Cæſ. Maieſtatis, quo caſu cum contemplertur dignitas, quæ ſemper durat, non autẽ perſona, morte nõ expirat. d. c. ſi gratioſè.
9 Tertius quidem caſus eſt, cum cõceditur † donec fuerit reuocatum, vel aliter ordinatum, aut ſub alia conditione, quæ factum, vel voluntatem contrariam expreſſam requirat: in quo Bar. in l. centeſimis. §. fin. de verbo. oblig. & Bal. in l. poſt dotem. nu. 7 ſolut. matr. morte extingui dixerunt, quorum ſententia non eſt recepta, eſtq; frequentius contrarium approbatum, quod authoritate. cap. ſi delegatus. de offi. deleg. lib. 6. docuerunt Ioan. And. nu. 2. Gemi. nu. 9. & Philip. Franc. num. 10. & cæteri ſcriben. in d. c. ſi gratioſè. Bart. ſibi contrarius. in l. more

maiorum

maiorum.nu.17.in fi.de iuriſd.omn.iud.Bald. in prohemio.ff.§. hæc autem tria,ſequutus eſt ſubtilis Ang. in l. certè.nu.2.in fi.infrà de precar.Alex.& alij in l. centeſimis.§.fin.de verbo.oblig.Socci.conſ.77.lib.3.Dec.conſ. 108.nu.3.& Gozad.conſ.22.cuius concluſionis ratio eſt, nam licet morte ceſſet voluntas.l.4.infra loc.nõ tamen reuocatur,cum tunc demùm inducatur reuocatio,cum contraria voluntas ponitur,quæ per mortem non inducitur,vt doctè explicat Dec.cõſ.108 nu.4.Idem in l.eius eſt nolle.in fin.& in l.contractus.nu. 11.infra de reg.iur. & in c.ex literis.in fin.de conſti.

10 Quartus eſt caſus cum eſt appoſita clauſula † ad beneplacitum Rom.Pontif.vel Regis,in quo morte extingui dicimus authoritate peritiſsimi Canoniſtæ Archidiaconi.Philip.Franc.& aliorum,quos adducit,& ſequitur maximę authoritatis vir,Hiſpaniæ decus D.Couar. lib.3.var.reſolu.c.15.num.2.aduerſus Bal.Lap.& Gem. quod multò facilius admittendum eſt, quando eſſet dictum ad beneplacitum domini noſtri Regis, vt reſpon. Bal.conſ.417.lib.1.quem ſequitur Capic.deciſ.121.nu.6.

11 idem etiam ſi eſſet dictum † ad beneplacitum Papæ, vt ſcripſit Bal.& Philip.Franc.num.7.in d.c.ſi gratioſè aduerſus Ioan.And.Cardi.& Imol.in c. literis. de reſcript. quod tamen limitatur non procedere quando eſſet appoſitum beneplacitum imperſonaliter, vt donec Papæ, vel Regi placuerit,ita Bald.& Philip.Franc.d.loco verſ. quod tamẽ limitatur,in quo vt arbitror,fundatur,quod

12 deciſum refert Capi.deciſ.136.nu.4.† conceſsionem ad beneplacitum Regium non extingui morte Regis.

13 Quintus caſus eſt, † cum eſt expreſſum tam nomen

proprium, quàm dignitatis, vt ſi eſt dictū ad beneplacitum noſtrū, & Regiæ Maieſtatis, quo in capite Io. And. in d.c.ſi gratioſè.nu.6.circa finem, & Hoſt. in c.quoniā. Abb.de offi. deleg. voluerunt inſpiciendam eſſe dignitatem tanquam digniorem. Imol. verò quod præcedit eſſe attendendum voluit in d.c.ſi gratioſè.arg.l.ſi ſeruus communis de ſtipu.ſeruo.quæ ſententia, vt arbitror, cōmunis eſt, cum in ſimili caſu, nempè in delegatione facta alicui, vtroq; nomine expreſſo, ſit cōiter receptum; nomen quod præcedit, inſpiciendum eſſe, vt poſt alios teſtatur.Dec.nu.45.& Aug.Bero.nu.105.in d.c.qm Abb. de offi.deleg.quamuis Gem.nu.16.quē ſequitur Philip. Franc.nu.14.aliter diſtinguat nempè, vt ſi ſumus in materia quæ ſolet tranſire ad ſucceſſorē, non expiret, ſecus verò in materia indifferēti, ſi ſumus in beneficijs fauorabilibus non extinguatur morte, ſecus in priuilegijs, quæ ſententia habet æquitatē, licèt præcedens ſit cōis, quę ſine difficultate procedit, cum eſt vtrunq; nomen alternatiuè expreſſum, vt fatetur Idem Gem.in d.loco.

14. Sed maior eſt dubitatio † cum exprimitur vtrumque nomen reſpectu diuerſatū perſonarum, vt ſi eſſet dictū à Regni Prorege ad beneplacitū Regię Maieſtatis, & noſtrum, vel è conuerſo, qui caſus licet indeciſus relinquatur à Capi.deciſ.136.tamen in fine videtur ſentire idem eſſe, quod in concluſione præcedenti, dum æquiparat vtrunq; caſum, de qua deciſione ſatis dubito ex doctr. Bar.in l.ſi per epiſtolā.nu.4. de acqui.hæred.qui voluit, quod qñ Prælatus cum capitulo cōſtituit procuratorē, ſicut morte Prælati, qui ſolus conſtituerat extinguitur mandatū clem.ſi, de procur. ita etiā extinguitur cū tam

à capi-

à capitulo, quàm à Prælato eſt cõſtitutus, ea ratione, q a cum requiratur voluntas vtriuſq; ſtatim, atq; altera voluntas deſijt eſſe, mandatũ eſt nullum, & tñ magna eſt conformitas beneplaciti, & mandati cum vtrunq; morte extinguatur, vnde aliter diſtinguendum arbitror, vt ſcilicet ſi exprimatur nomen dignitatis, tam Proregis, quàm Regis non expiret aliàs ſecus.

15 Sexto quando eſt dictum à Prorege † ad beneplacitũ Regię Maieſtatis, quo caſu non extinguitur morte Proregis, nec poteſt ab eo reuocari, vt optimè probat Ioan. Vinc. Anna. alleg. 119. nu. 13, ex leg. certè. §. ſi procurator vbi Gloſ. infra de præca.

16 Septimus eſt cum eſt facta conceſsio † ad certum tempus, & deindè ad beneplacitum, quo caſu ſi decedit cõcedens durante tempore non expirat conceſsio authoritate copioſiſsimi Ant. Gabri. d. lib. 6. commu. concluſ. tit. de præb. concluſ. 1. nu. 31.

Sed præter hos 7. caſus, duos alios afferebat doctiſs. D. meus D. Io. Ant. Lanarius Regius Conſiliarius feudorũ publicus Interpres, dum interpretabatur. c. 1. §. & quia vidimus de his, qui feud. dar. poſ. dũ conſiderabat illud tempus feudorum, quo inductum erat, feuda ad beneplacitum concedentis poſſe reuocari.

17 Quorum primus eſt ſi dictũ eſſet † ad noſtrũ beneplacitũ, & anno vno poſt reuocationem, in quo dicebat in quadam cauſa inter fiſcum, & Venetos in Regia Camera Summariæ fuiſſe deciſum expirare morte concedentis, quia cũ natura beneplaciti ſit, vt poſsit quandocunque reuocari, quando fuit deinde appoſita illa clauſula poſt annum, eſt intelligenda, vt ſi ſoluerit in vita

reuoca-

reuocare poſt annum reuocationis intelligatur, ne videatur voluiſſe mutare propriam naturam beneplaciti,& incontinenti ſe corrigere.

Secundus verò caſus, & nonus in ordine eſt, quando
18 appoſita eſt clauſula; † placet Regiæ Maieſtati ad beneplacitum, quo caſu dubium eſſe dicebat, an cenſeatur contemplata dignitas,vel perſona, cum priora verba, tàm dignitatem, quàm perſonam, poſteriora verò ſolùm perſonam, non autem dignitatem poſſint reſpicere,in quo tenuit extingui morte, licet adhuc ſub Iudice lis pendeat.

Quoad ſecundum, an extincta perſona eius, cui conceditur cenſeatur extinctum priuilegium, dicẽdum eſt:
19 †Priuilegium perſonale cum perſona extingui l.1.huius tit.noſt.l.1.§.permittitur.de aqua quotid. & æſti. l. cum patronus. de leg. 2. l. priuilegia quædam. de reg. iur. & reg.priuilegium.eod.tit.lib.6.
20 Quæ concluſio limitatur; primo quando † perſona nõ eſt cauſa proxima concedendi priuilegium, ſed remota,vt in l.non ſolum.infra de in integ.reſti. & l. minor.§. fin. de minori. authore Dyno in reg. priuilegium. nu. 7. de reg.iur.quẽ defendit Dec. in l.in omnibus cauſis. nu. 3. & 4. de reg. iur. & eius ſententiæ acceſſerunt Socci, conſ.116.nu.20.Rip.reſp.3.nu. 24. de election. Io. Lecirier.de primoge.lib.3.q.1.in prin.Menoc.conſ.36. nu. 45. Nec obſt. ratio Bart. nec Cyn. ante ipſum. in l. 1. ſupra hoc tit.quod cauſa remota ſit inſpicienda potius quàm proxima; nam contrarium eſt verius. l. ſocium, qui in eo.§.vlt.infra pro Soc. Dec.in l.certi conditio.§. quoniã. nu.7.ſi cert.pet.Crauet.conſ.164.nu.3. Tiraq. in reg.ceſ-

ſante.

ſante.20.limit.nu.3.4.& 5.& Gloſ. Pariſ. in 1. part.§.22. num.37.

21 Secundo limitatur † in priuilegio, quod tranſiuit in contractum Iaſ. in l. ſi ſic ſtipulatus, nu.12. vſque ad 18 de verbo.oblig. Alex.conſ.71.nu.3.lib.6. Purpurat, conſ. 582.nu.21.

22 Tertio non procedit, † quando habetur reſpectus ad cauſam, & non ad perſonam, tunc enim dicitur reale in omnibus ad quos ea cauſa extenditur Bal. Alex. poſtque eos Zaſ. in l. maritum, nu.25. infra ſolut.matr. Alcia. reſpon.7.nu.10.lib.4.

23 Quarto reſtringitur, † quando priuilegium eſſet conceſſum perſonæ in perpetuum, vt reſpōderunt Anchar. conſ.237. Barba.conſ.44.lib.2. Socci.conſ.34.col.2.lib.3. & Alex.conſ.71.nu.2.lib.6. quibus non adductis aduerſatur, & rectè Alciat.d.reſp.7.nu.28. & ſeq.lib.4. dicens verbum in perpetuum ſecūdum ſubiectam materiam

24 intelligi debere, vndè † ad vitam hominis intelligi poſſe cōcludit, quod in officio verificatur, tenuit etiā hanc opinionem optimè extendendo Greg. Lop.lib.10.tit.18. par.3. in verbo *de aquel Rey*. & ante eos in officio docuit Aret.in l. maritum. ſolut.matr.nu.4.

25 Quinto nō procedit, † quando caſus euenit quo cœpit & poſſet vti priuilegio: nam huiuſmodi caſus cœptus ad vniuerſales ſucceſſores tranſit, vt ſi eſſet alicui conceſſa immunitas à collectis, quibus impoſitis eſſet excuſatus, & deinde exemptus moriatur, antequam collectę exigantur, hoc enim caſu nec hæredes tenentur ad collectas, vt declarat poſt Alex. in l. quia tale. infra ſolu.matri, Zaſ. in d.l. maritum, nu.27.

26 Sexto reſtringitur non procedere, † quando ex natura rei in priuilegium conceſſæ vniuerſales ſucceſſores veniunt, vt ſi Princeps largitur in priuilegium bona fiſcalia alicuius terræ; nam ille cui eſt facta conceſsio non eſſet dominus bonorum fiſcalium, ſi non tranſirent ad hæredes. Idem etiam cũ conceditur alicui militi iuriſdictio in caſtro, cuius conceſsio, licet perſonalis ad hæredes extenditur, cum hoc exigat natura rei in priuilegium conceſſæ ex ſententia Iaſon. in l. apud Iulianum. §. ſi quis alicui. nu. 9. de leg. 1. Zaſ. in d. loco. num. 28. & in feudo ſuperius latè probauimus. in cap. 3. quoad perſonas. nu. 24.

Septimo limitatur in terminis. cap. vlt. ibiq; Gloſ. 100. diſt. & in l. 3. §. permittitur de aqua quot. & æſti. ex qua l. motus. voluit idem Bart. & in l. 1. de priuileg. credito-
27 † finita emphiteuſi per generationem, poſſe deſcendentes renouationem petere, ac dominum teneri, illis confirmare, aliàs dicetur iniuriam inferre. de qua quæſtione latiſsimè ſcripſerunt Rip. in d. l. 1. de priuileg. credito. nu. 6. Affl. in conſti. ſicut accepimus. nu. 8. Iul. Clar. lib. 4. rece. ſent. §. emphiteuſis. q. 43. Ant. Gabri. lib. cõmu. concluſ. tit. de iure emphiteu. concluſ. 1.

28 Octauo non procedit, † quando ob benemerita æquiualentia eſſet conceſſum, ita reſp. Alciat. reſpon. 7. nu. 25. lib. 4.

29 Nono quando † concederetur in honorem, & memoriam paternam, ita voluit Alcia. d. reſp. 7. nu. 8. lib. 4.

30 Decimo non procedit † in dubio cum potius præſu-
31 matur reale, quàm perſonale, vt in conceſsione † iuriſdictionis docuit Bar. in l. ſi pater, nu. 9. de ſerui. lega. quem

ſequun-

ſequuntur Imol. Alex. & Areti. in l. quia tale ſolut. matr. Henri. Boich. in c. mandata. nu. 7. de præſumptio. Greg. Lop. l. 49. tit. 18. par. 3. verbo *de ſeruiçio*. Iaſ. in l. apud Iulianũ. §. ſi quis alicui. nu. 7. & ſeq. de leg. 1. quos adducit, & ſequitur Alcia. d. reſp. 7. num. 4 lib. 4. præter eos, quos adduximus. ſupra in c. 6. de interpretatione in fin.

32 Vndecimo non procedit † in donatione facta ſimpliciter in ſingulos annos, ita poſt Dyn. Pet. Rapha. Fulgoſ. Alex. & Iaſ. in l. ſtichum. §. ſtipulatio de verbo. oblig. ſcripſit Capi. deciſ. 203. nu. 1. & ſeq.

33 Duodecimo non procedit † in priuilegio nobilitatis, quod trãſit ad poſteros. l. 1. vbi Bar. nu. 49. & Io. Plat. nu. 1. notarunt. de dignit. lib. 12. And. Iſer. & Affli. in conſtit. proſequentes. Luc. à Pen. in l. mulieres. eod. tit. de dignit. & licet Gloſ. Bart. & Io. Plat. in d. l. 1. de dignit. id verum eſſe tradant vſque ad trinepotes. ex l. diuo Marco. C. de quæſt. ea tñ l. non obſt. contrariũ verius eſſe arbitror ex his, quæ infra dicemus in vlti. limit. huius reg. quam opinionẽ conſuetudo interpretata eſt, quæ omnes in infinitũ admittit, vt teſtatur poſt Bart. Aluaro. & alios Tiraq. trac. de nobilita. c. 15. nu. 2. an autem tranſeat nobilitas ad aſcendentes tranſuerſales, vxorẽ, & naturales videndus Tiraq. d. tract. c. 16. 17. & 18.

Decimotertio non procedit qñ conceditur attenta ratione, & æquitate naturali, vt in muliere fide iubente. l. hæredes. C. ad Velleianum, & in minore ſecundum ſententiam Cyn. & Bar. in l. 1. quam ſupra reprobauimus.

34 Decimoquarto limitatur, † qñ facta eſt mentio hære-
35 dis in cõceſsione nulla adhibita diſtinctione † an huiuſmodi nomẽ in ſingulari, vel plurali ꝓferatur cũ hæredis

appellatio omnes hæredes in infinitum comprehendat. l. hæredis appellatio. l. hæredis appellatione, & l. ſciendum, vbi Odoffr. & Alciat. not. de verb. ſignifi. l. fin. C. de hære. inſtit. & l. qui per ſucceſsionem. de reg. iur. latè Io. à Pla. in l. vni. C. ſi Imperial. largit. ſoc. ſine hæred. deceſ. lib. 10. Alex. latè conſ. 36. nu. 4. lib. 3. Corn. conſ. 37. lib. 1. & Mari. Frecc. 2. formu. inueſti. nu. 2. verſ. cõtrariũ tñ. lib. 3. ſub Bertrand. conſ. 26. lib. 3. ſubfeud. Idq́; procedit ẽt in materia ſtricti iuris, vt in ſtipulationibus l. ſtipulatio iſta habere licere. de verb. oblig. Item etiam in conditionibus. l. ſub diuerſis. §. 1. l. cum ita datur. § ex his. de condit. & demonſt. idq́; procedit ex propria ſignificatione. l. fi. C. de hęre. inſti. probat Iaſ in l. ſi quis filiũ. §. vlt. de acqui. hæredi. Cagno. in l. qui per ſucceſsionẽ. nu. 11. de reg. iur. & latius Tiraq. de retract. cõuentionali. §. 1. Gloſ. 6. nu. 21. Licet Bart. in l. 1. ſupra eod. Pet. & Alberi. nu. 20. in l. noſtra. Ioan. Plat. & Criſtof. Port. in §. ſed, & quod Principi num. 11. inſtit. de iur. nat. gent. & ciuil. Henri. Boich. in c. mandata. num. 7. de præſumpt. Pernus. in notabili. 4. nu. 33. Feli. in c. 2. de tregua, & pace, Io. Lup. in rub. de donat. inter vir. & vxor. §. 69. nu. 20. 21. & ſeq. Addentes ad Napod. in conſuet. in tit. in quib. reb. loc. hab. 4. fol. 311. litera F. Andr. Tiraq. d. loco nu. 17. & Anto. Gabr. lib. 6. commu. concluſ. tit. de legi. & conſti. concluſ. 2. nu. 3. aſſerant priuilegium pro ſe, & hærede conceſſum vltra primum hæredem non extendi, ſecus ſi pro hæredibus concedatur. Tamen contrarium eſt magis receptum, vt melius docuerunt idem Bart. in l. Gallus. §. etiam ſi parente. de lib. & poſthum. Sali. in l in annalibus. C. de lega. & Iaſ. in l. 1. nu. 17. ſupra eod. non obſt. diſpoſitione. d. legis anti-

quitas.

36 quitas de vſufru. diſponentis † legatum vſusfructus non extendi vltra primum hæredem in cuius legis ſolutione nimium altercantur ſcribentes; nam illud eſſe ex natura rei non tranſitoriæ ad hæredes voluerunt Cyn. Bart. & Paul. Caſtrenſ. in l. in annalibus. C. de lega. Bart. nu. 7. & Bal. nu. 3 in l. Gallus. §. etiam ſi parente. de lib. & poſthu. Angel. & Adden. ad Bal. in d. l. antiquitas. C. de vſufructu. Alex. in l. ex facto. §. ſi quæſita. num. 5. ad Trebell. & conſ. 36. nu. 6. lib. 3. Cagnol. in l. qui per ſucceſsionem. nu. 10. de reg. iur. Gram. deciſ. 59. nu. 12. in fi. qui communẽ dicit Tiraq. de retrac. conuent. §. 1. Gloſ. 6. nu. 22. Mati. Frecc. de ſubfeu. lib. 2. q. 35. nu. 35. & q. 59. nu. 3. & lib. 3. 2. form. inueſt. nu. 1. Camera. in c. Imperialem. fol. 61. col. 4. litera Q. & Greg. Lop. l. pen. tit. 8. par. 5. verbo *o deſus herederos* quã etiam communẽ appellat Claud. in d. §. etiam ſi parente. poſt Alex nu. 9.
37 Contrarium tamen quod diſpoſitio. d. l. antiquitas non ſit fundata in natura vſusfructus, ſed ne proprietas reddatur inutilis, nec eſſe naturam rei inſpiciendam apertè voluerunt Gloſ. Iacob. Butri. Guliel. Cun. Bald. Ang. Sali. Fulg. Alex. & Iaſon. in d. l. in annalibus. C. de lega. Iacob. Butr. Odoffr. & Alberi. in d. l. antiquitas. C. de vſufru. idẽ Bal. in l. fin. nu. 17. C. de hæred. inſtitu. Alex. nu. 4. verſ. vnũ tamen non omitto Aret. nu. 56. Iaſ. nu. 34. & Claud. in fi. in l. Gallus. § etiam ſi parente. de lib. & poſthum. Ang. in hac l. nu. 12. Alciat. in l. hæredis appellatio. de verb. ſigni. ex quibus apparet hanc poſteriorem ſententiam veriorem eſſe, & vt arbitror magis communem ſi benè ponderentur authoritates, & numerus Doctorum. ad poſterioris autem ſententiæ cõfirmationem facit, quod ſicut

indefinita à lege prolata æquipollet vniuerſali, vt notarunt ſcribētes poſt Gloſ. in cap. vt circa. de electio. lib. 6. Dyn. num. 8. in rub. de reg. iur. lib. 6. Dec. num. 12. & Cagnol, nu. 9. in l. 1. 1. de iuris. qui receptam fatetur, & Gloſ.
38 Pariſ. 2. part. §. 56. glo. 1. num. 34. ita etiam † indefinita à Principe prolata vniuerſalis vim debet obtinere, vt cum aliquid pro ſe, & hærede, conceditur pro omni hærede cōceſſum eſſe intelligatur, ita in ſimili arguit D. Marcus Mant. in l. Imperiū. nu. 115. de iuriſd. omn. iud. Corroboratur hæc cōcluſio ex doctr. Greg. Lop. in l. 6. tit. 26. par. 4. dum aſsignans rationem d. legis diſponentis feudum ſimpliciter conceſſum vſque ad nepotes tantum tranſire ait, id eſſe, ne proprietas reddatur inutilis, vel minus vtilis.

Præterea cū negari non poſsit huiuſmodi cōceſsionē Principis ſatis fauorabilem eſſe, vt in hac lege, vbique latiſsimè demōſtrauimus, tunc ſuccedit illa regula,
39 qua tradiderunt ſcribentes † indefinitam in materia fauorabili æquipollere vniuerſali, ita etenim primus omnium docuit Bart. in l. ſi plures. de leg. 2. quem ſequuntur Gemin. in d. cap. vt circa. Felin. in c auditis. num. 24. de præſcrip.

Ex quo apparet falsò ſcripſiſſe Mari. Frecc. lib. 2. q. 56.
40 † officium pro ſe, & hærede conceſſum non extendi vltra primū hæredem, magisq; falſum eſſe apparet, quod
41 voluit Gram. d. deciſ. 59. nu. 13 † conceſsionē pro menſa, pro ſe, & hæredibus non extendi vltra primū hæredem

Generaliter autem quando hæredis appellatio reſtringatur optimè declarat Ang. conſ. 182 quem ſequi-
42 tur Alexand. conſ. 36. lib. 3. † qui declarat id procedere

quando

quando reſultaret, aut impoſsibilitas, aut abſurditas, aut repugnantia. Impoſsibilitas cum refertur ad hæredem viuentis, iniquitas cum interpretatio repugnaret intentioni diſponentis, vt in l. qui liberi. §. hæc verba de vulgar. & pupil. abſurditas, vt in vſufructu, & natura rei, vt in feudo, quod non tranſit ad omnem hæredem. c. 1. de ſucceſſ. feud. qua de re nẽ diutius dimoremur vidẽdus eſt Cagnol. in l. qui per ſucceſsionẽ de reg. iur. & Alcia. in d. l. hęredis appellatione.

Et quamuis conceſsio pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus facta ad omnes deſcendentes ex vi verborum
43 extendatur, † hoc tamen caſu non comprehenduntur naturales. l. ex libera. vbi Bald. C. de ſuis, & legit. in l. generaliter. §. cum autem. de inſtit. & ſubſti. in l. filium. infra de his, qui ſunt ſui, vel alien. iur. Ioan. à Plat. in l. ſi ſenatori. C. de dignitatibus. lib. 12. Guliel. benè in cap. Raynutius. verbo Raynutius. num. 40. Afflict.
44 deciſ. 392. nu. 23. ideoque † nobilitatis priuilegium non tranſit in filium naturalem, vt not. ſcripſit Bar. in l. tutelas. infra de cap. diminu. & in l. 1. num. 50. C. dignita. lib. 12. idem quoque ſcripſit Bald. in l. cum legitimè. de ſtat. hom. in l. cum antiquioribus. q. 8. C. de iure deliberandi, & in c. vt notuit. nu. 24. & 25. de electio. eiuſdem fuerunt ſententiæ Ant. But. nu. 21. & Præpoſ. nu. 9. in c. per venerabilẽ qui fil. ſint legit. & Flor. in l. qui teſtamento. de præb. At cõtrarium in Hiſpaniarũ Regnis cautũ eſt, in l. 1. tit. 11. par. 7. vbi Greg. Lop. egregius doctor hiſpanus, multa quæ de iure communi naturalibus prohibentur, congerit, idem quòd diximus de nobilitate iure Hiſpano procedere intelligens quem refert, & ſequitur Io.

Baptiſta Viglialo. in Antinomia Iuris Ciuilis, ac Hiſpa niarum.litera B.num.4. At nobilitas quæ *hydalghia* vocatur, non modo ad filios naturales non tranſit, verum nec ad filios legitimatos, licet nobilitas tranſeat, vt ſupra diximus. Idq; declaratum fuiſſe per inuictiſsimũ, ad diuæ memoriæ Impera. Carolum V. dixit Otalora de nobilita. Hiſpa. in 2. par. 3. par. verbo de legitimis verò. quẽ refert Viglialo. in Antinom. iur. litera B. nu. 5. intelligens. l. 9. in fi. tit. 15. par. 4. & l. 12. Tauri. quibus nobilitate patris gaudere filios legitimatos diſponitur habere locum, in omnibus honoribus legitimis filijs cõpetentibus prætet quam in *hydalghia*, & eſt ſecundum me ratio, quia nobilitas quæ *hydalghia* vocatur, immunem ab omnibus muneribus reddit *hydalgum*, quòd ſecus in alijs nobili-
45 tatis qualitatibus. Eadem quoque ratione, † quia feudum eſt honor, & priuilegium, naturales non comprehenduntur in feudo. c. 1. §. naturales. ſi de feud. fuer. controu. Nec in majoratu, vt tradit conſultiſsimus Moli. de primoge. Hiſp. lib. 1. c. 4. nu. 44. 45. & ſeq. Eadem quoq;
46 ratione † ſunt inhabiles ad omnes dignitates, ideoque
47 non poſſunt † eſſe conſiliarij Principis, vt docuit Bal. in l. cum legitimè. infra de ſta. hom. nec Doctores, vt tradiderunt Bart. Card. Zabarella alter in prohem. C. nu. 12. alter verò in prohem. clem & Tiraq. de nobili. c. 15. nu. 15. itaque ſeruatur nunc in almo, ac ſupremo hoc Neapolitano Collegio à doctorando enim iuramentum, ſit ne ex legitimis natus nuptijs præſtatur Vicecancel-
48 lario, qui eſt † Dominus meus D. Fabius Marcheſius, de quo alias in Rub. c. 4. nu. 109.
49 Nec etiam Notarij teſte Alexan. conſ. 80. col. 1. lib. 2. &

Andr.Tiraq.tract. de nobili.c.15.nu.15. quod in Regno noſtro eſt expeditum ex diſpoſitione conſti.conſtitutione pręſenti vbi Gloſ.And.& Affli.quamuis contrarium defendat D.Couarr.lib.pract.q.c.19.nu.6.& deindè ge-
50 neraliter quotieſcunque † de filiorum fauore,aut dignitate agitur non cōprehenduntur naturales,vt per Guliel. Bened,in d.c.Raynutius.nu.41.& in verbo ſi abſque liberis moreretur.nu.9.latius deducitur.

51 Non tamen id obſeruandum eſt in fœminis, † quæ ſine dubitatione veniunt appellatione deſcendentium.

52 † Item etiam poſterorum Dec.in l.fœminæ. num. 63.& 125.de reg.iur. Catellia.Cott.in memor.in verbo immunitas, & Andr. Tiraquel. de retrac. proxi. §. 1. gloſ. 9. num.238.

Idem etiam cum eſt conceſſum alicui, & proli.Pariſ. conſ.51.nu.10.lib.2.aut alicui,& agnatis, vel de familia, idem Pariſ.conſ.63.nu.4.lib.2.& conſ.72.lib.4.aut propinquis proximis,& coniunctis Dec.in d.l.fœminæ.nu. 46.aut alicui,& generi.Hoſt.Ioan.And.& Butr.in c.nouit.nu.13.de iud.Bal.in l.1.infra de probat.Ang.in §.1.in authen.de inceſt.nupt.Ioan.Plat.in l.vacantia.C.de bon. vacā.lib.10.Dec.ī d.l.fœminę.nu.62.& Gloſ.Pariſ.1.par. §.12.nu.3,veniunt etiam appellatione generationis.c.ſtatutum.de hæred.lib.6.Bald.in l.2.num.11.C.de iure emphit.Corn.conſ.219.nu.6.lib.2.Alex.conſ.61.lib.1.nu.9. Dec.conſ.223.nu.4.Gozād.conſ.20.nu.8.& Pariſ.conſ. 47.nu.58.lib.3.

53 Id tamen locum habet, † primo in materia indifferenti,vt tradunt Bal.in c.1.num. 2. de eo qui ſibi, & hæred. Paul.Caſtren.in l.quia tale.nu.2.& Alex.nu.6.infra ſo-

lut.ma-

lut.matr.Præpoſ.in §.hoc quoque.de ſucceſſ.feu. Iaſ. in l.ſi qs id quod,nu.11.de iuriſd.omn.iuſt.Rapha.Comen. & Barba.in l.cum acutiſsimi.C.de fideicom.idem Barba,conſ.57.nu.6.lib.2.Dec.conſ.570.nu.11. & Ant.Rub. conſ.16. nu. 6. Secus verò in materia differenti, vt cum agitur de dignitate, & honore.Gloſ.celebris.in cap.vbicunque.de pœn.lib.6.Anchar.conſ.341. & Mar. Frecc. lib.2.de ſubfeu.q.54.nu.4.

54 Ideoq; † officium cōceſſum pro ſe, & hæredibus ſuis non pertinet ad filiam fœminam ex ſent.Mar. Frec. lib.
55 2.q.51. nam cum † regulariter non tranſeant ad hæredes,vt inquit Bal.in l.3.§.ſed & ſi quis.nu. 8. C. com. de leg.Paul.Caſtr.Imol.& Areti.in l.maritum.ſolut. matr. ſit.q; in hoc natura officij immutata non cenſetur mutata in alio, vt tranſeat ad fœminam, quæ regulariter excluditur,vt docuit Bal.in c.ad audientiam.el primo.nu. 19.de reſcrip.quem ſequitur Dec. in l. fœminæ. nu. 121.
56 de reg.iur. † Quod tunc quoq; locum habet cum eſt facta conceſsio pro quibuſcunque hæredibus,aut cum facultate relinquendi,cui voluerit,vt ſcripſit idem Mari. Frecc.d.lib.2.q.54.& idem quoque Mari.Frecc.ſcripſit.
57 q.55.† cum ab initio conceſſum eſt officium fœminæ cum facultate relinquēdi, cui voluerit, quod tamen vltimum non caret dubitatione cum inſpicienda ſit prima perſona, à qua originem habuit conceſsio, quod in Regni ſucceſsione reſpondit Ancha.conſ.341. Et tamen
58 † Regnum non ſolet regulariter ad fœminas pertinere. Ancha.ſequuti ſunt Aret.& Socci.in l.Gallus.§.nunc. de lege de lib.& poſthum.Iaſ.in l.ſi quis id quod.nu.14. de iuriſd.omn. iudic, & alij, quos adducunt Roland. conſ.

76.num.10 lib.3.& Michael Aguirre.in d.reſpon.4.par. num.57.

Idem etiam ſecundo eſt intelligendum, vt quod diximus priuilegium pro ſe, & filiabus cõceſſum ad omnes
59 pertinere † non habeat locum in nuptis, cuius concluſionis author eſt Bar.in l.quoties.C.de priuile.Schol.lib. 12.quẽ ſequũtur Io.Plat.& Ang in d.l.Rom.in l.cũ quædã puella, quæ mihi eſt ſub l.ſi cõuenerit.nu.9.de iuriſdi. omn.iud.& ibi Iaſ.nu.3.idẽ Rom.in l.1.nu.10.ad Sena.cõſul.Sylla.Iaſ.in l.1.ĩ fi.ſupra hoc tit.Hip.Marſ.in l.vni.nu. 220.C.de rapt.virg.& in rub.de fideiuſ.nu.113.And.Bar. in c.propoſuiſti.col.fi.de foro cõpet.& in c. cõſenſus de reb.Eccleſ.non alien.Georg.Natt.in c.quamuis.verſ.11. quæro.de pact.lib.6.Ant.Corſett.ſing.240.verbo priuilegiũ Pariſ.de reinteg.in c.an ſi eſſet cõceſſa res particularis.fol.70.nu.6.Tiraq.de leg.connub.l.1.nu.34. Cãpeg. de dote.q.71.nu.1.Mart.Lauden.de priuileg.arti.82. qđ ẽt rñderũt Cor.cõſ.230.nu 5.circa med.lib.3.Soc.Iu.cõſ. 16.nu.97.lib.2.Gozad.cõſ.24.nu.15.& Silua.cõſ.1.nu.40. & hãc cõem dicit Viglialo,lib.com opi.litera P.nu.393.

Impugnatur tñ à pluribus hæc ſentẽtia, quorũ primus eſt Alex.in d.l.cum quædam puella.nu.14.ibiq; Dec.nu. 6. & Cagnol.& idem Dec.in l.1.C. vndè. vir. & vxor.& in l.fœminæ.nu,83.de reg.iur.conſ.223.nu.4.verſ.3. non obſtat qui communem appellat.idem Alex. conſ. 125. nu.6.lib.7.Tiraq.de leg.connub.l.1.nu.37.qui negat legis quoties. C. de priuileg. Schol. interpretationem eſſe Bart. quod licèt verum eſſet ad veritatem concluſionis nihil facit. Arias.Pinel.in l.3. num.34.C.de bon.mater. qui hanc veriorem arbitratur, licèt priorem ſententiam

magis communem appellet ac Caſſ.in.in conſuet.Burg. rub.4.§.1.nu.4.

60 Hæc noſtra concluſio limitatur denique tertio, † non procedere in priuilegio immunitatis,quod alicui generi,& poſteris cōceſſum ad eos,qui ex fœminis nati ſunt, non pertinet l.1.§.fin.infra de iure immun. cuius legis diſpoſitio,qua ratione ſuſtineatur late dixerunt Alex. cōſ. 160.nu.5.lib.2.Iaſ.in l.Gallus.2.lectu.nu.33. de lib. & poſthu.& Dec.in l.fœminę.nu.77 & ſeq.& conſ.223.huius autem deciſionis ratio eſt ſpecialis in priuilegio immu-
61 nitatis, † ſed generaliter in alia materia non obſeruatur, vt ſcrib.Gloſ.in ver.vocabulo,& Imol.nu.8.in l.ſi ita ſcriptum.de leg.2.Paul.Caſtr.& Alex.in l.quia tale.nu.5.infra ſolut.matri. Iaſ.in l.1.col.vlti.ſupra hoc tit. ſpeciales autem rationes plures afferunt,quarum prima,& communis eſt, ob præiuditium publicæ vtilitatis, quam ſuperius adduximus ex mente Gloſ.& Imol. idq; voluit Bart.in l.liberorum.de verb.ſignifi.Dec.conſ.223.in fi. Affl.ct.in c.1.nu.131. de ſucceſſ.feud. Zaſ.in l.maritum. nu.31.infra ſolut.matr. & D.Couarr.in c. Raynaldus.in fi.princ.de teſta.atque hanc ſequitur Ariaſ. Pinel.in d.l.
62 3.nu.32.de bon. mater. ex qua ratione conſequitur, † vt quotieſcunque reip.damnum ceſſaret, fœminę quoque comprehenderentur, vt ſcrib Catell.in ſuo memoriali. verbo immunitas D.Couarr.& Arias.Pinel.d.locis.

63 Decimo quinto, & vltimo limitatur † cum eſt facta conceſsio pro ſe, & liberis, nam eo caſu, non ſolùm ad filios,verùm etiam ad alios deſcendentes conceſsio extenditur,ſed dubium eſt, an ad omnes deſcendentes in infinitum extendatur, an verò trinepotes ſolùm comprehen-

prehendat, & eo. tantum comprehendi probari videtur in l. iuriſconſultus. §. parentes infra de gradibus liberi. (inquit Paulus) vſque ad trinepotes, vltra hos po-
64 ſteriores vocantur, † qua l motus, ita docuit Bart. in l. liberorum.nu. 19. de verb. ſignif in l. Gallus §. vidẽdum, de lib. & poſthu n. quem ſequuntur Alex. in princ. rub. de lib. & poſthu. Imol. in l filiusfa. §. diui. de leg. 1. Angel. Are. in §. primo gradu. inſt. de grad. Dec. ĩ l. vni. nu. 50. C. quando non pete. partes. Capic. in inueſtit de clauſul. feud. verbo & Liberis, & hæredibus. Purp. ir. conſ. 30. nu. 1. Rube. conſ. 22. nu. 4. & conſ. 128. nu 4. quam ſententiã communem appellat Socci. Iun. in l. filiusfam. §. diui. nu. 25. de leg. 1.

Contrarium tamen, quod comprehendantur omnes deſcendentes in infinitum probatur expreſsè. in l. libe-
65 rorum. de verb. ſignifi. in qua deciditur † liberorum appellatione nepotes, & pronepotes, cæterosq́; , qui ex his deſcendunt contineri. idem probatur. in l. liberos. de ſena. in l. ſed & ſi §. liberos. de in ius voc. & in l. 1. §. generaliter. de leg præſtand. idq́; adnotarunt expreſsè Iacob. Arena. Odofr. & Alciat. in d. l. liberorum. Alber. in l. hac conſultiſsima. §. ex imperfecto. C. de teſtam. & in l. diuo Marco. C. de quæſtio. Bal. in l. ſi dotali. ſolut. matr. Ioan. à Plat. in l. ſordidorum. nu. 2. in fi. C. de excuſa. mun. lib. 10. Imol. dum æquiparat deſcendentibus. in l. cum vir, nu. 3. de condi & demonſtra. Napod. in conſuet. ſi moriatur. §. idem iuris. num. 98. & 100. & in conſuet. ſi quis, vel ſi qua verbo liberis. Iaſ. in l. Gallus §. videndum. nu. 5. & 6. de lib. & poſthum. Nacta. in authen. quod ſine q. 20. num. 58. C. de teſtam. Guliel. Benedi. in c. Raynutius.

verbo ſi abſq; liberis moreretur.lo 2.in tract.i pupillaris ſubſti.nu.25.Socci.Iun.in d.§.dim.nu 26.Claud.Cantiun. inſti.de nup.col.3.& de gra lib.col.2.Coraſ. in l. liberos. infra de ſena.idē reſponderunt Corn.conſ.22.lib.2.Dec. conſ.205.nu.2.&223.nu.4.Purp.conſ.402.nu.89.Felin. conſ.28.nu.3.Rip.reſp.3.nu.2.& reſp.12.nu.1.tit.de ſubſti tutio.Pariſ.conſ.36.nu.4.&38.nu.2.Cravet. conſ.131 nu. 2.&155.nu.3.Rube.conſ 144.nu.5.Menoc.conſ.1.nu.198. & ſeq.Alfon.Montal. in l.fori.9.tit.5.lib.3. verbo *o nietos*, quæ ſententia ſemper mihi verior viſa eſt,& vt arbitror magis cōis, & ab elegantioribus ſcriptoribus probata. nempè Petro Cyn. Alex.ab Alexandro Petro Loriotto, & Frāciſco Connano, quos adducit Menoc.d. loco.nec
66 quidquam obſt. † d.lex Iuriſconſultus.§. parentes. nam omiſsis ſolutionibus Cyni.Alex.ab Alex.Loriott.quorū primi voluerūt referri in ea.l.opiniones antiquorum, po ſterior verò accipi in ſpeciali ſignificatione verbū liberorū,mihi verior viſa eſt ſolutio Franc.Conna.lib.10.cōmen.iur.c.1.nu.4.vt ſicut in parentibus vltra tritauū nullum propriū nomen datur,cū nemo quatritauus appelletur, ita & liberorū appellatio vltra trinepotē nullum proprium,& ſpetiale nomen habebat,cū poſt trinepotē nō dicatur quatrinepos,ſed filius trinepotis, idq; expreſsè colligitur ex d.§.parentes,vbi iuriſconſultus parentes (inquit) vſq; ad tritauum proprio vocabulo nominatur (nō qd̄ cæteri improprio vocabulo) ſed vt inquit iureconſultus,q à vlteriores,qui non habent ſpetiale nomen maiores appellantur,ex q̄to idem in liberis probat.

Quæ concluſio, qua aſſeruimus liberorū appellatione omnes deſcendentes in infinitum contineri, ſine dubita-

tione

tione procedit in materia iuris communis, vel fauorabili, vt in teſtamentis, vt ſuperius relati ſcribentes fatentur, multoq; fortius in beneficijs, in quib⁹ nos verſamur cum multò fauorabiliora ſint quàm iuris cõis, aut vltimarũ voluntatũ materia, vt ſæpe probauimus, Summi
67 Pontificis authoritate. in c. cũ dilecti. de donat. † Sed in priuilegijs contra ius cõe nõ procedit ſine dubitatione, inſpecta authoritate Gloſ. & Bart. in l. liberos. de ſenat. eiuſdẽ Bar. in l. moris. §. iſte ferè. in fi. infra de pen. & Io. à Plat. in l. ſordidorũ. nu. 2. C. de excuſat. mun. lib. 10. qui vno ore fatentur, priuilegiũ non extendi vltra pronepotes. ex l. diuo Marco. C. de quæſt. quàm ſniam Sali. in d. l. nu. 2. dicit cõiter teneri, quę opinio nunquàm mihi ꝓbari potuit, ac contrariũ verius videtur poſt Io. Crot. in l. oẽs populi. nu. 155. de inſtit. & iur. cum etiã priuilegium
68 contra ius cõe, † ita ſit interpretandũ, vt à verborũ proprietate nõ recedatur, ex pulcherrima doctri. Abb. in c. ad audientiã. 1. & 2. nota. de deci. qđ in materia quantũuis pœnali procedit, quæ quatenus proprietas verborũ patitur, eſt extendenda. l. cũ lege. vbi Aret. optimè notat.
69 de teſtamẽtis. † Nec obſtat l. diuo Marco, qua mouetur Gloſ. & Bart. cũ illud, ideo procedat, quia fuit limitata ad pronepotes ampla ſignificatio liberorũ. in d. l. his verbis vſq; ad pronepotes liberos, quo circa cũ fuerit reſtricta generalis ſignificatio, nõ eſt ab illa l. arguẽdũ, vt egregiè declarãt grauiſsimi Doctores Iaco. Arena. & Odoff. in d. l. liberorum. de verb. ſigni. Iacob. à Rauenna. Cyn. & Albe. in d. l. diuo Marco, & idem Albert. in d. l. liberos.
Sicut autem priuilegiũ perſonale extinguitur cũ perſo
70 na, ita etiam † non extenditur de perſona in perſonam,
huius

71 huius autem concluſionis ratio eſt, † quia mutatione perſonæ priuilegium quoq; mutatur,& extinguitur.l. 1. C.de impon. lucrati deſcri. lib.11.l. Paulus aliàs per procuratorem,vbi Dyn.& Bart.not.infra de acquir.hæred. l.in omnibus.la 2. vbi Dec. & Cagnol.not. de reg. iur. idem Archi.& Ioan.And.in c.1.de immuni. Eccleſ. lib. 6.Bald.in rub.C. de vſur.quæſt.4.& in l.2.quæſt.7.C.de ſeruit.& aqua.Ioan.Ana.in c. ſalubriter. de vſur.Alexan. conſ.35.nu. 16.lib.4.&Rol.conſ.61.nu. 5. lib. 4. qua de re eſt tex.elegans.in l.licitatio.§.mercatores de publica.&
72 vectig. qua ſtatutum eſt † priuilegium fiſci ad emptores,& ſingulares ſucceſſores non tranſire, qua lege mo-
73 tus ibi Bar.poſt Dyn.ſcripſit † immunitatem competentem clericis,bonis Eccleſiarum, & eorum fructibus ad emptores,& conductores non pertinere,quam concluſionem ſequuti ſunt Menoch.conſ.112.nu.21.& Rol.d. conſi.61.lib. 4. ex quo inferunt Rol. & Menoc.d.locis, an ementes frumentum à clericis teneantur vectigal ſoluere, & licèt ſibi aduerſari videantur, tamen conciliari
74 poſſunt diſtinctione adhibita, † an vectigal imponatur contractui,& immunitas clerici extendatur ad emptorem,an verò alicui actui remoto,vt extractioni,& non extendatur, & ita intelligatur lex licitatio, & alia contraria,vt declarat Bal.conſ.31.lib.1. & Menoch.d.conſ. nu.19. Regia tamen Camera Summariæ contrariũ ſeruat in locatis Apuleę vendentibus fœtus,& lanas,& alia ex ſuo grege, nam immunitas eis conceſſa ad emptores extenditur indiſtinctè.

Quæ concluſio pluribus modis reſtringenda eſt, &
75 primo reſtringitur in † perſonis connexis, vt in reſtitu-

76 tione minoris, quæ competit † maiori in cauſa commu ni, & connexa ex perſona minoris. Iacob. Butr. in l. 1. verſ. ſed male dicunt. C. ſi in com. ead. cauſa. & reſpon. Rip. reſpon. 1. num. 1. in tit. ſi in communi ead. cauſa, tradunt Affli. deciſ. 213. nu. 3. Hip. Marſ. ſing. 180. & D. Couarr.
77 lib. pract. q. c. 34. nu. 2. idem quoq; † in immunitate conceſſa alteri fratri, quæ trahitur ad alterum ſimul habitantem, vt eſt Gloſ. celebris. in l. vlt. C. de mun. & honor. lib. 10. Iaſ. in l. 1. nu. 2. C. de tranſactio. & in l. ſi emancipati. nu. 9. C. de collatio. Nact. conſ. 1. nu. 10. lib. 1. Andr. Tiraq. de retract. conſangui. §. 26. Gloſ. 1. num. 34. & plures alij, quorum meminit Anto. de Padilla. in l. 1. nu. 4. C. de diuerſ. reſcrip. qui contrarium verius arbitratur poſt Bar. Io. Plat. & Riminal. in d. l. vlti. intelligens verum ſolum in indiuiduis, idq; verius eſt.
78 Limitatur ſecundo † in priuilegio in corpore iuris clauſo, quod extenditur ad alium, in quo eſt eadem ratio ex Luc. à Pen. in l. iubemus. C. de pala. ſac. largi.
79 Tertio non procedit in perſonis, † quibus priuilegiatus in vita ceſsiſſet priuilegium, eius enim vita durante gaudent priuilegio, idem Luc. à Pen. in l. ſordidorum. in fin. C. de excuſ. mun. lib. 10. de quo dubitat Zaſius. in d. l. maritum. nu. 29. & abſque dubitatione contrarium ve-
80 rius exiſtimamus; nam † priuilegium non tranſmiſsibile ad hæredes, vt eſt perſonale, non poteſt alteri cedi, vt expreſsè ſcripſere Bald. in l. quod ſi minor. nu. 1. infra de minor. & in prohem. C. nu. 39. Ang. & alij. in l. quod ſi in diem. §. Iulianus. in fin. infra. de peti. hæredita. Ioan. Le-
81 cirier. de primoge. lib. 3. q. 1. nu. 2. Ideoque † reſcriptum tanquam perſonale cedi non poteſt. c. vlt. vbi Io. Andr.

& Abb.

82 & Abb.adnotarunt.de reſcrip.ſic etiam † in vſufructu l. ſi vſufructus.infra de iure dot.& latius proſequitur Rolan.conſ.38.nu.32.lib.2.
83 Quarto reſtringitur † in perſonis correlatiuis,atq; hinc eſt, quod conceſſum marito extenditur ad vxorē,ſi Cumano credimus.in l.non tantum.infra de re iudi. quem ſequuntur Dec.in l.1.num.5.C. de in ius voc.Ioan.Lecirier. tract. de primoge. lib. 2.q.6.nu.7.& Menoch.conſ. 112.qui ex eo infert immunitatem conceſſam venditori extendi ad emptorem, à quibus tamen expreſsè diſſentiunt Alex.& Iaſ.ibi,& eorum ſententia verior eſt.
Quinto limitatur præcedens concluſio,vt locum ſibi
84 non vendicet,quando † priuilegium eſſet cōceſſum alicui,& rebus,nam intelligitur conceſſum etiam perſonis ſibi ſubditis,vt not.reſpondit ſubtilis Barba. in conſ. 26. col.4.lib.2.motus ex l.omnia.§ cum ita.de leg.2.quam ad id adducit Ang.in l.1.num.4.infra de ſta.hom. quod voluerunt ante ipſum Guliel.Cun.Cyn. & Bald. in d.l.1. Alciat.in l.rei,& l.ſeq.de verb.ſignifi. & latè Tiraq. in l. ſi vnquam.verbo donatione largitus.nu.323.C. de reuo.
85 dona.qui idem probat in libertis,& ſeruis. Immò † ſimpliciter cōceſſum domino, vel officialibus priuilegium extenditur ad ſubditos,doctri. eſt notabilis Bal.in l reſti tuendæ.C.de aduo.diuerſ.iudi.& Iaco.Beluis. in pract. crim.in princ.nu.5.
86 Sexto non obſeruatur † ratione æqualitatis ſeruandæ in iudicijs, nam priuilegium conceſſum Actori, extenditur ad reum l.fin.C.de fructi.& lit.expenſ.quæ tamen non ſatis probat, vt animaduertit Soccin.Iun. in rub. de acquir. poſſ.nu.85. qui adducit ad hoc. l, in ſacris.la 3.C. de pro-

de proxi. ſacr. ſcrin & Gloſ. in c. per tuas. de ſimon. quæ tamen limitatio vera eſt in ijs, quæ reſpiciunt ordinem, non autẽ deciſionem negotij, vt tradit Rom. ſing. 374.
87 Septimo non procedit † in perſonis adiunctis, & auctis, quod reſp. Alex. conſ. 178. lib. 2. nu. 14. & poſt eũ docuit Franciſ. Marc. deciſ. 525. num. 8. & 9. lib. 1. Corſe. in ſing. verbo emptio nu. 3.
88 Octauo non habet locũ † in perſoĩs æquiparatis, hinc
89 priuilegia conceſſa † militibus armatæ militiæ, extenduntur ad milites cæleſtis, & legalis militiæ, vt tradunt ſcribent. omnes. in l. centurio. de vulg. & pupill. Mathoſila. ſing. 61. & latiſsimè Nicolaus Euerardus in centuria legali. c. 56. & hanc communem affirmat Viglialo. lib.
90 com. opin. litera P. nu. 390. item etiam † conceſſa mili-
91 tibus trahuntur ad Eccleſiam. † Libertati ad piam cauſam, item alimẽtis ad piam cauſam, Doti, ad piam cau-
92 ſam, Eccleſiæ, ad omnem piam cauſam, † Fiſco ad Eccleſiam, Minoribus ad Fiſcum, & è conuerſo. Conceſſum pupillis extenditur ad minores, & è conuerſo: Item ad Rempublicam, Eccleſiam, Furioſos, & omnes, qui per alios reguntur, vt latiſsimè proſequuntur. Nicol. Euerar. d. centuria legali à cap. 56. vſque ad 77. & Tiraq. tracta. piæ cauſæ priuilegio 157. & pluribus ſeq. Andr. Gamb. tract. de extẽſio. nũ. 166. & ſeq. quod ſolum ve-
93 rum eſt, † cum aut æquiparatio eſt facta per modũ regulæ, aut in vtroq; eſt eadẽ ratio, vt latiſsimè declarant ſcribentes in l. 1. infra. de legi. & Nicol. Euerar. in d. centuria ſæpiſsimè aduertit Greg. Lop. in l. 19. tit. 8. par. 5. verbo *dos caſos*, ad quos breuitatis cauſa me remitto.
94 Nono limitatur † in perſonis acceſſorijs, & familiarib⁹,

95 ideoque conceſſum † marito prodeſt vxori, conceſſum
doctori, prodeſt familiæ, teſte Luc. à Pen. in l. eos. C. de
fabricens. lib. 11. & doctori priuilegium conceſſum, ſo-
cio prodeſt, vt not. Bal. in prohem. ff. §. hæc autem tria.
96 nu. 11. & † conceſſum ſcholaribus, vel clericis trahitur ad
97 famulos. Pet. Duen. reg. 505. verbo famuli. † Conce[illegible]n
quoque militibus comprehendit familiares, paup[illegible]-
bus miniſtros, & illius domus factores, Dec. in c. ſane
nu. 17. & ſeq. de priuileg. in l. lecta. nu. 18. & ſeq. infra ſi
cert. pet. & in l. in omnibus. nu. 8. de reg. iur. Id autē quod
de familiaribus diximus, tunc habet locum cum ſunt
perpetui, & ſine mercede. Archidia. in c. clericum. 11. q.
1. & in c. Eccleſiarum. 12. q. 2. Specu. de compet. iudi. ad-
ditio §. 1. nu. 27. verſ. vigeſimus ſeptimus. Anto. Butr. in
c. 2. nu. 6. ver. idem de ſeru. de foro compet. Mar. Socci.
in c. 1. 5. declara. eod. tit. & magis communem appellat
98 Capic. deciſ. 12. Cùm verò † priuilegiatus non poſſet vti
commodè ſuo priuilegio ſine familia, tunc ſemper fa-
milia gaudet eodem priuilegio, vt teſtatum reliquerũt
Bal. in l. 1. C. de vxor. militum, & Luc. à Pen. in rub. de ap-
par. præfec. vrb. lib. 12. Bart. tract. repreſ. q. 7. verſ. ad ſe-
xtum propè nu. 2. Feli. in c. 2. nu. 2. de foro compet. Dec.
in d. c. ſane nu. 13. Gloſ. Domi. & Philip. Franc. in c. licèt.
nu. 2. de priuileg. lib. 6. Ioan. Anto. Niger. in clem. de vi-
ta, & honeſt. clerico. q. 4. num. 23. Mar. Frecc. lib. 1. de of-
99 fi. magni Sineſchalchi. nu. 3. † ſpeciale autem eſt in fami
liaribus clericorum, vt gaudeant priuilegijs eorum, li-
cèt ſint temporales, & mercede conducti, quorum pri-
mum ſcripſerunt Alber. & Paul. Caſtr. in l. 1. C. de Epiſc.
& cleri. poſterius verò Philipp. Franc. in d. cap. licèt. de

priuileg.

priuileg.lib.6.& ſeruari quotidiè videmus in Regia Camera Summariæ.
100 Decimo limitatur † in perſonis ſubrogatis l. decernimus.C.de aquęduct.lib.11.l.comperimus, vbi idem Bar. C.de proxi.ſacro.ſcrin.lib.12.l.minor.§.penult.vbi Bald. de procurat.Areti.in l.maritum.nu.2. in fin.2.col.ſolut. matr Rip.reſp.3.nu.21. de electio. & Tiraq. de iure pri-
101 moge.q.40.nu.44. hinc eſt, quod † priuilegium alicui, & familiaribus conceſſum extenditur ad familiares in priorum locum ſubrogatos, vt tradiderunt Ioan. And. Gem.& Philip.Franc.in c.penult.de priuileg.lib.6.Ioan. Lup.in rub.de dona.inter vir.& vxor.§.69.nu.22.& Nicol. Euerar. in centuria legali, loco à vi ſubrogationis.
102 nu.15.verſ.28.Eadem quoq; ratione † conceſſum canonicis ad futuros extenditur c.per exemptionem.§. verū. de priuileg.lib.6.notat Henric.Boic.in c.mandata. nu.8.
103 de præſumpt. hinc etiam † indultum conceſſum famulis Epiſcopi, vt gaudeant fructibus beneficiorum trahitur ad alios ſubrogatos, vt concludunt Ioan. Monac. Io. And.Gem.& Philip.Franc.in c.vlti.num.4.de verbo.ſi-
104 gnifi.lib.6.& Io.Lup.d.loco.nu.23. Hinc deniq; † Vicerector ſtudij à ſuperiore ſubrogatus habet Rectoris immunitatem ex doctri.Bart.in l.filius. de legatio. Dec. in c.ſanè.lib.2.de offi.deleg.& Boer.tracta. de authoritate magni Conſilij.nu. 65. quod qualiter ſit intelligendum explicat Michael Aguirre in reſponſ. de ſucceſſ. Reg. Portug.3.par.num.21.& 22.Quod tamen non habet locum in priuilegio merè perſonali, vt explicat Anto. Gabri.lib.comm.concluſ.tit.de reg.iur.concluſ.2.nu.64.

CESSANTE CAVSA.

Cap. IIII.

1 *PRiuilegium ceſſat, ceſſante cauſa.*
2 *Diſpenſatio ceſſat, ceſſante cauſa diſpenſationis.*
3 *Gratia ceſsante cauſa extinguitur.*
4 *Beneficium ceſſat eius cauſa ceſſante.*
5 *Conceſſio expirat ceſsante cauſa, ex qua fuit facta. Item reſcriptũ.*
6 *Saluus conductus, & immunitas ceſſant ceſſante cauſa.*
7 *Priuilegium ex quacunque cauſa conceſſum, aut ratione profeſſionis, aut ex alia cauſa, eatenus durat quatenus illa exercet.*
8 *Priuilegium conceſſum filijs propter parentes mortuis parentibus expirat.*
9 *Priuilegium conceſsum filijs ratione dignitatis innatæ competit etiam mortuis parentibus, ſecus ſi ratione officij ex diſtinctione aliquorum.*
10 *Priuilegium conceſſum filijs tanquam filijs poſitorum in dignitate, adhuc permanet mortuis parentibus, ſecus ſi concedatur, ne dehoneſtetur parentum dignitas ex diſtinctione Ripæ.*
11 *Feudum cõceſsum alicui, qui ſe iactabat eſſe ſtrenuum detecta eius inhabilitate reuocatur ab eo.*
12 *Feudum conceſſum Doctori detecta eius imperitia repeti poteſt.*
13 *Conceſſio rei facta alicui Aduocato eſt realis ſi fiat à priuato; ſi ab Eccleſia ſiue ſimpliciter, ſiue in feudum eſt perſonalis.*
14 *Feudum conceſſum venientibus ad habitandum auocatur à deſinentibus habitare.*
15 *Habitatio conceſſa recedentibus habitatoribus aufertur.*
16 *Priuilegium ciuilitatis conceſſum propter concordiam, bello exorto extinguitur.*
17 *C. Suggeſtum de decimis exornatur.*
18 *Priuilegium decimandi reuocatur ad modum excreſcentibus monaſterijs.*
19 *Priuilegium exemptionis, quod grauiter lædit ſubditos tollitur.*
20 *Onus ab initio impoſitum, ſi proceſſu temporis iniquitatem continet officio iudicis tollendum eſt.*
21 *Merum Imperium Baroni conceſſum ex cauſa ſuperuenienti tolli poteſt.*

poteſt, ſi tendat in maximam læſionem Regis.

22 Ex cauſa receditur à conſtitutione, ſtatuto, præſcriptione, ſententia, renuntiatione, iuramento, contractu, teſtamento, & qualibet diſpoſitione.

23 Ceſſante cauſa impulſiua ceſſat priuilegium ex aliquorũ opinione, licet nos contra poſt alios, quamuis aliter Rip. diſtinguat.

24 Priuilegij cauſa ſemel ceſſante omnino extinguitur, nec reuiuiſcit cauſa ſuperueniente.

25 Priuilegium ciuitati conceſſum, quod ea deſtructa extinguitur, ea reædificata reuiuiſcit.

26 Ciuitas licet in alio loco reædificetur recuperat eadem iura.

27 Priuilegium conceſſum ciuitati ratione loci non pertinet ad eandem in alio loco reædificatam.

28 Ciuitas delicto deſtructa omnino amittit priuilegium.

29 Ciuitas propter delictum poteſt in prædam dari, poteſt etiam damnari ad aratrum, vt fuit ſeruatum in pluribus ciuitatibus.

30 Priuilegium licet ceſſante cauſa ceſſet, requiritur tamen ſententia reſciſſoria.

31 Priuilegium non ceſſat ceßante cauſa, quando effectus iam eſt perfectus, & conſumatus.

32 Priuilegiũ, quod habet actũ momentaneũ, nõ ceſſat ceſſante cauſa.

33 Priuilegiũ nõ extinguitur ceſſante cauſa, quãdo remanẽt reliquiæ.

34 Priuilegium immunitatis propter numerum liberorum conceſſum nõ extinguitur aliquibus deſcẽdẽtibus ex deciſ. Regiæ Cameræ.

35 Priuilegium ratione dignitatis conceßum, permanent etiam finita dignitate.

36 Qui ſemel dignitatem habuit, etiam ea finita torqueri non poteſt, in memoriam priſtinæ dignitatis.

37 Officialis iuſſu Regis dignitate priuatus abſque demeritis non poteſt torqueri.

38 Officialis ſponte dimittens officium non poteſt torqueri.

39 Officialis, cuius officio non eſt annexa dignitas non gaudet eius priuilegio.

40 Priuilegium canonis ſi quis ſuadente, habet locum etiam in clerico degradato.

41 Idem honor debetur officiali doctori, & Abbati dimiſſo officio.

Quarto

QVarto principaliter † amittitur priuilegium ceſſante cauſa, ex qua fuit cōceſſum.l. Athletæ.§.1.l. Geometre.l.idem Vlpianus.l. ſi tutor reipublicæ. infra de excuſ.tuto.l.tribunus.infra de teſta.milita.l.titia Seio.§.vſuras.de leg. 2.l.cura. §. deficientium. infra de muner.& honor.l.fin.C.qui bon. ced.poſſ. Glóſ. in c.vlti.verbo ceſſauerant.15.q.2.Inno.in fi. Ioan.And. nu.11.in fi.& 17.Card.Floren.& Abb.nu.17.in c. Abbate ſanè.de verb.ſignifi.Dyn.nu. 3.& Philip. Franc.nu.2. in reg.decet.de reg.iur.lib.6.Luc.à Pen.in l.ſuper. nu.3. C.de manci.& colon.lib.11.Alex.in l.filiusfam. nu. 2. de lib.& poſthum.& in l.centurio.nu.22.de vulg. & pupil. Iaſ.in l.ex facto.nu.7.& Rip.nu.11.eod.tit.& in d.l. filius à patre.§.1.nu.1.de lib.& poſthum.Dec. conſ.24. in fin. Franc.Marc.deciſ.156.nu.2.457.nu 25.1176.nu 5. lib.1. Boer.deciſ.31.nu.9.& latiſsimè copioſiſsimus And. Tiraq.in reg.ceſſante 1.par.nu.210.

2 Quod in † diſpenſatione probatur in c.an priſcis.vbi Archidia.& Gem.not.55.diſt.in cap. quia circa. de con-
3 ſang.& affini.† Idem in gratia,vt not.Panor.& Aug.Be-
4 ro.in cap. ſuper literis. de reſcrip.† in beneficio patet ex not.ab Angel.& Iacob. à ſancto Georg. in l. ſed & ſi hac.
5 §.patronum. de in ius voc.† In conceſsione expreſſum eſt in cap. reliqui, vbi Abb.3. not. docuit.de cuſtod.Euchariſt.not.Afflict.in capit.1.§.moribus. numero 3. ſi de feud. fuer. controuer. In reſcripto reſpondit Pariſ.
6 conſilio 169. lib.4.† In ſaluo conducto Imol. conſilio 33. In immunitate colligitur ex l.ſemper.§. negotiato-
7 res.de iure immunita, & generaliter † quotieſcunque,

aut ra-

aut ratione profeſsionis, aut ex alia qualibet cauſa conceditur, aut artificibus, aut magiſtris aliquod priuilegium, eatenus eo gaudent, donec quiſque eorum, munus proprium exercet. d. l. ſemper. §. negotiatores, & §. vlti. de iure immunit. l. maximarum. C. de excuſ. mun. lib. 10. vti Bart. not. l. milites. & l. ne quidem. C. de teſtamen. milit. l. qui ſub prætextu. C. de ſacro ſanct. Eccleſ. quod latius adnot. Gul. Cun. & Bal. in l. ſeruis. C. de Epiſco. & cleri Bart. & alij in l. ſcriniarios. C. de teſtam. mili. Roman. in l. ſi vero. §. de viro. 34. fallent. nu. 65. ſolut. matri. Alex. ad Bart. in l. 1. de tiron. lib. 12. Felin. in c. clerici. col. 2. de iud. Guid. Pap. deciſ. 402. Rip. reſpo. 1. nu. 17. tit. de muner. & honor. & reſpon. 3 de electio. nu. 13. & Greg. Lop. l. 5, tit. 7. par. 5. verbo *mercadores*.

8 Hinc infertur, quod † priuilegium cōceſſum filijs propter parentes, mortuis parentibus expirat, vt teſtatur Bar. in l. 2. C. de Epiſc. & cleri & poſt eum Hip. Marſ. in l. 1. nu. 28. C. de rapt. virg. & licèt contrarium ſenſerint Io. And. Gem. Anchar. & Philip. Franc. in c. ne aliqui. nu. 3.
9 de priuileg. lib. 6. tamen ſunt, qui diſtingunt † priuilegiū conceſſum ratione dignitatis inſitatæ competere filijs etiam mortuis parentibus, at conceſſum ratione publici officij extingui, ita Alberi. & Sali. in l. 2. nu. 4. de Epiſc. & cleri. aliter etiam diſtinguit Rip. in l. ex facto. nu. 2. de
10 vulg. & pupill. † priuilegium filijs conceſſum ex eo tantum, quod ſunt filij alicuius in dignitate poſiti, non extingui morte patris, ſecus verò ſi concedatur, ne dehoneſtetur parentū dignitas. in quo latiſsimè Tiraq. in reg. ceſſante. nu. 107. & pluri. ſeq.
Hinc etiam ſcripſit And. de Iſer. in c. 1. §. porro. nu. 29.

quæ ſit prim. cau. benef. amitt. quem ſequitur Pariſ. de reinteg. in c. ſi pro præterito, ſeruitium non eſt præſtitū
11 nu. 6. fol. 31. † Feudum conceſſum alicui, qui ſe iactabat eſſe ſtrenuum, ſi detectum fuerit non eſſe verum ab eo reuocari, cui deciſioni concordat, quod tradidit Bart. in l. cum quid. infra ſi cert. pet. quem ſequitur Pariſ. de reintegr. in c. diſtracta domo. nu. 3. fol. 124. & Nicol. de Neapo. in l. Neſſenius. nu. 4. infra de excuſat. tutor. vbi voluit
12 † poſſe prælatum repetere feudum conceſſum Doctori detecta imperitia. Animaduertendum eſt tamen,
13 quòd † ſi conceſſa eſt res alicui, vt ſit Aduocatus, ſi concedens eſt priuata perſona, intelligitur facta conceſsio, iure plenę proprietatis, & ſufficit eum fuiſſe Aduocatū in vita, nec ad aliud patrocinium, hæres tenetur; ſi verò eſt Eccleſia ſiue ſimpliciter, ſiuè in feudum conceſsio 8 eſt perſonalis, nec poterit hæres per ſubſtitutum ſeruire, & habere feudum, vt docuit Ioan. Plat. in l. nullus. nu. 5. de decur. lib. 10. quæ diſtinctio optimè probatur ex dictis per gloſ. in c. cum veniſſent. in verb. probatum, & in verb. fuiſſe extra de inſtit. Hinc etiam dixit Bal. in præ- 9 lud. feud. 2. diuiſio. & Par. de reintegr. in cap. beneficium
14 ob habitationem conceſſum fol. 66. † Conceſſo feudo venientibus ad habitandum in d. feudo, ſi ij, quibus eſt facta conceſsio deſinant habitare, amittere feudum,
15 † quod & in habitatione conceſſa, & deindè habitato- 10 ribus recedentibus; ſcripſit idem Par. in c. priuilegium conceſſum habitantibus. fol. 56.

Ex eadem quoque ratione reſpondit Rom. conſ. 459.
16 † priuilegium ciuilitatis cōceſſum à Piſanis, venientibus propter concordiam inuicem factam, bello inter eos

exorto

exorto extingui Rom. ſequuti ſunt Feli. in c. quę in Eccleſiarū. nu. 29. de. cōſtit. Ial. in l. ſciendū. nu. 4. ſupra q. ſatis. cog. in l. ſi fili⁹ à patre. §. filiusfa. nu. 4. de lib. & poſth. Loffr. conſ. 45. nu. 20. & Tiraq. in d. reg. ceſſante. 1. par. nu. 192.
17 Et ad iſtius capitis confirmationē extat S. P. deciſio. † in
18 c. ſuggeſtum. de deci. quo probatur † Priuilegiū decimādi monacis cōceſſum fuiſſe reuocatū, ex quo multū excreuerant Monaſteria, & Pontifex conceſſerat ab initio, quia modicū præiudītiū generabatur ijs, àquibus exigebātur, ex quo tex. adnotarunt cōiter ſcribentes ceſſare priuilegium, quotieſcunq; incipit eſſe damnoſum, vt in l. ex facto. de vulg. & pupil.
Ad cuius exornationē conducit, primo quod cōiter
19 tradiderūt ſcriben. in c. peruenit. de immu. Eccleſ. † priuilegiū exemptionis, qđ grauiter incipit lædere ſubditos ſuperioris officio implorato eſſe tollendū, voluerūt quoq; ſcriben. in c. quanto. de cenſi. & Dec. conſ. 334. qđ
20 ſi † onus ab initio impoſitū procedente tempore iniquitatem continet officio iudicis eſt ſuccurrendum, voluit
21 prætera Affli. in conſtit. ea, quæ ad decus. col. 1. † conceſſionem meri, & mixti Imperij factā à Rege Baroni, ex cauſa ſuperuenienti poſſe tolli, ſi tendat in maximam læſionem Regis, quod ne diutius immoremur locum habet generaliter in omni diſpoſitione.
22 Et primo † in conſtitutione, à qua ex cauſa ſuperuenienti receditur cap. non debet de conſangnin. & affinitat. in ſtatuto Dec. conſ. 334. col. 2. In præſcriptione ex ſententia Io. And. in c. dilecti. de arbit. In pacto teſte Bal. conſ. 240. lib. 4. In renuntiatione, idem Bal. in cap. cum M. Ferrarienſis. num. 27. & 28. de conſtit. In iuramento

c.quemadmodum de iureiuran. In omni contractu, vt reſp. Abb.conſ.34.nu.15.In teſtatorum diſpoſitione l.in confirmando cum ſeq.infrà de confir.tutore.l.1. in prin. vbi pupil.educ.deb.& denique in qualibet diſpoſitione, vt notanter dixit Anchar.conſ.84.col.2.

23 Eſt autẽ ſpeciale in priuilegijs, vt etiam † ceſſante cauſa impulſiua extinguantur,vt videtur concludere Alex. conſ.114.num. 3. lib.1.& reſponderunt Corn.conſ.227. lib.2.& Barba.conſilio 45. & 55. lib. 4. Contrarium tamen ex pluribus probat D. Couarr. lib. var. reſolut.1. cap. vlti. qui nec in literis ad beneficia vitiare cauſam impulſiuam falſam aſſeruit, aduerſus receptam ſententiam,quam latiſsimè probat Gram.deciſ.59.num.32.& ſeq. Quod verius eſt ne ſint deterioris conditionis beneficia,quàm cæteræ diſpoſitiones, quod ſi conciliare velimus, vtranq; opinionem erit adhibenda Ripæ diſtinctio in l.ex facto.nu.15.de vulg.& pupill.nempè,vt tunc demum cauſa impulſiua vitiet conceſsionem,cum ab initio fuit falſa, ſecus tamen ſi cum ab initio vera extitiſſet deindè ceſſauit, quod ſi admittamus non erit inutilis doctrina Philip.Franc.in reg.decet de reg. iur.lib.6. ſtatuẽtis in dubio in priuilegijs impulſiuam cauſam eſſe præſumi, nam locum habebit quotieſcunque ex poſt facto ceſſauit priuilegij cauſa, vt non intelligatur ceſſare priuilegium.

24 Eſt prætereà & aliud ſpeciale in priuilegijs, † vt ſemel ceſſante cauſa omnino priuilegium extinguatur, licèt deindè cauſa reuiuiſcat, doctrina eſt not. Aegid. Bella. in cap.poſt tranſlationem de renunt.quem ſequitur Tiraq.in reg.ceſſante 1.par.nu.45.quod cum verum ſit admirabi-

25 mirabile redditur, quod plerique ſcripſerunt † priuilegia ciuitati conceſſa, quę ea deſtructa extincta fuerant, ea deinde reædificata reuiuiſcere; ita ſcriptum reliquerunt Inno. Ioan. And. Cardin. & Abb. in cap. Abbate. de verb. ſignif. Alex. conſ. 43. nu. 2. lib. 1. & conſ. 193. nu. 7. lib.
26 2. quod procedit † nondum ſi in eodem loco reædificetur, verum etiam ſi alio transferatur Inno. in c. 2. de nou. oper. nunt. Alber. in l. ſi vſusfruct⁹ nu. 3 quib. mod. vſusfruct. amitt. Alex. loc. ſuperius adductis, & Nicol. Euerar. in cent. legal. loco à aui ſubrogationis. num. 8. ver. 14.
27 quod tamen verum non eſt † cùm affectione primi loci, vt inhabitaretur fuiſſent conceſſa, vt docuit Petr. Antibol. tract. de muner. nu. 44.
28 Præcedens tamen concluſio tunc admittenda eſt, † cũ abſque delicto ciuitas deſtructa ſit, ſecus verò ſi delicto deſtruatur, eo ſi quidem caſu omnino priuilegia extinguntur Bart. in l. fin. nu. 24. de colleg. illic And. Iſer. in c. 1. nu. 23. 26. & ſeq. de capit. Corrad. Bal. in tit. de pac. conſtan. verbo, nos Romanorum Abb. poſt alios in cap. Abbate. de verb. ſignifi. Alex. & Iaſ. in l. inter ſtipulantem. §. ſacram. de verb. oblig.

Nec mirũ videri debet ſi delicto priuilegia extinguantur, cũ maiores quoque pœnas ciuitas infidelis à domi-
29 no patiatur, † poteſt enim in prædam dari, teſte Bal. in l. in teſtamento. C. de teſtamen. poteſt etiam damnari ad aratrum, ſi credimus Bart. in l. hæreditatum. ad leg. Falcid. & Martin. Laudens. tract. de Princ. not. 1 2. idq; in ciuitate Mediolani ſeruatum teſtatur Alberic. in l. ſi vſusfructus, vbi eſt tex. quib. mod. vſusfruct. amitt. in ciuitate Tuſciæ Angel. conſ. 165. in ciuitate Brixiæ, & Bono-

niæ Abb. in c. dilectus. lib. 2. de ſimon.

30 Notandum eſt præterea, quod licet † priuilegiũ ceſſet ceſſante cauſa, tamen requiritur ſententia reſciſſoria, vt not. Philip. Fran. in reg. decet. de reg. iur. in 6.

Hæc autem generalis concluſio, qua aſſeruimus ceſ-
31 ſante cauſa priuilegium extingui, non † procedit primo quando eſſet conſumatus, & perfectus effectus cauſæ. Iaſon in l. filius à patre. §. 1. de liber. & poſthum. Tiraq. latè in reg. ceſſante limita. 12. & D. Couarr. lib. 1. var. re-
32 ſol. c. vlt. nu. 5. verſ. his ita. Secundo † non procedit quando priuilegium non haberet actum ſucceſsiuum. Abb. in c. ſuggeſtũ. de deci. Tertio denique, vt cęteras limitationes quæ ex Tiraq. d. tract. colligi poſſunt omittã, non
33 procedit, † qñ remanerent reliquiæ prioris priuilegij, vt
34 in priuilegio immunitatis conceſſo propter numerũ filiorum, quorũ aliquibus decedentibus non extinguitur cuius rei author eſt inſignis Canoniſta Ioan. And. in reg. decet. de reg. iur. in 6. Alberi. in l. 2. infra de excuſa. tuto. Io. Ana. conſ. 105. Dec. in auth. præterea. in fine. C. vn. vir. & vxor. in c. cùm ceſſante col. 2. de appella. & in l. in omnibus. de reg. iur. Purpur. conſ. 483. nu. 6. Hip. ſing. 657. nu. 2. Mart. Laud. tract. de priuileg. tit. de fiſco. nu. 199. & alij, quos adducit, & ſequitur Io. Vinc. An. aſſerens ſeruatum in Regia Camera ſing. 241. & hanc communem dixit Viglialo. lib. com. opin. litera P. nu. 389. ex Alciat. de
35 præſum. reg. 1. præſum. 36. idem & † in priuilegio conceſſo ratione dignitatis, quod permanet etiam finita dignitate. l. eos. l. maximarum, & l. eam legem, vbi Bart. Ang. & Io. plat. de excuſat. mune. lib. 10. l. 1. de prin. agen. lib. 12. not. Dyn, Io. And. & Philip. Franc. in reg. decet. de reg. iur.

reg. iur. in 6, ad quod facit l. vlti. infra de decur. & l. pen.
6 C. de quæſtio. quibus diſpoſitũ eſt † eum, qui ſemel di-
7 gnitatem habuit etiam ea omiſſa non torqueri, † quod
priuilegium locũ etiam habet in eo, qui iuſſu Regis di-
gnitate priuatur ex Guid. Pap. deciſ. 377. niſi priuetur ob
ſordes. l. fin. de pen. vel niſi priuetur ob demerita, vt la-
tè probat poſt Io. Plat. Arias, Pin. in l. 4. nu. 12. C. de bon.
8 mater, † procedit etiam in conſiliario ſponte dimittente
dignitatem, vt ſcribit Boer. deciſ. 146. quæ tamen cõclu-
39 ſio non † procedit in officio, cui nõ eſt annexa dignitas,
40 vt latè Tiraq. in reg. ceſſante limita. 15. inferens † priui-
legium cano. ſi quis ſuadẽte habere locum etiam in cle-
41 rico degradato, † & eundem honorem deberi officiali
dimiſſo officio Doctori, & Abbati.

ELAPSO TEMPORE
Cap. V.

1 *PRiuilegium conceſſum ad tempus extinguitur elapſo tempore ipſo iure.*
2 *Relegatus ad tempus poteſt abſque Principis licentia domũ redire.*
3 *Suſpenſus ad tempus elapſo tempore non indiget abſolutione.*
4 *Remotus ab officij exequutione elapſo tempore negocatur.*
5 *Feudum conceſſum ad tẽpus elapſo tempore, poteſt auferri à feudatario, nullo dato tempore quod iudicatis datur, immò redit ipſo iure ad concedentem.*
6 *Feudum quod poſſidetur ab alio, non poteſt elapſo tempore poſſeſſore non audito auferri.*
7 *Feudo finito per lineam in Regno abſque vlla ſententia, Fiſcus ſpoliat agnatum, qui non ſuccedit.*

Quinto

1 QVinto principaliter † priuilegium con-
ceſſum ad tempus, elapſo tempore ex-
tinguitur c. cùm in cunctis c. ne pro de-
fectu de electio. c. Si propter de reſcrip.
c. ſtatutũ de præben. libro 6. l. quoties C.
de precibus Impera. offeren. Scriben. in c. cùm acceſſiſ-
ſent de conſtitu. quo caſu expirat ipſo iure cap. de cauſis
2 vbi Bal. de offi. de leg. Sicut † relegatus ad tempus poteſt
elapſo tempore abſque Principis licentia domum redi-
re teſte Bal in c. ex literis nu. 22. de conſtit. idem in pro-
hemio ff. §. hæc autem tria, nu. 5. in fin. & in l. actione. §.
labeo. infra pro ſocio. Dec. conſ. 61. nu. 4. & 145.
3 † Ideoque ſuſpenſus ad tempus elapſo tempore non in-
diget abſolutione, vt tradit Glo. Pariſ. in 1. par. §. 27. nu. 5.
4 † Et remotus ad tempus ab officij exequutione, tempore
elapſo reuocatur teſte Gloſ. in c. placuit. 21. q. 2. hinc eſt,
5 quod † feudum conceſſum ad tempus, poteſt elapſo tẽ-
pore auferri à feudatario nullo dato tempore, quod da
tur iudicatis, vt poſt Bald. in c. 1. num. 8. de conten. inter.
dom. & fidel. voluit Pariſ. de reinteg. in c. dominus ſinè
alijs indutijs. nu. 2. fol. 76. immò elapſo tempore redit
feudum, & poſſeſsio ipſo iure, tanquam ſi naturaliter
moriatur, Bal. in c. quæ in Eccleſiarum. nu. 62. de conſti-
tu. Alex. conſ. 124. nu. 2. & 3. verſ. plus. lib. 1. Iaſ. in l. clam.
poſsidere. §. qui ad nundinas. de acquir. poſſeſ. Gloſ. Pa-
6 riſ. tit. 1. §. 30. nu. 173. quod tamen † verum non eſt, quã-
do feudum ab alio poſsidetur, eo enim caſu poſsidens
eſt citandus, non autem ſpoliandus, vt docuit Afflict. in
7 conſti. pacis cultum. nu. 27. † finito tamen feudo per li-
neam in Regno abſque vlla ſentẽtia fiſcus ſpoliat agna-

tum,

tum, qui aperto iure non ſuccedit in feudo, vt poſt Affli. in d. conſti. pacis cultum ſcripſit Io. Ant. Niger. in c. Regni dudum ex præſumptuoſo. nu. 13.

RENVNTIATIONE EXPRESSA.

Cap. VI.

1 *Priuilegium expreſſa renuntiatione priuilegiati amittitur.*

2 *Priuilegio iuris diuini præceptis fundato, vel firmato concilijs, vel alijs iuribus, quorum transgreſsio mortale peccatum inducit, renuntiari non poteſt.*

3 *Priuilegio iuris naturalis, vt defenſionibus in cauſa criminali, quis renuntiare non poteſt, quod verum quando pæna corporis afflictiua eſt imponenda.*

4 *Priuilegio iuris ſanguinis nemo poteſt renuntiare.*

5 *Nobilis, qui iure Regio Hiſpaniarum non poteſt in carcerem mitti, poteſt huiuſmodi priuilegio renuntiare.*

6 *Nec poteſt huic nobili fieri exequutio in armis, equo, & mula.*

7 *Poteſt tamen carcerari in aliquibus caſibus.*

8 *Priuilegium introductum ob perſonæ, aut ſexus honeſtatem non tollitur renuntiatione.*

9 *Priuilegio renuntiari non poteſt, quando renuntiatio eſſet contra bonos mores, vel induceret ad delinquendum.*

10 *Priuilegio prohibitorio, quod annullat diſpoſitionem in contrarium renuntiari non poteſt.*

11 *Priuilegio miſerationis cauſa conceſſo nemo poteſt renuntiare.*

12 *Priuilegium in quo ſuperior ſibi ius reſeruat non tollitur renuntiatione.*

13 *Feudatarius non poteſt prorogare iuriſdictionem in præiudicium domini.*

14 *Priuilegio, quod quis ignorat ſibi competere non poteſt renuntiare.*

15 *Priuilegio iuris publici non poteſt renuntiari.*

16 *Priuilegio nemo præſumitur renuntiare in dubio.*

1 Sexto † priuilegium principaliter amittitur renuntiatione priuilegiati, nempè expreſſa, de tacita enim diximus ſupra cum de non vſu & actu contrario in 1. & 2. cap. huius 2. partis ſumus loquuti, quod probatur expreſsè. in l. ſi quis in conſcribendo. C. de pactis. in l. recuſari. infra de acquir. hęred. in l. 1. §. aſſignare. infra de aſsigna. liberto. in c. nonnulli. de reſcri. c. dilecti. de foro compet. c. nuper. de deci. c. ex ore. §. quia verò. de his quæ fi. à maior. par. cap. quæ concluſio pluribus modis reſtringenda eſt.

2 Et primo quidem reſtringitur, † vt non procedat in priuilegio iuris diuini præceptis fundato, vel firmato concilijs, vel alijs iuribus, quorum transgreſsio mortale peccatum inducit Henric. Boich. in c. ſi diligenti. nu. 1. & 3. de foro compet.
3 † Item iuris naturalis, vt in defenſionibus, quibus non poteſt in criminalibus, quis renuntiare. l. liber homo. infra ad. leg. Aquil. tradiderunt Bal. Ang. & Imol. nu. 3. & 4. in l. cuſtodias. infra de publi. iud. qui verum intelligit, quando pœna corporis afflictiua eſſet imponenda, ſecus ſi pecuniaria, id tamen quod diximus adeò verum eſt, vt cuilibet alteri, etiam ipſo inuito, liceat ipſum defendere, & à ſententia condemnatoria mortis afflictiua appellare, tex. eſt vbi Bart. voluit in l. non tantum. de appell. quod tamen fallit quando reus confeſſus eſſet crimen, & in ea confeſsione perſeueraſſet, vt docuit Hip. Marſ. in l. vni. num. 138. C. de rap. virg.
4 Sic etiam † in priuilegio iuris ſanguinis, cui renuntiari non poteſt. l. iura ſanguinis. de reg. ius. l. ius agnationis. infra de pac. l. abdicatio, C. de patr. poteſ.

Ex quo

5 Ex quo correlarie inferri poteſt,† an nobilis dictus *hyio d'algo*, qui iure ſaltim Regio,nõ poteſt ex nobilitatis priuilegio in carcerem mitti, vt in l.4. titu. 2.lib. 4.ordina. poſsit huic fauori renuntiare, de quo licèt aliqui dubitauerint, poſſe tamẽ deciſum fuiſſe teſtatur eruditiſsimus D.Couarr. in rep.c.quamuis pactum in initio 2.par.nú.
6 5.de pactis.lib. † Nec poteſt dict? nobili *hydalgo* fieri exequutio in armis equo, & mula.l.3.eod.tit.& refert Ioan. Baptiſta Viglialo. in Antinomia iuris Regni Hiſp. ac ciuil.l.tera N.nu.3 & in lib.cõ.opi.litera N.nu.15.verſ.item
7 nec exequtio. †poteſt tamen carcerari quãdo debitum ex delicto veniret, vel ſi locator fuit functio fiſcalium, vel pro debito Regio, vt in d. l. 4. & idem Viglialo. d. lib.com.opin.
8 Non procedit ſecundo quando † priuilegium eſſet introductum ob perſonæ, aut ſexus honeſtatem Alberic. in l.vbi adhuc.C.de iure dot.Bal in l.1.nu.13.C.qui bon. cedere poſſ.& Præpoſ.in c.ex parte.el 2.nu.11. de appell.
9 Tertio fallit, † quãdo huiuſmodi renuntiatio eſſet cõtra bonos mores, & induceret ad delinquendum. l. ſi vnus. §.pacta,quæ turpem.infra de pactis.
10 Quarto non procedit † in priuilegio prohibitorio.l.2. vbi Bart.C.ne fideiuſſ. Dot. Dent.Bald. in authen.ſi qua mulier.nu.10.C.ad Velleia.in l.ciues.nu.2. C. de appellatio. Alex.conſ.103.nu.9. quod tamen tunc verum eſſe intelligendum eſt,cum priuilegium annullat actum,& conſenſum prohibet, ex clauſula annullatiua. cap. dilecto.vbi ſcriben.de præb.declarat Gloſ.in c.ſtatutum.de reſcrip.lib.6.& Capic.deciſ.9.nu.17.& latè Tiraq.de iure primoge.quæſt.24.nu.16.& 17.

11 Quinto reſtringitur † in priuilegio miſerationis cauſa conceſſo, vt in l. vnica. C. quando Imperã. inter pupil. & vid. vbi Bal. notan. dixit huic priuilegio non poſſe renũtiari, quem ſequuntur Sali. ibi. & Grego. Lop. in l. 20. tit. 23. par. 3. & Viglialo. in lib. com. opin. litera I. num. 269. verſ. nota dictum Baldi. & de hoc latius Feli. in c. ſi diligenti. de foro compet.

12 Sexto non procedit † in præiuditium, reſeruantis ſibi ius in priuilegio, eo enim caſu, non poteſt quis priuile-
13 gio renuntiare, † vt in feudatario, qui in præiudicium domini directi, non poteſt prorogare iuriſdictionem in alium ex doctri. Bart. in l. 1. ſupra de iudi. quod probatur generaliter. in c. cum tempore. de arbi. & in c. cum olim. el 2. de priuileg. Bald. in l. ſi conuenerit. 2. lectu. de iuriſd. om. iud. de quo diximus in c. 2. de actu contrario. limita 5. videtur enim inter partes vltrò, citroq; obligatio cõtracta, quo fit, vt vnius conſenſu tantũ diſtrahi nõ poſsit. l. ſicut. C. de action. & oblig. facit, quod in ſimili dicitur de feudo dato gratia vtriuſque, quod vaſſallus refutare non poteſt domino inuito, vt dixit Iſer. in c. 1. §. ſimiliter poteſt. num. 24. verſ. At ſi feudum datur gratia vtriuſque. de capit. q. cur. vendi. & Camera. in c. Imperialẽ. fol. 20 litera T. & V. de prohibit. feu. alien. per Feder.

14 Septimo non procedit, † quando quis ignoraret priuilegium ſibi competere, vt reſpon. Alex. conſ. 103. nu. 2. & 3. lib. 2. cuius rei ratio eſt, nemo enim præſumitur renuntiare iuri, quod ignorat. l. mater decedens. infra de inoffi. teſta. l. in repudiando. de acquiren. hære. tradunt Afflic. deciſ. 53. nu. 2. Dec. conſ. 530. num. 11. Crauet. conſ. 257. nu. 2.

Octauo

13 Octauo non procedit † in priuilegio iuris publici, vt iuris viſitandi, & procurationis, eius ratione debitæ, Henric. Boich. in c. ſi diligenti. nu. 1. & 3. de foro compet. Bart. in l. filiusfam. §. diui. lo 2. nu. 12. vbi recentiores de leg. 1. & in l. nemo poteſt. eod. tit.

14 Nono & vltimo fallit † in dubio: tunc enim non præſumitur renuntiatio priuilegij. l. poſtquam liti, vbi Dec. num. 16 C. de pact. & alij relati à Menoch. conſ. 1. num. 212, & ſeq.

DELICTO. Cap. VII.

1 *Priuilegium propter abuſum amittitur.*
2 *Priuilegium amittitur abuſu, quando quis dolo abutitur, ſecus ſi culpa.*
3 *Priuilegiatus tunc amittit priuilegium abuſu, quando abutitur in eo, quod eſt cauſa ſui priuilegij.*
4 *Priuilegium contra ius commune amittitur abuſu, non priuilegium iuri communi conforme.*
5 *Priuilegium non amittitur ipſo iure abuſu, ſed requiritur ſentẽtia.*
6 *Officialis delinquens in officio non amittit officium ipſo iure.*
7 *Officialis delinquens in officio præiudicat non ſolum ſibi, verum etiam hæredi non nominato proprio nomine.*
8 *Priuilegiatus non ſeruans aliorum priuilegia, propria amittit, quod intelligitur, quoad illum caſum tantum ex opinione Decij.*
9 *Priuilegium propter ingratitudinem amittitur, requiritur tamen reuocatio ex opinione Ripæ.*
10 *Priuilegium amittitur rebellione priuilegiati.*
11 *Beneficium aſſenſus videtur reuocatum ex notoria rebellione.*
12 *Priuilegium, quod propter delictum ipſo iure amittitur, non reuiuiſcit ob pœnitentiam, vel reconciliationem.*
13 *Pœnitentia non habet locum in his, quæ ipſo iure fiunt.*
14 *Priuilegium rebellione amiſſum nunquam reconciliatione reſtauratur.*

15 Sententia declaratoria non requiritur, quando pœna priuationis ipſo iure impoſita, non requirit facti exequutionem, nec continet commodum pecuniarum aliàs requiritur.

16 Sententia declaratoria requiritur, licèt quis ipſo iure incurrat in pœnam amiſsionis alicuius rei.

17 Feudatarius, licèt amittat feudum ipſo iure intelligitur tamen domino volente.

18 Dominus quando non declarauit in vita, licèt quis fuerit ipſo iure priuatus, non poteſt ab hærede fieri huiuſmodi declaratio.

19 Donatio ob ingratitudinem non poteſt ab hærede reuocari.

20 Feudum fellonia amiſſum non poteſt auferri ab hærede.

21 Donatio poteſt ab hærede reuocari, quando dominus mortuus eſt ſciens ingratitudinem.

22 Idem etiam, quando licèt ſciuerit morte præuentus non potuit reuocare.

23 Donatio quando ipſo iure reuocatur, poteſt fieri declaratio ingratitudinis ab hærede ex ſententia Greg. Lopez.

24 Priuilegium ob merita conceſſum, non poteſt ex cauſa ingratitudinis reuocari.

25 Feudum ob merita conceſſum redditur irreuocabile ex multorum ſententia licèt contraria verior ſit.

26 Feudum emptum ex delicto feudatarij amittitur.

27 Feudum ob ſeruitia, & ſub feudali ſeruitio conceſſum amittitur ingratitudine, ſecus ſi ſimpliciter ob ſeruitia conceditur, vt tradit Pariſ. quem non recipimus.

SEptimo amittitur iſtud priuilegium generaliter delicto, quod pluribus modis
1 cōtingere poteſt, † aut propter abuſum,
vt in l. qui ſine. infra de nego. geſt. in c. vt priuilegia, & c. tuarum de priuileg. in c. vbi iſta. 24. diſtinct. & in cap. priuilegium. 11. q. 3. Idq; in abutente libertate Guid. Pap. notauit ſing. 554. & Afflic. in conſti. Regni ea, quæ ad decus. nu. 14. in fi. & Guliel.

liel. Benedi, in c. Raynutius. in verbo in eodem teſtamen
to relinquens. lo 2. nu. 3. de teſta.
2 † Quod tamen verũ eſt, quãdo quis dolo abutitur, ſe-
cus verò ſi culpa, vt adnotauit Bald. in l. verum. §. ſi cum
tres. nu. 3. infra pro ſoc. Limitatur ſecundo vt ſolum lo-
3 cũ habeat, † quando delinquit priuilegiatus in eo quod
eſt cauſa ſui priuilegij, vt ſi concedatur propter honeſtũ
modum viuendi in religione, & in hoc delinquatur An-
ton. Butr. in c. 1. de lit. conteſt. Socci, conſ. 60. col. 2. lib. 1.
4 Tertio procedit hoc † in priuilegio contra ius commu-
ne, quod in totum amittitur, ſecus ſi conceſsio eſſet iuri
communi cõformis Io. Plat. in l. eos. C. de aqueduct. lib.
11. & optimè Greg. Lop. l. 42. tit. 18. par. 3. gloſ. fin. in fin.
5 Non tamen † abuſu amittitur ipſo iure, ſed ſententia
requiritur, vt docent Archidiac. & Ioan. Andr. in c. vlti.
in fi. de pœnit. & remiſſ. lib. 6. Henri. Botch. in c. cum ex
eo. §. ad hæc. nu. 28. eod. tit. Andr. Iſer. in conſtit. ea quæ
ad decus, idq́; poteſt confirmari ex c. priuilegium. 11. q.
3. ibi meretur amittere qui ſibi commiſſa, quod eſt fe-
rendæ, & non latæ ſententiæ, vt latiſsimè probat Tiraq.
6 in l. ſi vnquam, verbo reuertatur. nu. 152. † idq́; in offi-
ciali delinquente in officio ſibi conceſſo docuit Capic.
7 deciſ. 121. nu. 17. & 23. qui fortius voluit in fine † huiuſmo
di delictum nocere etiam hæredi, quando non eſt ex-
preſsè in priuilegio nominatus.
8 Secundo delinqui poteſt in priuilegio, † quã priuilegia-
tus nõ obſeruat aliorũ priuilegia. c. dilecti. vbi Io. Andr.
Panor. & Dec. num. 7. de priuileg. Iaſ. in l. 1. in princ. infra
quod quiſq; iur. quod verũ intelligit Dec. d. loco amitti
in eo caſu tantum, licèt alij contrarium teneant.
† Poteſt

9 † Poteſt etiam delinqui in priuilegium propter ingratitudinem, vt docuit Bal. in l. 2. C. de lib. & eo. lib. Alex. conſ. 101. nu. 3. lib. 1. Iaſ. conſ. 227. col. 8. lib. 2. & Reſtaur. Caſtal. tract. de Imperat. quæſt. 25. nu. 13. Rip. reſp. 3. nu. 10. de electio. qui voluit neceſſariam eſſe reuocationẽ. Et hoc, quod diximus, in ciuitate etiam locum habet, vt voluit Socci. conſ. 4. nu. 14. lib. 3. Item etiam propter contumaciam, vt not. idem Bal. in c. 1. de mili. vaſſal. qui
10 contu. eſt, & denique † propter rebellionem. Bal. de pace. coſtan. verbo nos Romanorum, quod eſt. num. 8. ſub verbo Imperialis clementiæ manſuetudo. Afflic. deciſ. 14. nu 6. Gram. deciſ. 46. nu. 10. Atque hinc dixit Par. de reintegr. in c. reſtitutio rebellium. num. 2. fol. 147. & ante ipſum Luc. à Pen. in l. cum allegatis. num. 2. 6. & 7. de re mil. lib. 12. quem ſequitur in maioratu Hiſp. Greg. Lop.
11 in l. 2. tit. 32. par. 7. verbo *primer eſtado*. in fine. † Beneficiũ aſſenſus amitti, nam videtur reuocatus, quando rebellio eſt notoria, aliàs requiritur ſententia, vt conuictus priuetur.
12 † Quibus omnibus caſibus, in quibus propter delictũ amittitur priuilegium ipſo iure, omninò extinguitur, nec reſtauratur ob pœnitentiam, vt probat Affli. in conſti. Apoſtatantes. gloſ. 1. nu. 15. & in conſti. vt vniuerſis. 4.
13 nota. nu. 22. in fi. † quia in his, quæ ipſo iure fiunt, non habet locum pœnitentia, vt latiſsime ſcripſit Tiraq. in l. ſi
14 vnquam verbo reuertatur. nu. 307. † Immò nec etiam reconciliatione priuilegium ſemel amiſſum rebellione, reſtauratur, ex eo, quod ſemel extinctum eſt, ex not. doctri. Io. à Plat. in l. cum allegatis. de re milit. lib. 12.
15 † Sed an requiratur ſententia declaratoria, diſtinguen-

dum

dum eſt, nam ſi pœna priuationis ipſo iure trahit ſecum exequutionem, nec facti exequutionem requirit, vt excommunicatio, infamia, & ſimiles, nec aliquod commodum pecuniarium fiſci intercedit, non eſt neceſſaria ſententia declaratoria, vt in priuilegijs, ex quibus non transfertur ius, vt declarat optimè Feli. in c. Rodulphus. nu. 38. 4. limita. de reſcrip. qui quatuor limitationes ponit, quem ſequitur Tiraq. in d. l. ſi vnquam verbo reuer-
16 tatur. nu. 401. aliàs † licèt quis in pœnam ipſo iure incurrat, ſemper ſententia declaratoria requiritur. l. eius qui delatorem, vbi Bart. not. de iure fiſci. And. Iſer. in c. 1. nu. 10. verſ. damnetur quo tempore miles. in c. 1. de feu. ſine culpa non amittendo. in conſti. vſurariorum. vbi Affli. 10. not. nu. 16. Feli. in d. c. Rodulphus. nu. 35. & latiſsimè Tiraq. d. loco. nu. 400.

Et quantumuis incurrat quis ipſo iure, intelligendum eſt volente Domino, ex doctri. Bal. in l. fin. nu. 5. in fin. C. de reuoc. dona. quem ſequuntur Imol. in c. vlt. de donatio. & in c. 2. de feud. nu. 16. circ. medi. Præpoſ. in c. 1. quo tempore mil. Iaſ. in l. 2. nu. 6. & 23. C. de iure emphiteut. Dec. in rub. C. de ſecund. nupt. Guliel. Bened. in c. Raynutius. verbo in eodem teſtamento relinquens. lo 1. de teſta. nu. 87. & 88. Alex. conſ. 79. num. 24. lib. 1. & Dec. conſ. 144. num. 6. & communem dicit Viglialo. lib.
17 com. opin. litera C. in princ. hinc eſt, † quod feudum licèt ipſo iure amittatur, intelligitur domino volente ex ſententia Specula. tit. de feud. §. quoniam. verſ. 27. nu. 49. Bald. Mart. Laud. Aluaro. Præpoſ. in c. 1. de cap. Corradi cuius rei vtilitas magna eſt.

18 † Licèt enim quis ipſo iure ſit priuatus, tamen ſi dominus in

nus in vita non declarauit, non poteſt ab hærede fieri huiuſmodi declaratio tam in donatione, quàm in feu-
19 do, † nec etiam poteſt hæres reuocare donationem ob ingratitudinem. l. vlt. C. de reuoc. donat. & c. vlt. eod. tit. magis communem appellat Iul. Clar. §. donatio. quæſt.
20 23. num. 10. Idem etiam in feudo ſcripſerunt And. Iſer. nu. 23. Iacob. Beluis. Præp. & Aluaro. in c. 1. §. porrò, quæ fuerit 1. cauſ. beneficij amitt. Io. And. Imol. Anchar. & Abb. in c. vlt. de dona. Cyn. & Saly. in l. 1. C. de reuoc. donatio. Iacob. Beluis. Bal. & Aluaro in c. 1. §. item ſi fidelis quib. mod. feu. amitt. Iul. Clar. §. feudum. quæſt. 64.
21 Quod tamen intelligendum eſt, † quando donans mortuus eſt ſciens ingratitudinem. Io. And. in c. fin. nu. 11. de donatio. Alex. in l. rei iudicatæ. nu. 2. infra ſolu. matr. in-
22 telligendum eſt. Secundo quando † donans licèt ſciuerit, non fuerit morte præuentus, nec alio impedimento dum ſe præparabat ad reuocationem, vel quia ignorabat cauſam ingratitudinis, vt optimè declarat doctiſſ. Greg. Lop. in l. 10. tit. 4. part. 5. verbo *ſus herederos*. Alfonſ. Montal. ſuper legibus fori l. 1. tit. 12. lib. 3. verbo *ſus herederos*. Zaſ. trac. feu. part. 10. & addentes ad Rom. ſing. 520.
23 intelligendum eſt deniq; tertio, vt non procedat, † quãdo aut ex pacto appoſito, aut ex grauitate ingratitudinis reuocaretur ipſo iure, tunc enim quærela etiam non præparata tranſit in hæredem, vt poſt Bald. Præpoſ. Aluaro, & Socci. concludit aſſerens communẽ Greg. Lop. d. loco, qua de re ſatis dubito ex his, quę ſuperius adducta ſunt.

24 † Quæ generalis concluſio, qua diximus priuilegium ob delictum amitti, non procedit, quando priuilegium

eſſet con-

eſſet conceſſum ob benemerita, vt reſponderunt Hip. ſing.333.Sena.Pedam.deciſ.139.nu. 28. & noſter Viuius.
25 lib.comm.conclu.verbo donatio.nu.7.& 8.† quod & in feudo ob ſeruitia conceſſo ſcripſit Bal. in tit. an mutus, quem ſequuntur Pariſ. conſ. 68. col.2.lib.1. Ruyn.conſ. 217.col.3.lib.1.& Rol.conſ.76.nu.21.lib.2.& conſ.5.nu. 14.lib.4.Reſtau.Caſtal.tract.de Impera.q.55.nu.9. Ioan. Lup.in rub.de dona.inter vir.& vxor.2.limita.num.7.& Zaſ.in Epitome feud.par.10.concluſ. 4. limita. 2. & Tiraq.in l.ſi vnquam.verb.donatione largitus.nu.15.Contrariũ tamen omninò verius eſt, vt optimè probatur in Gloſ.Pariſ.§.30.nu.99.nam licèt conceſsio feudi ex cauſa remunerationis non dicatur propriè donatio,cum tamen non ſit donatio libera, ſed limitata ad limites feudi: ſubiacet omnibus oneribus feudalibus in caſu ingratitudinis,& fellonię,cuius ſententiam,vti veriorẽ approbauit Arias Pinel.in l.1.par.3.nu.62.verſ.17. infertur.C.
26 de bon.mater. † & in feudo empto,reſpondit Rol.conſ. 18.nu.19.lib.3. quo in loco aduerſus quam plures,reſpon
27 dit † Dominum malè tractantem ſubditos priuari feudo ex eo,quod abutitur dominio, poteſt tamen opinio Bald. & aliorum cum proxima conciliari ex ſententia Paridis. de reintegr. in cap. 1. num.9. qui diſtinguit non amitti feudum ob ingratitudinem cum fuit ſimpliciter conceſſum ob ſeruitia, ſecus cum eſt conceſſum propter ſeruitia, & ſub feudali ſeruitio, ſed vt (quod ſentio) fatear, vera eſt apud me Gloſ.Pariſ. opinio ex ſuperius adductis.

CONCVRSV PARITER PRIVILEGIATI. Cap. VIII.

1 *Priuilegiatus cum concurrit cum eo, qui idem habet priuilegiũ, res reducitur ad ius commune.*

2 *Priuilegium Fiſci quò alios edere compellit, non habet locum contra alium fiſcum.*

3 *Priuilegia ſcholaribus conceſſa aduerſus alios ſcholares ceſſant.*

4 *Priuilegiati ne poſsint à creditoribus conueniri, non gaudent inter ſe huiuſmodi priuilegio.*

5 *Priuilegium pia cauſa, ne detrahatur falcidia non operatur inſtituta alia pia cauſa.*

6 *Priuilegiatus in ſpetie præfertur priuilegiato in genere.*

7 *Abſens cauſa Reip. læſus reſtituitur aduerſus alium abſentem Reip. cauſa, & eccleſia contra eccleſiam 40 annis præſcribit.*

8 *Priuilegiatus potentiori priuilegio præfertur alteri priuilegiato.*

9 *Priuilegium potentius dicitur eſſe eius, qui agit de damno vitando.*

10 *Priuilegium potentius dicitur ex cauſa conceſsionis fauorabiliori.*

11 *Priuilegium potentius dicitur ex maiori ratione vnius, quàm alterius.*

12 *Priuilegium potentius dicendum eſt ex maiori vtilitate.*

13 *Priuilegium, quod minus derogat iuri communi potentius habetur.*

14 *Priuilegium reſpiciens perſonam potentius dicitur eo, quód locum, vel cauſam reſpicit.*

15 *Negatiuum priuilegium, affirmatiuo potentius eſt.*

16 *Priuilegium fœminis conceſſum, firmius eſt eo, quod maſculis indulgetur.*

17 *Priuilegium fauorabile firmius eſt eo, quod continet odium.*

18 *Priuilegium dignius, tanquam potentius præferendum eſt.*

19 *Priuilegium quod maiorem continet benignitatem, firmius eſſe creditur.*

20 *Duplex priuilegium, potentius vnico dicendum eſt.*

21 *Priuilegium legis, fortius eſt, hominis priuilegio.*

22 *Priuilegium naturale, potentius eſt accidentali.*

23 *Beneficium ætatis, præualet beneficio abſentiæ, vel militiæ.*

24 Præſcriptionis tempus non currit contra minores, currit tamen cõtra abſentes, licet ex cauſa reſtituantur.
25 Minores etiam in lucro reſtituuntur alij ſecus.
26 Pupillus poteſt ad Curiam Regis vocare viduam ex ſententia Affli. contrarium tamen locum obtinet ex deciſ. Sacr. Conſilij.
27 Priuilegium vicinitatis potentius eſt priuilegio conſanguinitatis.

1 OCtauo priuilegium amittitur, † quando priuilegiatus concurrit cum pariter priuilegiato, tunc enim conquaſſantur priuilegia, & reducitur res ad ius commune. l. ſed & milites, vbi Bart. in prin. infrà de excuſ. tuto. §. ſed & hoc præſenti. in authen. de ſantiſſ. Epiſc. c. cum cauſam. de præben. quod latius adnotarũt Feli. nu. 30. & Dec. nu. 171. in c. in præſentia. de probatio. idem Dec. in authen. qui rem. nu. 21. & Iaſ. nu. 17. C. de ſacr. ſanc. Eccleſ. idem Iaſ. in l. ſi domus. §. de euictione. nu. 33. de leg. 1. in l. ſi conſtante. nu. 116. infra ſolut. matr. & in l. cętera. §. ſed & ſi quis. nu. 1. de leg. 1. Areti. in l. ſi hominem. nu. 3. infra depoſi. & in l. pro hærede. §. Papinianus. nu. 10. de acquir. hæred. Hinc voluit Bald. in c. 1. nu. 2. & Dec. nu. 69. de probat.
2 † Priuilegium Fiſci, quo alios ſibi ad edenda inſtrumẽta compellit, non habere locum contra alium fiſcum.
3 † Priuilegia quoque ſcholaribus conceſſa, contra alios ſcholares locum non habent, vt ſcripſit Bald. ex ea lege
4 motus. in l. 2. C. de priuileg. Fiſci, ſic etiam & tertio † ſi duo habent priuilegium immunitatis ne poſſint à creditoribus conueniri, non poterunt inter ſe vti priuilegio,
5 vt reſpondit Anchar. conſ. 36. col. 2. Et quarto † pia cauſa hæres inſtituta detrahit falcidiam à legato pię cauſæ,

vt tradunt quàm plures à Tiraq. relati in tracta. de priuileg. piæ cau. priuilegio 26.

Id autem quod diximus, conquaſſari priuilegia, quando concurrunt pariter priuilegiati. Fallit primo, † quando quis priuilegiatus in ſpetie, reſpectu cauſę, vtitur ſuo priuilegio contra alium, qui ſi in eodem eſſet caſu, haberet idem priuilegiū, vt † qui Reipublicæ cauſa abeſt, reſtituitur aduerſus eum, qui pariter Reip. cauſa abeſt, quia qui petit reſtitutionem habet priuilegium in ſpetie proueniens ex læſione, quę læſio non conſideratur in præſcribente, vt tradiderunt Bart. in l. fin. ex quib. cau. maio. in authen. quas actiones. C. de ſacro ſanct. Eccleſ. Panor. & Feli. nu. 30. in c. in præſentia. de probatio. Rimi- nal. Sen. conſ. 447. nu. 19. Crot. in l. ſi conſtante. in princ. ſolut. matri. & alij quos refert, & ſequitur D. Couarr. d. loco nu. 4.

6

7

Et in præſcriptione Eccleſiæ, quæ contra aliam Eccleſiam 40. annis præſcribit, vt not. ſcriben. in auth. quas actiones. C. de ſacro ſan. Eccleſ. Felin. in d. c. in præſentia. d. nu. 30. & latiſsimè cumulat D. Couarr. in reg. poſſeſſor 2. relectione. §. 2. nu. 3. nam & ſi habeat Eccleſia priuilegium paſsiuum, non tamen habet actiuum.

Secundo principaliter limitatur, vt tunc demum pręcedens concluſio locum habeat, quando vterque eſſet priuilegiatus eadem ſpecie priuilegij, ſecus vero ſi diuerſa, † tunc enim potentius priuilegium attenditur l. verum. §. fin. vbi Bart. & Bal. de minor. idem Bart. in authen. quas actiones. C. de ſacro ſan. Eccleſ. & Dec. in d. c. in præſentia. nu. 51. & conſ. 147. cuius opinionem approbat D. Couarr. d. loco,

8

Poten-

Potentius autem priuilegium pluribus modis dicitur,
9 † aut cum vnus agit de damno vitando, alter de lucro
captando, quo caſu potior eſt cauſa eius, qui agit de dã-
no vitando, vt docuerunt Bart. in authen. quas actiones.
verſ. ſi verò. C. de ſacro ſan. Eccle. Alberic. in l. verum. §.
fin. nu. 7. infra de minor. Bal. in authen. perpetua. C. de ſa
cro ſan. Eccle. quorum ſententiam approbarunt Dec. in
c. dilecti. nu. 26. de exceptio. & conſ. 410. nu. 4. Alcia. in l.
2. nu. 35. de verb. oblig. & Menoc. conſ. 100. nu. 284. dici-
10 tur ſecundo † potentius ex cauſa conceſsionis fauora-
biliori. l. ſi hominẽ. §. quoties. infra depoſ. l. interdũ, qui
pot. in pig. habeãtur. l. ſi ventri. §. in bonis. de priuileg. cre
11 dito. Tertio † potẽtius appellari poteſt ex maiori ratio-
ne vnius, quàm alterius, teſte Bal. in auth. habita. nu. 62.
12 C. ne fil. pro patre. Sic & quarto † potẽtius appellatur ex
maiori vtilitate, vt ſcripſit idem Bal. in l. hac conſultiſsi-
ma. col. 1. C. qui teſta. fac. poſſ. & Dec. nu. 4. in l. in toto
13 de reg. iur. Quinto † quoq; potentius dicitur priuilegiũ,
quod minus derogat iuri cõi. Bald. in l. ſi quis in graui. §.
vlti. infra ad Senat. conſul. Syllani. Alcia in l. 2. nu. 34. de
14 verb. oblig. Sexto † reſpiciens perſonã potius q̃ cauſam,
vel locũ, vt ſcripſit ſæpè citatus Bal. in l. 1. verſ. 3. quæro.
ſupra de offi. proconſ. & Dec. conſ. 3. & conſ. 147. nu. 5.
15 Septimo † potẽtius eſt negatiuum potius q̃ affirmatiuũ
l. 3. §. liberti. vbi Bar. infra de ſuſpe. tutor. l. ſi Rufinus. vbi
Bal. Aret. Iaſ. & Dec. not. C. de teſtamen. milita. Alcia. d.
16 loco. num. 37. Octauo † potentius eſt ratione ſexus, vt
conceſſum fœminis, potius quàm maſculis, vt ſcri-
pſit Præpoſ. in cap. verum. col. 4. de conditio. appoſi.
Dec. in l. 2. num. 77. de reg. iur. & Neuizz. lib. 5. ſyluæ

nupt.

17 nupt.nu.47. Nono † fauorabile potius quàm odioſum,
18 vt reſp.Menoc.conſi.36.nu.27.& 28.lib.1. Decimo † dignius priuilegium dicitur potentius Alcia.d.loco.nu.32.
19 Vndecimo † benignius,idem Alcia.d.loco.nu.33. Duo-
20 decimo † duplex priuilegium eſt potẽtius vnico Iacob, de Aren. in l.ſi ventri.in fin. de præuil.credito. Decimo
21 tertio † potentius eſt priuilegium legis, quàm hominis
22 Purpur.conſ.483.nu.9. Decimo quarto & vltimo † potentius appellatur naturale potius, quàm accidentale l. qui habet vbi Bart.infra de tutor.Alcia.d.loco.num.36.
23 Hinc eſt, † quod beneficium ætatis eſt potentius bene-
24 ficio abſentiæ cauſa Reipublicæ, vel militiæ, † cũ contra minorem tempus non currat,contra alios currat,ſed ex cauſa reſtituantur cum aduerſus pręſcriptionem 40. annorum,minores reſtituantur,alij,ſecus cum denique
25 † minores quoad lucrum,alij nunquàm reſtituantur, vt latiſsimè probat Tiraq.de retract.proximita.§.35.Gloſ. 4.nu.46.& ſeq.quem ſequitur, & approbat Io. Baptiſta Viglialo.lib.com.opin.litera A.nu.2. ex quo voluit Af-
26 flic.in conſti. ſtatuimus. nu.14. † poſſe pupillum ad Curiam Regis vocare pauperem viduam,vel miſerabilem perſonam, cui pluribus argumentis aduerſatur D. Couarru.lib.practi.quæſti.c.7.nu.4.ver. primus etenim caſus,vſque ad finem,& deciſum teſtatur Vin. de Franch. deciſ.188. id autem, quod diximus non procedit in iure
27 congrui,in quo † priuilegium vicinitatis præfertur conſanguinitatis priuilegio, vt probat Afflict.in tracta.de iure Protomiſeos.§.8.2. not. num.2.

SVPE-

SVPERIORIS REVOCANTIS VOluntate. Cap. IX.

1 Priuilegium ex cauſa oneroſa pecunia, vel aliquo facto æquiualente conceſſum non poteſt reuocari à Principe.
2 Princeps cõtrahens cum ſubditis videtur ſe legibus ſubijcere, ideoque non poteſt amplius contrauenire.
3 Princeps contrauenniens contractui dolum committit.
4 Princeps ſi ex contractu non obligaretur, ſequeretur quod nec etiã priuatus ſibi obligatus eſſet.
5 Principi commercium eſſet prohibitum, ſi contractus cum eo geſtus firmus non eſſet.
6 Conceſſio facta ex cauſa meritorum non poteſt à Principe amplius reuocari.
7 Donatio vt dicatur remuneratoria, neceſſe eſt, vt ad minus merita æquiualeant, quoad dimidiam valoris rei donatæ, ex multorum ſententia, licèt in contrarium videatur communis.
8 Merita ad hoc, vt æquiualeant rei donatæ inſpiciendum eſt, quod Principes ſoleant in remunerationem dare non inſpecto mero valore meritorum.
9 Merita vt conſtituant donationem verè remuneratoriam, neceſſe eſt, vt talia ſint, ad quæ non tenebatur donatarius ex neceſſitate officij.
10 Donatio vt remuneratoria dicatur, neceſſe eſt, vt fiat ſpecialis, & non generalis mentio meritorum, & quæ ſit huius rei vtilitas.
11 Priuilegium conceſſum à Principe in vim contractus non ſolum non poteſt ab ipſo concedente reuocari, verum etiam nec à ſucceſſore.
12 Succeſſor in dignitate non poteſt reuocare contractum celebratum à ſucceſſore nomine dignitatis.
13 Conceſſio facta ob ſeruitia in perpetuum non poteſt etiam à ſucceſſore in dignitate reuocari.
14 Contractus celebratus à Principe facta mentione ſucceſſorum ex vtraque parte redditur irreuocabilis etiam quoad ſucceſſorem in dignitate.

15 Con-

15 *Contractus celebratus à Principe nomine proprio, & Regni obligat etiam ſucceſſorem.*

16 *Conceſsio facta cum conſenſu Conſilij obligat etiam ſucceſſorem.*

17 *Conceſsio eorum, quæ ſunt de natura officij etiam à ſucceſſore ſeruanda eſt.*

18 *Contractus, qui ex natura reſpicit dignitatem, quamuis proprio nomine celebratus, ſeruandus eſt etiam à ſucceſſore.*

19 *Contractus celebratus pro Regni commodis, vel debita contracta pro eadem cauſa, ſunt adimplenda etiam à ſucceſſore nō hærede.*

20 *Regnum Neapolitanum eſt hæreditarium, tamen inuictiſsimus Rex noſter non eſt hæres Regum poſt Alfonſum primum ad Regem Catholicum.*

21 *Inuictiſsimus Rex noſter, quamuis non ſit hæres cæterorum Regum ante Regem Catthołicum, tenetur tamen ad debita cōtracta pro commodis, & tuitione Regni.*

22 *Debita parua, vel contracta pro neceſſaria ſubſtentatione perſonæ ſunt ſoluenda à ſucceſſore.*

23 *Priuilegium præſumptum ex curſu temporis immemorialis quæſitum, non poteſt à Principe amplius reuocari.*

24 *Priuilegium quod contractus vim obtinet, nec in totum, nec quoad partem reuocari poteſt.*

25 *Princeps non poteſt mutare tenorem inueſtituræ inter aliquos eiuſdem agnationis.*

26 *Princeps non poteſt derogare vltimis voluntatibus priuatorum nec in totum, nec in partem.*

27 *Princeps ſicut non poteſt aſſenſum reuocare, ita etiam nec onus, nec conditionem imponere.*

28 *Princeps nec etiam interpratando poteſt contractum reuocare.*

29 *Qui non poteſt tollere, non poteſt interpratari ea interpratatione, ex qua ſequitur actus correctio.*

30 *Princeps non poteſt reuocare contractum etiam ex cauſa ingratitudinis.*

31 *Princeps non poteſt reuocare contractum etiam celebratum cū ſubdito etiam per indirectum, etiamſi vſus fuiſſet in conceſsione verbo indulgentiæ.*

32 *Princeps non poteſt contrauenire contractui celebrato etiam ſuper*

re alic-

re aliena in terminis l. benè à Zenone.

33 Princeps non tenetur ſeruare contractum quoad Regalia celebratum continens magnam Regni diminutionem.

34 Conceſsio quando dicatur fieri in magnam Regni diminutionem, vide remiſsiuè.

35 Conceſsio quæ non tendit in magnum Regni detrimentum ſeruanda eſt à Principe.

36 Conceſsio Regaliū ſemper poteſt à ſucceſſore reuocari in hoc tamen Regno ex conſuetudine poſſunt quæcunque iura alienari.

37 Priuilegium exemptionis poteſt à Principe quandocunq; reuocari.

38 Contractus celebratus à Principe poteſt reuocari dolo interueniēte.

39 Contractus celebratus à Principe in præiudicium ſubditorum non eſt ſeruandus ab eo.

40 Princeps non poteſt alienare ciuitatem inuitis ſubditis.

41 Princeps ſubſiſtente cauſa poteſt contractum reuocare.

42 Cauſa reuocationis contractus geſti à Principe debet eſſe noua, vel antiqua non preuiſa tempore conceſsionis reſpiciens principaliter publicam vtilitatem.

43 Neceſsitatis tempore, vt famis, peſtis, & belli, omnis immunitas reuocatur.

44 Ex cauſa neceſsitatis multa permittuntur aliàs prohibita.

45 Dominus ex cauſa neceſsitatis poteſt alienare vaſſallos inuitos.

46 Cauſa non præſumitur in Principe reuocante contractum.

47 Principi aſſerenti ſe facere ex cauſa in hoc Regno cum deliberatione Conſilij creditur donec contrarium probetur.

48 Princeps reuocans contractum tenetur pretium receptū reſtituere.

49 Princeps cum ex cauſa reuocat contractum non tenetur pretiū ſoluere antequā auferat, nec ex hoc impeditur translatio dominij.

50 Contractus celebratus à Principe ſuper re, quæ vendi non poteſt ab eodem poteſt reuocari.

51 Conceſsio facta in vim contractus, reuocabilis eſt nullo pacto reciproco interueniente.

52 Princeps poteſt reuocare contractum, quando res conceſſa ſuperaret valorem facti reciproci.

53 Princeps pōt reuocare cōceſsionē, quādo factū, quod interuenit, non reſpicit.

reſpicit commodum concedentis ſed eius cui eſt facta conceſsio.

54 Priuilegium, ex quo transfertur dominium non poteſt amplius reuocari.

55 Feudum non poteſt amplius auferri à vaſſallo abſque culpa.

56 Priuilegium ex liberalitate conceſſum, ex quo dominium nõ transfertur reuocabile eſt ad nutum concedentis, licèt aliqui contra.

57 Priuilegium conceſſum non ſubdito, eſt irreuocabile, licèt contrarium defendamus.

58 Priuilegium quo conceditur iuriſdictio non ſubdito reuocari poteſt.

59 Priuilegium non ſubdito conceſsum, quod ex poſt facto grauiter lædit concedentem reuocari poteſt.

60 Priuilegium generaliter conceſſum non ſubdito re integra reuocari poteſt.

61 Priuilegium conceſſum non ſubdito, poteſt ex omnibus ijs cauſis reuocari, ex quibus reuocatur donatio perfecta.

62 Priuilegium non ſubdito conceſsum, poteſt infringi quotieſcunque agitur de modico præiudicio.

63 Priuilegium non ſubdito conceſſum, priuilegiato conſentiente reuocari poteſt.

64 Priuilegium adhuc non acceptatum à non ſubdito, poteſt à Principe reuocari.

65 Priuilegium non ſubdito conceſſum ex ſuperueniente cauſa reuocari poteſt, licèt Decius repugnet.

66 Priuilegiũ conceſsum Eccleſiæ redditur irreuocabile, contra tamen eſt communis opinio, licèt multi diſtinguant.

67 Priuilegium conceſſum cum feudo, vel alio contractu tanquã pars contractus irreuocabile eſt.

68 Priuilegium iuramento firmatum non poteſt à Principe reuocari.

69 Priuilegium cõceſſum ab inferiori, à Principe, irreuocabile dicitur.

70 Priuilegiũ mixtum cum iure communi, nõ poteſt amplius infringi.

71 Priuilegium non poteſt à Principe reuocari, quando ſolus Princeps non fuit cauſa acquiſitionis.

72 Priuilegium, quod ſortitum eſt iam effectum ſuum, non poteſt amplius reuocari.

73 Officium à Principe conceſſum irreuocabile eſt ex veriori ſentẽtia.

74 Officialis priuatus abſque defenſionibus, intentare poteſt poſſeſſoria remedia,

remedia, repugnante Gloſ. Pariſ.

75 *Officium habens iuriſdictionem annexam pecunia conceſſa, reuocari poteſt pretio reſtituto.*

76 *Officia quæ non habent iuriſdictionem annexam, poſſunt pecunia pretio comparari.*

77 *Semel approbatus, non poteſt ab eodem amplius reprobari abſque cauſa.*

78 *Remotus ab officio, non expreſſa cauſa præſumitur remotus ob delictum, culpam, & malam adminiſtrationem.*

79 *Maximum dedecus eſt ab officio remoueri, quia dominus non videtur confidere de eo.*

80 *Remotus ab officio habetur pro mortuo.*

81 *Princeps non poteſt auferre honorem alicuius.*

82 *Officialis conſtitutus ab inferiore à Principe non poteſt in hoc Regno abſque cauſa reuocari.*

83 *Honor præferendus eſt omni commodo pecuniario.*

84 *Cauſa honoris dicitur ardua.*

85 *Honor æquiparatur vitæ, nec ſecus quàm pro vita competit defenſio pro honoris defenſione.*

86 *Beneficium non poteſt abſque cauſa, vel delicto à S. Pontifice auferri ex magis recepta ſententia.*

87 *Cardinalis non poteſt abſque conſilio cæterorum Cardinalium deponi à S. Pontifice, licèt Ant. de Padiglia non admittat.*

88 *Aſſenſus ſemel præſtitus, non poteſt amplius reuocari.*

89 *Diſpenſatio ſemel facta, non poteſt ab Epiſcopo reuocari.*

90 *Notarius priuatus officio abſque cauſa reſtituendus eſt cum emolumentis, & fructibus officij, ex deciſ. Hiſpan. conſilij.*

91 *Milites, quos continuos appellant, non poſſunt abſque cauſa à militia remoueri, ex deciſ. ſupremi Collateralis conſilij.*

92 *Regis Ferdinandi ſecundi reuocatio legitimationum Regia authoritate factarum iniqua fuit.*

93 *Sententia à Rege data abſque cauſa cognitione contra ius generale non facit ius.*

94 *Officium alicuius non eſt minuendum, nec debet compelli officialis ad minorem dignitatem ſubeundam.*

50 *Princeps in dubio non cenſetur reuocare priuilegium.*

HH 2 66 *Prin-*

96 Secundum priuilegium ſiue generale, ſiue ſpeciale, non derogat primo, aut generali, aut ſpeciali, non facta eius mentione.

97 Priuilegium ſecundũ derogat primo, non facta illius mentione, quãdo ſolum ex primo erat quæſitum ius ad rem.

98 Priuilegium primum quod ſolum continet ius commune reuocatur per ſecundum, non facta illius mentione.

99 Priuilegium inſertum in corpore iuris reuocatur per ſecundum, licet primi mentio nulla fiat.

100 Priuilegij primi nulli, uel ſubrectitij mentio non eſt neceſſaria in ſecundo priuilegio.

101 Priuilegium ſecundum derogat primo vulgato, & cognito, nulla mentione facta.

102 Priuilegium primum tollitur per ſecundum ex generali clauſula non obſtante.

103 Priuilegium habens clauſulam derogatoriam, non tollitur ex generali clauſula non obſtante.

104 Clauſula non obſtante quocunque priuilegio, de quo eſſet facienda mentio ſpetialis ſufficiens eſt ad tollendum.

105 Priuilegium quod habet clauſulam derogatoriam ſecundum communem, licet multi contrariam magis communem appellent, ſed diſtinguitur.

106 Spetialis mentio neceſſaria eſt, vt reuocetur priuilegium miſerationis cauſa conceſſum.

107 Priuilegium ciuitati conceſſum, non reuocatur ex generali clauſula non obſtante.

108 Priuilegium Fiſci, vt tollatur ſpetialis reuocatio neceſſaria eſt.

109 Priuilegium conceſſum in fauorem alicuius nationis, non aufertur ex generali clauſula non obſtante.

110 Priuilegium iuratum requirit ſpetialem derogationem.

111 Priuilegium, quod Princeps in ſpetie non eſſet reuocaturus generali reuocatione non tollitur.

112 Priuilegium eius, qui habet exemptionẽ in ſpetie ne derogetur ſuo priuilegio non tollitur ex generali clauſula non obſtante.

113 Priuilegium ſententia confirmatum, neceſſe eſt vt ſpetiali derogatione tollatur.

114 Priuilegium conceſſum ratione exuberantis fauoris requirit ſpe-

tialem

tialem derogationem.

115 Priuilegiũ in corpore iuris clauſum ex generali clauſula non obſt. non tollitur.

116 Priuilegium ob merita conceſſum, ut tollatur, neceſſaria eſt ſpetialis mentio.

117 Priuilegium conceßum perſonis illuſtribus requirit reuocationem ſpetialem.

118 Priuilegium in dubio non cenſetur reuocatum.

119 Priuilegiũ confirmatum conſuetudine, vel ſtatuto, generali reuocatione non tollitur.

120 Priuilegijs vnius ciuitatis alteri conceſsis, an reuocatis vnius alterius reuocata cenſeantur, diſtinguitur.

121 Priuilegijs vnius ciuitatis alteri conceſsis continentur non ſolum priuilegia, quæ illa ciuitas habet iure proprio, uerum etiam, quæ habet ad inſtar alterius.

122 Relatio quotieſcunque fit in huiuſmodi conceſsione per modum ineße deducendi reuocatis vnius priuilegijs non cenſentur alterius reuocata.

123 Ceſſante cauſa, non ceſſat effectus conſumatus.

124 Ceſſante cauſa certo tempore requiſita non ceſſat effectus.

125 Relatio cum ſe habet per modum cauſæ exiſtentis ſublatis vnius priuilegijs alterius auferuntur, licèt aliqui diſtinguant.

126 D. Iacobus Gallus huius Gymnaſii Doctor primarius laudatur.

127 Beneficium ad partis poſtulationem conceſſum nõ eſt latiſsimè interpretandum, inſpicienda eſt tamen materia conceſsionis.

128 Priuilegiũ oẽ ad partis poſtulationẽ in dubio conceſsũ præſumitur.

129 Priuilegium dicitur conceſſum motu proprio, aut ex clauſula motus proprij, aut geminatum, aut per viam legis generalis conceſſum, aut deinde in corpore iuris clauſum.

130 Aut cõceſsũ ſub vnitate pluribus Eccleſiis ob merita, aut ciuitati.

131 Priuilegium quod contra mentem concedentis interpretatur, ſtrictam recipit interpretationem.

132 Priuilegium ſolum latiſsimè interpretatur in expreſsis, ſecus in tacitis, quando non eſt eadem ratio.

133 Priuilegium ab inferiore à Principe conceſſum non eſt ita latè interpretandum cum diſtinctione.

134 Feudi conceſsio ab Abbate facta ſtrictè interpretatur.
135 Priuilegiũ conceſſum ab officiali, non recipit latã interpretationẽ.
136 Priuilegium derogans publicæ vtilitati, ſtrictè accipiendum eſt.
137 Priuilegium in præiudiciũ tertij, non eſt latiſsimè interpretandũ.
138 Priuilegium quoad inſolita, non recipit latam interpretationem.
139 Beneficia Eccleſiaſtica non ſunt latè interpretanda.
140 Priuilegium non eſt latiſsimè interpretandum, vt includat plura ſpetialia.
141 Priuilegiũ quando redderetur inutile, nõ eſt tam latè accipiendũ.
142 Priuilegium ſolum latiſsimè interpretatur in commodum eius cui conceditur.
143 Priuilegium latè interpretatur dummodo verba patiantur.
144 Priuilegium latiſsimè interpretandum ab alijs, non à concedente, quod reprobatur.
145 Priuilegium conceſſum ex certa cauſa non eſt latiſsimè interpretandum vltra illam cauſam.
146 Priuilegium latiſsimè non interpretatur, quando qualitas perſonæ repugnaret.
147 Priuilegium ſtrictè interpretatur, quando ſubiecta materia aliud ſuaderet.
148 Priuilegium non recipit latam interpretationem, quando ratio refragatur.
149 Priuilegium contra legem ſtrictam interpretationem admittit.
150 Aſſenſus dicitur beneficium gratia, & donatio.
151 Aſſenſus eſt ſtrictæ interpretationis.
152 Dato aſſenſu alienandi feudum Titio, non videtur datus, vt alienetur Caio.

NOno, & vltimo amittitur priuilegiũ ex ſuperioris voluntate, cũ illud reuocat, quã cõcluſionẽ in tria capita diſtinguimus, quorũ primum eſt in priuilegio cõceſſo à Principe ex cauſa oneroſa pecunia, vel aliquo facto equiualente conceſsioni accepto. Secundũ in conceſsione ex cauſa meritoria. Tertium verò in pri-

uilegio ſimplici ex mera liberalitate conceſſo.
1 Quoad primũ omninò dicendũ eſt, † priuilegium ex cauſa oneroſa conceſſum nõ poſſe à Principe reuocari, nec ex certa ſcientia, nec ex plenitudine poteſtatis, nec
2 per indirectũ † etiã ſi contractus fuerit cũ ſubdito celebratus, cũ enim huiuſmodi conceſsio contractus vim obtineat, redditur irreuocabilis, nã cũ contractus ſit iuris gentiũ, nõ põt aliqua ratione immutari. §. ſed hæc naturalia inſtitu. de iure nat. gent. & ciui. atqui cũ Princeps contrahit, videtur ſe ipſum vti priuatũ legibus ſubijcere arg. l. eſt receptũ. infra de iuriſd. om. iudi. cõſequenterq́; cum vti quilibet priuatus ſemel ſe legibus ſubiecerit, ac obligatus ſit, nõ põt amplius cõtrauenire, ne ſibi cõtrarius ſit, & ex ſuo facto varietas reſultet, q̃ in Principibus maximè reprobata eſt, quod tũc eſſet, ſi teneretur, & nõ teneretur pro libito voluntatis. l. vbi repugnãtia. infra de
3 reg. iur. Sequerentur etiã plura abſurda, nam † Princeps committeret dolum arg. l. ſi cũ mihi. infra de dolo, qui debet eſſe à Principe maximè alienus. Sequeretur etiã,
4 q̃d nec † contractus hic priuatũ obligaret ex natura cor-
5 relatiuorũ. Eſſet præterea † prohibitũ Principi cõmerciũ, quod quã abſurdũ, ac irrationabile ſit, nemo eſt, qui nõ intelligat, quibus præcipuè rationibus hoc frequẽtiſſimè tradiderunt Bal. in l. Princeps in 1. lectura. ſupra de legi in l. fin. in fi. C. de tranſact. in l. qui ſe patris. nu. 34. C. vnd. lib. in c. 1. nu. 17. de allod. & in c. 1. de nou. for. fideli ſcribẽ. in l. digna vox. C. de leg. in c. 1. de prob. in c. nouit. de iud. & in c. quæ in Eccleſiarũ. de conſtit. Io. Plat. in l. 1. de colla. dona. lib. 10. Igneus. in l. donationes, quas diuus. nu. 13. & 34. C. de don. inter vir. & vxo. Paul. Caſt. in 1. cõ-

ſti.C.nu.6.&i l.ſi qs curialis.nu.6.C.de Epiſ.& cler. Zaſ. in l.Princeps.nu.5.de leg. And.Iſer. & Affl.in cõſti.ea q̃ ad decus,& in cõſti.cũ cõceſsiones Alfon.Mõtal.in glo. ſuper ll.fori.l.8.tit.12.de don.lib.3.in verbo *no puede toller.* Greg.Lop.in glo.l.12.tit.18.3.par.verb *ſennaladamente*,& l. 49.eod.tit.verb.*que pueblan*. Io. Ana.in c. quærelã.nu. 14. ne prælati vic.ſuas.Imol.& Bern.in c.1.de cõſti.Guliel.Benedi.in c.Raynutius.verb.duas habẽs filias.nu.36. Guid. Pap.tract.de reſcri.nu.28.Mart.Laude.trac.de priuileg. q.34.Pern.in tit.de Principe.col.3.Reſtau.Caſtal.trac.de Impera.q.55.nu.5.q.114.nu.12.&q.116.Pet.Rebuff.de priuileg.Schol.priuileg.149.nu.3.Zaſ.in epitom.feud.5.par. nu.16.Alcia.de pſum.reg.3.pſũm 8.nu.5.Vaſq.lib.1.contro.Illuſtriũ.c.3.nu.1.Bellug.rub.9.nu.27.28.& ſeq.& rub.11.nu.15.Iacob.in inueſt.verb.Princeps.nu.4. Ant.Gomez.lib.2.var.reſo.tit.1.de empt.& vẽd.c.1.nu.1. Io.Bap. Viglialo.lib.cõ.opi.litera P.nu.370. Pro eadẽ ſnĩa rñderunt Card.cõſ.142.nu.3.Rom.conſ.252.nu.3.436.nu.18. Dec.cõſ.48.nu.5.286.nu.6.& 7.404.nu.8.580.nu.1.689. nu.7.& 8.& 15.Socc.cõſ.4.nu.7.& 58.nu.4.lib.3.Pern.cõſ. 16.Riminal.Sen.conſ.103.nu.9.204.nu.2.307.nu.2.389. num.4.& Car.Ruyn. conſ.29. nu. 4.196.nu.8.229.nu.1. 1.lib.1. Purp.cõſ.18 nu.10.& cõſ.489.Rip.reſp.10.de electio.nu.20.& 23.& reſp.10.nu.7.de diuerſ.reſcri.Alcia. reſp.105.nu.6.reſp.130.nu.1.reſp.165.nu.5.lib.5.reſp.3.nu. 14.reſp.9.nu.17.reſp.36.nu.18. lib.3.23.nu.3.& reſp.33. nu. 18.lib.9.Curt.Iun.cõſ.148.nu.7.Ant.Rub.cõſ.137. nu.4. 154.nu.7. Pariſ.cõſ.1.nu.87. cõſ.11.nu.58. & ſeq.li.1.Loffr. cõſ.38. nu.27.in fi.Rol.à Val.cõſ.1.nu.26.conſ.66.nu. 22. 33.& 53. lib. 2.conſ.13.nu,32,conſ.35. nu.35, & conſ.45.

nu,80,

nu.80.lib.3.Menoc.conſ.181.nu.55.Affli.deciſ.128.& 361. nu.10.Franc.Marc.deciſ.152.nu.5.1.part.206.nu.2.514. nu.6.920.nu.8.2.par.Gram.deciſ.65.nu.26.& 27. Sena. Pedam.deciſ.90.nu.7.& 139.nu.26. cum alijs, quos adducunt,& cumulant Tiraq.in l.ſi vnquam verbo donatione largitus.nu.14.C.de reuoc.dona.Iul.Clar.§.feudũ, q.59.Iacob.Philip.Port trac.com.concl.lib.5.conclu.19. Ant.Gab.lib.3.com.cõcl. de iure q̃ſito. nõ tollẽdo cõcl. 5.Viuius lib.2.opin.235. adden. ad Bellug.in Specu.rub.2. verbo naturã,& noſter Io:Macus Aquilin⁹.in l.Gallus.§. & q̃d ſi tm̃,verbo q̃d em̃.2.par.nu.100.de lib. & poſth.

6 Circa ſecundum caput nempè † cõceſsionem ex cauſa meritorum, Idem quoque dicendum eſt cum huiuſmodi conceſsio contractui æquiparetur, facit ad hoc dictum Iureconſulti in l.ſi pater.§.ſi quis aliquem. infra de dona. idq; docuere Roderi. Suares, & alij citra eum quos adducunt Tiraq.in l. ſi vnquam verbo donatione largitus.nu.14.C.de reuoc.dona.Crauet.de antiqui.tẽp. 1.par.principali in prin.nu.54.Mart.Laud.tract. de priui leg.q.34. Pariſ.conſ.11.nu.44.& 49.lib.1.& conſ.728.nu. 127.lib.4.Ruyn.conſ.17.col.3.lib.1.Rolan.cõſ.67.nu. 18. & ſeq.lib.2.cõſ.13.nu.23.lib.3.Burſa.cõſ.5.Menoc. cõſ.2. nu.139.cõſ.75.nu.44.& cõſ.103.nu.53.Capi.deciſ.121.nu. 16.Gram.deciſ.45.nu.28.& 29.& Ant.Gabri.lib.3.com. concluſ.de non tollendo iure quæſito.concluſ.7.nu.2.

Quæ opinio cõmunis eſt,licet Arias Pinel.in l.1.3.par. nu.60.& 62.7.illatione. C.de bon. mater. eam verã exiſtimet in eã donatione remuneratoria,cuius merita poterant præſtare ius agendi, vel officium Iudicis, ſecus verò in ea,cuius merita,nec officium Iudicis pariũt,nec

impediunt ſoluti repetitionem, quæ opinio licet verior ſit, humanior tamen, & æquior eſt prior communis ſententia, cum ex ea facilius homines ad ſeruitia erga Prin
7 cipes inducantur. † Ad hoc autem, vt ex meritis reddatur conceſsio irreuocabilis, & tranſeat in contractum, neceſſe eſt, vt merita ad minus attingant dimidium valoris rei ob merita donatæ, aliàs ſi donatio excederet in plus merita, diceretur ſimplex donatio, vt docuerunt Bal. nu. 13. & 15. Roin. & Corn. in authen. ex teſtamento. C. de collatio. quos ſequitur poſt alios Tiraq. in d. l. ſi vnquam verbo donatione largitus nu. 81. & 84. licèt contrariam opinionem communem eſſe aſſerat Socci. cõſ. 91. nu. 9. lib. 1. & 22. lib. 4. quem ſequitur Iul. Clar. §. donatio, quæſt. 8. nu. 4. qui relinquit arbitrio iudicis: idem ſcripſit Arias Pinel. in l. 2. 1. par. cap. 4. nu. 3. C. de reſcind. vend. qui voluit non ſufficere, vt æquiualeant dimidiæ,
8 ſed debere eſſe æqualia, † in qua etiam donatione animaduertendum eſt, ſatis eſſe, ſi res donata non ſuperet æſtimationem meritorum, non inſpecto valore rei donatæ, ſed qualitate donantis, cum Principes maiorem accepto ſeruitio ſoleant referre gratiam: ſufficit ergo nõ excedere valorem eius, quod Principes ex conſuetudine donare ſolent, licèt prępõderet meritis, vt poſt Corn. & And. Barba. optimè declarat And. Tiraq. d. loco. nu.
9 84. † neceſſe eſt etiam ad hoc, vt donatio dicatur remuneratoria, vt merita ſint talia, ad quæ donatarius non tenebatur ex neceſsitate officij, vt optimè explicat Tiraq.
10 d. verbo donatione largitus. nu. 106. denique † ad hoc, vt donatio remuneratoria dicatur, requiritur ſpecialis, & non generalis mentio meritorum, vt poſt Oldr. Bald.

Com.Socc.Iaſ.Ruy.Tiraq. Neuiz. Moder. Pariſ. Rube. Pariſ.& Ceſal.latiſsimè defendit Menoc. conſ. 112.nu. 12.& pluribus ſeq.aduerſus Dec.Iaſ.& Rip.cuius rei vtilitas maxima eſt, nam licet quòad reuocationem ſine cauſa nulla ſit inter ſimplicem donationem, & remuneratoriam differentia, etiam in Principe, vt infra oſtendemus, eſt tamen differentia in cæteris priuilegijs, ex quibus non transfertur dominium,aut ius in re, quę pro voluntate poſſunt à Principe reuocari. Eſt etiam differentia, quòad interprætationem cum largius remuneratoria donatio interprętetur. Item quòad euictionem, ad quam quis ex remuneratoria donatione tenetur, & denique omiſsis cæteris donationis remuneratoriæ ſpecialibus,quæ cogerit Tiraq.quo loco infra adducemus. Eſt differentia quòad cauſam ingratitudinis, ex qua remuneratoria non reuocatur, vt probat Tiraq. d. verbo donatione largitus.nu.13. & 14. 48, & 59. & conſiderat Menoc.d.conſ.112.nu.28.

Colligitur ex duabus his concluſionibus vna generalis,nõ poſſe ſcilicet Principem derogare priuilegio, aut accepta pecunia,aut ex cauſa meritorum conceſſo.

11 Quæ concluſio † non tantum procedit in ipſo concedente,verum etiam in ſucceſſore,etiam in dignitate, vt docuerunt Cyn.Bal.& Paul.Caſtr.in l.digna vox. C. de legi.idem Abb.cæteriq; ſcriben.in c.1.de probat. Afflic. in c.1. nu.19. qui ſucceſ.tenea.deciſ.2.nu.2.128.nu.10. & 392.nu.17.Boer.deciſ.204.num.42.Sena.Pedam. deciſ. 139.nu.11.Iaſ.in l.1.nu.13.& 14.ſupra eod.Iacob.in inueſti.in verbo Princeps.num.4. quod reſponderunt etiam Alex.conſ.124.nu.3.verſ.ex quib. infertur, lib.1. Crauet.

15 *Contractus celebratus à Principe nomine proprio, & Regni obligat etiam ſucceſſorem.*
16 *Conceſsio facta cum conſenſu Conſilij obligat etiam ſucceſſorem.*
17 *Conceſsio eorum, quæ ſunt de natura officij etiam à ſucceſſore ſeruanda eſt.*
18 *Contractus, qui ex natura reſpicit dignitatem, quamuis proprio nomine celebratus, ſeruandus eſt etiam à ſucceſſore.*
19 *Contractus celebratus pro Regni commodis, vel debita contracta pro eadem cauſa, ſunt adimplenda etiam à ſucceſſore nõ hærede.*
20 *Regnum Neapolitanum eſt hæreditarium, tamen inuictiſsimus Rex noſter non eſt hæres Regum poſt Alfonſum primum ad Regem Catholicum.*
21 *Inuictiſsimus Rex noſter, quamuis non ſit hæres cæterorum Regum ante Regem Catholicum, tenetur tamen ad debita cõtracta pro commodis, & tuitione Regni.*
22 *Debita parua, vel contracta pro neceſſaria ſubſtentatione perſonæ ſunt ſoluenda à ſucceſſore.*
23 *Priuilegium præſumptum ex curſu temporis immemorialis quæſitum, non poteſt à Principe amplius reuocari.*
24 *Priuilegium quod contractus vim obtinet, nec in totum, nec quoad partem reuocari poteſt.*
25 *Princeps non poteſt mutare tenorem inueſtituræ inter aliquos eiuſdem agnationis.*
26 *Princeps non poteſt derogare vltimis voluntatibus priuatorum nec in totum, nec in partem.*
27 *Princeps ſicut non poteſt aſſenſum reuocare, ita etiam nec onus, nec conditionem imponere.*
28 *Princeps nec etiam interpratando poteſt contractum reuocare.*
29 *Qui non poteſt tollere, non poteſt interpratari ea interpratatione, ex qua ſequitur actus correctio.*
30 *Princeps non poteſt reuocare contractum etiam ex cauſa ingratitudinis.*
31 *Princeps non poteſt reuocare contractum etiam celebratum cũ ſubdito etiam per indirectum, etiam ſi vſus fuiſſet in conceſsione verbo indulgentiæ.*
32 *Princeps non poteſt contrauenire contractui celebrato etiam ſuper*

re aliena in terminis l. benè à Zenone.

33 Princeps non tenetur ſeruare contractum quoad Regalia celebratum continens magnam Regni diminutionem.

34 Conceſsio quando dicatur fieri in magnam Regni diminutionem, vide remiſsinè.

35 Conceſsio quæ non tendit in magnum Regni detrimentum ſeruanda eſt à Principe.

36 Conceſsio Regaliũ ſemper poteſt à ſucceſsore reuocari in hoc tamen Regno ex conſuetudine poſſunt quæcunque iura alienari.

37 Priuilegium exemptionis poteſt à Principe quandocunq; reuocari.

38 Contractus celebratus à Principe poteſt reuocari dolo interueniẽte.

39 Contractus celebratus à Principe in præiudicium ſubditorum non eſt ſeruandus ab eo.

40 Princeps non poteſt alienare ciuitatem inuitis ſubditis.

41 Princeps ſubſiſtente cauſa poteſt contractum reuocare.

42 Cauſa reuocationis contractus geſti à Principe debet eſſe noua, vel antiqua non præuiſa tempore conceſsionis reſpiciens principaliter publicam vtilitatem.

43 Neceſsitatis tempore, vt famis, peſtis, & belli, omnis immunitas reuocatur.

44 Ex cauſa neceſsitatis multa permittuntur aliàs prohibita.

45 Dominus ex cauſa neceſsitatis poteſt alienare vaſſallos inuitos.

46 Cauſa non præſumitur in Principe reuocante contractum

47 Principi aſſerenti ſe facere ex cauſa in hoc Regno cum deliberatione Conſilij creditur donec contrarium probetur.

48 Princeps reuocans contractum tenetur pretium receptũ reſtituere.

49 Princeps cum ex cauſa reuocat contractum non tenetur pretiũ ſoluere antequã auferat, nec ex hoc impeditur translatio dominij.

50 Contractus celebratus à Principe ſuper re, quæ vendi non poteſt ab eodem poteſt reuocari.

51 Conceſsio facta in vim contractus, reuocabilis eſt nullo pacto reciproco interueniente.

52 Princeps poteſt reuocare contractum, quando res conceſſa ſuperaret valorem facti reciproci.

53 Princeps põt reuocare cõceſsionẽ, quãdo factũ, quod interuenit, non

 reſpicit.

reſpicit commodum concedentis, ſed eius cui eſt facta conceſsio.

54 Priuilegium, ex quo transfertur dominium non poteſt amplius reuocari.

55 Feudum non poteſt amplius auferri à vaſſallo abſque culpa.

56 Priuilegium ex liberalitate conceſſum, ex quo dominium nõ transfertur reuocabile eſt ad nutum concedentis, licèt aliqui contra.

57 Priuilegium conceſſum non ſubdito, eſt irreuocabile, licèt contrarium defendamus.

58 Priuilegium quo conceditur iuriſdictio non ſubdito reuocari poteſt.

59 Priuilegium non ſubdito conceſſum, quod ex poſt facto grauiter lædit concedentem reuocari poteſt.

60 Priuilegium generaliter conceſſum non ſubdito re integra reuocari poteſt.

61 Priuilegium conceſſum non ſubdito, poteſt ex omnibus ijs cauſis reuocari, ex quibus reuocatur donatio perfecta.

62 Priuilegium non ſubdito conceſſum, poteſt infringi quotieſcunque agitur de modico præiudicio.

63 Priuilegium non ſubdito conceſſum, priuilegiato conſentiente reuocari poteſt.

64 Priuilegium adhuc non acceptatum à non ſubdito, poteſt à Principe reuocari.

65 Priuilegium non ſubdito conceſſum ex ſuperueniente cauſa reuocari poteſt, licèt Decius repugnet.

66 Priuilegiũ conceſſum Eccleſiæ redditur irreuocabile, contra tamen eſt communis opinio, licèt multi diſtinguant.

67 Priuilegium conceſſum cum feudo, vel alio contractu tanquã pars contractus irreuocabile eſt.

68 Priuilegium iuramento firmatum non poteſt à Principe reuocari.

69 Priuilegium cõceſſum ab inferiori, à Principe, irreuocabile dicitur.

70 Priuilegiũ mixtum cum iure communi, nõ poteſt amplius infringi.

71 Priuilegium non poteſt à Principe reuocari, quando ſolus Princeps non fuit cauſa acquiſitionis.

72 Priuilegium, quod ſortitum eſt iam effectum ſuum, non poteſt amplius reuocari.

73 Officium à Principe conceſſum irreuocabile eſt ex veriori ſentẽtia.

74 Officialis priuatus abſque defenſionibus, intentare poteſt poſſeſſoria remedia,

remedia, repugnante Gloſ. Pariſ.

75 Officium habens iuriſdictionem annexam pecunia conceſſa, reuocari poteſt pretio reſtituto.

76 Officia quæ non habent iuriſdictionem annexam, poſſunt pecunia pretio comparari.

77 Semel approbatus, non poteſt ab eodem amplius reprobari abſque cauſa.

78 Remotus ab officio, non expreſſa cauſa præſumitur remotus ob delictum, culpam, & malam adminiſtrationem.

79 Maximum dedecus eſt ab officio remoueri, quia dominus non videtur confidere de eo.

80 Remotus ab officio habetur pro mortuo.

81 Princeps non poteſt auferre honorem alicuius.

82 Officialis conſtitutus ab inferiore à Principe non poteſt in hoc Regno abſque cauſa reuocari.

83 Honor præferendus eſt omni commodo pecuniario.

84 Cauſa honoris dicitur ardua.

85 Honor æquiparatur vitæ, nec ſecus quàm pro vita competit defenſio pro honoris defenſione.

86 Beneficium non poteſt abſque cauſa, vel delicto à S. Pontifice auferri ex magis recepta ſententia.

87 Cardinalis non poteſt abſque conſilio cæterorum Cardinalium deponi à S. Pontifice, licèt Ant. de Padiglia non admittat.

88 Aſſenſus ſemel præſtitus, non poteſt amplius reuocari.

89 Diſpenſatio ſemel facta, non poteſt ab Epiſcopo reuocari.

90 Notarius priuatus officio abſque cauſa reſtituendus eſt cum emolumentis, & fructibus officij, ex deciſ. Hiſpan. conſilij.

91 Milites, quos continuos appellant, non poſſunt abſque cauſa à militia remoueri, ex deciſ. ſupremi Collateralis conſilij.

92 Regis Ferdinandi ſecundi reuocatio legitimationum Regia authoritate factarum iniqua fuit.

93 Sententia à Rege data abſque cauſa cognitione contra ius generale non facit ius.

94 Officium alicuius non eſt minuendum, nec debet compelli officialis ad minorem dignitatem ſubeundam.

50 Princeps in dubio non cenſetur reuocare priuilegium.

96 Secundum priuilegium ſiue generale, ſiue ſpeciale, non derogat primo, aut generali, aut ſpeciali, non facta eius mentione.

97 Priuilegium ſecundũ derogat primo, non facta illius mentione, quãdo ſolum ex primo erat quaeſitum ius ad rem.

98 Priuilegium primum quod ſolum continet ius commune reuocatur per ſecundum, non facta illius mentione.

99 Priuilegium inſertum in corpore iuris reuocatur per ſecundum, licet primi mentio nulla fiat.

100 Priuilegij primi nulli, vel ſubreptitij mentio non eſt neceſſaria in ſecundo priuilegio.

101 Priuilegium ſecundum derogat primo vulgato, & cognito, nulla mentione facta.

102 Priuilegium primum tollitur per ſecundum ex generali clauſula non obſtante.

103 Priuilegium habens clauſulam derogatoriam, non tollitur ex generali clauſula non obſtante.

104 Clauſula non obſtante quocunque priuilegio, de quo eſſet facienda mentio ſpetialis ſufficiens eſt ad tollendum.

105 Priuilegium quod habet clauſulam derogatoriam ſecundum communem, licet multi contrariam magis communem appellent, ſed diſtinguitur.

106 Spetialis mentio neceſſaria eſt, vt reuocetur priuilegium miſerationis cauſa conceſſum.

107 Priuilegium ciuitati conceſſum, non reuocatur ex generali clauſula non obſtante.

108 Priuilegium Fiſci, vt tollatur ſpetialis reuocatio neceſſaria eſt.

109 Priuilegium conceſſum in fauorem alicuius nationis, non aufertur ex generali clauſula non obſtante.

110 Priuilegium iuratum requirit ſpetialem derogationem.

111 Priuilegium, quod Princeps in ſpetie non eſſet reuocaturus generali reuocatione non tollitur.

112 Priuilegium eius, qui habet exemptionẽ in ſpetie ne derogetur ſuo priuilegio non tollitur ex generali clauſula non obſtante.

113 Priuilegium ſententia confirmatum, neceſſe eſt vt ſpetiali derogatione tollatur.

114 Priuilegium conceſſum ratione exuberantis fauoris requirit ſpe-

tialem derogationem.

115 Priuilegiũ in corpore iuris clauſum ex generali clauſula non obſt. non tollitur.

116 Priuilegium ob merita conceſſum, ut tollatur, neceſſaria eſt ſpetialis mentio.

117 Priuilegium conceſſum perſonis illuſtribus requirit reuocationem ſpetialem.

118 Priuilegium in dubio non cenſetur reuocatum.

119 Priuilegiũ confirmatum conſuetudine, vel ſtatuto, generali reuocatione non tollitur.

120 Priuilegijs vnius ciuitatis alteri conceſsis, an reuocatis vnius alterius reuocata cenſeantur, diſtinguitur.

121 Priuilegijs vnius ciuitatis alteri conceſsis continentur non ſolum priuilegia, quæ illa ciuitas habet iure proprio, verum etiam, quæ habet ad inſtar alterius.

122 Relatio quotieſcunque fit in huiuſmodi conceſsione per modum ineſſe deducendi reuocatis vnius priuilegijs non cenſentur alterius reuocata.

123 Ceſſante cauſa, non ceſſat effectus conſumatus.

124 Ceſſante cauſa certo tempore requiſita non ceſſat effectus.

125 Relatio cum ſe habet per modum cauſæ exiſtentis ſublatis vnius priuilegijs alterius auferuntur, licèt aliqui diſtinguant.

126 D. Iacobus Gallus huius Gymnaſii Doctor primarius laudatur.

127 Beneficium ad partis poſtulationem conceſſum nõ eſt latiſsimè interpretandum, inſpicienda eſt tamen materia conceſsionis.

128 Priuilegiũ oẽ ad partis poſtulationẽ in dubio conceſſũ præſumitur.

129 Priuilegium dicitur conceſſum motu proprio, aut ex clauſula motus proprij, aut geminatum, aut per viam legis generalis conceſſum, aut deindè in corpore iuris clauſum.

130 Aut cõceſſũ ſub vnitate pluribus Eccleſiis ob merita, aut ciuitati.

131 Priuilegium quod contra mentem concedentis interpretatur, ſtrictam recipit interpretationem.

132 Priuilegium ſolum latiſsimè interpretatur in expreſsis, ſecus in tacitis, quando non eſt eadem ratio.

133 Priuilegium ab inferiore à Principe conceſſum non eſt ita latè interpretandum cum diſtinctione.

134 Feudi conceſſio ab Abbate facta ſtrictè interpretatur.
135 Priuilegiũ conceſſum ab officiali, non recipit latã interpretationẽ.
136 Priuilegium derogans publicæ vtilitati, ſtrictè accipiendum eſt.
137 Priuilegium in præiudiciũ tertij, non eſt latiſsimè interpretandũ.
138 Priuilegium quoad inſolita, non recipit latam interpretationem.
139 Beneficia Eccleſiaſtica non ſunt latè interpretanda.
140 Priuilegium non eſt latiſsimè interpretandum, vt includat plura ſpetialia.
141 Priuilegiũ quando redderetur inutile, nõ eſt tam latè accipiendũ.
142 Priuilegium ſolum latiſsimè interpretatur in commodum eius cui conceditur.
143 Priuilegium latè interpretatur, dummodo verba patiantur.
144 Priuilegium latiſsimè interpretandum ab alijs, non à concedente, quod reprobatur.
145 Priuilegium conceſſum ex certa cauſa non eſt latiſsimè interpretandum vltra illam cauſam.
146 Priuilegium latiſsimè non interpretatur, quando qualitas perſonæ repugnaret.
147 Priuilegium ſtrictè interpretatur, quando ſubiecta materia aliud ſuaderet.
148 Priuilegium non recipit latam interpretationem, quando ratio refragatur.
149 Priuilegium contra legem ſtrictam interpretationem admittit.
150 Aſſenſus dicitur beneficium gratia, & donatio.
151 Aſſenſus eſt ſtrictæ interpretationis.
152 Dato aſſenſu alienandi feudum Titio, non videtur datus, vt alienetur Caio.

NOno, & vltimo amittitur priuilegiũ ex ſuperioris voluntate, cũ illud reuocat, quã cõcluſionẽ in tria capita diſtinguimus, quorũ primum eſt in priuilegio cõceſſo à Principe ex cauſa oneroſa pecunia, vel aliquo facto equiualente conceſsioni accepto. Secundũ in conceſsione ex cauſa meritoria. Tertium verò in pri-

uilegio

uilegio ſimplici ex mera liberalitate conceſſo.

1 Quoad primũ omninò dicendũ eſt, † priuilegium ex cauſa oneroſa conceſſum nõ poſſe à Principe reuocari, nec ex certa ſcientia, nec ex plenitudine poteſtatis, nec

2 per indirectũ † etiã ſi contractus fuerit cũ ſubdito celebratus, cũ enim huiuſmodi conceſſio contractus vim obtineat, redditur irreuocabilis, nã cũ contractus ſit iuris gentiũ, nõ põt aliqua ratione immutari. §. ſed hæc naturalia inſtitu. de iure nat. gent. & ciui. atqui cũ Princeps contrahit, videtur ſe ipſum vti priuatũ legibus ſubijcere arg. l. eſt receptũ infra de iuriſd. om. iudi. cõſequenterq́; cum vti quilibet priuatus ſemel ſe legibus ſubiecerit, ac obligatus ſit, nõ põt amplius cõtrauenire, ne ſibi cõtrarius ſit, & ex ſuo facto varietas reſultet, q̃ in Principibus maximè reprobata eſt, quod tũc eſſet, ſi teneretur, & nõ teneretur pro libito voluntatis. l. vbi repugnãtia. infra de

3 reg. iur. Sequerentur etiã plura abſurda, nam † Princeps committeret dolum arg. l. ſi cũ mihi. infra de dolo, qui debet eſſe à Principe maximè alienus. Sequeretur etiã,

4 qđ nec † contractus hic priuatũ obligaret ex natura cor

5 relatiuorũ. Eſſet præterea † prohibitũ Principi cõmerciũ, quod quã abſurdũ, ac irrationabile ſit, nemo eſt, qui nõ intelligat, quibus præcipuè rationibus hoc frequẽtiſſimè tradiderunt Bal. in l. Princeps in 1. lectura. ſupra de legi in l. fin. in fi. C. de tranſact. in l. qui ſe patris. nu. 34. C. vnd. lib. in c. 1 nu. 17. de allod. & in c. 1. de nou. for. fideli ſcribẽ. in l. digna vox. C. de leg. in c. 1. de prob. in c. nouit. de iud. & in c. quæ in Eccleſiarũ. de conſtit. Io. Plat. in l. 1. de colla. dona. lib. 10. Igneus. in l. donationes, quas diuus. nu. 13. & 34. C. de don. inter vir. & vxo. Paul. Caſt. in 1. cõ-

ſti.C.nu.6.& in l.ſi qs curialis.nu.6.C.de Epiſ.& cler. Zaſ. in l.Princeps.nu.5.de leg. And.Iſer. & Affl.in cõſti.ea q̃ ad decus,& in cõſti.cũ cõceſsiones Alfon.Mõtal.in glo. ſuper ll.fori.l.8.tit.12.de don.lib.3.in verbo *no puede toller.* Greg.Lop.in glo.l.12.tit.18.3.par.verb.*ſennaladamente*,& l. 49.eod.tit.verb.*que pueblan*. Io. Ana.in c. quærelã.nu. 14. ne præla.vic.ſuas.Imol.& Bern.in c.1.de cõſti.Guliel.Benedi.in c.Raynutius.verb.duas habẽs filias.nu.36. Guid. Pap.tract.de reſcri.nu.28.Mart.Laude.trac.de priuileg. q.34.Pern.in tit.de Principe.col.3.Reſtau.Caſtal.trac.de Impera.q.55.nu.5.q.114.nu.12.& q.116.Pet.Rebuff.de priuileg.Schol.priuileg.149.nu.3.Zaſ.in epitom.feud.5.par. nu.16.Alcia.de p̃ſum.reg.3.p̃ſum 8.nu.5.Vaſq.lib.1.contro.Illuſtrium.c.3.nu.1.Bellug.rub.9.nu.27.28.& ſeq.& rub.11.nu.15.Iacob.in inueſt.verb.Princeps nu.4. Ant.Gomez.lib.2.var.reſo.tit.1.de empt.& vẽd.c.1.nu.1. Io.Bap. Viglialo.lib.cõ.opi.litera P.nu.370. Pro eadẽ ſnia rñderunt Card.cõſ.142.nu.3.Rom.conſ.252.nu.3.436.nu.18. Dec.cõſ.48.nu.5.286.nu.6.& 7.404.nu.8.580.nu.1.689. nu.7.& 8.& 15.Socc.cõſ.4.nu.7.& 58.nu.4.lib.3.Pern.cõſ. 16.Riminal.Sen.conſ.103.nu.9.204.nu.2.307.nu.2.389. num.4.& Car.Ruyn. conſ.29. nu. 4.196.nu.8.229.nu.1. 1.lib.1. Purp.cõſ.18 nu.10.& cõſ.489.Rip.reſp.10.de electio.nu.20.& 23.& reſp.10.nu.7.de diuerſ.reſcri.Alcia. reſp.105.nu.6.reſp.130.nu.1.reſp.165.nu.5.lib.5.reſp.3.nu. 14.reſp.9.nu.17.reſp.36.nu.18. lib.3.23.nu.3.& reſp.33. nu. 18.lib.9.Curt.Iun.cõſ.148.nu.7.Ant.Rub.cõſ.137. nu.4. 154.nu.7.Pariſ.cõſ.1.nu.87. cõſ.11.nu.58. & ſeq.li.1.Loffr. cõſ.38. nu.27.in fi.Rol.à Val.cõſ.1.nu.26.conſ.66.nu.22. 33.& 53. lib. 2.conſ.13.nu,32,conſ.35. nu.35, & conſ.45.

nu,80,

nu.80.lib.3.Menoc.conſ.181.nu.55.Affli.deciſ.128.& 361. nu.10.Franc.Marc.deciſ.152.nu.51.part.206.nu.2.514. nu.6.920.nu.8.2.par.Gram.deciſ.65.nu.26.& 27. Sena. Pedam.deciſ.90.nu.7.& 139.nu.26.cum alijs, quos adducunt,& cumulant Tiraq.in l.ſi vnquam verbo donatione largitus.nu.14.C.de reuoc.dona.Iul.Clar.§.feudū, q.59.Iacob.Philip.Port trac.com.concl.lib.5.conclu.19. Ant.Gab.lib.3.com.cōcl.de iure q̄ſito.nō tollēdo cōcl. 5.Viuius lib.2.opin.235.adden.ad Bellug.in Specu.rub.1. verbo naturā,& noſter Io:Macus Aquilinꝰ.in l.Gallus.§. & q d ſi tm̄, verbo q̄ d em̄.2.par.nu.100.de lib. & poſth.

6 Circa ſecundum caput nempè † cōceſsionem ex cauſa meritorum, Idem quoque dicendum eſt cum huiuſmodi conceſsio contractui æquiparetur, facit ad hoc dictum Iureconſulti.in l.ſi pater.§.ſi quis aliquem.infra de dona. idq; docuere Roderi. Suares, & alij citra eum quos adducunt Tiraq.in l.ſi vnquam verbo donatione largitus.nu.14.C.de reuoc.dona.Crauet.de antiqui.tēp. 1.par.principali in prin.nu.54.Mart.Laud.tract. de priuileg.q.34.Pariſ.conſ.11.nu.44.& 49.lib.1.& conſ.728.nu. 127.lib.4.Ruyn.conſ.17.col.3.lib.1.Rolan.cōſ.67.nu.18. & ſeq.lib.2.cōſ.13.nu.23.lib.3.Burſa.cōſ.5.Menoc. cōſ.2. nu.139.cōſ.75.nu.44.& cōſ.103.nu.53.Capi.deciſ.121.nu. 16.Gram.deciſ.45.nu.28.& 29.& Ant.Gabri.lib.3.com. concluſ.de non tollendo iure quæſito.concluſ.7.nu.2.

Quæ opinio cōmunis eſt, licet Arias Pinel.in l.1.3.par. nu.60.& 62.7.illatione. C.de bon. mater.eam verā exiſtimet in eà donatione remuneratoria,cuius merita poterant præſtare ius agendi, vel officium Iudicis, ſecus verò in ea,cuius merita,nec officium Iudicis pariūt,nec

Com. Socc. Iaſ. Ruy. Tiraq. Neuiz. Moder. Pariſ. Rube. Pariſ. & Ceſal. latiſsime defendit Menoc. conſ. 112. nu. 12. & pluribus ſeq. aduerſus Dec. Iaſ. & Rip. cuius rei vtilitas maxima eſt, nam licet quoad reuocationem ſine cauſa nulla ſit inter ſimplicem donationem, & remuneratoriam differentia, etiam in Principe, vt infra oſtendemus, eſt tamen differentia in cæteris priuilegijs, ex quibus non transfertur dominium, aut ius in re, quę pro voluntate poſſunt à Principe reuocari. Eſt etiam differentia, quoad interpretationem cum largius remuneratoria donatio interpretetur. Item quoad euictionem, ad quam quis ex remuneratoria donatione tenetur, & denique omiſsis cæteris donationis remuneratoriæ ſpecialibus, quæ cógerit Tiraq. quo loco infra adducemus. Eſt differentia quoad cauſam ingratitudinis, ex qua remuneratoria non reuocatur, vt probat Tiraq. d. verbo donatione largitus. nu. 13. & 14. 48, & 59. & conſiderat Menoc. d. conſ. 112. nu. 28.

Colligitur ex duabus his concluſionibus vna generalis, nó poſſe ſcilicet Principem derogare priuilegio, aut accepta pecunia, aut ex cauſa meritorum conceſſo.

11 Quæ concluſio † non tantum procedit in ipſo concedente, verum etiam in ſucceſſore, etiam in dignitate, vt docuerunt Cyn. Bal. & Paul. Caſtr. in l. digna vox. C. de legi. idem Abb. cæteriq; ſcriben. in c. 1. de probat. Afflic. in c. 1. nu. 19. qui ſuccel. tenea. deciſ. 2. nu. 2. 128. nu. 10. & 392. nu. 17. Boer. deciſ. 204. num. 42. Sena. Pedam. deciſ. 139. nu. 11. Iaſ. in l. 1. nu. 15. & 14. ſupra eod. Iacob. in inueſti. in verbo Princeps. num. 4. quod reſponderunt etiam Alex. conſ. 124. nu. 3. verſ. ex quib. infertur, lib. 1. Crauet.

here Afflic.deciſ.101.Reſtaur. Caſt.tracta. de Imperato.
17 q.114.nu.3. Sexto † cũ facit ea quę ſunt de natura officij
Iacob.verbo,ſed an Princeps. nu.1. Idem denique ſepti-
18 mo cum † contractus ex natura reſpicit dignitatem li-
cèt exprimatur nomen proprium. Abb. num. 8. ver.ad
idem c.dilecti,& poſt eum Dec.latè.num.38. in c. quo-
niam Abbas.de offic. deleg. & in c. ex parte.num.11.de
conſtit.Areti.in l.maritum.3.col.nu.2. infra ſolut. matr.
19 vt † quando contractus eſſet celebratus,aut debita con-
tracta pro Regni commodis,vt ſcripſit Tiraq.in trac.de
iure primoge,q.35.nu.20.&ſeq.

Ex quo dubitari poteſt, an inuictiſsimus Rex noſter te-
neatur ad debita contracta à Regibus huius Regni, qui
20 regnauerunt poſt Regẽ Alfonſum primum : nam † licèt
hoc Regnum in ſe ſit hæreditarium , vt dixit And. Iſer.
in c.1.§.quid ergo.in fi. de inueſti. de re alien. facta Affli.
deciſ.17.& latè Mari. Frecc. lib.3.de ſubfeu.16. differ. ta-
men Rex noſter non eſt hæres Regum poſt Alfonſum
primum,ſed ex perſona Regis Cattholici,eſt hæres Re-
gis Alfonſi primi,vt tradit Marin.Frecc.lib.2. de ſubfeu.
quæſt.27. nu. 5. ex quo communiter concludunt in hoc
Regno non teneri ad debita ab ijs contracta,quę tamen
21 concluſio intelligenda eſt, † niſi debita eſſent contracta
pro tuitione Regni , nam tunc ipſum Regnum remanet
obligatum,quod nunquam moritur,idq; audacter tra-
diderunt And.Tiraq.d.quæſt.35.de iure primoge.num.
26.& Io.Leciriet.in tracta.primog.lib.3.q.2.qui tamen
non potuiſſe hoc obtineri in Regno Franciæ aſſerunt,
multoq; fortius, nec in hoc Regno obtineri poſſe,eiuſdẽ
ſententiæ fuerunt Greg.Lop.in gloſ.l. pen.tit. 15.part.2,

verbo *ſus deudas.* & Anton. de Padiglia. in l. vnum ex familia. §. ſi de falcidia nu. 9. de leg. 2. qui idem vult procedere, quando debita eſſent contracta nomine dignita-
22 tis, vel eſſent debita modica; vel contracta pro neceſſaria ſubſtentatione perſonæ Regis.
Secundo ampliatur, vt non ſolum procedat in priuile-
23 gio vero; ſed † etiam in præſumpto ex acquiſitione temporis immemorialis, quæ habet vim contractus, conceſsionis, conſtitutionis, mandati, tituli, & pacti expreſſi, vt poſt Bald. conſ. 315. col. 1. lib. 3. Crauett. conſ. 10. nu. 11. reſpondit Rolan. conſ. 66. nu. 40. & ſeq. lib. 2. & Sena. Pedam. deciſ. 139. nu. 12. quidquid in contrarium ſcripſerit Bellug. Rub. 22. nu. 26. & 27.
24 Tertio ampliatur, † vt nõ ſolum in totum, verum nec
25 in partem poſsit derogare, atque hinc eſt, † quod nõ poteſt Princeps mutare tenorem inueſtituræ inter ipſos eiuſdem agnationis, ſicut non poteſt feudum auferre, vt docuit Bald. in cap. 1. §. his verò. in fin. de gradi. ſucceſſio. feu. cuius ſententiam ab omnibus recipi ſcripſit Menoch. conſilio 103. num. 56. in eadem ratione fundatur, quod ſcripſit D. Couarr. lib. 3. var. reſolut. cap. 6.
26 num. 9. non poſſe † Principem derogare vltimis priuatorum voluntatibus nec in totum, nec in parte, cum non poſsit eas mutare, quæ mutatio ita in parte, ſicut in toto verſatur.
27 Sic etiam ſicut † non poteſt Princeps aſſenſum præſtitum infringere, ita etiam nec onus, nec cõditionem imponere, cum non veniat ex natura rei, vt docuit D. Loffred. in c. 1. §. ſed nec eſt alia iuſtior, quæ fuit 1. cau. beneſ. amitt. quem ſequitur Marin. Frecc. de ſubſeud. lib. 2. q. 1. nu. 14.

28 num. 14 idq́; procedit † etiam ſi Princeps id faceret per
29 interpretationem; † nam qui non poteſt tollere, non poteſt interpretari ea interpretatione, ex qua ad correctionem actus deuenitur, vt docuerunt Paul. Caſtr. in l. cum hæredes. §. ſi quis poſt. infra de teſta. & Dec. in c. cum veniſſent. nu. 8. de iudi. quotieſcunque enim Princeps in præiuditium tertij interpretatur, dicitur de nouo diſponere, quod ipſi non permittitur, idq́; poſt Anchar. conſ. 398. ſcripſit Io. Vinc. Anna. alleg. 52. nu. 62. & Alcia. reſp. 11. nu. 14. lib. 3. ſolum ergo eſt permiſſa Principi vera interpretatio in dubijs, quę ad ipſum ſolum pertinet. l. Neratius. vbi Dec. & Cagnol. not. de reg. iur. & c. cum veniſſent, vbi Bal. optimè de iudi. præterea ſi id liceret Principi, ſequerentur ea omnia abſurda, quæ diximus ſuperius cum concluſimus non poſſe reuocare contractum, quamuis Sena. Pedam. contrarium aſſerat, & malè d. deciſ. 139.

30 Quarto ampliatur, † vt nec ex cauſa ingratitudinis poſſit Princeps contractum reuocare, vt ſentiunt Alex. conſ. 116. nu. 3. lib. 2. Hip. ſing. 333. nu. 7. Tiraq. d. verbo donatione largitus. nu. 14. Rolan. conſ. 66. nu. 31. lib. 2. & Sena. Pedam. deciſ. 139. nu. 28.

31 Ampliatur quinto, vt nõ poſsit, † nec per indirectum, nec in contractu celebrato cũ ſubdito, etiam ſi vſus fuiſſet Princeps verbo Indulgentiæ, vt latius proſequitur Ant. Gabri. lib. 3. com. concl. de non tollendo iure quæſito. concluſ. 5. nu. 9. & ſeq.

32 Sexto procedit † etiam ſi Princeps ex contractu trãſtuliſſet rem alienã in terminis l. bene à Zenone. C. de quadrien. pręſcrip. nam nec eo caſu poterit Princeps reſcin-

dere

dere huiuſmodi contractum cum domino rei pretium reſtituere ſolum teneatur, cui priuilegio non poterit in præiudicium ſecum contrahentis renuntiare, quod mul tó fortius locum habet, ſi in cõtractu eſſet appoſita clau ſula cum beneficio d. legis, vt eſt apponi ſolita in cõceſ ſionibus, vt teſtatur Capic. in inueſtitura verbo feudorum exceptiones; nam eo caſu eſt effecta huiuſmodi clauſula pars contractus, & eius naturam irreuocabilem ſortitur.

33 Quæ concluſio limitatur primo, vt † locum non habeat in cõceſsione Regalium, vel aliorũ iurium, quotieſcunque continent magnam Regni diminutionem. c. intellecto. vbi ſcribentes. de iure iurando. Ioan. And. in addi. ad Speculat. de inſtrumentorum editione. §. nunc autem. in fin. Philip. Franc. in c. grandi. de ſupplen. negli. Prælato. Bart. in l. prohibere. §. planè. nu. 5. quod vi, aut clam, & in l. ſi finita. §. 1. de damn. infecto ſcriben. in c. 1. de probatio. & in cap. dilecti. de maior. & obedi. Luc. à Pen. in l. quicunque. nu. 9. & ſeq. C. de omni agro. deſer. lib. 11. Bal. in prohem. C. nu. 3. & in tit. de pace conſt. verbo ſucceſſorum. Affli. in c. 1. nu. 48. qui ſucceſſ. tene. in c. 1. nu. 73. qui feu. dar. poſſ. in c. 1. §. ſimiliter. nu. 61. poſt Iſer. nu. 18. de cap. qui cur. vendi. in c. Imperialem. §. præterea ducatus. nu. 90. poſt Iſer. nu. 53. de prohi. feu. alien. per Federi. in prohem. conſtit. q. 24. nu. 1. in conſtit. ea quæ ad decus. nu. 5. & in conſt. ſi vaſſallus. num. 18. Mart. Laudẽ. tract. de Principe. quæſt. 169. Felin. nu. 5 & Dec. nu. 30. & Bero. num. 32. in d. c. 1. de proba. Iacob. in inueſt. verbo. ſed an Princeps. nu. 7. idq; reſponderunt Oldra. conſ. 94. Card. conſ. 137. nu. 5. Socci. conſ. 4. & 7. lib. 3. Neuiz. cõſ.

12.col.13.Roderi.Suares.alleg.8.nu.9.& Campeg.conſ.
2.col.10.inter conſ.Bruni.Iaſ.conſ.1.col.3.lib.1.Socc.Iun.
conſ.80.nu.45.lib.3.Rol.conſ.1.nu.97.& ſeq.lib.2.& cõſ.
2.nu.96.lib.1.Zaſ.in epitome feud.1.par.num.15.Boſſ.
tit.de Regalibus.nu.32.Bellug.rub.9.num.5.& 6.Mari.
Frecc.lib.2.de ſubfeu.5.authoritate.nu.18.& Gloſ.Pariſ.
§.1.gloſ.5.nu.54.

34 † Quando autẽ dicatur facta in magnam diminutio-
nem explicat Affli.in c.1.§.in generali.ſi de feu.fuer.cõ-
35 trou.nu.20. † Secus verò eſt cũ non continet magnã di-
minutionẽ Regni, vt docuit Bart.in l.prohibere.§.planè
infra qđ vi, aut clam Aluaro.in c.1.Epiſ.vel Abb.Luc.à
Pen.in l.contra publicã.nu.8.de re milit.lib.12.Comen.
conſ.162.col.pen.Federi.Senen.conſ.200.Io.An.cõſ.81.
Panor.cõſ.3.lib.2.Socci.d.conſ.4.& 7.lib.3.Corſet.de po
teſ.Regia.quæſt.75.Feli.in c.ad audiẽtiam.lo 2.nu.4.cir
ca medium, de reſcrip.Affli.in rub.quæ ſint reg.q.5.nu.
14.Tiraq.in trac.de iudicio in reb⁹ exiguis ferẽdo.verſ.
74.Alphonſ.Montal.ſuper ll.fori.l.8.tit.12.lib.3.verbo
que dieré el Rey, quæ diſtinctio vera eſt, quoad ipſum con
36 cedentem, † quoad ſucceſſorem verò indiſtinctè poteſt
huiuſmodi conceſsio reuocari, vt poſt Bal.Feli.& Affli.
tradit Boſſ.tit.de regal.nu.34.& tit.de Principe.in fin.&
optimè Greg.Lop.l.pen.tit.15.par.2.verbo *que nunca.* &
l.10.tit.18.part.3.verbo *de aquel Rey.* In hoc tñ Regno, in
quo eſt cõſuetudo alienandi iura etiam directa in præ-
iudicium coronæ, non procedit ſuperior diſtinctio, ſed
ſimpliciter dicendum eſt valere huiuſmodi conceſsio-
nem, vt optimè ſcripſit Camer.in c.imperialẽ.fol.71.li-
tera A.quem ſequitur Io.Vinc.Ann.alleg.69.nu.6.

37 Limitatur ſecundo † in priuilegio exemptionis, vt notat Cotta in memoriali verbo exemptus ratione, & verbo Princeps verus. quem. ſequitur Vrſil. in deciſ. 361. nu. 9. quod non ſatis placet, vt in rub. dictum eſt.

38 Tertio non procedit, † quando ex parte contrahentis cum Principe dolus interueniſſet Cyn. in fi. & Bal. nu. 4. in l. digna vox. C. de legi. Iacobin. in inueſtit. verbo, ſed an Princeps. nu. 1.

39 Quarto non habet locum † cũ contractus eſſet in præ-
40 iudicium ſubditorum, † quibus inuitis non poteſt fieri. c. 1. §. præterea ducatus de prohib. feu. alie. per Federi. c. 1. §. ex eadem. de lege Corra. vt not. Hoſt. Inno. Ant. But. Imol. & Feli. latiſsimè in verbo hominibus inuitis, in c. dilecti. de maior. & obedi. gloſ. in l. inuitus. de fideicom. libertat. Bald. in c. in generali. ſi de feu. fuer. controu. And. Iſer. nu. 43. & ſeq. & Loffr. in c. Imperialem §. nec domi nus. nu. 48. & Afflic. nu. 20. idem Bal. in c. 1. § ſi quis, quo tempo. miles. in c. 1. §. ex eadem, vbi Martin. Laude. & Aluaro. And. Iſer. nu. 8. & Affli. nu. 6. §. ex eadem lege. de leg. Corrad. Alberi. Aret. nu. 9. & Alex. nu. 29. in l. 2. ſolut. matr. Cyn. & Alberic. in l. 1. C. de nouat. Alex. nu. 11. & Iaſ. nu. 26. in l. ſi nõ ſortem. §. libertus. de condi. indeb. Feli. nu. 4. Dec. nu. 28. & Berous. nu. 32. in c. 1. de probat. idem Feli. in c. auditis. nu. 26. de præſcrip. Luc. à Pen. in l. 1. nu. 5. circa medium. de capitatio. ciui. cenſi. eximenda. lib. 11. Curt. Iun. de feud. 6. part. Zaſ. in epitome part. 7. Gloſ. Pariſ. §. 1. gloſ. 3. num. 23. Corn. conſ. 321. lib. 4. Deci conſ. 689. nu. 24. Iacob. de Leonar. inter conſ. Bruni. cõſ. 114. num. 58. Neuiz. inter eadem. conſ. 112. Pariſ. conſ. 22. num. 70. lib. 1. Crauett. conſilio 241. num. 6. Roland.

conſ.1.nu.37.lib.1. Menoc.conſ.32.nu. 22. Franciſ.Marc. deciſ.337.& 353.lib.1.Curt.Iun.conſ.174.nu.21.Rip.reſp. 22.nu.8.& 9.de iur.emph. Guliel.Bened.in c. Raynutius, verbo duas habens filias.nu. 69.Capic. in inueſt. verbo. feudum dant. verſ.Imperator.3.concluſ.Io.Vinc.Anna. alleg.27.nu.19.Vinc.de Franch.deciſ. 17.nu. 2. & communem dicit Io.Bapt.Viglialo.lib.comm.opin.litera P. nu.378. quibus autem caſibus non procedat huiuſmodi concluſio latè explicarunt Feli.in d.c.dilecti.de maiorit. & obed. Capic. in inueſtit. verbo feudum dant.verſ.Imperator. Petr.Duen.reg.215.Loffr.in d.c.Imperialem,& addentes ad Napod. in prohem. conſuet. fol. 42.& ſeq. idq; iure cõmuni inſpecto ſine difficultate procedit, tamen in hoc Regno tam variè obſeruatum eſt, vt hac de re certa regula tradi non poſsit,vt inquit Camer.in cap. Imperialem. in fin. ſed latiſsimè poterunt de hoc videri adden. ad Napod. in prohem. conſuet. verbo Princeps. fol.42.

41 Quinto limitatur, † vt non procedat ſubſiſtente cauſa,vt communiter ſcribunt Doctores. in c. 1. de probat. Paul. Caſtr.in l.digna vox.C.de legi.Bal.in l.donationes. lib.2.C de dona.inter vir.& vxor.Rom.conſ.352.num. 14. Alex. conſ. 16. num. 3. lib. 3. Dec. conſ. 335. num. 2. & 3.Iaſon conſ.1.col.5.lib.1. Ruy.conſilio 21.num.12.lib. 1.Sena. Pedam.deciſ.90.num.15.And. Tiraquel.de pen. leg.tempera. in præfatio. num. 41. & Arias Pinel.in l. 42 1.3.part. num. 62.illatione 14.C.de bon. Mater. † huiuſmodi autem cauſa debet eſſe noua,vel antiqua, nõ autem præuiſa tẽpore conceſsionis, ſed quæ ſi fuiſſet præuiſa Princeps non contraxiſſet, vt ſcribit Sena. Pedam.

d,loco quæ debet principaliter reſpicere publicam vtilitatẽ non aũt ſecundario, vt reſpondit Menoc. conſ.156. nu.48. Greg. Lop. in l.49. tit.18. par.3. verbo *que pueblan*.
43 Hinc eſt, † quod tpe neceſsitatis, vt imminentis famis, peſtis, aut belli, omnis immunitas reuocatur. l.1. & 2. C. de nauibus nõ excuſan. lib.10. l.2. C. de quib. mun. nemi. lic. ſe excuſ. vbi Io. à Plat. & in l. cum tẽ. la 2. quemadmodum ciuilia mun. indicantur. eod. lib.10. Bellug. rub.39. §. nouiſsimè. nu.4. Franciſ. Marc. deciſ.458. lib.2. 1. part. Rip. in trac. peſt. de remed. præſerua. nu.184. Pet. Girar.
44 ſing. vlt. nu.15. & latè Rolan. conſ.80. nu.16. lib.3. † ad qđ faciunt ea, quæ latiſsimè de neceſsitate ſcripta reliquerunt Pet. Girar. d. ſing. vlt. Dec. & Cagnol. in l. q̃ propter neceſsitatem. de reg. iur. And. Tiraq. de pen. leg. tẽperã. cauſ.33. & de retract. cõſangui. §.26. Gloſ.1. nu.13. & ſeq. & D. Couãrr. lib.3. var. reſol. c.14. nu.4. Eadem quoque
45 ratione † Dominus poteſt vaſſallos inuitos alienare, vt ſcripſit Alex. in l.2. nu.29. ſolut. matri. Feli. in c. dilecti. 4. declara. extra de maior. & obed. & ſcrib. recentio. in l. filiusfam. §. diui. de leg.1.
46 † Hæc autẽ cauſa non præſumitur in Principe, nec eius aſſertioni fides adhibetur, vt voluerunt innumeri, quos adducit Aquil. in l. Gallus. §. & quid ſi tm̃, verbo quid
47 enim nu.111. licèt † in Regno credatur Principi aſſerenti præhabita deliberatione Conſilij, donec probetur contrariũ, qđ expreſsè tradiderunt And. Iſer. nu.15. & Affli. nu.28. in c.1. qui ſucceſ. tene. idẽ And. Iſer. in c. vni. de cõtrouer. feu. apud par. termi. quẽ ſequuntur Mart. Laude. trac. de conſil. Princi. q.21. Alci. tract. præſum, reg.3. præſum, 8. nu.8. Loffr. cõſ.45. nu.19, Capi. deciſ.166. nu.7. &

48 Gram. deciſ. 105. nu. 34. † tenetur tñ hoc caſu Princeps iuſtum pretiũ ſoluere. l. ſi quã. C. de operib. publi. l. veditor. §. ſi conſtat infra com. prædio. l. itẽ ſi verberatũ. §. 1. de rei vẽdi. l. 2. vbi Bal. hoc. C. quib. ex cau. ſer. pro præm. liber, accipi. de quo latius ſcripſerũt And. Iſer. in c. 1. nu. 17. de pac. ten. in c. 1. §. ſimiliter poteſt. nu. 18. & Affli. num. 7. de cap. qui cur. vendi. idẽ Affli. in prelud. conſti. Regni. q. 4. nu. 6. & deciſ. 321. nu. 17. Feli. nu. 28. Dec. 91. Marc. Mant. 45. in c. quæ in Eccleſiarũ. de cõſti. Iaſ. in l. Barbarius. nu. 36. de offi. preto. & alij quos adducunt Menoc. conſ. 103. nu. 26. Crauett. in l. 1. nu. 20. de leg. 1. Rol. conſ. 66. num. 15. lib. 2. Ceſal. conſ. 241. nu. 40. Ant. Gabri. d. tit. de non tollen. iure quæſi. concl. 2. idem Menoc. de arbitra. iudic. quæſtio. lib. 1. q. 48. nu. 35. Arias Pinel. in rub. C. de reſcin. vend. c. 2. nu. 14. & ſeq.

49 Sed occurrit hoc loco difficultas, † an teneatur Princeps antequã rem auferat pretium ſoluere, ita vt impediatur trãſlatio dominij, & Luc. à Pen. in l. vlt. nu. 52. verſ. 2. quęritur. C. de loca. præd. ciuil. lib. 10. doduit non requiri, vt p̃cedat pretij ſolutio motus ex l. 2. C. ex quib. cauſ. ſeru. pro præm. libert. acci quam ſententiã ab omnib⁹ Doctoribus fuiſſe receptam teſtatur Afflic. in prohem. conſtit. q. 4. nu. 7. cui deciſioni repugnare videtur l. 2. tit. 1. part. 2. quo loco Greg. Lop. verbo *buen cambio*.

50 Sexto limitatur † quando fuiſſet celebratus contractus ſuper re, quæ vendi non poteſt, vt officium, Bart. in l. licèt pro hærede. infra ſi quis omiſſa cauſ. teſta. quem ſequitur Guliel. Bened. in cap. Raynutius. verbo duas habens filias. nu. 58.

Septimo ceſſat † quã licèt in vim contractus fuit facta conceſ-

conceſsio nullum tamen factum reciprocum interuenit,vt docuit Crauett.de antiq.temp.2.par.1.part.princ. num.38.
52 Octauo non procedit † quando res data in vim contractus non haberet perpetuam commenſurationem cum re conceſſa,vt reſpondit Rolan.à Val.conſ.13.num. 12.lib.3.non habet locum.
53 Nono quando † factum contrahentis non reſpiceret commodum Principis concedentis, ſed eius,cui eſt facta conceſsio,vt docuit Afflict.deciſ.392.nu.10.
Tertium caput eſt in priuilegio ſimplici ex mera Principis liberalitate conceſſo, in quo duplex eſt concluſio. † Prima in priuilegio per quod transfertur dominium,quod ſequuta traditione vera,vel ficta non poteſt amplius Princeps reuocare, quod eſt expreſſum in Regnis Hiſpaniarum ex l.8.fori.tit.12.*de las donationes*.lib.3. vbi Alphon.Montal.not.verbo *no lo puede*. verſ.item ius quæſitum reale,& eleganter ſcripſerunt Bal.in d.l.qui ſe patris.nu.34.C.vnde legi.And. Iſer.in c.1.§.ſimiliter.nu. 25.de cap.qui cur.vendi.Luc.à Pen.in l.qui fundos.C.de omni agro deſer.lib.11.Paul.Caſtr. in l. digna vox.nu.5. C.de legi.& conſ.229.col.vlt.lib.1.Aret.nu. 25. & Felin. nu.8.in c.nouit.de iudic.Rip.reſp.10. nu. 22. de electione Loffre.conſ.38.Alfonſ.Montal. in gloſ.ſuper legib.fori.l.8.tit.12.de donationibus. lib. 3. verbo *ſin culpa*. in fin. Dec.conſ.498.nu.19.Tiraq.in l.ſi vnquam verbo libertis.nu 19.Greg.Lop.l.14.tit.5.par.2. Afflic. in conſtit. ea quæ ad decus.nu.4.Capic.deciſ.121.nu.5.& 10.Ioan. Vinc.Anna.alleg.69.nu.20.idem Afflic. in conſtit. cum cōceſsiones.nu.1.& in d.c.1.§.ſi.de Capi.qui cur. vendi.
Auguſti.

Auguſti. Berous in cap. quæ in Eccleſiarum. nu. 178. de cōſtit. Anto. Gabri. d. tit. de non tollendo iure quæſi. con cluſ. 7. nu. 3. Moli. de primog. Hiſp. c. 3. nu. 21. lib. 2. A qua
55 concluſione pendet, quòd frequentius receptū eſt † non poſſe dominum priuare vaſſallum feudo, ex quo tranſijt in vaſſallum vtile dominium feudi. c. 1. de nat. feu. c. 1. de feu. ſine cul. non amitt. vbi And. Bal. & Affli. Iacob. Beluis. Bal. & Aluaro. in c. 1. §. notandum. de his, qui feu. dar. poſ. idem Bal. in authen. omnes. nu. 6. C. communia. de ſucceſſio. Alex. conſ. 16. nu. 3. lo 2. & conſ. 30. nu. 5. lib. 5. Iaſ. conſ. 1. q. 3. lib. 1. & conſ. 177. lib. 2. Affli. in prohem. conſti. q. 6. poſt nu. 5. Zaſ. in ead. l. Princeps. nu. 5. de legi. Alfon. Montal. in gloſ. ſuper legibus fori. l. 8. tit. 12. de donatio. lib. 3. in verbo *ſin culpa.* latiſsimè Crauett. in tract. de antiquit. temp. 1. par. ſectio 1. nu. 17. Iul. Clar. §. feudū. q. 59. qui plures connumerat cauſas, ex quibus vaſſallus amittat in præcedentibus quæſtionibus, & Io. Vinc. Anna. alleg. 67. nu. 26. & ſeq. Nec quiſq; obijciat diuerſam rationem eſſe in feudo quam in ſimplici donatione cū feudum contractus appelletur; nam vt ſuperius in præludijs explicuimus. c. 4. nu. 22. feudum beneficium, & gratia appellatur cum ſemper præponderet liberalitas, ideoque idem quod in feudo in ſimplici etiam donatione concludendum eſt quicquid in donatione contra ſenſerint Peraus. tit. de Princ. poſt conſ. 18. Pet. Bellug. in Specu. rub. 22. nu. 27. & alij quos omittendos duxi.
56 Secunda concluſio eſt † priuilegiū ex liberalitate conceſſum, ex quo dominium non transfertur poſſe ex ſolâ voluntate Principis abſque cauſa reuocari, vt ſcripſit Bal. in d. l. qui ſe patris. nu. 34. C. vnde lib. quem ſequuntur

tur Ant.But.Panor.Feli.nu.10.& Deci.nu.96.in c. nouit. de iudic.idem Dec.in c.quæ in Eccleſiarum.nu.127.de conſtitu. Mart. Laude. tract.de priuileg.not.34. Bellug. rub.9.nu.28.Rom.ſing.463. Afflic.in conſti. cum conceſſiones.1.not.Riminal.Sen. conſi.389. num.9. Cur. Iun. conſ.1.poſt num.24.Purpur.conſ.18.num.8.Pariſ.conſ. 12.& conſ.5.nu.87. lib.4. Afflict. deciſ.128. Capi. deciſ. 121.nu.16.& 166.nu.1.Gram.deciſ.46.num.5.& voto.28. nu.19.Boſſ.tit.de Principe.nu. 13. & alij, quos adducunt Anto.Gabr.d.tit.de non tollen.iure quęſi.conclu.7. nu.1. & Rol.conſ.66.nu.8.lib.2.& conſ.13.nu.3. lib. 4. Alfonſus Montal.ſuper legibus fori.l.8. tit. 12. lib. 3. verbo *no puede.* verſ.item priuilegia Zaſ.in l.Princeps.nu.16.de legi.Reſtaur.Caſtal tracta.de Imperatore.q.55. Alcia.reſpon.16.nu.1.lib. 4. Et licèt ſciam receptam hanc ſententiam nō carere contradictionibus nempè Aquili. in d.§. & quid ſi tantum.verſ.quid enim.nu.105.& Molin. lib. 4.de primoge.Hiſp.c.3.nu.18. eorum tamen argumenta honeſtatem Principis lædunt,poteſtatem non tollūt, non negauerim tamen paſſim huiuſmodi reuocationes faciendas non eſſe, ne inconſtantię Principes argui poſſint,vt rectè Moli.reprobat,quo loco nuper citauimus.

Quæ concluſio non habet locum † primo in non ſub-
57 dito,cui ſi priuilegium concedatur,non poteſt amplius reuocari,vt ex Innoc.nu.6.not. Abb.in c.nouit.nu. 23. & Feli.nu.9.de iud.idem Abb.in c.ſuggeſtum.nu.6.de deci.Imol in c.fin.nu.35. & ſeq. de ſolut. quod reſponderūt Lap.alleg.100.nu.4.Rom.conſ.252.nu.2. Abb. conſ. 32. & 45.lib.1. Card. conſ.147.nu.5.Paul.Caſtr. conſ.156.& 116.Barba.conſ.2.lib,4.Dec.conſ.407.num.18. Gozad.

conſ.5.nu.11.Purpu.conſi.580.nu.27.Rip.reſp.12.nu.11. de diuerſ.reſcrip. Affli.deciſ.361.nu.9.Roder. Suares.alleg.28.nu.14.Riminal.Sen.cõſ.462.nu.1. Alex. conſ.101. nu.4.lib.1.Loffr.cõſ.38.nu.27.Alfon.Mõtal.ſuper ll.fori. l.8.tit.12.lib. 3. verbo *no puede toller.* col.3.verſ.item not. quod priuilegiũ Boſſ.tit.de Principe.nu.15.quæ ſentẽtia procul dubio cõis eſt,eam tñ nunquam veram arbitratus ſum,cum nullum diſcrimen cõſtitui poſſe videatur inter ſubditũ,& non ſubditũ,nam ſi ex priuilegio transfertur dominium, nec à ſubdito reuocari poſſe ſuperius oſtendimus,ſi verò dominiũ non transfertur, non video qualiter quis vti poſsit priuilegio Principe repugnante, ſiue illud ſit immunitatis,ſiue alterius generis, quã ſententiã probauit Dec.in d.c.nouit.nu.86. Carolus tamen Ruyn.conſ.90.nu.4.& 91.nu.5.lib.1.Socci.Iun. conſ.60. nu.18.lib.3 & Menoc.conſ.103.nu.52.intelligunt tunc veram doctrinam Inn.Abb.& aliorum cũ priuilegiũ tranſiſſet in contractum, prout vtranq; opinionem conciliat Lud.Gom.in c.1.nu.152.de conſti.lib.6.quod verũ arbitror, licèt hæc conciliatio omnino repugnet doctrinæ Abb. & aliorum, qui expreſsè conſtituunt differentiam inter priuilegiũ conceſſum non ſubdito & id quod tranſiuit in contractum, & vtroq; caſu volunt non poſſe reuocari. ad cuius confirmationem facit quòd ſcripſit Roderi.Suares.alleg.8.nu.11.poſſe, ſcilicet Sum. Pontif. reuocare priuilegia laicis in ſpiritualibus conceſſa.

58 Hæc autem cõis concluſio nõ procedit; primo † qñ eſſet cõceſſa iuriſdictio,ita Aret.Feli.nu.9.& Dec.89.in d. 59 c.nouit. Secũdo fallit † cũ ex poſt facto p̃ter intentionẽ cõcedẽtis lęderet ipsũ Aret.& Feli.d.loco,licèt cõtrariũ

60 defendat Dec.nu 90. Reſtringitur tertio † in priuilegio generaliter conceſſo, quod re integra reuocari poteſt,
61 vt ſcribit Dec.in d.c.nouit.nu.91. Quarto ceſſat † in omnibus ijs caſibus, in quibus donatio perfecta poteſt reuocari, vt poſt Imol.in cap.cum M. Ferrarienſis. de conſti. not.Felin.4.limita.& Dec.nu 93.in d.c.nouit. Limitatur
62 quinto, † quotieſcunque de modico præiudicio ageretur. vt reſp. Alex.conſ.216.lib.2.num.18. quem ſequitur
63 Dec.in d.c.nouit.nu.95. Coarctatur ſexto † quotieſcunque interueniret conſenſus particularis priuilegiati, vel in vniuerſitate maior pars populi priuilegiati, vt latè
64 ſcribit Feli.5.& 6 limita. Septimo † non procedit, quando adhuc priuilegium non eſſet acceptatum, ita concludit Felin.7. limita. poſt Cardi. & Ant. Octauo & vlti-
65 mo ceſſat † cauſa nouiter emergente Felin.9. limita. cui aduerſatur Dec.nu.88.

Secundo non habet locum principalis noſtra conclu-
66 ſio † in priuilegio conceſſo Eccleſiæ ex doctri. Archid. in c.quicunque.11.q.1.Bar.in l.priuilegia.in fin.C. de ſacroſan.Eccleſ. quem ſequuntur Rom. in authen. ſimiliter 9.ſpeciali contractuum.C.ad l.Falcid.Gem. in c.1.de conſti.in 6.Aret.verſ extra Gloſ. & Iaſ.num.14.in l.non amplius.§.1.de leg.1 Felin in c. ad Apoſtolicam.nu.2.de ſimon.& in c.veniens.col.5.de teſti.in c.Eccleſia S. Mariæ.nu.97. de conſti. & ſentit Dec. ibi nu.230.Rip.reſp. 12.nu.8.de diuerſ.reſcri.& Menoc.conſ.113.nu.9. Contrarium tamen ſcripſerunt Cyn.Imol.& Alex.in d.l.nó amplius.§.1.de leg.1.Bald.& Fulg.in l.ſi quis curialis.C. de Epiſ.& cleri.Sali.Fulgoſ.& Paul.Caſtr. in auth. caſſa. C.de ſacroſ.Eccleſ.& reſp. Alex. conſ. 209.nu.14.lib.2.

quam

quam ſententiam magis communem appellat Aegid. Boſſ. tit. de Principe. nu. 176. & 222. & licèt Paul. Caſtr. in l. ſi quis curialis. C. de epiſ. & cleri. Alex. d. conſi. 209. nu. 14. Affl. deciſ. 361. nu. 10. & Ant. Gabr. lib. 3. com. concluſ. de non tollendo iure quæſito concluſ. 7. num. 13. diſtinguant tum demum poſſe reuocari cum lege generali conceditur aliquid, ſecus ſi priuilegio tamen generaliter vera videtur poſterior ſententia, non adhibita hac diſtinctione.

67 Tertio non procedit † in priuilegio conceſſo cum feudo, vel cum aliqua conceſsione, quę obligat Principem quià tunc eſt pars contractus, ita reſpondit Alex. conſ. 30. nu. 5. lib. 5. quem ſequitur Capi. in inueſti. in prin. verbo Caſtro vendito. col. pen.

68 Quarto nō habet locum in priuilegio iurato Rip. reſp. 12. nu. 9. de diuerſ. reſcri. quam reuocationem non præſumi, niſi expreſsè dixerit, docuit Roderic. Suares. alleg. 9. num. 11.

69 † Quinto non habet locum in priuilegio conceſſo ab inferiore à Principe, quod non poteſt amplius reuocari Ant. Butr. & Imol. in c. quæ in Eccleſiarum. de conſtit. Feli. in c. nouit. de iudi. nu. 21. & Rip. reſp. 3. num. 5. de diuerſ. reſcrip.

70 † Sexto fallit in priuilegio mixto cum iure communi, vt in priuilegio nundinarum, vt reſp. Alciat. reſpon. 23. nu. 6. lib. 5.

71 † Septimo ceſſat quando ſolus Princeps non fuit cauſa acquiſitionis, ſed ex Principis priuilegio fuit ius altori quæſitum. Molin. de primog. lib. 4. c. 3. nu. 23.

72 † Vltimo non procedit hoc, quando priuilegium eſſet

ſortitum effectum ſuum, vt ſi Princeps aliquem legitimaſſet tabellionem, vel milite crearet, ita docuit ſummæ authoritatis vir Alberi. in l. digna vox. nu. 5. C. de legi. quem ſequuntur Abb. eo non adducto. in c. nouit. de iudi. nu. 26. Reſtaur. Caſtal trac. de Impera. q. 114. nu. 4. Affl. deciſ. 128. nu. 7. & Moli. de primog. Hiſp. lib. 1. c. 25. nu. 5. ſentit Alfonſ. Mōtal. ſuper ll. fori. l. 8. tit. 12. lib. 3. verbo *no lo puede*. ver. item quod priuilegium, quod ſentiunt quam plures ex ijs, quos ſuperiori concluſione adduximus, cum loquuntur in priuilegijs habentibus tractum ſucceſsiuum, vt immunitas.

73 † Atq; hinc eſt, quod officiū non poteſt abſq; cauſa auferri, vt ſcripſerunt Guliel. Bened. in c. Raynutius. verbo duas habens filias. nu. 40. de teſta. & Greg. Lop. l. 2. tit. 10. par. 2. verbo *mantenerle en el*, quod etiam locum habere voluit in officio conceſſo ad beneplacitum, quod reputatur perpetuū, vt nōt. DD. in l. ſufficit. infra de cōdi. indeb. in l. iuris peritos. infra de excuſ. tutor. eruditiſsimus vir Anto. Padi. in l cū quis. nu. 34. C. de iur. & fac. ignor. eandem opinionem ſequuti ſunt, ac ſeruari in Gallia teſtantur Franciſ. Marc. deciſ. 794 num. 31. part. & deciſ. 49. nu. 3. 2. par. Boer. deciſ. 149. nu. 19. & in tract. de. auth.

74 magni Conſilij. nu. 154. † immo qđ fortius eſt voluit Guliel. Benedi. eo caſu, quo cum cauſa priuantur, audiendos eſſe in ſuis defenſionibus, quod ſi non audiantur ſuccurrendum eſſe ordinarijs iuris remedijs, & poſſeſſorijs, quæ locum habere voluit etiam Cap. deciſ. 121. nu. 26. & ſeq. quod tamen vltimum reijcit Gloſ. Pariſ. §. 1. gloſ. 5. nu. 59. cum ex officij conceſsione nullum transferatur ius in re, aut poſſeſsio in iuridictione, ſed nudum exercitium,

citium, & adminiſtratio loco concedentis, ideoq; non poſſunt habere locum poſſeſſoria remedia.

At in contrariā ſnīam, quod ſcilicet poſsit abſq; cauſa officialis priuari abierunt Bal. in l. reſcripta. C. de preci. Imp. off. Roderi. Suares. alleg. 12. in fi. Affli. in tit. quę ſint reg. verb. poteſtas. ī prin. qd in officio ex cauſa meritorū ceſſare voluit nu. 2. & ī tit. Hic finitur lex Federici. 6. not. nu. 28. Bellug. rub. 26. §. Princeps nu. 4. Frāc. Mar. d. deci. 793. nu. 2. & 794. 1. par. & d. deciſ. 19. nu. 2. 2. par. Boer. d. deciſ. 149. nu. 17. & Boſſ. tit. de Regalijs nu. 34. Io. Vin. Anna. alleg. 44. nu. 6. & 7. quę cōcluſio ſine difficulate ꝓce-
75 dit, † cū ꝓ officio eſt data pecunia, eo tn̄ caſu pōt ſine dubio reuocare, vt expreſsè tradit Bar. ī l. licèt ꝓ hęrede. infra ſi q s om. cau. teſta. quē ſequitur Guli. Bened. d. verb. duas habens filias. nu. 58. licet eo caſu teneatur Princeps pretiū reſtituere, vt īquit Bellug. rub. 26. §. Princeps. nu. 4.
76 † In officio verò quod aut non habet iuriſdictionē annexā, ideoq; poteſt pretiò cōparari, vt docuit Saly. in l. vni. C. ad leg. Iul. de ambi. num. 3. cir. medi. & Boſſ. tit. de iambitio nu. 2. aut gratis cōceſſo, licet habeat iuriſdictionem annexā non procedit hæc poſterior ſnīa ſine dubi-
77 tatione, † cū ſemel approbat⁹ abſq; cauſa reprobari nō poſsit, quā regulā licèt in ſupremo Principe ceſſare tradat Abb. in c. cum venerabilis de emptio. tn̄, vt Dec. ibi animaduertit nu. 154. non rectè loquitur Abb. dū aſſerit ideo poſſe reuocari, quia pōt fieri malus, nā ſi hoc eſſet verum, procederet etiā in inferiore, nec obſtat qd de priuilegio, ex quo ius nō transfertur ſuperius diximus poſſe ex nuda volūtate reuocari, nā in officio eſt diuerſa ratio cum Princeps remouendo officialē ei iniuriam inferre

videatur

videatur, quam Princeps inferre nõn debet, cum inde iniuria naſci nõn debeat vnde iura oriuntur. l. meminerint. C. vnde vi.
78 Præterea † cum remotus ab officio præſumatur remotus ob delictum, culpam, & malam adminiſtrationem,
79 † & maximum dedecus ſit, & pœna remoueri ab officio quaſi de eo Dominus non confidat, vt expreſsim not. gloſ. ex ea l. in l. teſtamento centurio. infra de manu miſ. teſtam. & Io: Plat. in l iudices. nu. 3. in fi. de annon. &
80 tribut. l. 10. Roman. conſ. 236. nu. 1. † imo habeatur pro mortuo, vt not. And. de Batulo, & Io. Plat. in l. 4. nu. 6. de primicer. num. 6. lib. 12. tunc ſuccedit doctrina celebris
81 And. Iſer. in c. 1. nu. 29. de capit. Corrad. qui ſtatuit, † nec Principi eſſe permiſſum honorem alicuius auferre. Et hanc noſtram ſententiam etiam in ſucceſſore ſequuntur expreſsè Arias Pinel. in rub. C. de reſcin. vend. 1. part. cap. 2. nu. 20. Capic. deciſ. 121. nu. 5. & And. Tiraq. in trac. de nobil, cap. 37. nu. 58. qui id limitat non procedere in officiali conſtituto ab inferiore ex doctrina Bal. in l. iu-
82 dicium ſoluitur de iudi. † In hoc Regno tamen id verũ non eſt ex diſpoſitione cap. Regni, item quod prædicti. tit. quod non ordi. officiales. §. poſtquam quo in loco ſtatuitur, vt officiales poſtquam fuerint ordinati, non mutentur abſque rationabili cauſa, nec obſtat quod in iuriſdictione nõ agatur de commodo pecuniario, vt arguit Dec. in c. nouit. nu. 89. in fin. de iudi. nam cum ſupe-
83 rius oſtenſum ſit agi de intereſſe honoris † illud præualet cuicunque commodo pecuniario ex Papinia. ſententia in l. Iulianus in princ. ſi quis omn. cau. teſtam. quam ad hoc adnotarunt Bald. eo in loco, & in prohem. ff. nu.

47. Iaſ. in l. reprehendenda. num. 6. C. de inſtit. Dec. conſ. 686. nu. 10. Petr. Girar. ſing. 1. nu. 10. 33. nu. 4. & 82. nu. 7. Paul. conſ. 58. nu. 12. lib. 4. Gram. deciſ. 98. nu. 32. & Menoc. conſ. 94. nu. 2. qui pluribus authoritatibus Sacræ paginæ, ac aliorum ſcriptorum id latiſsimè comprobat.

84 Ideoque † cauſa honoris ardua dicitur, vt reſponderunt Crauet. conſ. 168. nu. 2. Socc. Iun. conſ. 117. num. 24.
85 lib. 3. & Menoc. conſ. 96. nu. 15. † ideoq; vitæ æqui paratur honor, l. iuſta. de manumiſ. vind. immò præponitur, l. iſti quidem. §. quod ſi dederit. quod met. cauſ. nec aliter quam pro vita defenſio pro honore competit; vt latè ſcribit Iul. Clar. in §. homicidium. nu. 26. poſt Scribentes. in l. vt vim. de iuſt. & iur.

86 Ad idem facit quod tradiderunt ſcriben. † non poſſe Summum Pontificem abſque cauſa, vel delicto auferre Epiſcopatum, vel beneficium à clerico, & teneri aliud æquè bonum conferre quotieſcunq; ſine cauſa aufert, cuius rei author fuit Canoniſtarum Princeps Inno. in c. niſi cum pridem. nu. 4. verſ. malitiam. verb. nos dicimus de renuntia. quod poſt ipſum ſcripſerunt Bald. in c. 1. de allod. nu. 17. verſ. & eſt argumentum And. Iſer. in c. 1. nu. 29. de cap. Corra. Abb. in 1. diſput. incipiente Epiſcopus. nu. 12. poſt longam præfationem de poteſtate Papali, & Epiſcopali, in c. conſtitutus. num. 14. de relig. domib. in cap. de multa. de præben. in cap. fin. de poſtulat. Præl. in cap. vlt. in fi. de confir. vtil. vel inutil. Rom. conſ. 345. nu. 5. & 15. & per totũ conſilium, & ſing. 803. Corſet. ſing. 228. in verbo pax. 1. Hip. ſing. 634. nu. 5. Nicol. Euerar. in centuria legali loco à plenitudine poteſtatis. num. 4. Iaſ. in l. Barbarius. nu. 41. de offi. pręto. And. Barb. Ioan. Lecirier.

Gomeſ.

Gomes. Moder. Ratif. Dom. Sot. & Prob. quos adducit, & ſequitur Ari. Pinel. in rub. C. de reſcin. vend. 1. par. c. 2. nu. 28. & 29. & 30. D. Couarr. in reg. peccatum. 1. par. nu. 25, quam ſententiam communem appellat Feli. nu. 42. in d. c. quæ in Eccleſiarum, & in ſumma ita concludit Aug. Bero. in d. cap. quæ in Eccle. nu. 172. dum nullo caſu tutum in foro animæ Pontificem fore aſſerit, quod idem eſt, ac ſi nullo caſu facere poſſit. Et quamuis contra ſcripſerint Gloſ. & Gem. in c. per principalem. 9. q. 3. Anto. Butr. in c. conſtitutus. nu. 20. & 21. de religioſ. domi. Gem. in c. in iſtis. 4. diſtinctio. & in c. 1. 10. diſtinct. Card. in clem. 1. nu. 11. vt lite pend. Bal. in l. reſcripta. nu. 8. in fi. C. de preci. Impera. offeren. Imol. in c. ad ſupplicationem. nu. 11. de electio. Card. conſ. 103. nu. 1. & conſ. 142. nu. 2. Socci. conſ. 13. nu. 34. lib. 1. & 156. nu. 8. lib. 2. Dec. in d. c. quæ in Eccleſiarum. de conſtitu. & alij, quos adducit Arius Pinel. d. loco tamen eorum ſententia intelligenda eſt cum id ex cauſa facit etiam ſine delicto, vt ad euitandum ſcandalum, vt intelligunt Bero. num. 170. & Arias Pinel. nu. 30.

87 Quod eatenus verum quidem eſſe tradiderunt † in Cardinali, vt abſque Cardinaliū conſilio deponere non poſſe ſcripſerint, vt not. ex eo. cap. Hoſtien. & Io. And. in c. 2. de cleri. non reſident. & And. Barba. ex pluribus in tract. de præſtan. Card. q. 8. 1. par. qua tamen in re Anto. de Padi. in l. vniuerſi. nu. 11. C. de diuerſ. reſcrip. cauſam ſolum, non autem aliorum Cardinalium conſilium requirit, ne maior obſeruatio in depoſitione, quā in creatione requirenda videatur contra reg. l. nihil tam naturale. de reg. iur.

Et ad

Et ad noſtræ concluſionis confirmationem, quod officium non poſsit (licèt gratuitum) Princeps abſque cauſa reuocare, facit quod ſcripſerũt Loffre. in c. 1. § ſed nec eſt alia iuſtior q̃ fuer. 1. cauſ. benef. amit. & Marin.
88 Frecc. d. lib. 2. q. 1. nu. 14. qui docuerunt † aſſenſum ſemel conceſſum non poſſe amplius infringi.

Confirmatur etiam ex eo, quod ſcripſit Gloſ. in c. cũ ex eo, verbo ſeptennium, de electio. lib. 6. & Oldra. egregiè. conſ. 283. nu. 3. quos ſequitur Gemi. & Philip. Franc. in d. c. cum ex eo. Rom. ſing. 513. & Dec. in cap. at ſi cle-
89 rici §. de adulterijs. nu. 104. de iudi. † diſpenſationem ſemel factam non poſſe ab Epiſcopo ſine cauſa reuocari, ex quibus iuſtiſsimum redditur, quod fuit pronuntiatũ
90 apud Hiſpanos in quodam Regni magnate, † qui cum reuocaſſet tabellionatus officium collatum, condemnatus fuit ad officium, cum fructibus, & emolumentis officij reſtituendum, vt teſtatur Moli. d. lib. 1. c. 25. nu. 17. poſt Greg. Lop. in l. 2. tit. 15 par. 2. in verbo *Syno el hyio mayor*, col. 5. verſ. & nota quod ſucceſſor.

In quã etiã ratione fundatur, q̃d in hoc ſupremo Colla-
91 terali cõſilio deciſũ his tẽporibus vidimus † eos milites, quos Cõtinuos appellant nõ potuiſſe abſq; cauſa (vt fa-
92 ctũ fuerat, remoueri, † & deniq; ex his inhumanũ oſtenditur, q̃d ſtatuit Rex Ferdinãdus II. relatus ab Affl. deciſ. 128. nu. 12. q reuocauit legitimationes factas ab alio Regia authoritate, vt animaduertit. Arias Pin. in rub. C. de
93 reſcin. vẽn. c. 1. numero 10. † quæ ſententia tanquam contra ius commune, & ſine cauſæ cognitione facta non facit ius generale, vt expreſsim colligitur ex l. fin. C. de legi. nec erit ab vllo iudice amplectenda, vt reſpon. Bald.

 conſ.

conſ.106.inter conſilia Ang Præpoſ.in c.1.§ & quia.nu. 69.de his qui feud.dar.poſſ.Abb.in c.in cauſis. nu. 2. de re iudi. & Alex.in l. apud Iulianum.§. vtrum.4. nota.ad
94 Trebelli in. quæ concluſio confirmatur ex eo, † quod ſicut non debet alicuius officiũ minui,vt not. poſt And. de Barulo. Io.Plat in l.præcipit. nu. 7. de cano. largi.tit. lib.10.nec ad minorem dignitatem ſuſcipiendam compellere.l.maioribus.vbi Odoffr.& Io.Plat.not.quemadmodum ciuil.mun.indi. lib. 10. multo minus auferre in totum poterit conceſſum officium.

Licèt autem ſuperioribus concluſionibus aſſertum ſit poſſe Principem reuocare priuilegium gratis conceſ-
95 ſum † in dubio tamen non cenſetur reuocare ideoq; per
96 † ſecundum priuilegium,ſiue generale, ſiue ſpetiale nõ derogatur primo aut generali, aut ſpetiali, vt tradunt ſcrib.omnes.in c.1.de reſcrip.vbi latè Dec.nu.46.& 52. & conſ.147.nu.2.qui communem dicit Bellug. rub. 16. nu.9 & 10.Roderi.Suares alleg.8.nu 6.Rip.in d.c.1.nu. 48.& Auguſt.Bero.nu.38 & ſeq & Greg.Lop.in l.27.tit. 18. part.3. verbo *primero*, quæ concluſio ſolum locum habet.

97 Primo quotieſcunque ex primo priuilegio eſſet quæſitum ius in re,ſecus verò ſi ſolum ius ad rem quæſitum eſſet,vt concludunt Feli.nu.3.Rip.nu.49.& Auguſt. Bero.nu.39.in d.c.1. de reſcrip. aduerſus quam plures relatos à D.Io.Vinc.de Franch.deciſ.125.nu.4. & Menoch. conſ.36.nu.22.& communem dicit Viglialo.lib.com. opin.litera P.nu.385.

98 Secundo non procedit † quotieſcunque primum priuilegium ſolum contineret ius commune, tunc enim reuocatur

uocatur, ſecus ſi contra ius, vt communiter concludunt Feli.nu 3.& Rip.nu 52.eod.loco.

99 Tertio ceſſat † in priuilegio inſerto in corpore iuris, vt aduerſus Panorm.frequentius concludunt Felin nu. 11. Deci.52. & Rip.nu.53. in d.c.1. Viglialo.com.dicit loco cita.nu.386.

100 Quarto fallit † quotieſcunque primum priuilegium eſſet ſubreptitium, & nullum, vt docet Rip. eod.loco. num.57.

101 Quinto & vltimo non procedit † quando primum priuilegium eſſet vulgatum, & omnibus cognitum, vt probat idem Rip.nu.58.an autem, & quãdo reſcriptum concurrens cum priuilegio tollat illud, videndi ſunt ſcri bentes omnes.in d c.1.de reſcrip.

102 His igitur caſibus exceptis † neceſſaria eſt mentio prioris priuilegij ad hoc, vt tollatur Roder.Suares alleg. 9.nu.8.& alleg.28.nu.10.quæ quidem mentio ſufficiens eſt ſi fiat adhibita generali clauſula non obſtantibus, vt latiſsimè probat 24.authoritatibus Io.And.in c.1.de exceſsi.præla.lib.6.quem ſequuntur Guid.Pap.tracta. de reſcript. c.1.nu.24.Alex.poſt quamplures conſ.101.nu. 12.lib.1.Iaſ.poſt alios.num.16.in l.1.ſupra eod.Curt.Iun. conſ.1.nu.35.Feli.nu.12.& Rip.nu.54.in c.1,de conſtitu.& Franciſ.Marc.deciſ.533 nu.13.lib.1.

Quod autem dictum eſt facta generali mẽtione prioris priuilegij in reuocatione primum eſſe ſublatum in

103 multis caſibus non procedit, & primo quidem † quando priuilegium haberet clauſulam derogatoriam ad ſequẽtia, nam tunc requiritur ſpetialis derogatio clem. eos.de ſepult.adnotarunt Bal.& Paul.Caſtr. in l.huma-

num.C.de legi.Feli in c.nõnulli.de reſcri. & Menoc.cõſ.
104 36.nu. 56. Sed maxima eſt dubitatio † an clauſula nõ obſtan.quibuſcunq; priuilegijs in contrarıũ facientibus, de quibus eſſet facienda ſpecialis mentio ſufficiens ſit ad tollendum priuilegium, quod habet clauſulam derogatoriam, an verò requiratur ſingularis reuocatio in indiuiduo; nam ſufficere voluerunt Bart. Alberi. Bald.
105 Ang. Alex. Imol. Anchar. Gem. & Ioan. Anan. † aſſerens communem, quos adducit Rip. in c.1. nu. 55. de reſcrip. contrarium tamen ſcripſerunt Cyn. Paul. Caſtren. Rom. Cald. Card. Laur. de Rodulf. Abb. Feli. Dec. & Neuiz. aſſerens magis communem, quos adducit, & ſequitur Gram. deciſ. 20. nu. 5. qui ita deciſum teſtatur Rip. tamen in d.c.1. nu. 55. diſtinguit, vt ſi clauſula hæc in l. generali apponatur ſufficiens ſit huiuſmodi expreſsio, ſecundum primam opinionem; ſi verò in alio priuilegio, ad poſtulationẽ partis non deroget, ſecus ſi motu proprio, cui adderem idem eſſe quotieſcunque eſſet appoſita clauſula derogatoria in aliquo priuilegio, in quo nõ appoſita clauſula derogatoria, ſpecialis reuocatio requirebatur, quod patebit ex infra dicendis.
106 Secundò fallit † in priuilegio miſerationis cauſa cõceſſo Cyn. in l.1. C. qñ Imperator inter pupil. & vid. Bal. in l.1. col. vlt. ſi quis in ius voc. non ierit Rom. in l. ſi vnquã. quæſt. 52. C. de reuoc. dona. Imol. in c. ſignificantibus. de offi. deleg. Mart. Laude. tract. de priuile. quæſt. 40. Alcia. lib. 1. de verb. ſignifi. nu. 87. quod reſponderunt Alex. cõſ. 122. nu. 16, lib. 4. Rimi. nal. Sen. conſ. 404. nu. 8. Gram. deciſ. 20. nu. 1. & alij quos adducit Vinc. de Franch. deciſ. 181. nu. 8, & 192. nu. 2. & ſeq.

107 Tertio non habet locũ † in priuilegio cõceſſo ciuitati, quod poſt alios ſcripſit Io. Vinc. Anna. alleg. 53. nu. 26.

108 Quarto ceſſat † in priuilegio fiſci teſte Affli. in conſti. cum conceſsiones. nu. 9.

109 Quinto non procedit † in priuilegio cõceſſo in fauorem alicuius nationis, vt reſp. Pariſ. cpnſ. 140. nu. 5. lib. 4.

110. Sexto excipitur † à priuilegio inrato cap. nonnulli, de reſcri. Archidia. in c. 1. de conſti. lib. 6. Gloſ. in c. cũ non deceat verbo effectus. de electio. lib. 6. Alcia. d. nu. 87. Bal. & Paul. Caſtr. in l. humanum. C. de legi. Rom. in l. ſi verò. §. de viro. infra ſolut. matr. & ſing. 72.

111 Septimo limitatur, † qñ Princeps in ſpecie non derogaſſet veriſimiliter Archidia. & Io. And. nu. 4. in c. ei cui. de præben. lib. 6. Vital. tracta. clauſularum, verbo generalis clauſula Alex. conſ. 30. nu. 2. lib. 5.

112 Octauo limitatur, † vt non procedat, quando priuilegiatus eſſet in ſpecie exemptus, ne derogetur ſuo priuilegio Gloſ. & Bart. in l. decurionibus. C. de ſilentiarijs. lib. 12. quos ita intelligunt Rip. in c. 1. de reſcrip. nu. 48. & Menoc. conſ. 112. nu. 22.

113 Nono non habet locum † in priuilegio ſententia confirmato. Gloſ. not. in clem. dudum. §. nec etenim. verbo pacti. de ſepul. quam ſequũtur Alex. & adden. conſ. 30. nu. 1. lib. 5. Alcia. d. lib. 1. de verb. ſignifi. nu. 87.

114 Decimo † qñ eſſet priuilegium cõceſſum ratione exuberantis fauoris. Bal. in l. 1. ſi quis in ius voc. non ierit.

115 Vndecimo ceſſat † in priuilegio in corpore iuris clauſo Gloſ. in l. 2. §. legatis. verbo compelluntur. de iudic. Mart. Laude. tracta. de priuileg. quæſt. 40. & 87. & Alcia. d. nu. 87.

116 Duodecimo fallit † in priuilegio ob benemerita ad beneplacitũ conceſſo And.Iſer.in fi. & Affli. in conſti.ea q̃ ad decus, vel idẽ in priuilegio ſimpliciter ob benemerita conceſſo, qđ verũ intelligo eo caſu, quo nõ cõſtituũt contractũ, vt ſupra declarauimus Alciat. d.loco nu.88.

117 Decimo tertio in priuilegio † conceſſo perſonis Illuſtribus, & ſublimibus Anchar.conſ.297, & Menoch. d. conſ.212.nu.46.

118 Decimo quarto † non procedit in dubio, ita Alciat.reſpon.19.nu.13.lib.1.

119 Decimo quinto † quando eſſet confirmatum conſuetudine, vel ſtatuto, quia duo vincula ligantia duobus contrarijs ſoluentibus ſunt tollenda, vt docuit Io.Plat.in l.1.nu.3.& 4.de collation.donat.lib.10.

120 Hinc infertur ad quæſtionem: † an conceſsis priuilegijs alicuius ciuitatis alteri ciuitati, ſublatis prioris ciuitatis priuilegijs, alterius quoque ſublata intelligantur, ad cuius quæſtionis exornationem, ſciendum eſt prius,

121 † quotieſcunque priuilegia alterius ciuitatis alteri conceduntur, non ſolum contineri ea quæ illa ciuitas habebat ad inſtar alterius, & ſic vtriuſq; ciuitatis priuilegia, quod egregiè reſpondit Oldr.conſ.300.nu.9. & 11. & 12. qui in iure optimè probat. In prædicta igitur quæſtione non auferri docuit Bald.in l.omnes.nu.4. C.de Epiſc. & cleri. Afflic. tit. quæ ſint regal. verbo portus.nu.9. Socci. verò ex mẽte eiuſdem Bal.in d.l.omnia priuilegia. & Panor.in c.fin.ne cleri.vel Mona. diſtinguit.in l.1. de leg.1.

122 duos caſus. Quorum primus eſt † cum relatio conceſſionis ad priuilegia alterius fit per modum ineſſe deducendi, cum ad inſtar aliorũ conceduntur, quo caſu cum

relatio

relatio tempore conceſsionis cõſumat effectum ſuum, prioris ciuitatis priuilegijs ſublatis non cenſentur alte-
123 rius reuocata, cum effectus ſit ſemel conſumatus † ceſſante cauſa nempè prioribus priuilegijs non ceſſant poſteriora l. fin. infra vnde lib. cum alijs relatis à Tiraq. in
124 reg. ceſſante 2. par. 12. limita. item etiam † cum cauſæ fuerit certo tempore requiſita, & interuenerit licèt poſtea ceſſet, non ceſſat effectus, l. patre furioſo de his, qui ſunt ſui vel alien. iur. & latè probat Ioan. Anib. in rub. ſolut. matr. nu. 52. quæ cauſa dici poteſt inducens ſolum, qua ceſſante, non ceſſat diſpoſitio, vt tradit D. Bonauentura. lib. 2. ſent. diſt. 7. art. 1. q. 2. & lib. 4. diſt. 22. art. 1. q. 1. quem adducit Tiraq. in reg. ceſſante 35. limit. cuius cauſæ exemplum affert D. Bonauentura in gladio, qui eſt cauſa producens vulnus, non tamen conſeruans, ideoq; gladio ceſſante, non ceſſat vulnus, at cauſa inducente, & conſeruante ceſſante, ceſſat effectus, vt in Sole, qui eſt cauſa inducens, & conſeruans lumen, quo ceſſante, ceſſat lumen ab eo procedens, quod verificatur.

125 In ſecundo caſu, qui eſt † cum relatio ſe habet per modum cauſæ exiſtentiæ, vt enim dictum eſt gaudere ciuitatem omnibus priuilegijs, quibus altera gaudebit, quo caſu ſublatis vnius priuilegijs alterius auferuntur, ex natura correlatiuorum, quam Socci. diſtinctionem generaliter ſequuntur Socci. Iun. & Crauett. in d. l a. de lega. 1 licèt ibi Crot. diſtinguat, án priuetur ſine cauſa, & ſit vera Socci. opin. an vero ex delicto, & vnius delictum alteri non nocet, cuius doctrinã ſequitur, & approbat Io. Vinc. Ann. alleg. 46. nu. 4. & in eius legis interpretatione
126 ſequutus eſt † eloquentiſsimus dominus meus D. Iacobus

bus Gallus Neapolitanus veſpertinæ primariæ lectionis in hoc Gymnaſio eruditiſsimus interpres, cuius doctiſsima ſcripta iam compilata, breuiſsimè in lucem edenda ſperamus, quæ opinio æquitatem continet.

Ex hac igitur lege colligimus beneficium Principis latiſsimè eſſe interpretandum, quod ampliauimus. Primo idem quòad verba. Secundo quòad res. Tertio quòad perſonas. Quarto quòad tempus. Quinto quòad locum. Sexto quòad ſollemnitatem, & omnes fauores, quæ tamen pluribus modis limitatur.

127 Et primo quidem, † quando ad partis poſtulationem fuiſſet conceſſum, vt not. Gloſ. & Archidia. in can. requiritis. §. niſi rigor. 1. q. 7. Cyn. Ang. & Iaſ. nu. 31. circa medi. in 3. limit. hic Io. And. & Panor. in c. peruenit. de immun. Eccleſ. idē Iaſon. in l. 1. nu. 14. C. de ſacroſ. Eccleſ. Gram. deciſ. 59. nu. 55. & conſ. 6. nu. 22. in quo tamen inſpicienda eſt materia, ita vt ſi aut odioſa, aut ambitioſa ſit ſtrictè interpretetur, ſi verò materia fauorabilis ſit, non ita ſtrictè ſit ſumenda interpretatio, ad hoc, vt aliquid priuilegium operetur ex doctrina Henr. Boich. in c. cum di-

128 lecti. nu. 10. de donat. † in dubio autem omnis Principis conceſsio ad partis poſtulationem facta præſumitur, vt ſcripſit Bar. in l. 1. C. de petit. bon. ſubla. lib. 10. nu. 9. in l. 1. vbi Ang. C. de bon. vacan. eod. lib. 10 Alex. & Iaſon. l. 3. num. 2. quod quiſque iuris. Bal. in l. quod fauore. C. de legi. Iaſ. hic. & in authen. quas actiones. nu. 14. C. de ſacroſ. Eccleſ. Pet. Rauen. ſing. 266. & Gram. d. deciſ. 59. nu. 55.

129 niſi † aut in priuilegio exprimeretur huiuſmodi clauſula motu proprio, aut eſſet geminatum, vt not. Bald. & Iaſ. num. 4. in l. nec damnoſa. C. de prec. Imper. offeren.

Io. Plat.

Io.Plat.in l.1.nu.7.C.de peti.bon.ſubla.Corſet.de poteſt. Regia.2.part. q. 16. nu. 20. aut per viam legis generalis concederetur, aut deinde fuiſſet in corpore iuris clauſum, vt not.Bart.in l.1.in fi.C.de bon.vacan.lib. 10. in l. 1. num. 9. C.de peti. bon ſub.eod.lib. 10.& in authen.quas
130 actiones.C.de ſacroſ.Eccleſ.nu.6. aut † cũ eſſet ſub vnitate cõceſſum oĩbus Eccleſijs,teſte Bald. in d.auth.quas actiones.C.de ſacroſ.Eccle.nu.2.aut cũ eſſet ob benemerita cõceſſum Alberi.in l.1 nu.17.infra qđ qs iur. Alex. nu.4.& Iaſ.in l.3.nu.7.eo.tit.Gram.cõſ.37.nu.4.Tiraq.in l.ſi vnquã.verb.donatione largit⁹.nu.52. & deniq; cũ eſſet conceſſum ciuitati, vel pluribus caſtris,vt docuit Io. Pla.in l.1.nu.7.verſ.itẽ dicit.C.de petit.bon.ſublat.lib.10.

131 Limitatur ſecundo, vt tunc demũ verum ſit, † quãdo interpretetur ſecundũ mentẽ concedẽtis; nã tunc ſolũ latè interpretatur,ſecus ſi contra eius mentẽ,vt reſp. Pariſ. conſ.4.nu. 22.lib.2.& Gram.conſ.6.nu.18.

132 Tertio limitatur, † vt ſolum locum habeat in expreſſis,vt not.hic Bal.in additio.nu. 2.& ante ipſum Iſer.in c. 1.de prohi.feu.alie. per Federi, vbi Camer.fol. 44. litera M,& fol.62.litera D,Gram.deciſ.59.nu.47.& conſ.6.nu. 20.quod tamen intelligitur,quando in expreſsis non eſt eadem ratio, quæ in tacitis, vt declarat Minad. conſ.3. nu. 14. & vt arbitror ſolũ locũ habet in priuilegijs contra ius cõe, vt ſentit Camer. cum Iſer. loquatur in aſſenſu, qui vt plurimum ſtrictam recipit interpretationem.

133 Quarto fallit † in priuilegio cõceſſo ab inferiore, vt à ciuitate ex ſnĩa Alber.in hac l.nu.27.quẽ ſequitur Clau.
134 Seiſell. hic.col.1. † Quod † in cõceſsione feudi facta ab inferiore,vt Abb.reſp.Alcia.reſp.7.nu.10.lib.4.& in pri-

NN uato

uato voluit Gaſp. Vallas in l. Imperiũ. de iuriſd. om. iudi. nu. 55. cõtrariũ voluit Guliel. relatus ab Alber. cuius opi nioni cõducit. c. cũ dilecti. de dona. quę affert hic Clau. item etiã. c. quia circa. de priuileg. quorum primũ loqui tur in donatione facta à nobili viro. Secundum verò in remiſsione decimarũ facta ab Epiſcopo, & licèt Claud. ſpetiali ratione procedere, id ſolũ in donatione commen dat, tñ in quacunq; conceſsione, id verum eſſe arbitror cũ non ſolum Principũ, verũ etiam omnium nobilium ſit propria liberalitas, vt patet ex ijs, quę latiſsimè tradi dit Tiraq. tract. de nobili cap. 37. nõ negauerim tamen, non ita latiſsimè aliorum beneficia, ſicut Principũ eſſe interpraetanda cum ex maiori donantis excellentia ple niorem donationem recipiat intellectum.

135 † Quintò in officiali locum non habet, cum is non de beat in alienis rebus tam liberalis exiſtere. Affli. in con ſti. authoritatem. nu. 5.

136 Sextò non procedit † quando derogaret publicæ vti litati Bellug. rub. 46. verſ. ſunt, & aliæ. nu. 8. & ſeq. Claud. in præſenti lege. col. 6. 2. limita.

137 † Septimò in præiudicium tertij. c. ſanè, vbi ſcriben. no tãt extra de priuileg. & latè in rub. in c. fi. de priuileg. vbi latius declarauimus, ampliauimus, & limitauimus.

138 Octauo non procedit † circa inſolita cõcedi Io. Plat. in l. ſi qñ. nu. 1. C. de bon. vacan. lib. 10. Iaſ. hic. nu. 321. 4. li mi. & Claud. col. 6. 4. limita. Mari. Frec. lib. 2. q. 37. nu. 29.

139 † Nono in beneficijs Eccleſiaſticis Alberi. hic nu. 5. Iaſ. nu. 32. & Claud. col. 6. limita. 6.

140 † Decimò dũmodo non includat plura ſpetialia. Bal. Iaſ. nu. 32. & Claud. d. loco. 5. limita. in l. noſtra, & doctiſ-

ſimus Greg. Lop. in pulcro caſu. in l. 11. tit. 38. par. 3. verbo *aquella poſtura*.
141 Vndecimo non procedit †, quando ſi latè interpretaretur, redderetur inutile Io. And. & Ancha. in c. olim. de verb. ſignifi. Benedi. Capra. reg. 102. nu. 21.
142 Duodecimo ſolùm latiſsimè interpretatur † in commodum eius, cui conceditur, non autem tertij Cyn. in l. 1. nu. 4. C. de diuerſ. reſcrip. Alciat. in l. Princeps. infra de verb. ſignifi.
143 Decimo tertio † dummodo verba patiantur Pet. hic nu. 12. & Claud col. 7. 10. limita.
144 Decimo quarto † quòad alios, ſecus quòad ipſum concedentem, quia poteſt, vt vult interpretari Gloſ. in c. quod dilectio. de conſangui. & affinit. ſuper ver. vtrerque. quam ſequitur Alberi. in l. noſtra. nu. 8. & Io. Anan. in c. cum dilecti. de dona. contrarium, & verius voluere Inno. Hoſt. nu. 4. Io. And. nu. 5. & Abb. nu. 7. in d. c. quod dilectio.
145 Decimo quinto † quando beneficium eſſet conceſſum ex certa cauſa ad quam reſtringitur Claud. hic col. 7. limita. 7.
146 Decimo ſexto † quando qualitas perſonæ repugnaret, idem Claud. 8 limita.
Decimo ſeptimo reſtringitur ab eodem Claudio 9.
147 limita. † quando materia ſubiecta aliud ſuaderet.
148 Decimo octauo † quãdo ratio refragaretur Chriſtofor. Portius in §. ſi hi. nu. 5. i. iſtit. de adopt.
149 Decimo nono † reſtringitur quando eſſet contra legẽ, vt probauimus. ſupra in rub. C. de diſpenſatione, & expreſsè docuit doctiſsim⁹ ex noſtris Nicolaus de Nea

poli.in l.ſed & reprobari.§.amplius.nu.5. de excuſa. tut.

Vigeſimo, & vltimo non procedere dicimus in aſſen-
150 ſu, qui licet † beneficium, gratia, & donatio dicatur,
151 152 † ſtrictæ tamen eſt interpretationis, ideoque † dato aſſenſu alienandi feudum Titio, non videtur extendi poſſe ad Caium, prout docuere Gloſ. in cap.Imperialem, verbo ſine permiſsione.de prohi.feu.alien.per Federi.vbi expreſsè And.num.4.& in c.1.nu.7. qui ſucceſſ. tene.Bal.in d.c.Imperialem.nu. 18. qui aſſenſum donationis, non extendi ad donationem cauſa mortis affirmauitquem in hoc ſequitur Ioan.Vinc.Anna.alleg.142. nu.4.Præpoſi.nu.4.Afflic.nota.12.nu.2.Capi.fol.19.col. 2.& latiſsime Camera.in d.c.Imperialem,qui omnes in hac materia conclusiones accuratè, ac diligenter pertractat,cuius ſolum dicta referre nouo libro indigerent, hanc pariter ſententiã ſequuti ſunt, & verã affirmarunt Patiſ. de reintegratione. c. vaſſalli Barones. &c. fol. 65. nu.5.& 6.col.4.Mari.Frecc.in 2.libro ſubfeudorum.q.2. nu.2.Io.Vinc.Anna.doctor ſublimis.alleg.36.nu.3.& alleg.41.nu.26.Loffr.conſ.18.& ſeq.Moli. de primog. Hiſpan.lib.4.c.5.nu.14.& 31.Gram.decis.103.nu.198. Et in maioratu licentiam datam patri non tranſire ad filium, voluit Greg.Lop.in l.6.tit.11.part.6.verbo *que la puedieſſe vender* col.9.verſ.item pone,ſed contrariũ ſcripſit in feudo And.in d.c.Imperialem.nu.4.in addi dum ad hæredem tranſire licentiã affirmat. Quibus finis eſt huic Repetitioni impoſitus. Ad honorẽ, & gloriam indiuiduæ Trinitatis,Deiparæq; Virginis, Sanctorumq; Franciſci, Dominici,Thomæ Aquinatis,ac totius cæleſtis Curię.

FINIS.

13-10. C. 21.

INDEX LOCVPLETISSIMVS RERVM OMNIVM QVAE HOC IN OPERE CONTINENTVR.

A

ABſenti quæritur priuilegium in 1.part.leg.cap.4.num.19.fol.50.vbi declaratur, item aſſenſus. nu.29.fol.151.nobilitas.num.30. officium publicum neceſſitate, & authoritate. num.32.militia.nu.34.Regnum.num.35.legitimatio.nu.36.receptio in ciuem.nu.37.fol.152.abſolutio.num.38.feudum.num.39.Donatio remuneratoria.num.41.Pax.nu.42.libertas.nu.43.iuramento,vel Notario.nu.44.& 45.Piæ cauſæ.nu.46. fol.153

Abſoluta poteſtas dicitur uis, & terror poteſtatis, & plena peccandi facultas.in rub.cap.1.nu.78. fol.25

Abſolutio prodeſt ignoranti cum quis poteſt inuitus abſolui, in 1.par.legis.c.4.nu.38. fol.153

Abuſu amittitur priuilegium, in 2.par.legis.c.7.nu.1.& pluri.ſequen.fol.228.quibus caſibus non habent locum.nu.2.3.4.& 5. fol.229

Acceptatio tacita ſufficiens eſt in priuilegio, in 1.part.leg.c.4.num.40.fol.153

Acceſſorium gaudet principalis priuilegio,in 2.par.leg.c.3.nu.94.& ſeq. fol.209

Accreſcendi ius, vendicat ſibi locum in feudis à Principe cõceſsis.1.par.leg.c.2.nu.4. fol.116

Actio competens ex priuilegio, non mutat naturam, in 2.part.leg.c.1.nu.2.& ſeq. fol.168

Actu contrario priuilegium quando amittatur,latè in 2.par.leg.cap.2.per totum. fol.173.& ſeq.

Actus reiteratio deliberationem, non autem errorem præſumi facit, in rub.c.2.nu.17. fol.32

Adminiſtratio peculij conceſſa,à Principe continet poteſtatem donandi, in 1.par.leg.c.6.nu.1. fol.162

Adoha eſt munus ordinarium, & ſeruitium reale dicitur, quòd in locum ſeruitij perſonalis ſucceſsit, quòd vaſſallus præſtare tenetur pro feudo vnciarum xx.in rub.c.4.nu.60.& ſeq. fol.73

Adoha ab adunamento feudatariorũ dicta eſt,ibi.nu.66. fol.74

Aduocatus Regis nobilis eſt, ibid.115. fol.89

tegidius Tapia Regiæ Cam. Sum. præſidens parens nominatur. in rub. c. 1.nu.11. fol.9
Ætatis beneficium fortius eſt beneficio abſentię, vel militiæ, in 2.part. leg.c.8.nu.23.24 & ſeq. fol.238
Alexander Maſtrillus commendatur, in 1.par.leg.c.1.nu.41. fol.111
Alimentorum priuilegia ad piam cauſam extenduntur, in 2.par.leg.c.3. nu.91. fol.209
Anibal à Capua Archiepiſcopus Neapolitanus laudatur, in rub. c.4.nu. 16.in fine. fol.59
Appellatione ciuium, in beneficijs comitatenſes continentur, in 1.part. leg.c.3.nu.33. fol.143
Appellatione deſcendentium veniunt fęminæ, in 2.par.leg.c.3.nu.51 fol. 199. item generis, prolis, generationis, proximorum, propinquorũ coniunctorum, de familia.nu.52. ibid.
Appellatione filiorum alicuius veniũt nati ex fœminis etiam nuptis, in 1. par.leg.c.3.nu.13.& ſeq. fol.136
Appellatione filiorum in conceſsionibus nepotes continentur, in 1.part. leg.c.3 nu.16, & ſeq. fol 137
Appellatione hæredis in ſingulari in priuilegijs ex veriori ſententia omnes continẽtur, in 2.par.leg.c.3.nu. 34.& 35.fol.193. etiamſi concedatur res non tranſitoria ad hæredes, vt latè defendimus, nu.37.fol. 195.& ſeq.
Appellatione liberorum continentur deſcendentes vſque ad trinepotes, nos in infinitum, in 2.part.leg.c.3. nu.63.& ſeq. fol.202
Appellatione poſteriorum in immunitatis conceſsione à Principe facta veniunt fœminæ, in 1.part. leg.c.3 nu.31. fol.142
Appellatione rerum comprehendũtur perſonæ ſubditæ, in 2.part.leg.c.3. nu.84. fol.208
Appellatione ſucceſſorum, non continentur naturales filij, in 2.par.leg. c.3.nu.43.& ſeq. fol.197
Aſſenſus dicitur beneficium, gratia, & donatio, in 2.part.leg.c.9.nu.150. fol.284
Aſſenſus eſt perpetuus, nec finitur tẽpore, in 1.par.leg.c.4.nu.50.fol.154
Aſſenſus eſt ſtrictè interpretationis, in 2.par.leg.c.9.nu.151. fol.284
Aſſenſus notoria rebellione extinguitur in 2.par.leg.c.7.nu.11 fol.230 nec reuiuiſcit pœnitentia.nu.12.& ſeq. ibid.
Aſſenſum non poteſt Princeps reuocare, in 2.par.leg.c.9.nu.88.fol.273. nec onus, nec conditionem apponere, nu.27.eod.c. fol.254
Aſſenſus teſtandi non intelligitur de primo teſtamento, in 1.par.leg.c.4 nu.54. fol 155
Aſſenſus quæritur ignorantibus: ſed nos contra, in 1.par.leg.c.4.nu.29 fol.151
Aſſenſu dato alienandi feud.in Titio nõ videtur datus, vt alienetur Caio in 2.par.leg.c.9.nu.152. fol.284

B

Banniti poſſunt ex Principis cõſtitutione inſtè occidi, in rub. c.1.nu.42. fol.16
Baro Neapolitanus delinquens in caſtro conuenitur ab ordinario caſtri, in 1.par.leg.c.5.nu.17. fol.160

Beneficiorum verba ſunt gratioſe, & liberaliter, & amplè, non ſtrictè, & tenaciter interpretanda, in 1. part. leg.c.1.nu.2.& ſeq. fol.100

Beneficium ætatis firmius eſt beneficio abſentiæ, & militiæ, in 2.par. leg.c. 8.nu.23.& ſeq. fol.238

Beneficium Eccleſiaſticum, non poteſt abſque cauſa, à S. Pontifice auferri. in 2.par.leg.c.9.nu.86. fol.272

Beneficium Principis latiſsimè intelligendum, in rub.c.7.num.1. & ſeq. fol.95

Beneficium Principis, quòad verba pleniſsimum ſumit intellectũ, in 1.par. leg.c.1.nu.1.& ſeq. fol.100

Beneficium Principis quòad res amplã recipit interpretationem, in 1.part. leg.c.2.nu.1. fol.115

Beneficium Principis, quòad perſonas intelligendum, in 1.par. leg.c.3.fol. 134. quòad tempus. c.4. fol. 148. quòad omnes fauores.c.6. fol.162

Beneficium Principis in dubio Reale præſumitur.in 1.par.leg.c.3.nu.32. fol.143

Beneficium Principis quando quæratur ignoranti, in 1.part.leg.c.4.nu. 11.& ſeq.fol.148. litera P. vide in verbo priuilegium non quæritur ignoranti.

Beneficium Principis eſt perpetuum, in 1.par.leg.c.4.nu.48.fol.153.itẽ aſſenſus.nu.50. fol.154

Beneficiũ Principis amittitur non vſu latè in 2.par.leg.c.1. per actum contrarium.c.2.fol.173. extincta perſona.c.3.fol. 184. ceſſante cauſa.c. 4.fol.214. elapſo tempore. c.5. fol. 222. renũtiatione expreſſa.c.6. fol. 224. delicto.c.7.fol.228. concurſu cum pariter priuilegiato. c. 8. fol. 235, ſuperioris reuocatione.c.9.fol. 246

Beneficium Principis ſtrictè interpretatur cum conceditur ad partis poſtulationem, non motu proprio, in 2.par.leg.c.9.num.127. & ſeq. fol. 280. cum interpretatur contra mẽtem concedentis, num. 131. fol. ſolum in expreſsis.nu. 132. cum conceditur ab inferiore à Principe. nu. 133.fol.281. cum derogat publicæ vtilitati.nu.136. cũ pręiudicat tertio nu. 137. quòad inſolita. nu.138. in beneficijs Eccleſiaſticis.nu. 139. cũ includeret plura ſpecialia. nu. 140. fol.282. cum redderetur inutile.nu. 141. ſolum in commodum eius cui conceditur.nu.142. cum verba nõ patiuntur. nu. 143. ſolum ab alijs. non à concedente quod reprobatur. nu.144. vltra cauſam conceſsionis. nu.145. cum repugnat qualitas perſonæ.nu.146. cum aliud ſuadet ſubiecta materia.nu.147. cum refragatur ratio.nu.148. contra legem.nu. 149.fol.283. in aſſenſu.nu.150.fol. 284

Beneplaciti materia, quibus locis tractetur, in 2.part.leg.c.3.num.5.fol. 185

Beneplacitum quando expiret morte concedentis, vel ſit perpetuum, latè in 7.par.leg.c.30.nu.6.& pluri.ſeq. fol. 186

Bona burgenſatica conceſſa, & deuoluta, veniunt conceſſo caſtro, in 1.pãr. leg.c.2.nu.26. fol.122

Bona deuoluta pp rebellionẽ ad Principem ab eo conceſſa præſcribuntur biẽnio inter abſentes cõtra intereſſe

præten-

prætendentes, in rub.c.1.num.29. fol.12
Bona Eccleſiarum non poſſunt à Principe concedi, niſi eſſent in feudum conceſſæ, ibi.c.1.nu.24.eod.fol.
Bona fides requiritur ex parte eius, cui res aliena conceditur, ibi. num.22. fol.eod.
Bona morientium ſine hærede, tranſeũt conceſſo caſtro, in 1.par.leg.c.2.nu. 49. fol.130
Bona Neapolitanorum non publicantur exceptis duobus caſibus, in rub. c.3.nu.21. fol.43
Bona particularia quando veniant conceſſo caſtro, in 1.par.leg.c.2.nu.22. & ſeq. fol.120
Bona vnita caſtro quæ dicantur in 1. par.leg.c.2.nu.24. fol.122
Burgenſatica bona cõceſſa, in feudum, & deuoluta veniunt cõceſſo caſtro, in 1.par.leg.c.2.nu.26. fol.122
Burgenſaticam rem qui patitur deſcribi in Regiſtro, vt feudalem, aut in feudum ſcienter recipit ſibi præiudicat, in 7.par.leg.c.2. num.7.& 8. fol.175

C

CAncellarius, & ſecretarius Principis nobiles ſunt, in rub.c.4. nu.116. fol.89
Cap.1.de feu. dato. mini. valuaſo. hodie eſt correctum in rub.c.1.nu.58. fol.20
Caput quia circa de priuileg. exornatur, in 1.part. leg.c.4. num. 1. & ſeq. fol.146
Caput ſuggeſtum. de deci. exornatur in 2.par.leg.c.4.nu.17. fol.117
Cap. ea quæ. de ſent. & re iudi. cum l. quidquid. C. de vecti. & cõmiſſ. fuerunt mihi in punctis aſsignata. in rub.c.4.nu.108. fol.88
Capitis æditi pentimæ, & pragmatica aditæ Tori diſpoſitio in rub.c.1. nu.30. fol.13
Cardinales poſſunt donare bona etiam intuitũ Cardinalatus quæſita, in 1. par.leg.c.6.nu.8. fol.163
Cardinalis non poteſt abſque cæterorum conſilio deponi, in 2.part. leg. c 9.num.87. fol.272
Caſtro conceſſo quæ contineantur, latè infra verbo conceſſo caſtro.
Caſtrum quando præſumitur feudum quaternatum in hoc Regno, in rub. c.4.nu.29. fol.65
Caſtro conceſſo alicui, & filijs, veniunt nepotes, in 1 part.leg.c.3. num.16. & ſeq.
Caſtrum ſimpliciter conceſſum à Principe cenſetur conceſſum cum adiacentibus, & pertinentijs, in 1.par. leg.c.2.nu.6. fol.117
Cauſa ceſſante non ceſſat effectus conſumatus, in 2. part. leg.c. 9. num. 123. vel cum cauſa certo tempore requiritur, nu.124.fol.279. & vide infra verbo cauſa priuilegij ceſſante.
Cauſa non præſumitur in Principe reuocante contractum, nec ei creditur, in hoc tamen Regno creditur cum aſſerit ſubeſſe cauſam, cum deliberatione conſilij, in 2.part.leg.c. 9.num.46.47.& 48 fol.260.& 261
Cauſa priuilegij ceſſante, ceſſat priuilegium, in 2 part.leg.c.4. num 1. Item diſpenſationis, num.2. gratiæ, nu.3.

nu.3.beneficij.num.4.conceſsionis. nu.5.ſalui conductus.nu.6.fol.214 feudi,num.11.& 12.habitationis. nu.15.ciuilitatis.nu.16.fol.216. exemptionis.nu.19.fol.217.non habet locum ceſſante cauſa impulſiua. num.23.fol.218.non ſequuta ſententia reſciſſoria.num.30. effectu conſumato.num.31. in priuilegio actũ momentaneũ habente.nu.32. cum remanent reliquiæ.nu.33.fol. 220

Cauſa poteſt Princeps contractum reuocare, in 2.part.leg.c.9.nu.4.fol. 259. quæ debet eſſe noua, vel antiqua,non præuiſa,reſpiciens principaliter publicam vtilitatem.ibid. nu. 42. fol.eod.

Cauſa ſubſiſtente receditur à conceſsionibus omnibus, in 2.part.leg.c.4. per totũ.fol.214.à conſtitutione,ſtatuto,præſcriptione,ſententia, renuntiatione,iuramento, contractu, teſtamento, & qualibet diſpoſitione. nu.22. fol.217

Cauſæ appellationum veniunt conceſſo caſtro.in 1.par.leg.c.2.num.47. fol.129

Cenſus, & prouentus, veniunt conceſſo caſtro.in 1.par.leg.c.2.num.18. fol.120

Ceſſãte cauſa priuilegij, vide ſupra verbo cauſa priuilegij ceſſante.

Ciuilitatis priuilegium ob concordiam conceſſum, bello exorto reuocatur. in 2.par.leg.c.4.nu.16. fol.216

Ciuitas habens priuilegium demanij illud amittit ſi iurat fidelitatem domino, aut patitur ingredi in poſſeſsionem, aut patitur lubi fatalia, vel ſoluit homagia, & reſpondit de fructibus. in 2.part.leg. c.2. nu.9. & 10. fol.175

Ciuitas non poteſt alienari à Principe inuitis ſubditis.in 2.par.leg.c.9.nu. 40.& 45. fol.259

Ciuitas ob delictum, poteſt in prædam dari,& damnari ad aratrum,vt ſæpe ſeruatum eſt.in 2.par.leg.c.4.nu. 29. fol.219

Ciuitas poteſt priuatorum bona vendere pro pace facienda. in rub. c.1. nu.62. fol.21

Ciuitatis priuilegium non tollitur contrauentione ciuium. in 2.par.leg.c. 2.nu.17. fol.176

Ciuitatis priuilegia reuiuiſcunt ea deſtructa, deinde reædificata, in 2. part. legis. cap. 4 num. 25. etiam ſi in alio loco reædificetur. num. 26.niſi tamen eſſent conceſſa affectione primi loci.num.27. aut ciuitas eſſet delicto deſtructa.num. 28. fol.219

Clauſula coarctatiua in fine poſita in beneficijs nõ refertur ad omnia præcedentia, in 1.part.leg c.1.nu.20. fol 105

Clauſula derogatoria requirit ſpetialem clauſulã non obſtante,& quando in indiuiduo. in 2. part. leg.c.9. nu.105. fol.275

Clauſula non obſtante in ſecundo priuilegio appoſita ſufficiens eſt ad tollendum primum, in 2. part.leg.c.9. nu 102.fol.275.fallit pluribꝰ caſibus,ibi. vide in verbo priuilegium, ſecundum tollit primum.

Clauſula nõ obſtante facit Principẽ cẽſeri vti velle plenitudine poteſtatis. in rub. c.2. nu 2.fol.29. Item clauſula ex certa ſcientia. nu. 11.etiam

quando actus non valeret. nu. 12. ex reſcripti geminatione.nu.14.fol. 31.& ex clauſula de plenitudine po teſtatis.nu.19. fol.32
Clauſula non obſtante non eſt ſufficiens ad tollendam concilij conſtitutionē. in rub.c.2.nu.3. nec legem iuratā num 4.nec quando plura obſtarent. nu.5 fol.29.nec legem factam cum conſilio procerum.nu.6. fol 30.
Clauſula non obſtante quibus caſibus nō ſufficiat ad tollendam legem,ibi. nu.8.& ſeq. fol.30.& ſeq.
Clauſula derogatoria decreti conſeruat priuilegium, licet quis contraueniat,in 2.part.leg.c.2.num. 22.fol. 177
Clauſula non obſtante tollit impedimenta etiam futura, in 1.par. leg.c. 4.nu.2.item conſtitutiones,& conſuetudines futuras.nu.3. fol.147
Clauſulæ ex certa ſcientia, motu proprio, & non obſtante, non faciunt Principem præſumi velle præiudicare tertio, in rub. c. 2.nu. 24.25.& 26. fol 34
Clauſulæ ex certa ſcientia,& de plenitudine poteſtatis non operantur vbi deficit defectus poteſtatis, ibi. num. 27. fol.35
Clericus degradatus gaudet priuilegio Canonis ſi quis ſuadente, in 2.part. leg.c.4.nu.41. fol.221
Clericus falſum deponens apud Iudicē ſecularem,non amittit priuilegium fori.in 1.par.leg.c.5.nu.12.fol.159
Cognitio ponderum, & menſurarum, caſtro cōceſſo transfertur,in 1.par. leg.c.2.nu.50. fol.130
Collegio expulſus ſi reſtituatur, non recuperat primum locum, in rub.c.3. nu.23. fol.44
Collecta ab Imperatore Federico impoſita fuit,in rub.c.4.nu.50. fol.71
Collecta in Regno munus ordinarium erat.ibi.nu.49. fol.70
Collecta qualiter imponatur,& quę veniant in extimo faciendo pro collecta imponenda,ibi.nu.43. fol.69
Collectarum exactio durauit vſque ad Regem Alfonſum primum, ibid. nu.51. fol.71
Comitatus pro ſe, & filijs, non extenditur ad nepotes,in 1.part. leg. c.3. nu.23. fol.139
Compoſitionis cauſa reſtitutus,quæ recuperet,in rub.c.3.nu.40. fol 45
Conceſsio à priuato doctori facta realis eſt, ab Eccleſia, ſiue ſimpliciter, ſiue in feudum eſt perſonalis, in 2 par.leg.c.4.nu.13. fol.216
Conceſsio ad beneplacitum, quibus caſibus ſit perpetua,vel expiret morte concedentis,latiſsimè in 2.part.leg. c.3.nu 6.& ſeq. fol 186
Conceſsio alicui, & filijs facta ad nepotes extenditur,in 1.part.leg.c.3.nu. 16.& ſeq. fol.137
Conceſſio caſtri continet fructus,inſtrumenta, mancipia,pecora, in 1.part. leg.c.2.nu.8.flumina etiam in feudo nu.9.Palatia deputata ad iuſtitiam nu.10. nemora, piſcationes, venationes, aucupationes. num. 11.fol. 118.paſcua,& montes.nu.12.loca ſterilia.nu.13.fida, & ius commiſſi.nu.14.munitiones caſtri. nu.15. fructus extantes, & pendentes.nu. 16. inſtrumenta, nomina debitorū, obligationes, & redditus nondū ſoluti.nu.17.fol. 119.cenſus, & prouentus.nu.18.littora.nu.19.ius pa-

trona-

tronatus nu. 20. Ius redimendi. nu. 21. bona particularia, quæ eodem iure poſsidentur. nu. 22. fol. 120. bona burgenſatica conceſſa in feudum, & deinde reuerſa. nu. 26. fol. 122. iuriſdictio merum, & mixtum Imperium nu. 27. fol. 123. Regalia ſolita concedi, nu. 37. fol. 125. cauſæ appellationum nu. 47. confiſcationes bonorum, pœne, mulctæ, & redditus cauſarum. nu. 48 fol. 129. bona morientium ſine hærede. nu. 49. cogniti o ponderum, & menſurarum. nu. 50. poteſtas ſtatuta cōdendi. nu. 51. fol. 130. ferendi ſententiam fori indicationis. nu. 52. fol. 131

Conceſsio caſtri ſimpliciter facta intelligitur cum adiacentibus, & pertinentijs, in 1. part. leg. c. 2. nu. 6. fol. 117

Conceſsio ex cauſa meritorum eſt irreuocabilis, latè diſcutitur, in 2. par. leg. c. 9. nu. 6. & ſeq. fol. 249

Conceſſio facta alicui, & filijs extenditur ad natos ex fœminis, in 1. part. leg. c. 3. n. 13. fol. 136

Conceſsio facta ciuibus, extenditur ad comitatēſes, in 1 par. leg. c. 3. nu. 33 fol. 143 & c. 5. nu. 2. & ſeq. fol. 156

Conceſsio facta pluribus, accreſcit ſuperſtiti cæteris recedentibus., in 1. part. leg. c. 2. num. 3. fol. 116

Conceſſio feudalis ex quibus præſumatur, in rub. c. 4. nu 29. fol. 65

Conceſsio Principis quando ſtrictè, vel latè interpretāda ſit. in rub. c. 5. nu. 6. & 7. à fol. 91. vſque ad fol. 97.

Conceſsio Principis in dubio realis eſt. in 1. par. leg. c. 3. nu. 32. fol. 143. & c. 6. nu. 18. fol. 164

Conceſsio prius alteri facta valet, niſi ſecundo ſit res tradita. in rub. c. 1. nu. 25. fol. 12

Cōceſsio pro ſe, & hærede ad omnes extenditur, etiam in materia non tranſitoria, vt officio ex certiori noſtra ſententia, in 2. par. leg. c. 3. nu. 34. & pluri. ſeq. fol. 193

Cōceſſio pro ſe, & ſucceſſoribus, nō pertinet ad naturales. ibi. nu. 43. fol. 197

Conceſsio pro ſe, & deſcendentibus, tranſit ad fœminas. ibi. nu. 51. item ſi cōcedatur alicui, & poſteris, proli, agnatis, de familia, propinquis, proximis, coniunctis, generi, & generationi. nu. 52. quòd verum eſt in materia indifferenti. nu. 53. fol. 199

Conceſsio rei alienæ facta à Principe, vt valeat, quæ requirantur, in rub. c. 1. nu. 15. & ſeq. fol. 10

Conceſsio ſimplex, poteſt à Principe reuocari. in 2. par. leg. c. 9. nu. 56. fol. 263. & quandò locum non habeat. fol. 264. & vide in litera P. verbo priuilegium ſimplex.

Conceſsionis cauſa ceſſante, ceſſat omnis conceſsio. in 2. par. leg. c. 4. nu. 5. fol. 214. fallit pluribus modis, ibid. nu. 31. fol. 220. vſque ad finem.

Conceſſo caſtro non venit facultas tollendi corpora ſuſpenſorum. in 1. par. leg. c. 2. nu. 53. nec poteſtas remittendi crimina. nu. 54. nec imponendi noua vectigalia. nu. 55. nec reſtaurandi inſtantiam peremptam. num. 56. nec ius Portulaniæ ſiue exituræ. nu. 57. nec priuilegia concedentis. nu. 58. nec regalia, quæ non poſſunt à priuato poſsideri, vt facultas legis condendi tabelliones magiſtratus creandi, & cudendi monetam. num. 59. fol. 131

Cōdemnatio exiliati ad beneplacitum iudicis finitur mortuo iudice, vel finito officio, in 2. part. leg. c. 3. nu. 7. fol. 186

Confiſcationes bonorum, pœnæ mulctæ & redditus cauſarum continentur iuriſdictione conceſſa, in 1. par. leg. c. 2. nu. 48. fol. 129

Conſiliarius Principis nobilis eſt, in rub. c. 4. nu. 115. fol. 89

Conſiliarij non poſſunt eſſe naturales. in 2. par. legis. c. 3. nu. 47. fol. 198

Conſuetudo ſpetialis vincit generalem, in 2. par. leg. c. 3. nu. 27. fol. 142

Conſuetudine quæſitum priuilegium non amittitur actu contrario. in 2. part. legis. cap. 2. num. 20. fol. 177

Continui dicti milites in hoc Regno non poſſunt abſque cauſa à Prorege remoueri, in 2. par. leg. c. 9. nu. 91. fol. 273.

Contractus cum Principe celebratus irreuocabilis eſt, fallit in pluribus caſibus. in 2. par. leg. c. 9. num. 1. & ſeq. fol. 247. vide verbo priuilegiū ex cauſa onéroſa.

Contraueniens priuilegio, quando illud amittat. in 2. par. leg. c. 2. per tot. fol. 173

Correlatiuis priuilegium extenditur, in 2 part. leg. c. 3. nu. 83. fol. 208

D

Decem carlenorum ſolutionē pro quolibet fumante Rex Alfonſus prim⁹ impoſuit, qui poſtea alios quinque carlenos ſuperindixit, pro modio ſalis, qui eis dabatur ſoluendos. in rub. c. 4. num. 52. & ſeq. fol. 71

Decius Strinerius commendatur, in 1. par. leg. n. 26. c. 2. fol. 122. & nu. 36. fol. 125

Defenſionibus in cauſa criminali nemo poteſt renuntiare. in 2. part. leg. c. 6. nu. 3. fol. 224

Delicto amittitur priuilegium, in 2. par. leg. c. 7. fol. 228. vide verbo priuilegium amittitur delicto.

Delicto quando amittatur priuilegiū exemptionis loci. in 1. part. leg. c. 5. nu. 4. & ſeq. fol. 157

Delictorum remiſsio ad ſolum Principem pertinet. in rub. c. 3. num. 2. & ſeq. fol. 28

Demanij priuilegium, quibus modis amittatur. in 2. par. leg. c. 2. nu. 9. & 10. fol. 175

Deſcendentium appellatione veniunt fœminæ. in 2. par. leg. c. 3. nu. 51. & ſeq. fol. 199

Dictio infra in beneficijs incluſiue ponitur. in 1. part. leg. c. 1. nu. 4. fol. 101

Dictio prout, vel ſicut in beneficijs non facit conditionem, ſed modum. ibid. nu. 6. fol. eod.

Dictio, ſeu in beneficijs augmentatiuè ponitur. ibi. nu. 5. fol. eod.

Differentia nulla eſt, poteſtatis abſolutæ, & ordinariæ, in humanis Principibus. in rub. c. 1. nu. 77. fol. 25

Dignitates omnes à Principe proceſſerūt. in rub. c. 4. nu. 6. & ſeq. fol. 58

Dignitates quibus ſint conferendæ. ibi. nu. 9.

Dignitatis intuitu priuilegium conceſſum non expirat dignitate ceſſante, in 2. par. leg. c. 4. nu. 35. fol. 220

Dignitatis ratione priuilegium cōceſſum non amittitur delicto. in 1. par. leg. c. 5. nu. 7. fol. 158

INDEX

Diſpenſatio contra ius commune ſtricté interpretanda eſt. in rub. cap. 5. nu. 1. fol. 91

Diſpēſatio laté interpretatur pluribus caſibus. ibi. nu. 2. fol. 92

Diſpenſationis cauſa ceſſante, ceſſat diſpenſatio. in 2. par. leg. c. 4. num. 2. fol. 214. quibus caſibus locum habet ibidem num. 31. & ſequen. fol. 220

Diſpenſatio ſemel præſtita non poteſt amplius reuocari ab Epiſcopo, in 2. par. leg. c. 9. nu. 89.

Diſpoſitio cap. editi Pentimæ, & Pragmaticæ editæ Tori. in rub. c. 1. nu. 30. fol. 13

Doctor creatus à Principe alijs præfertur. in rub. cap. 4. num. 119. fol. 89

Doctor creatus à Principe, vel collegio eius authoritate gaudet nobilitate. ibi. nu. 118. fol. 200.

Doctores non poſſunt eſſe naturales. in 2. part. legis cap 3 num. 47. fol. 198

Doctorum priuilegijs gaudent famuli. ibi. nu. 95. fol. 210

Dohana menepecudum Apuleæ in quo conſiſtat, in rub. c. 4. nu. 97. & quod Rex Alfonſus primus reſtaurauit. nu. 98. & primus dohanerius fuit Frãciſcus Malnber. num. 99. & quanti ſit redditus cum dohanella Aprutij. nu. 100. fol. 84

Dohana Neapolis, & aliarũ, quæ ſint iura, & ad quam ſummam redditus aſcendant. ibi. nu. 86. fol. 81

Dohanæ terræ Hydrunti, & Bari, cuius ſint redditus. ibi. nu. 87. fol. 82

Dominicus Sotus laudatur. in rub. c. 1. nu. 47. fol. 18

Dominium alterius Princeps poteſt tollere in multis caſibus, quos vide in verbo Princeps ex cauſa publicæ vtilitatis.

Dominium etiam iure ciuili quæſitum nõ poteſt à Principe auferri. in rub. c. 1. nu. 49. fol. 18

Dominium quibus caſibus quæratur, ignoranti, vel abſenti. in 1. par. leg. c. 4. nu. 11. fol. 148

Dominium ex Principis liberalitate alteri quæſitum irreuocabile eſt. in 2. part. leg. c. 9. num. 56. & ſeq. fol. 262

Dominium rei alienæ transfertur à Principe, & quæ concurrere debeãt. in rub. c. 1. nu. 15. & ſeq. fol. 10

Dominium transfertur à Principe ſolo verbo, ſed declaratur, ibi. nu. 12. fol. 9. & in 1. par. leg. c. 6. nu. 17. fol. 164

Domus propria habitationi domini deſeruiens non venit in extimo faciendo pro collecta imponenda. in rub. c. 4. nu. 46. fol. 70

Donatio facta à filio nobilis valida eſt. in 1. part. leg. c. 6. num. 2. & 3. fol. 163

Donatio in ſingulos annos ſimpliciter facta, eſt perpetua. in 2. par. leg. c. 3. nu. 32. fol. 193

Donatio ob ingratitudinem, non poteſt ab hærede reuocari. in 2. par. leg. c. 7. nu. 19. idem in feudo, quòd non procedit quando dominus mortuus eſt ignorans ingratitudinem. nu. 21. aut ſciens morte præuentus, non potuit reuocare. nu. 22. item cum ipſo iure reuocatur ex aliquorum ſententia. nu. 23. quòd fallit in donatione remuneratoria, quæ non reuocatur. nu. 24. & 25. fol. 232. & ſeq.

Dona-

Donatio præſumitur in nobilibus, in 1. par. leg. n. 6. nu. 9. fol. 163
Donatio Principis recipit pleniorem intellectum. in 1. part. leg. c. 6. num. 10. debet eſſe libera. nu. 11. valet facta vxori. nu. 12. filio. nu. 13. concubinæ. nu. 14. non requiritur inſinuatio. nu. 15. electio eſt donatarij in alternatiuis. nu. 16. transfertur dominium ſine traditione. nu. 17. præſumitur realis. nu. 18. fol. 164. libera potius quam feudalis. num. 20. fol. 165. facta in caſibus ſimplicibus extenditur ad mixtum. num. 26. fol. 166
Donatio remuneratoria continet in ſe vtilitatem ex parte donātis. in rub. c. 1. nu. 73. fol. 24
Donatio remuneratoria non poteſt à Principe reuocari, in 2. part. leg. c. 9. nu. 6. & pluri. ſeq. fol. 249. fallit pluribus caſibus, idem vide in verbo priuilegium ex cauſa onerosa.
Donatio remuneratoria, quæritur abſenti, in 1. part. leg. c. 4. num. 41. item interueniente iuramento, vel Notario ſtipulante, nu. 44. & 45. item pia cauſa. nu. 47. fol. 153
Donatio ſimplex ex quo transfertur dominium, non poteſt à Principe infringi. in 2. par. leg. c. 9. nu. 54. & ſeq. fol. 262
Donatio, vt dicatur remuneratoria requiritur, vt merita æquipolleant rei donatæ, in 2. part. leg. c. 9. nu. 7. inſpecto eo, quòd Princeps ſolet donare. nu. 8. item quoad id nō teneatur donatarius ex neceſsitate officij. nu. 9. neceſſe eſt etiam, vt fiat ſpecialis mentio meritorum. nu. 10. fol. 251
Donatiui exactio aſcēdit ad 1200000. aureos. in rub. c. 4. nu. 77. fol. 77
Donatiuum in Regno eſt introductum in locum Adohæ, ibi. nu. 74. fol. 76

E

Eccleſia, dos, libertas, alimenta, & pia cauſa æquiparantur priuilegijs. in 1. part. leg. cap. 3. num. 90. & ſeq. fol. 209
Eccleſia non præſcribit quadriennio rem alienam à Principe conceſſam. in rub. c. 1. nu. 23. fol. 12
Eccleſiarum res non poſſunt à Principe concedi, niſi eſſent in feudum data. ibi. nu. 24. fol. eod.
Eccleſiæ priuilegium non amittitur clericorum contrauentione, in 2. part. leg. c. 2. nu. 17. fol. 176
Eccleſiæ priuilegium non amittitur, nō vſu decennij; idem in Ciuitate. in 2. par. leg. c. 1. nu. 9. fol. 170
Eccleſiæ priuilegium non poteſt à Principe reuocari ex multorum ſententia. in 2. par. legis. c. 9. num. 66. fol. 266
Ædificandi licentia intelligitur de prima ædificatione, ſed nos contra, in 1. par. legis. c. 4. nu. 51. fol. 154. electio eſt donatarij in alternatiuis à Principe conceſsis, in 1. part. leg. c. 6. num. 16. fol. 164
Emphiteuſi finita tenetur dominus deſcendentibus renouare, ne iniuriam inferat. in 2. part. leg. c. 3. num. 27. fol. 192
Emphiteuta Principis, non cadit ab emphiteuſi ob canonem inſolutum. in 1. par. leg. cap. 6. nu. 19. fol. 165
Epiſcopus comitali dignitate prӕditus præſumitur à Principe decoratus in rub.

in rub. cap. 4. nu. 7. *fol.* 58
Epiſcopus declaratus à Summo Pontifice, qui præmoritur ante bullarum expeditionẽ, nihilominus Epiſcopus remanet. in rub. c. 1. nu. 14. *fol.* 10
Epiſcopus non poteſt abſque cauſa à Summo Pontifice Epiſcopatu priuari. in 2. part. leg. c. 9 num. 86. fol. 271. nec Cardinalis abſque cæterorum conſilio. nu. 87. *fol.* 272
Epiſcopus non poteſt reuocare diſpenſationem ſemel præſtitam. in 2. part. leg. c. 9. nu. 89. *fol.* 273
Equalitas vt ſeruetur vnius priuilegio alter gaudet. in 2. part. leg. c. 3. nu. 86. *fol.* 208
Equiparatorum priuilegia communicantur. in 2 par. leg. c. 3. nu. 88. & pluri. ſeq. & declaratur. nu. 93. fol. 209
Ex cauſa publicæ vtilitatis Princeps poteſt alterius dominium tollere, in rub. c. 1. nu. 59. *fol.* 21
Ex cauſa pacis, Princeps, & vniuerſitas poſſunt alterius dominium auferre, ibid. nu. 61. & 62. *fol. eod.*
Exceptio competens ex priuilegio, perpetua eſt, niſi excipiens fuerit in culpa, aut ad excipiendum competeret actio, aut exceptio eſſet temporalis, vel limitata à concedente. in 2. par. leg. c. 1. nu. 4. *fol.* 169
Exemptio conceſſa caſtro, extenduntur ad villas, & comitatum. in 1. part. leg. c. 5. nu. 2. & 3. fol. 156. & 157
Exemptio conceſſa Eccleſiis ad poſtea cõſtructas extenditur. in 1. par. leg. c. 4. nu. 4. immunitas à muneribus, ad noua onera. nu. 5. conceſſa bonis ad poſtea quæſita. nu. 6. conceſſa terris ad poſtea conſtructas. num. 7. fol. 147. conceſsis functionibus fiſcalibus etiam futuræ. nu. 8. & priuilegijs vnius alteri conceſsis, futura continentur. nu. 9. *fol.* 148
Exemptio conceſſa perſonæ reſpectu loci prodeſt delinquenti in loco exempto, alias non, fallit in 24. caſibus. in 1. par. leg. c. 5. nu. 5. & 6. fol. 157
Exemptio ne quis teneatur coram ordinario reſpondere, quando proſit in delictis, latè ibi. nu. 4. & ſeq. fol. eod.
Exemptionis priuilegium, etiã in vim contractus conceſſum reuocari poteſt à Principe. in 2. par. leg. c. 9. nu. 37. *fol.* 258
Exemptus poteſt conueniri pro functionibus fiſcalibus, in 1. par. leg. c. 5. nu. 18. item declarari delinquens nu. 19. fol. 160. nec eſt exemptus à iure reuerentiali. nu. 20. nec à legato eximentis. nu. 21. nec quòad generale interdictũ. nu. 22. nec quòad capturam cum eſt ſuſpectus de fuga. nu. 23. *fol.* 161
Exemptus ſoluens aliquibus annis ſibi non præiudicat, in 2. par. leg. c. 2. nu. 28. *fol.* 178
Exituræ, ſiue portulaniæ ius, non tranſit caſtro conceſſo. in 1. par. leg. c. 2. nu. 57. *fol.* 131
Expreſſa voluntas Principis per reſcripti geminationem ſignificatur. in rub. c. 2. nu. 16. *fol.* 32
Extrahendi facultas à Regno prohibita amittitur, non vſu decennij. in 2. par. leg. c. 1. nu. 6. *fol.* 169

F

Fabius Marcheſius Vicecancellarius Regni laudatur. in rub. c. 4.

num.

num. 109. fol. 88. & 2. par. leg. c. 3.
num. 95. fol. 98
Facultas competens ex priuilegio amittitur, non vſu decennij. in 2. par. leg. c. 1. num. 5. & ſeq. fol. 169. fallit cum in vim contractus conceditur. num. 8. cum conceditur Eccleſiæ, vel ciuitati. num. 9. cum ſe non obtulit facultas. nu. 10. fol. 170. cum data eſt facultas faciendi pluribus modis. nu. 12. cum confertur in liberam voluntatem. nu. 13. & 14. cum facultas producit actionem. nu. 15. cum eſt vſus actu, non allegato priuilegio. nu. 16. cum non probatur non fuiſſe vſum. nu. 17. fol. 171
Facultas reſtaurandi inſtantiam peremptam, non tranſit cum mero Imperio. in 1. par. leg. c. 2. nu. 56. fol. 131
Facultas, vt corpora ſuſpenſorum à furcis tollantur, non competit habenti merum Imperium. in 1. par. leg. c. 2. nu. 53. fol. 131
Falcidia ex honeſtate, non detrahitur à Principe. in 1. par. leg. c. 6. num. 6. fol. 163
Fœminæ continentur appellatione deſcendentium, poſterorum, prolis, agnatorum, eorum de familia, propinquorum, proximorum, coniunctorum, generis, generationis, in 2. part. leg. c. 5. nu. 51. & 52. fol. 199. quòd verum eſt in materia indifferenti, vt in officio. nu. 53, & ſeq. fol. eod. & in Regno. nu. 57. fol. 200
Fœminæ continentur in conceſsione immunitatis factæ alicui, & poſteris. in 1. part. leg. c. 3. num. 31. fol. 142
Fœminæ ſuccedunt in feudo empto. in rub. c. 4. nu. 25. fol. 63
Familiares perpetui gaudent priuilegijs dominorum. in 2. part. leg. c. 3. nu. 97. temporalis verò cùm dominus abſque eis non poteſt vti priuilegio. nu. 98. clericorum verò famuli etiam mercede conducti, & temporales generaliter gaudent, nu. 99. fol. 210
Famuli doctorum gaudent eorum priuilegijs. ibi. nu. 95. ſcholarium, & clericorum. nu. 96. fol 210
Feuda à Principe proceſſerunt. in rub. c. 4. nu. 21. & ſeq. fol. 62
Feudalis conceſsio ex quibus præſumatur. in rub. c. 4. nu. 29. fol. 65
Feudalis contractus de perſe, & à nouis Imperatoribus introductus habet ſua ſubſtantialia, & naturalia ſicut cæteri contractus. in 1. par. leg. c. 1. nu. 24. fol. 105
Feudatarius licèt priuetur feudo ipſo iure propter delictum, intelligitur tamen domino volente. in 2. part. leg. c. 7, nu. 17. nec poteſt ab hærede declarari. nu. 18. fol. 131. quòd non procedit cum dominus mortuus eſt ignorans ingratitudinem. num. 21. vel licèt ſciens morte præuentus nõ potuit. nu 22. fol. 232. quòd habet locum etiam in feudo ob ſeruitia conceſſo. nu. 25. fol. 233. at contrarium verius arbitramur. eod. nu. 25 & idem in feudo empto. nu. 26. fol. eodem.
Feudatarius quando perſonaliter vult ſeruire non poteſt cogi ad reale ſeruitium præſtandum quod fallit in duobus caſibus, & idem dicendum eſt in domino qui cogi non poteſt ad reale ſeruitium recipiendum, quando perſonale requirit. in rub. cap. 4.

num.

nu.68.& ſeq. fol.64

Feudi franchi natura quæ ſit in 1. par. leg.c.1.nu.33. fol.108

Feudi franchi plures effectus, vide remiſsine. ibi.nu.35. fol.108

Feudi natura quæ ſit. ibi. num. 25. fol. 106

Feudi natura ſpecialis inſpicienda eſt. in 1.part.leg.c.3.nu.26. fol.142

Feudi naturalia, quæ in 1.par.leg.c.1. num.26.fol.106.& hæc mutabilia. nu.29. fol.107

Feudi Regalis, aut habentis vaſſallos, vel iuriſdictionem annexam poſſeſſor nobilis conſtituitur. in rub.c.4. nu.120. fol.90

Feudi ſubſtantialia quæ. in 1.par.leg.c. 1.nu.27. fol.106

Feudis conceſsis à Principe ius accreſcendi admittitur. in 1.par.leg.c.2. nu.4. fol.116

Feudis ius futurum non continetur. in 1.par.leg.c.4.nu.10. fol.148

Feudo finito per lineam, fiſcus abſque vlla ſententia ſpoliat agnatum non ſuccedentem.in 2.par.leg.c.5.nu.71. fol.222

Feudum acquiritur ignoranti, & abſenti. in 1. part. leg.c.4.nu.39.fol. 153

Feudum à fidelitate nomen ſumpſit. in 1.par.leg.c.1.nu.28 fol.106

Feudum alicui, & hæredibus cõceſſum ad ſucceſſores etiã extraneos defertur; ſed non contra, niſi in feudo cõceſſo pro ſe, & hæredibus quibuſcũque. in 1.par.leg.c.3.nu.36 fol.143

Feudum conceſſum ad tempus tempore elapſo aufertur à feudatario, nullo tempore indulto qui datur indicatis immo reddit. ipſo iure in cõcedentẽ. in 2.part.leg. c.5.nu.5. ſi adhuc cum poſſidetur ab alio.nu 6. fol.222

Feudum conceſſum alicui, & filijs ad nepotes extenditur. in 1.par.leg.c. 3.nu.21.& ad omnes deſcendentes. nu.22. fol.138

Feudum conceſſum militi, qui ſe iactabat eſſe ſtrenuum, aut doctori, deteƈta militis inhabilitate, & doctoris imperitia reuocatur. in 2.par.leg.c. 4.nu.11.& 12.item conceſſum venientibus ad habitandum eis recedentibus.nu.14. fol.216

Feudum conceſſum pro ſe, & ut cedederit liberalitatem Principis demonſtrat, & poteſt libere vendi, donari, & in quemcunque transferri. in 1. par.leg.c.1.num.36.fol.108. niſi in conceſsione dictum eſſet cõcedo pro te, & cui ius dabit.num.37. vel pro te, & cui in feudum dederis.nu.38. nec videtur per hæc verba remiſiſſe laudemium.nu.39. fol.110

Feudum cõceſſum pro ſe, & hæredibus quibuſcunque liberalitatem Principis deſignat, omnes hæredes licet extraneos admittit, & ſi aliqui contra. in 1.par.leg.c.1.nu.40. fol.eod.

Feudum emptum non eſt proprie feudũ. in rub.c.4.nu.24. fol.63

Feudum integrum dicitur, quod eſt redditus vnciarum viginti, ibi.nu.61. fol.73

Feudum non poteſt à Principe auferri à vaſſallo abſque culpa. in 2.par.leg. c.9.nu.55.fol.263.& rub.c.1.nu. 57.& 58. fol.20

Feudum Regale, aut habens vaſſallos, vel iuriſdictionem nobilitat poſſeſſorem.in rub.c.4.nu.120. fol.90

Feudum ſimpliciter conceſſum, ad

omnes extenditur. in 1. par. leg. c. 3. nu. 24. fol. 139

Feudum ſimpliciter cõceſſum præſumitur hæreditarium, licèt multi contrà. ibi. nu. 25. & ſeq. fol. 140

Fida, & ius cõmiſſi, veniũt conceſſo caſtro. in 1. par. leg. c. 2. nu. 14. fol. 119

Fidelitatis iuramentũ remitti poteſt. in 1. par. leg. c. 1. nu. 31. fol. 107

Filij naturales non comprehenduntur appellatione ſucceſſorum. in 2. part. leg. c. 3. nu. 43. non gaudent nobilitate parentum. nu. 44. fol. 197. non ſuccedunt in feudo, aut maioratu. nu. 45. ſunt inhabiles ad omnes dignitates. nu. 46. non poſſunt eſſe conſiliarij, nec doctores. nu. 47. nec Notarij. nu. 49. fol. 198

Filij quando gaudeant priuilegio patris. in 1. part. leg. c. 3. nu. 1. & ſeq. fol. 134

Filij rebellium reſtituti, gaudent honoribus in ſedilibus huius ciuitatis in rub. c. 3. nu. 13. fol. 41

Filijs alicuius priuilegium conceſſum ad natos ex fœminis extenditur, in 1. par. leg. c. 3. nu. 13. fol. 136

Filiorum appellatione in priuilegijs nõ continentur nepotes, ſpeciali ratione in immunitate. in 2. par. leg. c. 3. nu. 59. & ſeq. fol. 201

Filiorum priuilegium ob parentes eis conceſſum mortuis parentibus extinguitur. in 2. part. leg. c. 4. num. 8. fallit cum conceditur ratione dignitatis innatæ. nu. 9. item cum conceditur tanquam filijs poſitorum in dignitate. nu. 10. fol. 215

Filius nobilis poteſt de bonis patris donare. in 1. par. leg. c. 6. nu. 2. fol. 163

Fiſcales functiones, quæ ſint, & munere ordinaria appellantur, à quibus ſoluantur, & ad quam ſummã aſcẽdant. in rub. c. 4. nu. 55. 56. & pluri. ſeq. fol. 72

Fiſci priuilegia tribuũtur ad Eccleſiam in 2. part. leg. c. 3. nu. 92. fol. 209

Fiſci priuilegium non pertinet ad ſingulares ſucceſſores. in 2. par. legis. c. 3. nu. 72. fol. 206

Flumina continentur conceſſo caſtro etiam in feudum. in 1. part. leg. c. 2. nu. 9. fol. 118

Forjudicationis ſententia ferri poteſt ab habente merum imperium. in 1. par. leg. c. 2. nu. 52. fol. 131

Franciſcus Aluarez à Ribera Regiæ Cameræ Summariæ Locumtenens, dominus meus cõmendatur, in rub. c. 4. nu. 106. fol. 87. & in 1. par. leg. c. 2. nu. 50. in fine. fol. 130

Franciſcus Antonius de Dauid Regens in ſupremo Italiæ conſilio apud Regem noſtrum laudatur. in 1. par. leg. c. 4. nu. 8. fol. 148

Fratris immunitas extẽditur ad alterũ Fratrem ſimul habitantem. in 2. part leg. c. 3. nu. 77. fol. 207

Fructus extantes, & pendentes caſtro conceſſo continentur, in 1. part. leg. c. 2. nu. 16. fol. 119

Fructus, inſtrumenta, mancipia, pecora continentur in caſtri conceſſione. in 1. part. leg. c. 2. nu. 8. fol. 118

Functionibus fiſcalibus, cum terra conceſſis etiam futuræ continentur, ſed contrarium ex deciſ. Regiæ Cameræ. in 1. part. leg. c. 4. nu. 8. fol. 148

Futura continentur in priuilegijs Principis. ibi. nu. 1. fol. 146

Futura non veniunt in conceſſionibus feudorum. ibi. nu. 10. fol. 148

G

Gabella Serici qualiter exigatur, & cuius ſit redditus, item gabella tertij regalis vini, ac gabella alearum, & aliæ multæ, vide in verbo impoſitio.
Geminatio verborum plura operatur remiſsiuè. in rub.c.2.nu.18.fol.32
Geminatio reſcripti Principis expreſſam voluntatem ſignificat. ibid. nu. 16. fol. eod.
Generis appellatione fœminæ continentur, in 2.par.leg.c.3.nu.52.fol.199 non veniunt nati ex fœminis in priuilegio immunitatis ſpetiali ratione.nu.60. fol.202
Gratia Principis æquiratur legatis, & quæritur ignoranti.in 1.part.leg.c. 4.num.21. fol.150
Gratia Principis eſt perpetua, nec expirat re integra morte concedentis. in 1.part.leg.cap.4 num.48.& 49. fol.153
Gratia Principis, vel reſtitutio continet etiam bona. in rub.c.3.nu.8.& ſeq. fol.40
Gratiæ cauſa ceſſante, ceſſat gratia. in 2.par.leg.c.4.nu.3.fol.214. quando locum non habeat.latè.num.31.vſque ad finem. fol.220

H

Habitatio conceſſa recedentibus habitatoribus aufertur. in 2. part.leg.c.4.nu.15. fol 216
Hæredis appellatio reſtringitur, ne ſequatur abſurdum, impoſsibile, vel inconueniens. in 2. part.leg c.3.nu. 42. fol.196
Hæredis appellatione in ſingulari, in priuilegijs omnes hæredes in infinitum veniunt.ibid.num.35.fol.193. etiam ſi concedatur res non tranſitoria ad hæredem aduerſus quamplures.nu.36.& ſeq. fol.195
Hidalgus nobilis Hiſpanus ſic appellatus, qui iure Regio non poteſt in carcerem mitti pro delicto, poteſt huic priuilegio renunciare, vt deciſum teſtatur. Couar. vide in 2. part. leg.c. 6.nu.5.nõ tamen poteſt fieri exequtio in armis, equo, & mula.num. 6. ſed in aliquibus caſibus poteſt pro delicto carcerari.nu.7. fol.225
Hieronymus Olzignanus Regius Conſiliarius laudatur. in rub.c.1.nu. 11. fol.9.
Hiſpaniarum Rex dæmones à corporibus fugat.in rub.c.1.nu.3. fol.7
Honor non poteſt alicui à Principe auferri.in 2.par.leg.c.9. nu.81.præfertur omni commodo pecuniario.nu. 83.fol.270. cuius cauſa dicitur ardua.nu.84.æquiparatur vitæ. num. 85. fol 271

I

Iacobus Gallus Neapolitanus primariæ lectionis interpres laudatur. in 2 part.leg.c.9.nu.126. fol.279
Ignoranti non quæritur priuilegium. in 1.part.leg.c.4.nu.15.nec abſolutio.nu.16.fol.149.nec literæ familiaritatis.nu.17.nec indultus nondum publicatus.nu.18.fallit priuilegio continente actum perfectum. nu.19.aut per viam legis generalis. nu.22 fol.150. item quòad reuocationem.nu.24. idem cum per procu-

ratorem, aut epiſtolam conceditur. nu.26. item in aſſenſu. num. 29. fol. 151. item in nobilitate nu.30. quæritur etiam ignoranti oſſi.ium publicũ neceſsitate, & authoritate iniunctũ ſubdito. nu. 32. item militia nu. 34. creatio Regis nu. 35. legitimatio nu. 36. receptio, & ſimẽm. 37. fol. 152. abſolutio in caſu quo põt inuit⁹ abſolui nu. 38. feudum. nu. 39. fol. 153

Immunis à collectis ſi ſciens deſcribatur nec appellat, aut promittit ſoluere, amittit priuilegium. in 2. part. leg. c. 2. nu. 3. & 4. fol. 174

Immunitas alicui, hæredibus, & ſucceſſoribus conceſſa, ad ſucceſſores etiam particulares extenditur. in 1. par. leg. c. 3. num. 37. fol. 144

Immunitas, alicui, & generi, uel poſteris conceſſa non tranſit ad natos ex fœminis ſpeciali ratione. in 2. part. leg. c. 3. nu 60. fol. 202

Immunitas alicui, & filijs conceſſa pertinet ad filios etiam in vita patris. in 1. par. leg. c. 3. nu. 34. fol. 143

Immunitas an extendatur ad onera bellica remiſsiuè, vide in rub. c 4 nu. 111. fol. 88

Immunitas conceſſa Eccleſiis ad poſtea conſtructas extenditur. in 1. par. leg. c. 4. nu. 4. conceſſa ab oneribus ad futura oner. nu. 5. bonis ad futura bona. nu. 6. terris ad poſtea conſtructas nu. 7. fol. 147. functionibus fiſcalibus, futuræ continentur. nu. 8. item priuilegijs futuræ nu. 9. fol. 148

Immunitas conceditur patri propter filios multis ex cauſis, remiſsiuè. vide in. rub. c. 4 nu. 34. fol. 66. & ſeq.

Immunitas ex quibus videatur conceſſa ex Principis voluntate. ibidem num. 107. fol. 88

Immunitas fiſci, vel clericorũ non tranſit ad ſingulares ſucceſſores, emptores, & conductores cum diſtinctione. in 2. part. leg. c. 3. nu. 70. & 73. fol. 206

Immunitas vni fratri conceſſa trahitur ad alterum ſimul habitantem. ibi. nu. 77. fol. 207

Immunitas alicui, & poſteris conceſſa tranſit ad fœminas in 1. par. leg. c. 3. nu. 31. fol. 142

Immunitate ſimpliciter conceſſa non continentur munera ordinaria, nec patrimonialia, in rub. cap. 4. num. 102. & 103. fol. 86. ſed in Regno a muneribus tantum ordinarijs videtur conceſſa. nu. 104. & quòd non videatur conceſſa à contributione pro ſalario Barrigellorum, etiam ſi dicatur ab omnibus muneribus ordinarijs, & extraordinarijs. num. 105. fol. 87

Immunitates concedere ſolus Princeps poteſt. ibi. nu. 30. & ſeq. fol. 65

Immunitatis conceſsio an, & quando præiudicet alijs. ibi. num. 31. & ſeq. fol. 66

Immunitatis priuilegium ob numerum liberorum aliquibus decedentibus non extinguitur. in 2. par. leg. c. 4. nu. 34. fol 220

Imperium à Deo proceſsit. in rub. c. 1. nu. 5. fol. 7

Impoſitio aleis indicta, ad quam ſummam aſcendat. in rub. c. 4. num. 92. fol. 83

Impoſitio dohanæ terræ Hydrunti, & Bari cuius ſit redditus. ibid. nu. 87. fol. 82

Impoſitio ferri indicta quando inſtituta fuerit,

taſuerit, & qualiter exigatur, & ad quam ſummam aſcendat. ibi nu. 88. fol. eod.
Impoſitio gabellæ tertij regalis vini, cuius ſit redditus. ibi num. 87. fol. eod.
Impoſitio indicta pullis, & ouis, quæ immittuntur in hanc ciuitatem, ad quam ſummam aſcendat. ibi. num. 94. fol. 83
Impoſitio indicta equis, cuius ſit redditus. ibi. nu. 95. fol. eod.
Impoſitio olei indicta, quæ nouum impoſitum dicitur, quanti ſit redditus. ibi. nu. 90. fol. eod.
Impoſitio pro confectione viarum Regni qualiter exigatur, & ad quam ſummam aſcendat. ibi. num. 82. fol. 79.
Impoſitio pro cuſtodia Turrium Regni quare fuit indicta, & ad quam ſummam aſcendat. ibi. num. 80. & pro conſtructione turrium, quæ ſit impoſitio. nu. 81. fol. eod.
Impoſitio pro extractione mannæ forzatæ, quanti ſit redditus. ibi. nu. 91. fol. 83.
Impoſitio pro hoſpitio equitum grauis armaturæ, ad quam ſummam aſcendat. ibi. nu. 83. fol. 80
Impoſitio pro ſalario Barrigellorum indicta, qualiter exigatur, & ad quam ſummam aſcendat. ibi. num. 79. fol. 78
Impoſitio quattuor granorum ſingulis menſibus à quolibet fumante exigendorum, pro ſtipendio militum Hiſpanorum, qualiter exigatur, & ad quam ſummam exactio aſcẽdat. ibi. nu. 78. fol. 77
Impoſitio quæ dicitur delle quattro sbarre, *aliàs* delli conſoli dell'Annunciata: *cur ſic dicatur, qua de cauſa ab adminiſtratoribus Sanctæ domus Annuntiatæ huius ciuitatis exigatur, & quanti ſit redditus. ibi. nu. 96.* fol. 83
Impoſitio ſericis indicta, quoties, & qua de cauſa fuerit, & cuius ſit redditus. ibi. nu. 84. fol. 84
Impoſitiones diuerſæ in Regia dohana Neapolis, ſub qua aliæ multæ dohanæ diuerſarum ciuitatum comprehenduntur, quæ ſint, & ad quam ſummam aſcendant. ibi. nu. 86. fol. 81
Impoſitionis pro animalibus, quæ immittuntur in hanc ciuitatem, redditus quanti ſint. ibid. num. 93. fol 83
Indefinita à Principe prolata æquipollet vniuerſali. in 2. par. leg. c. 3. nu. 38. idem in fauorabilibus. nu. 39 fol. 196
Indulgentia Principis operatur ſolum quo ad perſonam. in rub. c. 3. nu. 7. fol. 40.
Indulgentia quæritur ignoranti. in 1. part. leg. c. 4. num. 14. quid in priuilegio abſolutione, & alijs. num. 15. & ſeq. fol. 146
Infans poteſt nobilitari. ibi. num. 31 & in eum conferri militia. nu. 34. Regnum. nu. 35. legitimatio. num. 36. fol. 152. *feudum. nu. 39.* fol. 153
Inferior à Principe, non poteſt reuocare priuilegium. in 2. part. leg. c. 9. num. 69. fol. 267
Infideles poſſunt cogi ad ſolutionem decimarũ. in rub. c. 1. nu. 55. fol. 20
Ingratitudine amittitur priuilegium latè. in 2. part. leg. cap. 7. num. 9.

& ſequentibus. fol.230
Ingratitudinis cauſa non poteſt Princeps reuocare contractum.ibi.num. 26. fol.233
Inſinuatio non requiritur in Principis donatione. in 1.part.leg.c.6.nu.15. fol.164
Inſtantiam peremptam, non poteſt reſtaurare habens merum imperium. in 1.par.leg.c.2.nu.56. fol.131
Inſtrumenta, mancipia, pecora, continentur in caſtro conceſſo.ibid. nu.8. fol.118
Inſtrumenta,nomina debitorum, obligationes,& redditus non ſoluti,continentur in caſtri conceſsione. ibid. nu.17. fol.119
Interpretatio ſtricta ſumitur in diſpenſatione, ſed tollitur pluribus caſibus.in rub.c.5.nu.1.vſque ad finem. fol.91
Interpretatio ſtricta ſumitur in priuilegio ampliatur, & limitatur, latè in rub.c.6.per totum. fol.93
Interpretationis colore nõ poteſt Princeps contractum reuocare.in 2.par. leg.c.9.nu.28.& ſeq. fol.255
Inueſtituræ tenor, non poteſt in præiuditium ſucceſſorum à Principe immutari. in 2.part. leg.c.9.num.25. fol.254
Inuitus quando quis dicatur contraueniré priuilegio.in 2.par.leg.c.2. nu.13. fol.175
Ioannes Antonius Lanarius commendatur in rub.c.3.nu.37.fol. 48.& in 2.part. leg.c.3.nu.16. fol.189
Ioannes à Stunica Maior Caſtellæ commendatarius Prorex in Regno laudatur in rub. c.4.nu.85. fol.81
Ioannes Georgius Vcellettus Imperialium inſtitutionum doctor commendatur in rub.c.3 nu.14. fol.41
Iudex in cauſa propria poteſt eſſe Princeps,in rub.c.1.nu.33. fol.13
Iudex poteſt ex ſua authoritate alijs præiudicare.ibi.nu.68. fol.23
Iura tollere in dubio non præſumitur Princeps.in rub.c.2.nu.1. fol.28
Iuramentum reddit priuilegium irreuocabile. in 2.par. leg.c.9.num 68. fol.267
Iuramentum confirmat donationem factam abſenti in 1.part. leg c.4.nu. 44. fol.153
Iuramentum fidelitatis remitti poteſt. in 1.par.leg.c.1.nu.31. fol.107
Iuriſdictio, merum, & mixtum imperium poſſunt à Principe concedi. in rub.c.4.nu.17.& ſeq. fol.61
Iuriſdictio alta, & baſſa continet merum, & mixtum imperium. in 1. par.leg.c. 2. nu.45. fol.128
Iuriſdictio quando videatur cumulatiuè,vel priuatiuè conceſſa. in rub. c.4.nu.20.& ſeq. fol.62
Iuriſdictio merum, & mixtum imperium, veniunt conceſſo caſtro.in 1. par.leg.c.2.nu.27.& ſeq fallit primo cum caſtrum cõceditur, vt quia particulare.nu.28. ſecundo cũ cõcedens,iuriſdictionem non poſsidebat. num. 29. tertio cum ignorabat ſibi cõpetere.nu.30.fol.123.quarto cum caſtro non cohæret. nu. 31. quinto cum conceditur aliqua pars caſtri nõ quotitatiua.nu.32.ſexto quòad ius regale.nu.33.Septimo cum conceditur à priuato. nu. 34. octauo in Regno.nu.35 fol. 124. idem in Regni Hiſpan.nu.39.& 40. fol.126
Iuridictio ſemper inhæret oſsibus Prin-

cipis

cipis, licet ab ipſo concedatur, in rub.c.4.nu.14.& ſeq. fol.60

Iuriſdictio ſimplex tranſit feudo conceſſo. in 1.par.leg.c.2.num.40.fol. 126

Iuriſdictione conceſſa venit merum, & mixtum imperium, in 1.part.leg.c. 2.nu.41 fol.127

Iuriſdictiones non poſſunt vendi de iure.in rub.c.4.nu.18. fol.61

Iuriſdictiones omnes à Principe manant.nu.10.& ſeq. fol.59

Iuriſdictionis conceſsio tranſit ad hęredes.in 2.part.leg.c.3.num.51.fol. 192

Iuriſdictionis mentio in genere accipienda eſt.in 1.par.leg.c.2.num 42. fol.127.& ſeq.

Ius accreſcendi habet locum in feudis à Principe conceſsis.ibid.nu.4.fol. 116

Ius accreſcendi in rebus à Principe cōceſsis locum habet.ibid.num.2.fol. 115

Ius commiſsi venit conceſſo caſtro.ibi. nu.14

Ius naturale poteſt ex cauſa Princeps tollere, aut verius declarare, & interpretari.in rub.c.1.nu.45.& ſeq. fol.7

Ius patronatus non excluditur à caſtri conceſsione.in 1.part.leg.c.2.nu. 20. fol.120

Ius Portulaniæ, ſiue exitura non tranſit caſtro conceſſo.ibi.num.57.fol. 131

Ius redimendi tranſit conceſſo caſtro. ibi.nu.21 fol.120

Iuſtitia Principis cum æquitate coniungi debet.in rub.c.3.nu.1 fol.38

L

Lapides prætioſi, & anuli veniūt in extimo faciendo pro collectis imponenda.in rub.c.4.num.44.fol 70

Legatum factum à Principe, obſcurū, vel incertum intelligendum eſt, vt veniat quod maius eſt.in 1.par.leg. c.6.nu.5. fol.163

Legibus ſolutus eſt Princeps.in rub.c. 1.nu.37. fol.14

Legitimandi facultas conceſſa alicui, & filijs extenditur ad filios etiam in vita patris.in 1.par.leg.c.2.nu. 35. fol.143

Legitimatio eſt propria Principis. in rub.c.3.nu.41.& ſeq. fol.49

Legitimatio quæritur abſenti, & ignoranti. in 1.par.leg.c.4.num.36.fol. 152

Legitimatio, vt rectè à Principe fieri poſsit, quæ requirantur.in rub.c.3. nu.44.vſque ad finem. fol.49

Legitimatus non ſuccedit in feudo, nec emphiteuſi, nec nobilitate.ibi.num. 48.& ſeq. fol.51

Leſus à Principe, debet reſtitui, & poteſt ad Summum Pontificem recurrere.in rub.c.1.nu.52. fol.19

Lex bene à Zenone.C.de quadr. præſcr. vt locum habeat quæ requirantur. in rub.c.1.nu.16.& ſeq. fol.11

Lex Bones.§ hoc ſermone.de verbo.ſignifica.non habet locum in priuilegijs, & fauorabilibus.in 1.par.leg. c.4.nu.53. fol.154

Lex Dino Marco.C.de quæſtio.explicatur.in 2.par.leg.c.3.nu.69.fol.205

Lex iuriſconſultus.§.qui parentes.ff de.gradi.explicatur.in 2.part.leg.

c.3.nu 66. fol.204

Lex quidquid. C. de vectigali. & commiſ. cum c. ea quæ. de ſent. & re iud. fuit mihi in punctis ordinarijs aſsignata. in rub. cap. 4. num. 108. fol. 88

Lex non amittitur non vſu, cum non obtulit ſe facultas vtendi. in 2. par. leg. cap. 3. nu. 11. fol. 170.

Legis antiquitas. C. de vſufructu materia explicatur in 2. part. leg. c. 3. nu. 136. fol. 195

Liberorum appellatione etiam in priuilegijs omnes deſcendentes comprehenduntur, ex veriori ſententia. in 2. par. leg. c. 3. nu. 63. & ſeq. fol. 202.

Liberalitas eſt propria Principis; in rub. c. 4. nu. 1. & ſeq. fol. 57

Libertas conferri poteſt in abſentem. in 1. par. leg. c 4 nu. 43. fol. 153

Libertatis priuilegia ad omnem piam cauſam extenduntur. in 2. par. leg. c. 3. nu. 91. & ſeq. fol. 209

Licentia ædificandi intelligitur de prima ædificatione, ex ſententia Aſſli. ſed nos contra. in 1. part. leg. c. 4. nu. 51. idem licentia diſponendi de feudis. de prima diſpoſitione. num. 52. fol. 154

Littora veniunt caſtro conceſſo. in 1. par. leg. c. 2. nu. 19. fol. 120

Loca ſterilia comprehenduntur, in caſtri conceſsione. ibi. nu. 13. fol. 119

M

Mancipia, fructus, inſtrumenta, & pecora, veniunt conceſſo caſtro. in 1. par. leg. c. 2. nu. 8. fol. 118

Mandatum ſuperioris, quando excuſet, nec ex contrauentione priuilegiũ amittatur. in 2. part. leg. c. 2. num. 12. & ſeq. fol. 75

Mariti priuilegium extenditur ad vxorem. in 1. par. leg. c. 3. nu. 5. & ſeq. fol. 135

Maſculinum in Principum conceſsionibus continet fæmininum. ibi. nu. 12. & ſeq. fol. 136

Menſurarum, & ponderum cognitio tranſit conceſſo caſtro. in 1. par. leg. c. 2. nu. 50. fol. 130

Mero Imperio conceſſo non venit facultas tollendi corpora ſuſpenſorum. ibi. nu. 53. nec poteſtas remittendi crimina. nu. 54. nec imponendi noua vectigalia, nu. 55. nec reſtituendi inſtantiam peremptam. num. 56. nec ius Portulaniæ, ſiue exituræ. num 57. nec priuilegia quæ concedens habebat in caſtro. nu. 58. nec regalia, quæ non poſſunt à priuato poſsideri, vt facultas legis condendæ tabelliones, & magiſtratus creandi. nu. 59. fol. 131

Mero Imperio translato, veniunt cauſæ appellationum, ſed in Regno, ſecus in 1. par. leg. c. 2. num. 47. confiſcationes bonorum, pœnæ, mulctæ, & omnes redditus cauſarũ. nu. 48. fol. 129. bona morientium ſine hærede. nu. 49. cognitio ponderum, & menſurarum. nu. 50. poteſtas ſtatuta condendi. nu. 51. fol. 130. & ferendi ſententiam forjudicationis. nu. 52. fol. 131

Merum Imperium Baroni conceſſum, ſi tendat in maximum Regis incommodum, reuocari poteſt, in 2. part. leg. c. 4. nu. 21. fol. 217

Merum, & mixtum Imperium in Re-

gno conceſſo caſtro non venit.in 1. par.leg.c.2.nu.35.fol.124.idem in Regnis Hiſpan.nu.39.fol.126.fallit primo cum conceditur cum omnimoda, vel pleniſsima iuriſdictione.nu.43.ſecundo cũ concedens non habebat aliud in caſtro.nu.44.tertio cum conceditur iuriſdictio alta, & baſſa num.45.fol.128.quarto quando ſpetialiter eſſet conceſſum. nu.46. fol.129

Merum, & mixtum Imperium cõceſſo caſtro venit ex opinione D. Decij Strillerij.ibi.nu 36. fol 125

Militiã ignorãti acquiritur,itẽ infanti. in 1.par.leg.c.4.nu.34.fol. 152

Militum priuilegia extendũtur ad clericos.in 2.par.leg.c.3.nu 89.ad Eccleſiam.nu.90. fol.209

Militum priuilegium prodeſt ſolum in criminibus militaribus. in 1.part. leg c.5.num.9 fol.158.nec prodeſt condemnato ante aſſumptam militiam.nu.10. fol.159

Minores habent potentius priuilegiũ, abſentibus,& militibus; non currit contra eos præſcriptio, etiam in caſu,quo alij reſtituuntur.in 2.par. leg.c.8.nu.24.25.& 26. fol.238

Minori competit priuilegium contra legem bene à Zenone.in rub.c.1.nu. 26. fol.12

Mixtum venit appellatione ſimpliciũ in Principum conceſsionibus in 1. par.leg.c.6.nu.26. fol.166

Mulctæ, & redditus cauſarum veniũt conceſſo caſtro. in 1.par.leg.c.2.nu. 48. fol.129

Munitiones caſtri, eo conceſſo continentur,ibi.nu.15. fol.119

Munera patrimonialia tripliciter rebus, ſiue poſſeſsionibus imponuntur. Item hæc imponuntur perſonis tantum, & perſonis pro rebus. in rub. c.4.nu.41.& ſeq. fol.68

Munera perſonalia,patrimonialia, mixta, ordinaria, & extraordinaria quæ ſint.ibi.nu.36.& ſeq. fol.67

Mutatione perſonæ, mutatur priuilegiũ.in 2.par.leg.c.3.nu.71.fol.206

N

NAtura feudi quæ ſit. in 1.part. leg.c.1.nu.25. fol.106

Naturales filij non gaudẽt priuilegio conceſſo patri pro ſe, & ſucceſſoribus.in 2.part.leg.c.3.num.43.non ſunt nobiles.nu 44.fol.197.nõ ſuccedunt in feudo, aut maioratu. nu. 45.ſunt inhabiles ad omnem dignitatem.nu.46.non poſſunt eſſe conſiliarij,nec doctores.nu.47.nec Notarij.nu.49.fol.198.excluduntur ab omni commodo,fauore,& dignitate filiorum.nu.50. fol.199

Naturalia feudi mutabilia ſunt. in 1. par.leg.c.1.nu.29. fol.107

Neapolitani etiam in delictis nõ poſſunt extra ciuitatẽ Neapolis conueniri.in 1 par.leg.c.5.nu.16 fol.162

Neapolitanus Baro delinquens in ſuo caſtro conuenitur ab ordinario caſtri.ibid.nu 17. fol.eod.

Neceſsitate exiſtente, poteſt Princeps reuocare contractum.in 2 par.leg. c.9.nu.41.fol 259.immunitatẽ.n. 43.vẽdere ſubditos.nu.45.fol.260

Nembrot fuit primus Rex totius orbis.in rub. c.1.nu.2. fol.7

Nemora,piſcationes, venationes, aucupationes, veniunt conceſſo caſtro.in

ſtro.in 1.part.leg.c.2.num.11.fol. 118

Nepotes in beneficijs appellatione filiorum continentur. in 1.par.leg.c. 3.nu.16.& ſeq.fol.137.fallit in comitatu.nu.23. fol.139

Nobilis appellatus à Principe, non eſt nobilis.in 1.par.leg.c.1.nu.11.fol. 102

Nobilis filius, poteſt de bonis patris donare.in 1.part.leg.c.6.nu.2.fol. 163

Nobilis qui iure Hiſpano non poteſt in carcerem mitti, poteſt priuilegio renuntiare.in 2.part leg.c.6.nu.5. non tamen poteſt fieri exequutio in armis equo,& mula.nu. 6. ſed poteſt in aliquibus caſibus pro debito carcerari.nu.9. fol.225

Nobilitas ex quibus cenſeatur. colla-ta.in rub.c.4.num.113.& ſeq.fol. 89

Nobilitas quæritur ignoranti. in 1. par.leg.c.4.nu.30 fol.152

Nobilitates à Principe proficiſcũtur. in rub.c.4.nu.112. fol.89

Nobilitatis priuilegium tranſit ad poſteros vſque ad quartum gradum, licet contrarium ex conſuetudine ſit vſurpatum.in 2.part.leg.c.3.nu. 33. fol.193

Nomen hoc Princeps competit omnibus ſuperiorem non recognoſcentibus.in rub.c.1.nu.9. fol.8

Nomina debitorum, obligationes, & redditus non ſoluti, caſtro conceſſo continentur.in 1 par.leg.c.2.num. 17. fol.119

Notarij non poſſunt eſſe naturales. in 2.par.leg.c.3.nu.49. fol 198

Notarius abſque cauſa officio priuatus reſtituendus eſt cum fructibus, & emolumentis. in 2. part.leg c.9. nu 91. fol.273

Notarius rectè ſtipulatur abſenti. in 1 par.leg.c.4.nu.45. fol.153

Non vſu quando amittatur priuilegium latè in 2.par.leg c.1.per totum.nu. 186 ·

Noua vectigalia non poſſunt imponi ab obtinente merum imperium. in 1.par.leg.c.2.nu.55. fol.131

Numeratio in Regno fit 15. quibuſq; annis.in rub.c.4.nu.57. fol.72

Numerus ouium dohanæ Apuleæ, & quod pro eis ſoluatur domino Regi ibi.nu.100. fol.84

O

Officialis delinquens in officio apud Principem iure communi conueniendus eſt, vel de conſuetudine in loco officij.in 1.par.leg.c. 5.nu.8. fol.158

Officialis delinquens in officio nõ amittit officium ipſo iure.in 2.par.leg.c. 7.num. 6 præiudicat tamen etiam hæredi non nominato proprio nomine.nu 7. fol.229

Officialis iuſſu Regis dignitate priuatus abſque demeritis torqueri non poteſt.in 2.par.leg.c.4 nu.37.idem ſi ſponte dimittit officium.num 38. & idem honor dimiſſo officio debetur.nu.41. fol.225

Officialis non poteſt abſque cauſa officio priuari. in 2.part.leg.c.9.num 73.abſque defenſionibus priuatus poteſt poſſeſſoria remedia intentare nu.74.fol.268. niſi eſſet emptũ pecunia.nu.75.fol. 269. remotus ab

officio

officio in dubio præſumitur ob delictum, & malam adminiſtrationem. nu. 78. eſt maximum dedecus ab officio remoueri, nu. 79. habetur pro mortuo. nu. 80. fallit in conſtituto ab inferiore à Principe, quod in hoc Regno non habet locum. nu. 82. fol. 270. reſtituendus eſt cum fructibus, & emolumētis. nu. 90 fol. 273. nec alicuius officium diminuendum. nu. 94. fol. 274

Officium conceſſum perſonæ in perpetuum eſt perſonale. in 2. part. leg. c. 3. nu. 24. fol. 191

Officium pro ſe, & hærede conceſſum non extenditur vltra primum hæredem. nos vero contra. ibi. nu. 40. fol. 196

Officium pro ſe, & hæredibus non tranſit ad fœminas. ibi. nu. 54. etiam ſi dictum eſſet pro ſe, & quibuſcunq; hæredibus, vel cum facultate relinquendi cui voluerit num. 55. item etiam, ſi ab initio conceſſum eſſet fœminæ. nu. 56. quod non admittitur. fol. 200

Officium quod non habet iuriſdictionē annexam, poteſt licitè pecunia comparari in 2. part. leg. c. 9. nu. 76 fol. 269

Officium publicum authoritate, & neceſſitate non habens adminiſtrationem annexam, in dictum ſubdito quæritur ignoranti. in 1. part. leg. c. 4. nu. 32. fol. 152

Operæ cuiuslibet particularis, veniunt in extimo faciendo pro collecta imponenda. in rub. c. 4. nu. 45. fol. 71

Operæ vaſſallorum debitæ domino an tranſeant conceſſo caſtro. in 1. part. leg. c 2. nu. 61. fol. 132

Oratores miſſi à Principe, ad gratiam agendam poſſunt immunitatem cōcedere. in 1. par. leg. c. 6. nu 25. fol. 166

Ordinaria poteſtas non differt ab abſoluta in humanis Principibus. in rub. c. 1. nu. 77. fol. 25

Ordo iudiciorum ceſſat apud Principem. ibi. nu. 32. fol. 13

P

PAcis cauſa, reſtitutio facta qua contineat. in rub. c. 3. num. 34. fol. 47

Palatia deputata ad iuſtitiam, comprehenduntur conceſſo caſtro in 1. par. leg. c. 2. nu. 10. fol. 118

Papa non poteſt beneficium ſine cauſa auferre. in 2. part. leg. c. 9. num. 86. nec Cardinalem deponere abſq; cæterorum conſilio. nu. 87. fol. 271

Papa ſi aliquem Epiſcopum declaret, & præmoriatur ante bullarum expeditionem, nominatus Epiſcopus remanet. in rub. c. 1. nu. 14. fol. 10

Papa ſi alicui præpoſituram, tanquam pro dignitate concedat, non ex hoc erit dignitas, illa præpoſitura. in 1. part. leg c. 1. nu. 10. fol. 102

Parlamentum pro donatiuo in Regno imponendo qualiter celebretur, latè ponitur. in rub. c. 4. nu. 75. fol. 76

Patrimonialia munera, perſonalia, mixta, ordinaria, & extraordinaria, quæ ſint. ibi. nu. 36. & ſeq. fol. 76

Patris priuilegium quādo tranſeat ad filios. in 1. par. leg. c. 3. nu. 1. & ſeq. fol. 134

Pax prodeſt abſenti. in 1. par. leg. c. 4. nu. 42. fol. 153

Peculij adminiſtratio conceſſa à Principe cõtinet facultatem donandi in 1.par.leg.c.6 nu.1. fol.162
Perſonale priuilegium quibus caſibus non extinguatur cum perona lati ſimè in 2.par. leg.c.3.num.19.fol. 199. & ſeq. vide in verbo priuilegium perſonale.
Perſonale priuilegium non tranſit de perſona, in perſonã, fallit in pluribus caſibus.ibi.n.70.& ſeq.fol.205.& vide in verbo priuilegiũ perſonale.
Pertinentiarum appellatione quæ con tineantur .in 1.part.leg.c.2.nu.7. fol.118
Pia cauſa gaudet priuilegijs militũ.in 2.par.leg.c.3.n.90.& ſeq.fol.209
Piæ cauſæ abſenti quæritur. in 1.part. leg.c.4.nu.45. fol.153
Pyrrus Alfanus matutinæ lectionis interpres.i 1.par.leg.c.1 n.7.fol.101
Plenitudine poteſtatis quando, & ex quibus Princeps vti præſumatur. in rub.c.2.nu.2.& plur.ſeq fol.29
Pœna non poteſt in partis præiuditium à Principe remitti.in rub.c.3.nu. 6. fol.39
Pœnæ, & mulctæ, & redditus cauſarũ non excluduntur caſtro conceſſo. in 1.par.leg.c.2.nu.48. fol.129
Ponderũ, & menſurarũ cognitio tranſit cõceſſo caſtro,ſed in Regno ſecus. in 1 par.leg.c.2. nu.50. fol.130
Portulaniæ, ſiue exituræ ius cum caſtro conceſſo.non cõtinetur. ibi.nu. 57. fol 131
Poſſeſſor feudi regalis,aut habẽtis vaſallos,vel iuriſdictionem nobilis eſt in rub c.4.nu.120. fol.90
Poſsidens rem in burgenſaticum ſi deſcribi ſinit ſe in regiſtro, vt feudatarium ſibi præiudicat. in 2.part leg.c.2.num.7. idem ſi ſcienter rem ſuã in feudũ recipiat. nu. 8 fol.175
Poſterorum appellatione in conceſsione immunitatis ex beneficio Principis veniunt fœmina.in 1.par.leg.c. 3.nu.31. fol.142
Poſterorum appellatione veniunt fœmina. in 2.part.leg.c 3.nu.52.fol. 199. non tamen nati ex fœminis in immunitate.nu 59. fol.201
Potẽtia vera eſt ea quæ omnia põt præter illicita.in rub.c.1.nu.51.fol.19
Potentius priuilegium quod ſit. in 2. par. leg.c.8.nu.9. vſq; ad finem.fol. 237.vide ĩ verb.priuilegiũ potẽtius.
Poteſtas abſoluta quibus appelletur nominibus. in rub.c.1.n.78.fol.25
Poteſtas inhibendi,mittendi iudicẽ ad locum,qui nomina infeudantis moretur,reſcribendi ne ius reddatur in cauſa, & priuilegiũ reuocandi,an transferatur cum mœro Imperio.in 1.par.leg.c.2.nu.61. fol.132
Poteſtas Principis à mũdi exordio ſũpſit originẽ.in rub.c 1.nu.1. fol.7
Poteſtas Principi à Populo Romano fuit tributa.ibi.num.6. fol.9
Poteſtas Principis duplex. ibi. nu.8. fol.eod.
Poteſtas Principis fuit neceſſaria.ibi. nu.7.fol.8
Poteſtas Principis quanta ſit. ibi. nu. (10 fol 9
Poteſtas remittendi crimina, non trãſit caſtro conceſſo. in 1.par.leg.c. 2. nu.54. fol.131
Poteſtas reſtaurandi inſtantiã peremptam non tranſit cum mero Imperio.ibi.nu.56. fol.eod.
Poteſtas vltimi ſupplicij ſolita concedi, comprehenditur iuriſdictione

conceſſa ibi.num.38. fol.125
Poteſtatis abſolutæ,et ordinariæ,nulla pōt in humanis Principib⁹ cōſtitui differentia in rub.c.1.n.77.fol.25
Poteſtatis plenitudine quando Princeps vti cenſeatur. in rub.c.2.nu. 2.& plur.ſeq. fol.29
Pragmaticæ æditæ Tori, & Cæditi Tētimæ diſpoſitio. in rub.c.1.nu.30. fol 13
Præfectus exercitus nobilis eſt.in rub. cap.4 nu.117. fol.89
Pretiū reſtituendū eſt à Principe reuocante contractū ex cauſa,nō tamen impeditur tranſlatio dominij.in 2. par.leg.c.9.nu.48.& 49.fol.261
Primus Rex totius orbis fuit Nembrot.in rub.c.1.nu.2. fol.7
Princeps aliquem rebanniens cenſetur bona reſtituere.in 1.par.leg c.1.nu. 21. fol.105
Princeps auocās cauſā ad ſe dicitur iudex cōpetens.in rub.c.4.n.8.fol.58
Princeps cōcedens adminiſtrationē peculij cenſetur cōcedere facultatē donandi. in 1.par.leg.c.6.n.1.fol.162
Princeps cōcedens iuriſdictionē alicui Terræ,videtur eam ciuitatem cōſtituere.ibi.nu.24.fol.165 item mittens Oratores ad gratias agendas videtur permittere, vt immunitatem concedant.ibi.nu.25. fol.166
Princeps de honeſtate non detrahit falcidiam.ibi.nu.6. fol.163
Princeps dominus eſt omnium rerum, quòad protectionem. in rub.cap.1. nu.81. fol.26
Princeps eſt ſolutus legibus.ibi.num. 37. fol.14
Princeps ex cauſa publicæ vtilitatis, poteſt alterius dominiū tollere.ibi. nu 59.fol.21.item cōdendo legē generalē nu.63,ac etiā differendo.nu. 64.modicè lædendo. nu.65.itē tollendo impedimentū.nu. 66.fol.22. declarādo.nu. 67.quando fuit cauſa acquiſitionis dominij. num. 69. fol.23.propter delictū.nu.70.ſanore religionis.nu. 71. idē eſt ſi haberet rem cōmunem,cum alio,nam eo inuito poteſt vendere.nu 72. fol.24
Princeps ex cauſa reuocans contractū tenetur pretiū reſtituere, & an impediatur tranſlatio dominij. in 2. part.leg.c.9.nu.48.& 49.fol.261
Princeps ex clauſula nō obſtante cēſetur vti plenitudine poteſtatis.in rub.c.2.nu.2.fol.29.itē ex clauſula ex certa ſcientia.nu.11.idē quando actus aliàs nō valeret.nu.12.ex reſcripti geminatione.n.14.fol.31. ex clauſula de plenitudine poteſtatis.nu.19. fol.32
Princeps ex clauſula non obſtante poteſt contra reſcripta diſponere.ibid. nu.8. fol.30
Princepsex clauſula de plenitudine poteſtatis ſententiam iniuſtam, & ſine iudiciario ordine prolatam confirmat.ibid.num.20. fol.32
Princeps in cā propria teſtificari poteſt, quando facit cum conſilio procerū, ſecus ſi ſolus faciat.ibi.nu.7.fol.30
Princeps in dubio non præſumitur iura tollere.ibi.nu.1. fol.28
Princeps in dubio poteſt tertio præiudicium inferre,quia ex cauſa rationabili moueri cenſetur, quòd fallit in ſex caſib⁹.ibi.n.28.& ſeq.fol.35
Princeps in dubio nō præſumitur velle tertio præiudicare, etiam ſi agitur de modico præiudicio, aut fauore

pia cauſæ. ibi. nu. 23. fol. 33. nec ex clauſula ex certã ſcientia. nu. 24. nec ex clauſula motu proprio. num 25. nec etiam ex clauſula non obſtante. nu. 26. fol. 34
Princeps legans quid incertũ, & obſcurum intelligitur, quod plus eſt legare. in 1. par. leg. c. 6. nu. 5. fol. 163
Princeps, nec in totũ, nec in partẽ, põt iuri naturali derogare, interpretari, tamen põt. in rub. c. 1. nu. 45. fol. 18
Princeps nec per legem particularem poteſt alterius dominium auferre. ibi. nu. 56. fol. 20
Princeps non poteſt abſque cauſa officialem remouere, latiſsimè probatur. in 2. par. leg. c. 9. nu. 73. & plur. ſequen. fol. 268
Princeps non poteſt honorem alicuius auferre latè. ibi. nu. 81. fol. 270
Princeps non poteſt in ſucceſſorũ præiudicium immutare tenorem inueſtituræ. ibi. nu. 25. nec derogare vltimis voluntatibus priuatorum, nec aſſenſum etiam in parte infringere, nu. 26. & 27. fol. 254
Princeps non poteſt pœnam in partis præiudicium remittere. in rub. c. 3. nu. 6. fol. 39
Princeps non poteſt priuare vaſſallum feudo, niſi culpa. in 2. part. leg. c. 9. nu. 55. fol 263. & in rub. c. 1. num. 57. & 58. fol. 20
Princeps non poteſt reuocare priuilegium in vim contractus conceſſum, aut ex cauſa meritorum. in 2. part. leg. c. 9. nu. 1. & 6. fol. 247. & 249 fallit pluribus caſibus ibid. vide in verbo priuilegiũ ex cauſa oneroſa.
Princeps non poteſt tollere bona infidelium in rub. c. 1. nu. 54. fol. 20
Princeps non põt tollere dominiũ, etia iure ciuili quæſitũ. ibi. n. 49. fol 18
Princeps non præſumitur in dubio alteri præiudicare. in rub. c. 2. nu. 23. fol. 33
Princeps non ſeruat ordinem iudiciorum in rub. c. 1. nu. 32. fol. 13
Princeps per ſecundum priuilegiũ non cenſetur derogare primo, & ex quibus derogetur. in 2 part. leg. c. 9. nu. 95. & ſeq. fol. 274. vide in verbo priuilegium ſecundum lo primo.
Princeps poteſt circa ius naturale, & gentium ex cauſa diſponere. in rub. c. 1. nu. 41 & 44. fol. 16. & 17
Princeps poteſt eſſe iudex in cauſa propria. ibi. nu. 33. fol. 13
Princeps poteſt iudicare ex ſola conſcientia. ibi. nu. 31. fol. eod.
Princeps poteſt omnes iuriſdictiones ſupprimere. in rub. c. 4. n. 13. fol. 60
Princeps poteſt remittere omnes pœnas. in rub. c. 3. nu. 3. & ſeq. fol 39
Princeps poteſt reuocare priuilegium ſimplex, ex quo dominiũ non transfertur, quod pluribus caſibus non procedit. in 2 part. leg. c. 9. nu. 50. fol. 263. vide in verbo priuilegium ſimplex.
Princeps quando alicui dominium aufert tenetur recompenſare in aliquibus caſib⁹. in rub. c. 5. n. 1. fol 24
Princeps quando præſumatur vti plenitudine poteſtatis, latè in rub. c. 2. nu. 2. & pluri. ſeq. fol. 29
Princeps quod voluntatem in dubio non præſumitur iura tollere. ibi. nu. 1. fol 28
Princeps ſolo verbo transfert dominium, ſed declaratur. in rub. c. 1. nu. 12. fol. 9

Princeps ſolus poteſt alterius dominiũ tollere in rub.c.1.nu.74. fol.24
Princeps te etur ad reſtitutionẽ eiuſque abſtulit, quando cauſa ceſſet. ibi.n .76. fol.25
Princeps tenetur viuere ſecundum leges.ibi.num.37.in corpore fol.14. & ſeq.
Princeps transfert dominium rei alienæ, & quæ concurrere debeant.ibi. nu.15.& 17. fol.10.& 11
Princeps, vt vere quis dici poſſit quæ facere debeat.ibi.nu.79. fol.26
Principis à liberalitate fluxerunt dign tates,iuriſdictiones,feuda,immunitates, & nobilitates. in rub.c.4. nu 5.& ſeq. fol.58
Principis abſoluta poteſtas debet iuſtitia, & honeſtate moderari.ibid. nu.80. fol.26
Principis beneficium latiſsimè accipiendum.in rub.c.7.num.1. & ſeq. fol.95
Principis beneficium latiſsimè intelligendum quòad verba.in 1.par. leg. t.1.fol.100.quòad rẽ.c.2. fol.115. quòad perſonam. cap. 3. fol. 134. quòad tẽpus.cap.4.fol.146. quòad locum.cap.5.fol 156. quoad omnes fauores cap 6. fol.162
Principis diſpenſatio strictè interpretanda limitatur,latè in rub.c.5.per totum. fol.91
Principis donatio recipit pleniorem intellectum,debet eſſe libera,& qui ſint eius fauores,latè in 1.part. leg. c.6.num.10.& ſeq. fol.164
Principis expreſſa voluntas per reſcripti geminationem ſignificatur. in rub.c.2.nu.16. fol.32
Principis hoc nomen, competit omnibus non recognoſcentibus ſuperiorem.in rub.c.1.nu.9. fol.8
Principis iuſtitia coniungenda eſt cum æquitate.in rub.c.3.nu.1. fol.38
Principis lateri adherens nobilis eſt. in rub.c.4.nu.114. fol.89
Principis legitimatio,vt rectè fiat quę requirantur.in rub.c.3.nu.44. vſq; ad finem. fol.49
Principis poteſtas, à mundi exordio originem ſumpſit. in rub. c.1. nu. 1. fol.7.& hæc à populo Romano fuit ei tributa, & fuit neceſſaria, vide ſupra in verbo poteſtas.
Principis poteſtas quæ ſit.in rub.c.1. nu.10 & ſeq. fol.9
Principis priuilegium ſtrictè intelligi debet, ampliatur, & limitatur. in rub.c.6.per totum. fol.93
Principis proprium eſt liberalitatem exercere. in rub.c.4.num.1.& ſeq. fol 57
Principis reſcriptum contra legẽ non habet vigorem niſi particulari illius legis facta mentione. in rub. c. 2.nu.9. fol.30
Principis ſentẽtia abſque cauſæ cognitione contra ius lata,ou facit ius generale. in 2.part.leg.c.9 nu.93.fol. 273
Principis verba magnam fidem habent.in rub.c.1.num.35.& ſeq.fol. 14
Priuilegia aliorum non ſeruans ſua amittit. in 2. part. leg. c.7. num 8 fol.229
Priuilegia militum competunt clericis,& doctoribus,liberati, alimentis,doti.Eccleſiæ, ad piam cauſam. in 2 par. leg.c. 3. nu.89.& ſeq.fol. 209

Priuilegia quæ concedens habebat in caſtro, non tranſeunt eo conceſſo. in 1. par. leg. c. 2. nu. 57. fol. 131.
Priuilegiatus concurrens cum pariter priuilegiato, quando gaudeat priuilegio. in 2. part. leg. c. 8 fol. 235. vide in verbo priuilegium amittitur, ex concurſu.
Priuilegijs omnib⁹ reuocatis excepto Titij priuilegio non reuocantur priuilegia filiorum Titij. in 1. par. leg. c. 3. nu. 19. & 20. fol. 137 & ſeq.
Priuilegijs vnius alicui conceſsis, continentur etiam priuilegia, quæ alter habebat ad inſtar alterius. in 2. part. leg. c 9. num. 121. & quando vnius reuocatis cenſeatur reuocata alterius priuilegia diſtinguitur. nu. 122. vſque ad nu. 126. fol. 278
Priuilegium ad agendum amittit 30. annis priuatus. 40. Eccleſia. 100. Eccleſia Romana, & Fiſcus. In 2. par. leg. c. 1. nu. 3. fol 168
Priuilegium ad beneplacitum noſtrũ, vel ſimpliciter ad beneplacitum expirat mortuo concedente. in 2. part. leg. c. 3. num. 6. Secus ſi ad beneplacitum Sedis Apoſtolicæ, vel Regiæ Maieſtatis. num. 8. vel donec fuerit reuocatum. nu. 9. fol. 186. vel Romani Pontificis, vel Regis ſecundũ aliquos. nu. 10. vel Papæ. nu. 11. vel Regium. nu. 12. vel expreſſo nomine proprio, & dignitatis, quo caſu non expirat ex aliquorum ſententia. nu. 13. fol. 187. vel à Prorege ad beneplacitum noſtrum, & Regis, licet nos contra. nu. 14. fol. 188 vel à Prorege ad beneplacitum Regiæ Maieſtatis. nu. 15. vel ad certum tempus, & deinde ad beneplacitum mortuo concedente intra illud tempus. nu. 16. fol. 189
Priuilegium ad excipiendum eſt perpetuum, niſi excipiens fuerit in culpa, vel ad excipiendum competat actio, aut exceptio eſſet temporalis, vel limitata à concedente. in 2. par. leg. c. 1. nu. 4. fol. 169
Priuilegium amittitur abuſu. in 2. part. leg. c. 7. nu. 1. fol. 228, non habet locum cũ quis culpa abutitur. in eo quod eſt cauſa ſui priuil. eij. nu. 3. item cum eſt priuilegium iuri communi conforme nu. 4. nec amittitur niſi ſequuta ſententia reſciſſoria. nu. 5. fol. 229
Priuilegium amittitur delicto. ibi. in principio fol. 228. & abuſu. nu. 1. & ſeq. ex non obſeruantia priuilegiorum alterius. nu. 8. fol. 229. ingratitudine. nu. 9. rebellione. num. 10. & ſeq. nec reuiuiſcit pœnitentia. nu. 12. aut reconciliatione. nu. 14. & quando requiratur ſententia declaratoria. nu. 15. & ſeq. fol. 130
Priuilegium amittitur ex concurſu cum pariter priuilegiato. in 2. par. leg. cap. 1. vt in priuilegio fiſci quo alios compellit ad edenda inſtrumenta, quod non habet locum contra alium fiſcum. nu. 2. item ſcholarium. nu. 3. item creditorum, ne poſſint conueniri. nu. 4. & piæ cauſæ, quo ad falcidiam. num. 5. fol. 235. fallit cum alter eſt priuilegiatus in ſpecie, alter in genere, nam prior vincit. nu 6. item cum alterius priuilegium eſt potentius. num. 8. & ſeq. fol. 136. & ſeq.
Priuilegium amittitur per non vſum.

in 2.part. leg c.1.nu 1. & ſeq. fol. 168.per actum cõtrarium. c. 2.fol. 173.extincta perſona.c.3.fol.184. ceſſante cauſa.c.4. fol. 214. elapſo tempore. c.5.fol.222.renuntiatione.c.6.fol.224.delicto.fol.228.cõcurſu cum pariter priuilegiato.fol. 235. ſuperioris reuocatione. fol. 246

Priuilegium ceſſat ceſſante cauſa.in 2. part. leg.c.4 nu. 1.item diſpenſatio. nu.2.gratia.nu.3.beneficium.nu.4. conceſſio. nu. 5. ſaluus conductus. nu.6 fol.214 feudum.num. 11.& 12.habitatio.nu.15. ciuilitas. nu. 16.fol.215.exemptio.num. 18.& 19. fol. 217

Priuilegium competens Principi inſignum ſuperioritatis ſupremæ nunquam amittitur. in 2.part.leg.c.2. nu.30. fol.178

Priuilegium conceſſum caſtro, extenditur ad villam. in 1. part.leg. c.5. nu.3 fol.157.item comitatum. nu. 2. fol.156

Priuilegium conceßum ciuibus extenditur ad comitantes.in 1.par.leg.c. 3.nu.33. fol.243

Priuilegium conceſſum marito, extenditur ad vxorem.ibid.nu.5. & ſeq. fol.134

Priuilegium ex cauſa onerosa, quod contractus vim habet, non poteſt à Principe reuocari in 2.par.leg.c.9. nu.1 fol.247 & ſeq.idem ſi ex cauſa meritorum conceditur.nu.6.fol. 249.nec etiam à ſucceſſore hæreditario, vel in dignitate quando contractus eſt geſtus nomine dignitatis nu.11.& 12.fol.251.& ſeq.nulla facta mentione ſucceſſorum vt:iuſq; partis.nu.14. idem ſi contrahat nomine proprio,& Regni.nu.15.aut cum conſenſu conſilij.num. 16.fol. 252.aut in his quæ ſunt de natura dignitatis.nu.17.& 18.aut pro Regni cõmodis.nu.19.fol.253.aut neceſſaria ſubſtentatione perſonæ.nu. 22.idẽ in priuilegio præſumpto ex curſu tẽporis immemorabilis quæſito.nu.23.nec in totũ,nec quòad partem.nu.24.& ſeq.fol.254.nec etiã interpretando.nu.28.& 29.itẽ nec ex cauſa ingratitudinis.nu.30.etiã ſi contraxiſſet cum ſubdito etiã per indirectũ, aut ſi vſus fuiſſet verbo indulgentia.nu. 31.rurſus etiam ſi contraxiſſet ſuper re aliena. iux.l. bene à Zenone.n.32.fol.255.fallit quòad regalia,quæ cõtinent magnã diminutionẽ Regni.nu.33.& plur. ſeq.fol.256.quòad exemptionẽ.nu. 37.dolo interueniẽte.n.38.in præiuditiũ ſubditorũ.nu.39. & in alienatione ciuitatis inuitis ſubditis quã poteſt reuocare.nu. 40.fol.258. itẽ poteſt reuocare ſubſiſtente cauſa,& quæ eſſe debet, & quando credatur Principi.n.41.& plur.ſeq.fol.259 & ſeq. item cum cõtraxit ſuper re, quæ vendi nõ poteſt.nu.50 cũ nihil datum eſt Principi pro cõceſſione. nu.51. fol. 261. aut æquipollet rei conceſſæ.nu.52. cum factum, quòd interuenit non tendit in commodũ Principis.nu.53. fol.262

Priuilegium exemptionis conceßum Eccleſiis ad poſtea cõſtructas extẽditur.in 1.par.leg c.4.n.4. fol.147 immunitatis ad nouã oneris impoſitionẽ.nu.5.item immunitas ad bona poſtea quæſita.n.6.exemptionis.

prodigij ad terras poſtea conſtru-
ctas,num.7.fol.147. conceſſa terra cum functionibus fiſcalibus veniūt etiam futuræ, ſecus hodie. num 8. priuilegijs vnius alteri conceſsis etiam futura continentur. num. 9. fol 148

Priuilegium exemptionis conceſſum ratione dignitatis non amittitur delicto.in 1.par.leg. c.5.num.7.

Priuileg.ū exemptionis ne quis teneatur corā ordinario reſpondere,quando proſit in delictis latè diſtinguitur.ibi.nu.4. fol.157

Priuilegium fauorabile quod beneficium appellatur in xx.caſibus ſtricte interpretatur.in 2.par. leg.c.9. num.127.fol. 280. vſque ad finem. vide in verbo beneficium Principis ſtricte interpretatur.

Priuilegium fiſci non tranſit in ſingulares ſucceſſores clericorum, nec in emptores. in 2.part.leg.c.3.nu.72. & ſeq.ſed Regia Cam.Sum. in locatis Apulea contrarium ſeruat. ibi. nu.74.

Priuilegium generaliter perſonæ conceſſum non prodeſt in delictis ex aliquorum ſententia,ſed nos contra in 1 part.leg.c. 5.nu.14. fol.159

Priuilegium habens actum momentaneum amittitur vnico actu contrario. in 2. part. leg. c. 2. num. 1. & ſeq.fol.173. vt ſi immunis à collectis patiatur, ſe deſcribi in libro eorum qui ſoluunt, vel ſoluat, aut promittat ſoluere.nu.3. & ſeq. fol. 174. non procedit cum quis proteſtatur.nu.11.cum contrauenit mandato ſuperioris. num. 12. fol.175. cum contrauenit indirectè.nu. 15. cum conceditur Eccleſiæ, vel ciuitati. num. 17. cum reſpicit priuilegium in fauorem tertij. nu. 19. fol. 176. cum eſt quæſitum conſuetudine. num. 20. cum actus contrarius non habuit effectum in is. nu. 21. cum habet clauſulam decreti. num. 22.cum quis ignoranter contrauenit.nu.23.cū poteſt capi alia coniectura. nu.24.fol. 177. cum eſt contrauentum accidentalibus,priuilegijs.nu.25.cum non habebat paratum priuilegium.nu.26. fol.178

Priuilegium habens clauſulam derogatoriam non cenſetur reuocatum ex generali clauſula non obſtante. in 2.part.leg.c.9.nu. 103.fol.275. idem ſi ſit miſerationis cauſa conceſſum. nu. 106.fol. 276.aut ciuitati. nu. 107. aut fiſco. num. 108. aut nationi.nu.109. aut firmatum eſt iuramento. num.110.vel cui in ſpecie Princeps non derogaſſet veriſimiliter. num. 111. cum habet exemptionem priuilegiatus ne derogetur ſuo priuilegio. num. 112. cum eſt confirmatum ſententia.nu. 113 aut conceſſum ratione exuberantis fauoris. num. 114. aut in corpore iuris clauſum. num. 115. fol. 277. aut conceſſum perſonis Illuſtribus.num.116. in dubio.num. 117. cum eſt roboratum conſuetudine,vel ſtatuto.num.118.fol.276

Priuilegium habens actum ſucceſsiuū non amittitur vnico actu cōtrario, ſed requiritur tēpus 30.vel 40.annorū in 2.par.leg.c.2.n.29.fol.178

Priuilegium immunitatis ad legitimandū alicui & filijs cōceſſum pertinet

tinet ad filios etiam in vita patris. in 1.part.leg.c.2.num.34 fol. 143

Priuilegium immunitatis ob numerum liberorum conceſſum aliquibus decedentibus non expirat.in 2. part.leg.c.4.num.34. fol.220

Priuilegium in dubio præſumitur reale. in 1. part. leg. c. 3. num.31.fol. 142

Priuilegium mutatione perſonæ expirat.in 2.part.leg.c.3.nu.72.& ſeq. fol.205

Priuilegium non expirat mortuo concedente. in 2. part. leg.c. 3. num.1. fallit re integra, & in futuris non dum ceptis in ſucceſſore. nu. 2. fol. 184. vel cum conceditur ad beneplacitum. num. 6. & ſequent. fol. 186

Priuilegium non quæritur ignoranti. in 1.par.leg.c.4.num. 14 fol. 149. eadem ratione, nec abſolutio ab excommunicatione.nu. 16. nec litera familiaritatis. num. 17. fallit cum conceditur priuilegium continens quid perfectum. num. 20. fol. 150.aut conceſſum per procuratorem,aut per epiſtolam. nu. 26. item aſſenſus.nu.29. fol. 151. nobilitas. nu.30.officium publicum neceſsitate,& auctoritate.num.32.militia. nu.34. creatio Regis.num. 35. fol. 152.abſolutio.nu. 38. feud.m.nu. 39. fol.153

Priuilegium perſonale extinguitur cum perſona.in 2.part.leg. c. 3.nu. 19. non procedit cum perſona non eſt immediata cauſa.nu.20.fol.190 item cum tranſiuit in contractum. nu. 21. cum fuit habitus reſpectus ad cauſam, & non perſonam.num. 22.cum conceditur perſonæ in perpetuum quod reijcimus. num. 23. cum caſus priuilegij, cepit competere.nu.25.fol.191. cum ex natura rei conceſſæ veniunt vniuerſales ſucceſſores.nu. 26. cum conceditur ob merita equiualentia.nu. 28. aut in honorem paternæ memoriæ.nu. 29.in dubio. nu. 30. cum conceditur iuriſdictio. nu.31.fol. 192.aut priuilegium nobilitatis. num. 33. cum eſt facta hæredum mentio.nu. 34. fol.193

Priuilegium perſonale non tranſit ab vna ad aliam perſonam. in 2.part. leg c.3.nu.70.& ſeq fol.205. non habet locum in connexis.nu.75.& ſeq.fol.209. in priuilegio in corpore iuris clauſo.nu.78. ex conceſsione.nu.79.& ſeq. fol.207. in correlatiuis.nu. 83. cum conceditur alicui, & rebus. nu.84. vt æqualitas ſeruetur. nu.86. fol. 208. ad perſonas adiunctas,& auctas.nu.87. ad æquiparatas.num. 88. declaratur. num.93.acceſſorias.& familiares. nu.94.& plur.ſeq.fol.209.ſubrogatas.nu.100. fol.211

Priuilegium perſonale quando tranſeat ad filios. latè in 1. par.leg.c.3. nu.1.& ſeq. fol.134

Priuilegium perſonæ ſimpliciter conceſſum in corpore iuris clauſum delicto non amittitur. in 1.par.leg.c. 5.nu.11. fol 159

Priuilegium potentius eſt eius, qui tractat de damno vitando. in 2. part. leg. cap. 8. num. 9. ex cauſa fauorabili.num.10.ex maiori ratione. num. 11. ex maiori vtilita

te.nu. 12. quod minus derogat iuri communi.nu. 13. reſpiciens perſonā potius, quam cauſam, vel locum. num. 14. negatiuum potius, quam affirmatiuum.nu. 15. fœminis conceſſum potius, quàm maſculis. nu. 16. fol. 237. fauorabile potius, quā odioſum.nu. 17. dignius.nu. 18. benignius.nu. 19. duplex. num. 20. legis num. 21. naturale.num. 22. fol. 238

Priuilegium Principis non inſignum ſuperioritatis ſupremæ, ſi Summo Pontifici competat, vt amittatur requiritur ſpatium 100. annorum; ſi Principi 40. de iure communi, in Regno 100. in 2. part. leg. c. 2. num. 31. fol. 178

Priuilegium pro ſe, & deſcendentibus tranſit ad fœminas in materia indifferenti. in 2. part. leg. c. 3. num. 51. Idem ſi concedatur alicui, & poſteris, proli, agnatis, de familia, propinquis, proximis, coniunctis, generi, generationi. nu. 52. fol. 199. quod fallit in priuilegio immunitatis, in quo non continentur nati, ex fœminis. ibi. nu. 60. fol. 202

Priuilegium pro ſe, & filiabus conceſſum non pertinet ad nuptas ex recepta ſententia. ibidem. num. 59. fol. 201

Priuilegium pro ſe, & hærede conceſſum, etiam in materia non tranſitoria ad omnes hæredes extenditur. ibid. nu. 35. & plurib. ſequen. fol. 193

Priuilegium pro ſe, & liberis conceſſum non extenditur vltra trinepotes, nos generaliter in infinitum ampliamus. ibid. num. 63. vſque ad 69. fol. 202,

Priuilegium pro ſe, & ſucceſſoribus non tranſit ad naturales. ibidem. num. 43. vt in nobilitate, feudo, Maioratu. num 44. & 45. fol. 197. & ſeq.

Priuilegium quo conceditur aliqua actio, eſt eiuſdem vitæ, cuius eſt actio. in 2. part. leg. c. 1. num. 2. fol. 168. idem ſi exceptio. num. 4. fol. 169

Priuilegium, quo conceditur aliqua facultas amittitur non vſu decennij. in 2. part. leg. cap. 1. num. 5. vt extrahendi vetita à Regno. num. 6 fol. 169. ſtudij. num. 7. fallit primo cum tranſiuit in contractum. num. 8. ſecundo cum conceditur Eccleſiæ, vel ciuitati. nu. 9. tertio cum ſe non obtulit facultas vtendi nu. 10. fol. 170. quarto cum datur facultas faciendi pluribus modis. num. 12. quinto cum confertur in liberam voluntatem. num. 13. & 14. ſexto cum ex illa facultate oritur actio. num. 15. ſeptimo cum quis actu vſus eſt, licèt non allegauerit priuilegium. num. 16. octauo cum non probatur priuilegiatum non fuiſſe vſum nu. 17. fol. 171

Priuilegium ratione dignitatis conceſſum permanet etiam finita dignitate. in 2. par. leg. c. 4. num. 35. fol. 120. vt in priuilegio nepoſitus in dignitate torqueri poſsit. nu. 36. fol. 121

Priuilegium ratione militiæ conceſſum, prodeſt ſolum in criminibus militaribus. in 1. par. leg. c. 5. nu. 9. fol. 158

Priuilegiū renuntiatione priuilegiati

amit-

amittitur. in 2. part. leg. c. 6. non habet locum in priuilegio iuris diuini præceptis fundato, vel firmato concilijs, aut alijs iuribus, quorum transgreſsio mortale peccatum inducit. nu. 2. in priuilegio iuris naturalis. nu. 3. iuris ſanguinis. n. 4. fol. 224. introducto ob perſonæ, vel ſexus honeſtatem. nu. 8. cum renuntiatio eſſet contra bonos mores. nu. 9. in priuilegio prohibitorio, & annullante. nu. 10. fol. 225. miſerationis cauſa conceſſo. nu. 11. in quo ſuperior ſibi ius reſeruat. nu. 12. quod quis ignorat ſibi competere. num. 13. fol. 226. iuris publici. nu. 15. in dubio. nu. 16. fol. 227

Priuilegium ſecundum, ſiue generale, ſiue ſpetiale, non derogat primo nõ facta illius mentione. in 2. part. leg. c. 9. nu. 96. fallit cum ex primo ſolum erat quæſitum ius ad rem. nu. 97. aut continebat ſolum ius commune. nu. 98. fol. 274. aut eſſet inſertum in corpore iuris. n. 99. vel nullum, aut ſubreptitium. nu. 100. vel vulgare, & cognitũ. n. 101. fol. 275

Priuilegium ſecundum tollit primum ex generali clauſula non obſtante. in 2. part. leg. c. 9. nu. 102. quod non habet locum cum primum habet clauſulam derogatoriam. nu. 103. & ſeq. fol. 275. vel conceſſum eſt miſerationis cauſa. nu. 106. fol. 276 aut conceditur ciuitati. nu. 107. vel fiſco. nu. 108. aut nationi. nu. 109. cum eſt iuramento firmatum. num. 110. cum Princeps in ſpecie non eſſet derogatus. nu. 111. cum priuilegiatus habet exemptionem, ne derogetur ſuo priuilegio. nu. 112. cum eſt ſententia confirmatum. nu. 113. aut conceſsum ratione exuberantis fauoris. num. 114. fol. 277. in corpore iuris clauſum. nu. 115. merita conceſſum. nu. 116. perſonis illuſtribus. nu. 117. in dubio. nu. 118. confirmatum conſuetudine vel ſtatuto. nu. 119. fol. 278

Priuilegium ſimplex ex quo transfertur dominium alicuius rei in alium nõ põt à Principe amplius reuocari in 2. par. leg. c. 9. nu. 54. fol. 262. vt feudum. nu 55. fol. 263. ſi concedatur priuilegium ſimplex non ſubdito. nu. 57. fol. 264. niſi concederetur non ſubdito iuriſdictio. nu. 58. aut ex poſt facto læderet concedentem. nu. 59. fol. 265. re integra. num. 60. cauſis quibus reuocatur donatio perfecta. nu. 61. cum agitur de modico p̃iuditio. nu. 62. cum interueniret cõſenſus pariter priuilegiati, vel in vniuerſitate maior pars populi. nu. 63. quando priuilegium non eſſet acceptatum. nu. 64. ex cauſa. nu. 65. nec etiam poteſt reuocari priuilegium Eccleſiæ. nu. 66. fol. 266. aut conceſſum cum feudo, vel alio contractu. num. 67. cum eſt iuramento firmatum. nu. 68. cum conceditur ab inferiore à Principe. nu. 69. cum eſt mixtum cum iure communi. nu. 70. cum ſolus Princeps non eſt cauſa priuilegij. nu. 71. quando priuilegium eſſet ſortitum effectum ſuum. nu. 72. fol. 267

Priuilegium ſtrictè intelligendum ampliatur, & limitatur pluribus modis. in rub. c. 6. per totum. fol. 93

Priuilegium vltimarum voluntatum competit beneficijs. in 1. par. leg. c.

6.nu.21 & ſeq. fol.165

Procurator Principis nobilis eſt. in rub.c.4.nu.115. fol.89

Prolis appellatione fœminæ continentur. in 2.par.leg.c.3.nu.52 fol.199

Proteſtatio conſeruat priuilegium, licet quis contraueniat. in 2.part. leg.c.2.nu.11. fol.175

Pupillus ex veriori ſententia, non poteſt ad curiam Regis auocare pauperem, viduã, vel miſerabilẽ perſonã. in 2.part.leg.c.8.num.26. fol.238

R

REbannitus à Principe, recuperat bona in 1.part.leg.c.1.nu. 21. fol.105

Rebellione amittitur omne priuilegiũ. in 2.part.leg.c.7.nu.10. fol.230

Redditus nondum ſoluti conceſſo caſtro comprehenduntur. in 1. part. leg.c.2.nu.17. fol.119

Redditus Regni ad quam ſummam aſcendunt, & in quibus expenduntur. in rub.c.4.nu.101. fol.85

Regalia, quæ continent magnam Regni diminutionem non poſſunt à Principe alienari. in 2.par.leg.c.9. nu.33. fol.256

in hoc tamen Regno ex conſuetudine contrarium eſt vſurpatum. num. 56. in corpore. fol.257

Regalia quę non poſſunt à priuato poſſideri non tranſeunt conceſſo caſtro. in 1.par.leg.c.2.nu.59. fol.131

Regalia ſolita concedi veniunt conceſſo caſtro.ibi.nu.37. fol.125

Regnum Neapolitanum eſt hæreditariũ. in 2.par.leg.c.3.nu.58. fol.153

Regnum regulariter non pertinet ad fœminas. in 2.par.leg.c.3.num.58. fol.200

Relatio cum fit in priuilegijs per modũ in eſſe deducendi renouatis vnius non reuocantur alterius priuilegia. in 2.part.leg.c.9.num.121. in fin. fol.278. ſecus ſi per modum cauſæ exiſtentiæ.nu.125. fol.279

Relegatus ad tempus eo elapſo non indiget licentia. in 2.part.leg.c.5.nu. 2. fol.222

Remiſsio damnorum priuatis in bello illatorum valet etiam in foro conſcientiæ, ſi aliter pax non poteſt haberi. in rub.c.1.nu.60. fol.21

Remiſsio delictorum pertinet ad ſolũ Principem. in rub.c.3.nu.2.& ſeq. fol.38

Remotus ab officij exequutione ad tẽpus elapſo tempore reuocatur. in 2. part. leg.c.5.nu.4. fol.222

Remotus ab officio præſumitur in dubio ob delictum. in 2.part.leg.c. 9. nu.78. & quãdo quis poſsit à Principe remoueri, ibidem late, vide in verbo officialis non poteſt.

Remuneratoria donatio non poteſt à Principe reuocari. ibi.nu.6.& ſeq. fol. 249. vt dicatur remuneratoria quę concurrere debeant. ibi.n.7. & ſeq. fol.250

Renuntiare nemo poteſt defenſionibus in cauſa criminali. in 2.par.leg.c.3. nu.3. fol.224

Renuntiari quibus caſibus non poſsit priuilegio ibi. vide in verbo priuilegium renuntiare.

Rerum appellatione continentur perſonæ ſubditæ. in 2.part.leg.c.3.nu 82. fol.208

Reſcripti geminatio Principis expreſ-

ſam

ſum voluntatem ſignificat. in rub. c.2.nu.16. fol.32

Reſcriptu facilius tollitur, quam lex ibi.nu.10. fol.30

Res deuolutæ ad Principem rebellione biennio præſcribuntur inter abſentes contra intereſſe prætendentes. in rub.c.1.nu.29. fol.12

Res Eccleſiarum non poſſunt à Principe concedi, niſi eſſent in feudū conceſſe.ibi.nu.24. fol.eod.

Reſtitutio contra legem bene à Zenone competit minori, mulieri iure dotali, & Reipublicæ. ibi.nu.26.& ſequent. fol.eod.

Rex Alfonſus primus impoſuit ſolutionem decem carlenorū à quolibet fumante ſoluendorum, & aliorum quinque carlenorū pro medio ſalis. in rub.c.4.num.52.& ſeq.fol.71

Rex Alfonſus primus reſtaurauit dohanam menepecudum Apulee, & Franciſcum Maluber primum dohanerium creauit.ibid.num.98.& ſeq. fol.84

Rex Franciæ morbum qui regalis dicitur ſanat in rub.c.1.nu.4. fol.7

Rex Hiſpaniarum Demones à corporibus fugat.ibi.nu.3. fol.eod.

S

Saluus conductus, cauſa ceſſante, ceſſat. in 2.par.1.leg.c.4.num 6. fol.214. quibus caſibus locum non habeat.late.nu.31.vſque ad finem. fol.220

Scientia quando requiratur ad acquiſitionem priuilegij, aut aliarum cōceſſionum in 1.par.leg.c.4.nu.15. fol.146

Scipio Mazzella in deſcriptione Regni commendatur.in rub.c.4. fol.85

Signata ſupplicatione per verbum fiat gratia, ſtatim videtur conceſſa. in rub.c.1.num.13. fol.10

Sententia iniuſta, & ſine iudiciario ordine prolata confirmatur à Principe ex clauſula de plenitudine poteſtatis.in rub.c.2.nu.30.fol.32.& hoc declaratur.nu.ſeq. fol.33

Secretarius, & Cancellarius Principis nobiles ſunt.in rub.c.4.nu.116.fol. 89

Sententia declaratoria non requiritur cum pœna priuationis ipſo iure nō requirit facti exequutionem, nec continet commodum pecuniarum, aliàs ſemper requiritur, licèt quis ipſo iure priuetur.in 2.par.leg.c.7. nu.15.& ſeq. fol.230

Sententia fori iudicationis ferri poteſt ab habente merum Imperium.in 1. par.leg.c.2.nu.52. fol.131

Sententia Principis contra ius abſque cauſæ cognitione lata, non facit ius generale in 2. part. leg.c.9.nu.93. fol.273

Sententia reciſoria requiritur ceſſante cauſa priuilegij vt expiret. in 2. par.leg.c.4.nu.30. fol.220

Seruitium perſonale qualiter præſtabat vaſſallus, & quando poterat alium æque idoneum mittere. in rub. c.4.nu.62.& pluri.ſeq. fol.73

Seruitium Reale pro feudo integro, qualiter pſtetur.ibi.nu.67.fol. 74

Simplicis appellatione in Principum conceſſionibus comprehenditur mixtum. in 1.part.leg c.6.nu.26. fol. 166

Singularis ſucceſſor fiſci vel clericorū

non gaudet eorum priuilegio cum diſtinctione.in 2.par.leg.c.3.num. 72.73.& 74. fol.206
Solita concedi etiam regalia tranſeunt caſtro conceſſo.in 1.par.leg.c.2.nu. 37. fol.125
Spetialia poteſtatis Principis,vide remiſsiuè. in rub. cap. 1.num.82.fol. 26
Statuta poteſt condere habens merum imperium.in 1.part.leg.c.2.nu.51. fol.130
Studij priuilegium amittitur non vſu decennij. in 2.part.leg.c.1.num.7. fol.170
Subditi gaudent priuilegio domini. in 2 par.leg.c.3.num.94.& ſeq.fol. 209
Subditis obligatur Princeps ex contractu cum eo celebrato.in 2.part. leg.c.9.nu.2.fol.247.nec poteſt in eorum praeiudicium contrahere, vt ſi eis inuitis ciuitatē alienaret.nu. 39.& ſeq.fol.258.fallit ſubſiſtente cauſa.ibi.nu.45. fol.260
Subrogatae perſonae gaudent iiſdem priuilegijs.in 2.part.leg.c.3.nu. 100. & ſeq. fol.211
Succeſſor etiam in dignitate, non poteſt reuocare contractum à praedeceſſore geſtum, cum contractus eſt celebratus nomine dignitatis. in 2. part.leg.c.9.nu.11.& 12.fol.151 & 152.cum eſt facta mentio ſucceſſorum.nu.14. cum celebratus eſt contractus nomine proprio,& Regni.nu.15.aut cum conſenſu conſilij.nu. 16.fol.252.aut in his, quae ſunt de natura dignitatis.nu.17.& 18.aut pro Regni commodis. num. 19.aut neceſſaria ſuſtentatione Regis.nu.21. fol.253
Succeſſorum appellatione non continetur naturales.in 2.par.leg.c.3 2. nu.43 & ſeq. fol.197
Summus Pontifex abſque cauſa non poteſt beneficium, aut Epiſcopatū auferre. in 2.par. leg.c.9.num.86. fol.271.nec Cardinalem abſque caeterorum conſilio deponere. nu. 87. fol.272
Summus Pontifex ſi alicui praepoſituram tanquam pro dignitate concedat, non ex hoc erit dignitas. in 1. par.leg.c.1.nu.10. fol.102
Summus Pontifex ſi aliquem Epiſcopum declaret,& praemoriatur ante bullarum expeditionem nominatus Epiſcopus remanet. in rub.c.1. num.14. fol.10
Superioris mandato coactus contrauemiens priuilegio, illud non amittit. in 2.par.leg.c.2.num.12. fol.175
Suſpenſus ad tempus elapſo tempore, non indiget abſolutione. in 2.part. leg.c.5.nu.3. fol.222

T

Tabellionatus officium conceſſum in ciuitate poteſt in ſub vrbeis,& comitatu exerceri. in 1. par.leg.c.5.nu.2. fol.156
Tempore elapſo ceſſat priuilegium.in 2.par.leg.c.5.nu.1.relegatio.nu.2. ſuſpenſio.num.3. remotio ab officij exequutione.nu.4.feudum.num.5. fol.222
Tertio praeiudicare velle non praeſumitur Princeps. in rub.c. 2. num.22. fol. 33.nec etiam ſi apponat clauſulas ex certa ſciētia.nu.24.fol.34.

& aliàs

& aliàs, de quo ſupra in litera C. verbo clauſula, & litera P. verbo Princeps non præſumitur.

Tranſmiſsibile quod non eſt cedi non poteſt. in 2. part. leg. c. 3. num. 80. & ſeq. fol. 207

Tutor Principis poteſt donare. in 1. par. leg. c. 6. nu. 7. fol. 163

V.

VAſſalli an tranſeant caſtro conceſſo. in 1. part. leg. c. 2. nu. 62. fol. 132.

Vaſſalli non poſſunt alienari à Principe inuiti. in 2. part. leg. c. 9. nu. 39. fol. 258. & 40 fallit, ex cauſa, ibi. nu. 45. fol. 260

Vaſſallorum operæ, an tranſeant conceſſo caſtro. in 1. par. leg. c. 2. nu. 6. fol. 132

Vectigalia noua non poſſunt imponi ab habente merum imperium. in 1. par. leg. c. 2. nu. 55. fol. 131

Verba aſſertiua, diſpoſitiua, & enunciatiua declarantur. in 1. par. leg. c. 1. nu. 12. fol. 102

Verba beneficiorum ſunt gratioſè, & liberaliter non ſtrictè, & tenaciter interpretanda. ibid. num. 2. & ſeq. fol. 100

Verba beneficiorum tam latè ſunt interpretanda, vt in feudis etiam ſtrictæ interpretationis, latam inducãt declarationẽ, vt in feudo franco in feudo cõceſſo pro ſe, & cui dederit, & pro ſe, & hæredib⁹ quibuſcũque. ibi. nu. 33. vſque ad finem. fol. 108

Verba enuntiatiua Principis diſpoſitionem inducunt. ibi. nu. 8. fol. 101. quod declaratur. nu. 13. & ſeq. fol. 103

Verba enuntiatiua Principis ſi quo caſu diſpoſitionem non inducunt, probatio tamen exinde ſumitur. ibi. nu. 15. fol. eod.

Verba in beneficijs extenduntur ad caſum fictum. ibi. nu. 22. fol. 105

Verborum geminatio plura operatur, vide remiſsiuè. in rub. c. 2. nu. 18. fol. 32

Verbum fiat in ſupplicatione appoſitum facit vt gratia ſtatim ſit conceſſa, & tranſlatum dominium. in rub. c. 1. nu. 13. fol. 10

Vicerector ſtudij à ſuperiore ſubrogatus, rectoris priuilegijs gaudet: in 2. par. leg. c. 3. nu. 104. fol. 211

Vicerex non poteſt abſque cauſa milites (Continuos dictos) remouere. in 2. par. leg. c. 9. nu. 91. fol. 273

Vincentius de Franchis Regius Conſiliarius laudatur. in rub. c. 1. nu. 14. in fine. & ibid. c. 3. nu. 22. fol. 44

Vxor gaudet priuilegijs mariti. in 1. par. leg. c. 3. num. 5. & ſeq. fol. 135. & in 2. par. leg. c. 3. nu. 95. fol. 210

FINIS.

ILLVSTRISS. AC EXCEL.

DOMINE COLENDISSIME.

Commentaria, quæ [a] d l. Beneficium. ff. de conſti.Prin. commentatus eſt Carolus Tapia I.V. Doctor, ſumma cura, & ſtudio, vt iuſſus tui perlegi, viſaq; mihi ſunt ſupra eam adoleſcentis ætatem, docta, acuta, & arguta, & digna in conſequentiam quæ edi, quæ imprimi, publicariq; poſsint, verum enimuero, non quod ego ſentio, ſed quod Excellentiæ tuæ, ijsq; qui aſsident, iureconſultis grauiſsimis probatur, id ratum, firmum, fixum, ſtabileq; eſto, Deus Opt. Max. tuæ Celſitudinis vota, & actiones fortunet. Dat. in ædibus viij. Idus Octobris. Anno M. D. LXXXV.

Tuæ Celſitudinis Inclytæ

Deditiſsimus ſeruitor

Hieronymus Olzignanus

Imprimatur.

Honofrius de Porta Vic. Gener. Neap.

Magiſter Hieronymus de Aripalda Ordinis Prædicatorum vidit.

304

REGESTVM

†ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ

AA BB CC DD EE FF GG HH II KK LL

MM NN OO PP QQ RR.

Omnia ſunt integra ſolia præter RR
quod eſt cum ſemiſolio.

NEAPOLI,

Ex Typographia Horatij Saluiani.

M. D. LXXXVI,

REGESTUM

†ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ

AA BB CC DD EE FF GG HH II KK LL

MM NN OO PP QQ RR.

Omnia ſunt integra folia præter RR quod eſt cum ſemifolio.

NEAPOLI,

Ex Typographia Horatij Saluiani.

M. D. LXXXVI.

[illegible]

LEGATORIA
R. SALVAREZZA
Via Val Sassina, 6[illegible]
Tel. 899.22[illegible]